

TAMPERE

Kantakaupungin yleiskaava

valtuustokausi 2017-2021

Selostus / Luonnos 5.2.2020

<https://www.tampere.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/kantakaupungin-yleiskaava-2017-2021/yleiskaavaluonnos/selostus.html>

Tiivistelmä

Yleiskaava viidessä minuutissa

> Yleiskaava viidessä minuutissa

Yleiskaavaprosessi ja vuorovaikutus

Päätökset ohjaavat, asukkaat vaikuttavat

> Yleiskaavaprosessi

Yleiskaavan toteuttaminen

Kestävän kasvun ohjelmointia

> Yleiskaavan toteuttaminen

Yleiskaavan sisältö

Kohti viihtyisää ja vähähiilistä kaupunkia

> Yleiskaavan sisältö

Yleiskaavan strategiakytkös ja vaikutukset

Uraanisti ja kestävästi kasvava Tampere

> Yleiskaavan vaikutukset

Yleiskaavan merkinnät ja määräykset

Painavaa asiaa neljällä kartalla

> Yleiskaavan merkinnät ja määräykset

Yleiskaavan lähtökohdat

Kasvu jatkuu, ilmastonmuutosta hillitään

> Yleiskaavan lähtökohdat

Yleiskaava viidessä minuutissa

Kantakaupungin yleiskaavatyö pohjautuu kaupunginvaltuuston hyväksymään Tampereen kaupunkistrategiaan, joka on perusta kaupunkikonsernin toiminnalle ja päätöksenteolle. Strategiaa täydennetään erilaisilla periaatelinjauksilla. Maankäytön suunnittelun osalta strategiaa täydennetään Tampereen kantakaupungin yleiskaavassa. Vireillä olevan yleiskaavan nimi on Tampereen kantakaupungin yleiskaava - valtuustokausi 2017-2021.

Yleiskaavaprosessi ja vuorovaikutus

Tampereen kantakaupungin yleiskaava on jatkuvasti työn alla oleva kaupungin kehittämissasiakirja. Yleiskaavassa konkretisoidaan kaupunkistrategian maankäytölliset tavoitteet ja ne hyväksytään valtuustokauden päättyessä yleiskaavan muodossa. Yleiskaavaa voikin pitää kaupungin strategian kuvana.

Valtuustokauden yleiskaavatyössä lähtökohtana on Tampereen strategia "Tampere - Sinulle paras",

jonka "Urbaani ja kestävästi kasvava" -teema ohjaa keskeisesti yleiskaavatyötä. Strategian tavoitteita vuodelle 2030 ovat 300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki, hiilineutraalius sekä toimiminen älykkään ja kestävä liikenteen ja kaupunkikehityksen edelläkävijänä.

Yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä keväällä 2018. Samassa yhteydessä oli avoinna aluekeskusten kehittämistavoitteita kartoittava karttapohjainen asukaskysely. Lisäksi pidettiin viisi alueellista asukastilaisuutta, joissa esiteltiin yleiskaavan lisäksi kaupungin ajankohtaisia suunnittelu- ja rakennushankkeita.

Yleiskaavan sisältö

Valtuustokauden yleiskaavatyössä kantakaupungin osalta pääpaino kohdistuu kaupunkistrategian kirjausten välittämiseen kaupungin maankäytön kokonaisprosessissa. Suurelta osin vuonna 2017 hyväksytty kantakaupungin yleiskaava on ajan tasalla, mikä osaltaan ilmentää Tampereella tehtävän pitkäjänteisen työn kestävän kasvun sekä asukkaille ja elinkeinoille hyvän kaupungin puolesta.

Yleiskaavatyössä on keskitytty ennen kaikkea hiilineutraalisuustavoitteeseen hankkimalla tietoa hiilineutraalisuuden yhdyskuntarakenteen välisestä kytköksestä. Tavoitteen toteutumiseksi kaupunkistrategia ohjaa jo vahvasti uuden asuntorakentamisen sijoittumisesta rakenteen kannalta edullisille vyöhykkeille. Jatkossa ohjausta on vahvistettava myös toimitilarakentamiseen, jotta kasvuun ja tulevaisuuden tarpeeseen vastaavaa työtilaa syntyy alueille, joilla olemassa olevaa rakennuskantaa ja toimitilaa korvataan uudella.

Yleiskaavaratkaisussa on aikaisempaa vahvempi painotus joukkoliikenteen kehittämiseksi. Kaavassa osoitetaan 10 uutta mahdollista lähijunaseisaketta aikaisemmassa yleiskaavassa osoitettujen asemanseutujen lisäksi. Raitiotien osalta esitetään jatkolinjat Ylöjärvelle, Pirkkalaan ja Kangasalle. Mutta on tärkeää osoittaa kehittämistavoite myös nykyiselle busseihin perustuvalle joukkoliikenteelle, joka on jatkossakin joukkoliikenneväline merkittävässä osassa kaupunkia. Kaavassa on esitetty tärkeimmät joukkoliikennepainotteiset kadut, joiden kehittäminen voidaan toteuttaa nopealla aikataululla ja paikallisesti päättämällä.

Toisena tärkeänä painotuksena on yleiskaavassa täsmennetty tavoitteita viheralueverkoston turvaamiseksi ja kehittämiseksi. Kaavassa esitettyä viher- ja virkistysalueverkostokokonaisuutta koskevia määräyksiä on tarkistettu siten, että varmistetaan yhtenäisyyden ja alueiden arvojen säilyminen.

Vaikka kaupungin kasvu toteutuu pääosin uudistamalla jo rakennettuja alueita, käyttäjämäärän kasvu viher- ja virkistysalueilla lisää entisestään niihin kohdistuvaa käyttöä ja kulumista. Tästä syystä olemassa olevista viheralueista on huolehdittava riittävien virkistysmahdollisuuksien ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Yleiskaavaan on tehty lisäksi teknisiä ja suunnittelutilanteen mukaisia kaavamerkintöjen ja -määräysten tarkistuksia. Edellisellä valtuustokauden yleiskaavapäätöksestä tehdyt valitukset on käsitelty Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa ja sen jälkeen Korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Kaavapäätöksestä tehdyt oikaisuvaatimukset ja hallinto-oikeuden välipäätös on kumottu korkeimmassa hallinto-oikeudessa 17.1.2020 ja Tampereen kantakaupungin yleiskaava on kuulutettu kokonaisuudessaan voimaan 20.1.2020.

Edellisellä valtuustokaudella tehty työ yleiskaavan uudenaikaisesta strategisemmasta sisällöstä ja esitystavasta on saanut lainvoiman, mikä antaa hyvän lähtökohdan käynnissä olevaan yleiskaavatyöhön ja kaupungin pitkäjänteiseen kehittämiseen.

Yleiskaavan toteuttaminen

Kaavoituksen ja maankäytön toteuttamisen ohjelmointi samanaikaisesti on tärkeää, jotta kaupungin kasvu ja kehitys tapahtuvat hallitusti. Kaupunkirakenteen täydentyminen ilmastopäästöjen kannalta edullisille vyöhykkeille mahdollistaa kaupungin tavoitteen hiilineutraaliuden saavuttamisesta vuoteen 2030 mennessä.

Yleiskaavaa toteutetaan asemakaavoitusohjelmalla ja maankäytön toteuttamisen ja investointien pitkän aikavälin suunnitelmalla (PALM). Alustavan aikataulun mukaan seuraavaa PALMia käsitellään kaupunginhallituksessa huhtikuussa 2020.

Yleiskaavan vaikutukset

Yleiskaavan tavoitellut vaikutukset pohjautuvat kaupunkistrategiaan, joka painottaa kestävän kasvun lisäksi mm. Tampereen valtakunnallisen ja kansainvälisen saavutettavuuden, osallisuuden ja digitalisaation teemoja. Asukasmäärän kasvun ja asemakaavoituksen kohdistuminen aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä CO₂-päästöjen vähentämisen osalta strategian tavoitteet ovat toteutumassa.

Yleiskaavaluonnoksen vaikutusarviointi on ryhmitelty strategian "Urbaani ja kestävästi kasvava" -teeman tavoitteiden pohjalta ja erityisesti yleiskaavassa korostuvat strategian hiilineutraalisuuteen sekä kestävän liikkumiseen liittyvät tavoitteet. Vaikutusarviointi on laadittu pääosin asiantuntija-arvioina osana kaavaluonnoksen valmistelua, ilmastovaikutuksia on arvioitu osana Suomen ympäristökeskuksen tutkimushanketta ja tuotettu yhdyskuntarakenteen nykyisiä ja tulevia päästöjä mallintava työkalu.

Strategian "Luova ja Innovatiivinen" -teeman alla olevista kirjauksista yritysten toimintaympäristöön ja saavutettavuuteen liittyvät tavoitteet ovat yleiskaavan keskeistä sisältöä. Vaikutusarviointi on laadittu asiantuntija-arvioina yleiskaava ja elinkeinopalvelut -yksiköissä.

Yleiskaavan lähtökohdat

Kantakaupungissa laadittava valtuustokausittain päivittyvä yleiskaava välittää kaupungin kasvu- ja kehittämistavoitteet ajantasaisesti yksityiskohtaisempaan maankäytön ja liikennejärjestelmän suunnitteluun. Edellisen valtuustokauden yleiskaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.5.2017 ja se on saanut lainvoiman 20.1.2020. Tuore kantakaupungin yleiskaava on hyvä lähtökohta nyt tehtävälle yleiskaavatyölle. Käytännössä varmistetaan, että

kaupunkistrategian tavoitteet ovat ajantasaisen yleiskaavan pohjalta toteutettavissa.

Edellisen ja nykyisen valtuustokauden tavoitteet kestävästä yhdyskuntarakenteesta ja liikkumisesta sekä asukkaiden ja luonnonympäristön huomioimisesta ovat suurelta osin saman sisältöisiä, mistä syystä voimassa olevaa kantakaupungin yleiskaavaan tehdään vain muutamia sisällöllisiä tarkistuksia. Valtuustokauden yleiskaavassa painottuvat toimenpiteet hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi, joukkoliikenteen kehittäminen sekä kantakaupungin viherympäristöjen turvaaminen. Lisäksi edellinen valtuusto evästi yleiskaavatyötä lähijunaliikennettä ja Ruotulan maankäyttöä koskevilla tavoitteilla.

Yleiskaavatyön rinnalla kaavan ajantasaisuuden ja päivitystarpeen arvioimiseksi on kehitetty Tampereen yhdyskuntarakenteen seurantatietoa. Avoimesti kaikkien saataville on tähän mennessä luotu neljä tilannekuvaa keskeisistä kaupunkikehityksen ja -rakenteen teemoista. Maapinta-alan käyttö-, väestönmuutos-, palvelujen monipuolisuus- ja ilmastovaikutukset-tilannekuvat ovat käytettävissä Oskari-karttapalvelussa. Lisäksi yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutusten arviointia varten kehitetään paikkatietopohjaista laskentamallia nykyisen ja erilaisten kasvuskenaarioiden päästöistä.

Yleiskaavaprosessi

Tampereella on käytössä yleiskaavan prosessimalli, jossa yleiskaava on jatkuvasti työn alla oleva kaupungin kehittämissasiakirja. Yleiskaava konkretisoi kaupunkistrategian maankäytölliset tavoitteet ja ne hyväksytään valtuustokauden päättyessä yleiskaavan muodossa. Yleiskaavallisia kysymyksiä voidaan näin ollen ratkaista nopeasti ja pitää yleiskaavaa jatkuvasti ajan tasalla, kun yleiskaavaa tarkistetaan kokonaisuutena neljän vuoden sykleissä koko kantakaupunkia koskevana.

Kaupunkistrategia

Tampereen strategia "Tampere - Sinulle paras" hyväksyttiin kaupungin valtuustossa 13.11.2017. Erityisesti strategian teema "Urbaani ja kestävästi kasvava" ohjaa yleiskaavatyötä. Strategian tavoitteita vuodelle 2030 ovat 300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki, hiilineutraalius sekä toimiminen älykkään ja kestävä liikenteen ja kaupunkikehityksen edelläkävijänä.

Yleiskaavassa varaudutaan strategian kasvutavoitteeseen ja siinä osoitetaan Strategian kasvun ja elinvoiman vyöhyke, jonne suurin osa uudesta asunto- ja toimitilarakentamisesta tulee suunnata, jotta hiilineutraalisuustavoite kaupunkirakenteen osalta voidaan saavuttaa. Yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutuksia on arvioitu paikkatietopohjaisella työkalulla. Liikennejärjestelmää kehitetään kestäviä kulkumuotoja priorisoivaksi.

➤ [Kaupunkistrategia \(pdf\) \(2.74 Mt\)](#)

Yleiskaavan sisältö

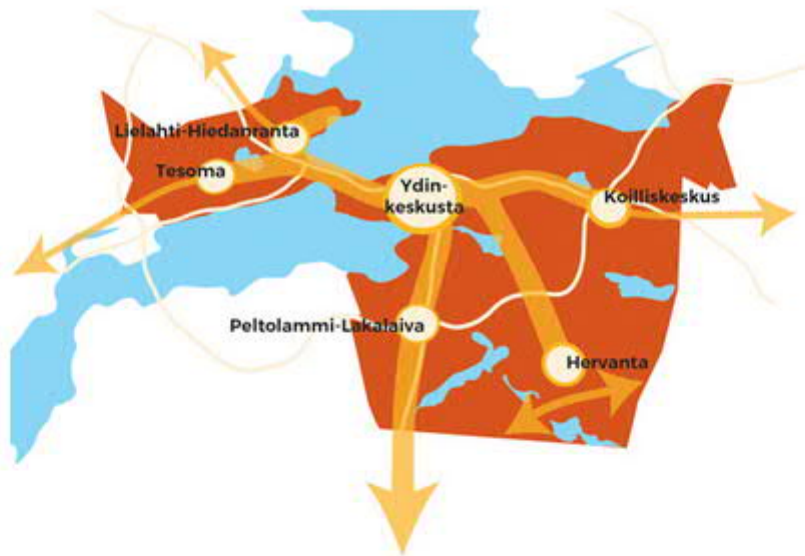
Kaupunkistrategiaa konkretisoidaan maankäytön osalta valtuustokausittain päivittyvässä Tampereen kantakaupungin yleiskaavassa. Yleiskaavan toteuttamisen aikajänne on noin kaksikymmentä vuotta, mutta yleiskaavassa on strategisia tavoitteita, jotka ohjaavat asemakaavoitusta ja muuta tarkempaa suunnittelua jo heti voimaan tullessaan.

Kaupungin kasvu ja sen ohjaaminen

Kantakaupungin yleiskaavassa varaudutaan tulevina vuosina kaupunkistrategian mukaiseen kasvuun. Tavoitteena on 1,4 % vuotuinen väestönkasvu, mikä tarkoittaa reilua 3 000 uutta asukasta vuodessa. Työpaikkojen määrän kasvussa tavoitellaan Pirkanmaan maakuntakaavan kasvulukua, jolloin vuonna 2040 Tampereella olisi noin 155 000 työpaikkaa.

	2018	2020	2025	2030	2035	2040
 Asukkaita	235 000	241 600	259 000	277 700	297 700	319 000
Kasvu	-	6 600	24 000	42 700	62 700	84 000
Kasvu/vuosi (ka.)	-	3 300	3 500	3 700	4 000	4 300
.....						
 Työpaikkoja	115 000	118 200	126 500	135 500	145 100	155 300
Kasvu	-	3 200	11 500	20 500	30 100	40 300

Tampereen ydinkeskusta on koko Pirkanmaan maakunnan ydin ja kaupunkiseudun keskus. Sen lisäksi kantakaupungissa pyritään vahvistamaan aluekeskusten elinvoimaa täydennysrakentamisella ja palvelutarjonnan keskittämisellä. Tampereen viisi aluekeskusta ovat Lielähti-Hiedanranta, Tesoma, Peltolampi-Lakalaiva, Koilliskeskus ja Hervanta. Keskusverkon kytkeytymistä toisiinsa tukee raitiotiejärjestelmä joka ensimmäisen ja toisen rakentamisvaiheen jälkeen yhdistää Hervannan ja Lielähti-Hiedanranta -aluekeskuksen ydinkeskustaan. Raitiotien laajentuminen seudulliseksi on myös jo suunnitteilla. Seuturatikan eli Tampereen seudullisen raitiotien yleissuunnittelussa tarkastellaan raitiotien laajentamista Tampereelta Pirkkalan, Kangasalan Lamminrahkan ja Saarenmaan sekä Ylöjärven suuntiin ja määrittellään kaupunkiseudun raitiotiejärjestelmän kehittämisspolku. Yleissuunnittelu aloitettiin kesällä 2019 ja päätöksiä ratolinjauksista tehdään kuntien valtuustoissa syksyn 2020 aikana. Suunnitelmassa määritellyt jatkolinjaukset naapurikuntiin osoitetaan yleiskaavassa, jotta Tampereen raitiotiejärjestelmän laajentaminen on mahdollista tulevaisuudessa.

Yleiskaavatyön aikaan samaan aikaan on tekeillä Tampereen kestävän kaupunkiliikunnan suunnitelma (SUMP=Sustainable Urban Mobility Plan). Siinä määritellään painopistealueita ja toimenpidekokonaisuuksia, joilla kaupunkiliikuntaa kehitetään turvallisemmaksi, ympäristöystävällisemmäksi ja oikeudenmukaisemmaksi. Yleiskaavan kestävän liikunnan ratkaisuja ovat keskustojen kävelypainotteisuuden kehittäminen, pyöräliikenteen pääreitistön kehittäminen sekä raitiotien seudullisen laajenemisen ohella joukkoliikennepainotteisten katujen osoittaminen ja sujuvien matkakettujen kehittäminen.

Kaupungin kasvua ohjataan investointien kautta. Tampereella on käytössä vuosittain hyväksyttävä PALM-ohjelmointityö, jossa määritellään rakentamisen julkisten investointien ajoitukset eri alueilla. Tuorein PALM-investointiohjelma on laadittu vuosille 2019-2035, joista lähimmät vuodet on ohjelmoitu tarkimmin. Olemassa olevaa ja vireillä olevaa asemakaavavaroa vastaa noin kymmenen seuraavan vuoden kasvuun ja yleiskaavavaroa tavoitellun kasvun turvaamiseksi tarvitaan noin vuoden 2031 jälkeen.

Kaupungin kasvun tulisi tapahtua siten, että samanaikaisesti kasvihuonekaasupäästöt vähenevät. Tampereen tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Se saavutetaan vähentämällä päästöjä 80 % vuoden 1990 päästöistä ja kompensoimalla loput 20 %. Yhdyskuntarakenteella voidaan vaikuttaa päästöihin energiankäytön, purkamisen, rakentamisen ja liikunnan osalta. Luomalla tiivistä ja sekoittunutta rakennetta, joka tukee intensiivistä joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä pienentää arkipäivän matkasuoritetta työpaikkojen ja palveluiden ollessa lähellä, saavutetaan suurimmat päästövähennykset. Yleiskaavassa on määritelty kaupunkistrategian mukainen kasvun ja elinvoiman vyöhyke, joka ohjaa tehokkaan täydennysrakentamisen intensiivisen joukkoliikenteen varrelle ja jossa vaaditaan sekoittuneen rakenteen synnyttämistä sille soveltuvilla sijainneilla. Vyöhykkeen avulla ohjataan yleiskaavavaroituksen toteutus ja tuleva täydennysrakentaminen kestäville sijainneille.

Muutokset voimassa olevaan yleiskaavaan

Kantakaupungin yleiskaava 2017-2021 perustuu toukokuussa 2017 hyväksytyyn kantakaupungin yleiskaavaan 2040. Yleiskaavaratkaisu on pääosin ajantasainen ja ohjaa hyvin myös uusimmassa kaupunkistrategiassa tavoitellun kasvun toteutumista. Valtuustokauden 2017 - 2021 yleiskaavan strategisia kehittämissperiaattemerkintöjä on tarkennettu ja käyttötarkoitusalueiden rajoituksia on tarkistettu. Yleiskaavaa on täydennetty uusilla joukkoliikenteen palvelua lisäävillä tavoitteilla. Ohessa on lyhyesti kerrottu merkittävimmät muutokset voimassa olevaan yleiskaavaan. Näiden lisäksi on tehty pienempiä muutoksia, mm. kaavamääräysten ohjausvaikutuksen täsmentämistä tai teknisiä tarkistuksia.

Merkittävimmät muutokset edelliseen yleiskaavaan on koottu karttapalveluun muutokartoille. Muutokartat eivät ole varsinaista kaava-aineistoa, vaan ne on tehty helpottamaan vertailua voimassa olevaan yleiskaavaan.

Yleiskaava-alue	▼
Strategiset merkinnät	▼
Käyttötarkoitusalueiden rajausten tarkistukset	▼
Liikennejärjestelmä	▼
Viherverkko	▼
Kulttuuriympäristöt	▼
Kestävä vesitalous, ympäristöterveys ja yhdyskuntatekninen huolto	▼
Yleiskaava-alue	▲

Toukokuussa 2017 hyväksyttyä kantakaupungin yleiskaava-aluetta on tarkistettu vähäisessä määrin Viinikanlahden kohdalta. Kaupunginhallitus päätti 11.11.2019 kokouksessaan, että tammikuussa 2019 lainvoiman saanut keskustan strategista osayleiskaavaa ei liitetä kantakaupungin yleiskaavan kokonaisuuteen, ainoastaan osayleiskaavassa ratkaisematta jäänyt Viinikanlahden selvitysalue liitetään kantakaupungin yleiskaavaan.

Viinikanlahdella sijaitseva jätevedenpuhdistamo lopettaa toimintansa, kun uusi keskusjätevedenpuhdistamo Sulkavuorella otetaan käyttöön. Viinikanlahden eteläpuoli osoitetaan osaksi etelään päin laajenevaa ydinkeskustan keskustatoimintojen aluetta. Alueella pidetään ideakilpailu, jossa haetaan ratkaisua keskustaa laajentavalle kaupunginosalle. Kilpailu ratkeaa huhtikuussa 2020.

Kaupunkistrategian kasvun ja elinvoiman vyöhyke

Yleiskaavaan on rajattu kaupunkistrategian joukkoliikennevyöhykkeiden ja aluekeskusten muodostama vyöhyke, jolle suunnataan suurin osa kaavoitettavasta kerrosalasta. Vyöhykkeen sisältöön on yhdistetty myös tavoite sekoittuneesta, toimitiloiltaan monipuolisesta vyöhykkeestä, mikä aiemmassa kantakaupungin yleiskaavassa 2040 oli osoitettu erillisenä vyöhykkeenä. Vyöhyke on muodostettu keskustojen jalankulkuvyöhykkeistä sekä joukkoliikenteen kahden parhaimman palvelutason vyöhykkeistä 300 metrin puskurilla. Rakennettavalla raitiotielinjalla on 400 metrin puskuri.

Innovaatioympäristö

Innovaatioympäristön merkintä on poistettu keskustatoimintojen alueilta olevilta kohteilta. Keskustatoimintojen käyttötarkoituksen katsotaan ohjaavan riittävässä määrin alueiden kehittämistä. Sen sijaan merkintä on jätetty Taysin ja Hermian palvelujen ja työpaikkojen alueille. Merkinnän sisältöä on täsmennetty niin, että alueilla sallitaan vain vähäinen pääkäyttötarkoitusta tukeva asuminen. Merkinnän tarkistuksella halutaan varmistaa laajentumiskapasiteetti tulevaisuuden toimitilarakentamiselle.

Korkeaan rakentamiseen soveltuva vyöhyke

Uusi merkintä kantakaupungin yleiskaavassa. Rajaukset perustuvat aluekeskusten osalta vuonna 2015 valmistuneeseen selvitykseen "Korkean rakentamisen selvitys Tampereen aluekeskuksissa" ja Viinikanlahden osalta vuonna 2012 laadittuun selvitykseen "Korkean rakentamisen selvitys Tampereen keskusta-alueella".

Kokonaissuunnitelman tarvealueet

Uusi merkintä kantakaupungin yleiskaavassa. Yleiskaavakartalla on osoitettu alueita, joilla on tunnistettu kokonaissuunnittelun tarve yleiskaavan toteutuessa. Näitä ovat mm. alueet, jotka muuttuvat toimintojen ja rakennuskannan osalta työpaikkatoimintojen alueesta asumisen alueeksi. Kokonaissuunnittelu voi olla joko koko alueen käsittävä asemakaava tai viitteellisempi yleissuunnitelma. Kokonaissuunnitelmassa sovitetaan yhteen alueen kehittämistavoitteet, alueella mahdollisesti säilyvä toiminta ja muut alueen reunaehdot. Suunnittelulla pyritään turvaamaan mm. nykyisen yritystoiminnan edellytykset ja uuden toimitilan syntyminen.

Leirintäalue

Yleiskaavassa on osoitettu tarve uudelle leirintäalueelle, sijoitusvaihtoehtoina Alasjärven ja Suomensaaren ympäristöt. Nykyiselle Härmälän leirintäalueelle on tavoitteena toteuttaa asuntorakentamista virkistyskäytön ohella. Tampereen kaupunki käynnisti syksyllä 2019 selvitystyön, jossa on kartoitettu leirintämatkailun nykytilaa, tulevaisuuden näkymiä ja alan megatrendejä sekä tarkasteltu leirintäalueen sijoittumisvaihtoehtoja Tampereen alueella. Selvityksen johtopäätöksenä todetaan, että leirintämatkailu tulee nähdä verkostomaisena palveluna muiden virkistyspalveluiden yhteydessä palvellen monipuolisesti sekä kaupunkilaisia että matkailijoita. Laadittua selvitystä on käsitelty eri yksiköiden yhteisessä suunnittelupalaverissa, jossa päädyttiin esittämään yleiskaavaluonnokseen kaksi vaihtoehtoa uuden leirintäalueen sijoituspaikaksi.

Hervannan ja Kalevan alueiden keskustatoimintojen alueen laajennus ja innovaatioympäristömerkintä

Hervannassa keskustatoimintojen aluetta on laajennettu Hervannan valtavyölyän itäpuolelle. Korttelialueen laajentamisella mahdollistetaan sekoittuneen rakenteen jatkuminen väylän itäpuolelle ja tavoitellaan ympäristöstä katutilaltaan kaupunkimaisempaa sekä kävelyn ja pyöräilyn reitistöjen ja olosuhteiden parantamista alueen sisällä. Teiskontien itäpäässä Hervannan valtavyölyän risteysalueella on keskustatoimintojen aluetta laajennettu nykyisen TAMK:n alueelle. Tällä mahdollistetaan monipuolinen maankäyttö alueella.

Epilässä Pispalan valtatie varren muuttuminen asumisen alueeksi

Alue on osoitettu kantakaupungin yleiskaavassa 2040 keskustatoimintojen alueeksi, tavoitteena myötävaikuttaa alueen maankäytön uudistumiseen ja tehostumiseen parantaen samalla aluekeskusten välistä saavutettavuutta etenkin kävelyn ja pyöräilyn osalta. Yleiskaavan maankäyttömerkintä tarkistetaan Mediapoliksen ja Lielahden voimalaitoksen väliseltä alueelta asumisen alueeksi. Alueen asemakaavamuutoksia ja muuta suunnitteluun vaikuttaa Pispalan valtatielle osoitettu joukkoliikennepainotteisen kadun merkintä. Joukkoliikennepainotteisten katujen varteen tavoitellaan tehokasta maankäyttöä. ks. joukkoliikennepainotteinen katu. Pyöräilyn olosuhteiden paranemista ohjaa pyöräliikenteen pääreitistö, joka osoittaa yhteyden Tesoman ja Hiedanrannan aluekeskusten välille.

Vuoreksen palvelujen ja työpaikkojen sekoittunut alue

Vuoreksen alueelle on toteutettu uusi jäteasema Kantakaupungin yleiskaava 2040 mukaiselle jäteaseman tarvealueelle. Tämän perusteella tarvealuemerkintä yleiskaavasta poistuu ja alueelle on osoitetaan pienialainen palvelujen ja työpaikkojen sekoittunut korttelialue uuden jäteaseman kohdalle. Samassa yhteydessä keskuspuistoverkoston rajausta on tarkennettu.

Hatanpään keskustatoimintojen alue

Hatanpään valtatie ja järjestelyratapihan välinen alue on kantakaupungin yleiskaavassa 2040 osoitettu palvelujen ja työpaikkojen alueeksi. Viinikanlahden puhdistamon alueelle on käynnissä arkkitehtikilpailu ja alue muuntuu asumisen ja virkistykseen sekä toimitilarakentamisen alueeksi uuden keskuspuhdistamon valmistuttua Sulkavuoreen. Viinikanlahden muutoksen myötä Hatanpään alueen pohjoisosaa kokonaisuutena voidaan pitää pitkällä aikavälillä ydinkeskustan laajenemisalueena, joten Hatanpään alue ja järjestelyratapihan pohjoisosaa on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi ja ydinkeskustan laajenemisalueeksi.

Lahdesjärvi

Lahdesjärven eteläosassa Leppästensuonkadun eteläpuolella sijaitsee toteutumaton laaja asemakaava-alue. Alueen toteutuminen paremmin tuotannollisen toiminnan alueena varmistetaan muuttamalla käyttötarkoitus yleiskaavassa teollisuus- ja tuotantotoimintojen alueeksi.

Hankkion ja Linnainmaan asumisen alueiden rajauksien tarkistukset

Hankkiolla Kangasalantien pohjoispuolella olevan pientaloalueen ja Linnainmaan koulun alueen käyttötarkoituksalueiden rajauksia on tarkistettu vastaamaan paremmin olemassa olevaa tilannetta.

Yleiskaavassa esitettävää ajoneuvoliikenteen väylähierarkiaa on tarkistettu siten, että kaavassa esitetään jatkossa vain kolmen ylimmän tason nykyiset väylät (valtakunnalliset väylät, seudulliset pääväylät ja pääkokoojakadut) ja niiden tavoitetilä. Lisäksi osa pääkokoojakaduista ja alemman tason kokoojakaduista on osoitettu joukkoliikennepainotteisiksi kaduiksi. Kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuuksien kasvattamisen tavoitetta tukevat lisäksi raitiotie laajennuksineen, lähijunaliikenteen pysäkit, joukkoliikenteen vaihtoterminaalit ja -pysäkit, liityntäpysäköinnin paikat sekä pyöräliikenteen pääreitistö.

Lähijuna

Kaupunginvaltuuston lähijunaseisakkeita koskevan ponsiesityksen johdosta (15.5.2017) yleiskaavaa varten on laadittu selvitys tulevaisuuden maankäyttöedellytyksistä Tampereen kantakaupungin lähijuna-asemien ympäristössä. Selvitystyössä on tutkittu Tampereella mahdollisten henkilöliikenneasemien yleiskaavallista maankäyttöpotentiaalia, niiden ratateknisiä ominaisuuksia, lähijunaliikennöinnin toteuttamisedellytyksiä yleisesti ja erityisesti Tampereen seudulla sekä lähijunaliikenteen vaikutusta seudun joukkoliikennejärjestelmässä. Selvityksessä tutkittuja asemanseutuja ovat Kalkku, Amuri, Hiedanranta (ent. Sellu), Rantaperkiö, Vuohenoja, Messukylä, Hankkio, Kalkunvuori, Mediapolis, Santalahti, Ranta-Tampella ja Vehmainen. Asemakohtaisten tarkastelujen johtopäätös on, että yleiskaavassa osoitettua henkilöliikenneasemaverkostoa on mahdollista laajentaa tulevaisuudessa nykyisten yleiskaavassa osoitettujen Tesoman, Hiedanrannan ja Lakalaivan lisäksi.

Kaupunginhallitus edellytti 11.11.2019 kokouksessaan, että nähtävillä asetettavassa luonnoksessa ovat mukana kaikki selvitetty lähijunaseisakkeet. Kantakaupungin yleiskaavassa 2040 osoitetut asemat esitetään uusina henkilöliikenteen asemina, joilla tavoitellaan myös kaukoliikennettä. Muut mahdolliset uudet asemat, osoitetaan yleiskaavassa ohjeellisina uusina lähijuna-asemina, joiden vaatima tilavaraus otetaan huomioon vireille tulevassa asemakaavoituksessa ja muussa suunnittelussa. Ohjeellisena yleiskaavaan osoitettujen uusien lähijuna-asemien maankäytöllisiä ja liikenneverkollisia vaikutuksia ei voida kuitenkaan ratkaista ennen kuin voidaan varmistua lähijunaliikenteen toteutumisesta kyseisillä uusilla asemilla.

Joukkoliikennepainotteiset kadut ja vaihtoterminaalit

Raitiotietä rakennetaan ja suunnitellaan välille Hervanta-keskusta-Lentävänniemi. Kantakaupungin muita keskuksia ja päävyöhykkeitä palvelevat joukkoliikennepainotteiset kadut. Kaduilla pyritään kehittämään joukkoliikenteen sujuvuutta mm. erilaisilla katutilan jäsentelyillä, pysäkkien sijoittelulla ja liittymäalueiden toteutustavan avulla. Tarvittaessa voidaan toteuttaa joukkoliikennekaistoja ja liikennevaloetuisuuksia. Vaihtoterminaalit ovat liikenteen solmupisteitä, joissa on tavoitteena eri liikennemuotojen sujuvat vaihdot.

Pyöräily

Pyöräliikenteen pääreitistö-merkinnällä osoitetaan kartalla 1 ja 2 pyöräliikenteen seudullisen pääreitistön ja verkostoa täydentävien alueellisten yhteyksien tavoiteverkko. Tavoitteena on pyöräliikenteen pääreitistön kehittäminen johdonmukaiseksi ja laatutasoltaan yhtenäiseksi verkoksi, joka mahdollistaa sujuvan pyöräilyn yhdistäen kaupunkiseudun keskustat ja aluekeskukset toisiinsa parantaen saavutettavuutta pyörällä sekä pyöräilyn kilpailukykyä ja houkuttelevuutta kulkumuotona. Pääreitistöä täydentävät kartalla 2. osoitettavat kehitettävät virkistyspainotteiset pyöräilyverkosto-yhteydet Pyhäjärven ranta-alueilla, Vihiojan varressa sekä Kalevan ja Linnainmaan välillä.

Kävelykeskustana kehitettävä hitaan liikkumisen alue

Hervannan ja Lielähti-Hiedanrannan aluekeskuksissa on osoitettu alueet, joita kehitetään ja rakennetaan kävelyn ehtoilla. Tällä pyritään parantamaan jo olemassa olevien kävelyalueiden, keskustamaisen maankäytön laajentumisalueiden sekä täysin uusien keskusta-alueiden liikkumisen sujuvuutta ja laatua sekä lisäämään alueilla oleskelun viihtyisyyttä.

› [Kartan 1 merkittävimmät muutokset Oskari-karttapalvelussa](#)

Viherverkko

Kartalle 2 on lisätty yleismääräys tunnistettujen kaupunkihiljaisten alueiden säilymisen huomioimisesta sekä lähivirkistykseen soveltuvien kaupunkihiljaisen alueiden ja kohteiden riittävyden sekä hyvä saavutettavuuden varmistamisesta. Merkintäkohtaisiin kaavamääräyksiin on tehty tarkistuksia, keskeisenä tavoitteena on varmistaa keskuspuistoverkoston arvojen säilyminen ja virkistysalueiden sekä -palveluiden riittävyys ja saavutettavuus kävelen, pyörällä sekä julkisella liikenteellä. Tavoitteena on lisäksi turvata virkistysyhteyksien ja ekologisen verkoston jatkuvuus sekä kehittää virkistysyhteyksien toimivuutta, viihtyisyyttä ja turvallisuutta.

Keskuspuistoverkosto

Keskuspuistoverkoston keskeisiä suunnittelutilanteen tuomia tarkistuksia on tehty Hiedanrannan, Västingimäen ja Hervannan varikon alueella. Uutena keskuspuistoverkostoalueena on esitetty Halimasjärven ja Mannerheiminkallion välinen yhteys, joka vahvistaa verkostokokonaisuutta ja voimassa olevan asemakaavatilanteen. Kartalla 2 on esitetty kaksi uutta ohjeellista keskuspuistoverkoston kehittämistarvealuetta: Rajamäki-Särkijärvi-Hervannan kanjoni-Solkimäki sekä Villilänsaari-Mustavuori-Tesomajärvi-Haukiluomanpuisto. Alueiden tunnettavuutta ja saavutettavuutta vahvistamaan tulee laatia viherverkoston kokonaissuunnitelma määräyksen kuvauksessa tunnistettujen kehittämistarpeiden pohjalta.

Ekologinen verkosto

Ekologiseen verkostoon (ohjeellinen ekologinen yhteys) on tehty suunnittelutilanteen tuomia tarkistuksia Västingimäessä ja Aitovuorella. Kantakaupungin liito-oravaseurannan kautta tulleiden tulosten pohjalta on tarkistettu mm. Hervannan raitiotievarikon ympäristön, Ruskon ja Viialan ekologisia yhteyksiä. Teknisiä tarkistuksia on tehty keskuspuistoverkostoon tulleista muutoksista johtuen Viinikanlahdella ja Linnainmaan Hussanpuistossa. Vuoreksen ja Lamminpään ekologinen verkosto on tarkentunut. Uutena yhteytenä on lisätty Linnainmaan Koilliskeskuksen ja Kaukajärven välinen ohjeellinen ekologinen yhteys, joka tunnistettiin Koilliskeskuksen yleissuunnitelmatyön yhteydessä.

Luonnonsuojelualueisiin on lisätty kaksi aluekokonaisuutta, Särkijärven Lahdenperä ja Lukonmäen Pitkäahde. Alueet kuuluvat Tampereen luonnonsuojeluohjelmaan ja ne on tarkoitus suojella luonnonsuojelulailla. Kohteena on lisätty Vuoreksen Koukkujärvi, joka rauhoitettiin luonnonsuojelualueeksi keväällä 2017.

Virkistysverkosto

Virkistysyhteysverkostoon (ohjeellinen virkistysyhteys) on tehty suunnittelutilanteen tuomia tarkistuksia Hiedanrannan, Koilliskeskuksen ja Västingänmäen alueille. Lisäksi on tehty pienempiä teknisiä tarkistuksia. Verkoston täydentämiseksi uusia yhteystarpeita on osoitettu Raholassa nykyisen asuntoalueen ja kehittyvän Raholan jätevedenpuhdistamon ympäristön välille, Nekalan asuntoalueen ja Hatanpään välille, Lahdesjärven alueella ja Vihiojanpuistosta lidesjärvelle.

Virkistyspalveluiden merkintöjä on tarkistettu mm. Tampereen kaupungin liikuntapaikkaohjelman (2019-2030), uuden satamaluokituksen (2017), kaupungin uimarantaluokituksen perusteella. Erikoispuisto- ja kaupunginosapuistomerkintöjä on tarkistettu. Keskuspuistoverkoston ulkopuolella sijaitsevat keskitettyjen liikunta-, urheilu- ja vapaa-ajanpalveluiden tarpeet on sisällytetty kartalla 1 esitettyjen alue- ja paikalliskeskusten kehittämistarpeisiin. Tampereen messu- ja urheilukeskus on osoitettu uutena messu- ja urheilukeskus-merkinnällä kartalla 2 ja 1.

Kansallinen kaupunkipuisto

Kartalla 2 ja 3 on esitetty kaupunginhallituksen 12.8.2019 (§ 334) nähtäville asettama kansallisen kaupunkipuiston hakuvaiheen rajausehdotus ja rajausehdotukseen sisältyvä muutosalue. Kansallisen kaupunkipuiston rajausta ei päätetä yleiskaavaprosessissa, mutta voimaan tultuaan rajauksella on tärkeä informatiivinen merkitys myös yleiskaavassa. Tampereen kaupunki hakee kansallisen kaupunkipuiston perustamista ympäristöministeriöltä erillisellä kaupunginhallituksen päätöksellä. Tampereen kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnos rajausesityksineen on tavoitteena tuoda kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi 2020. Maisema-arkkitehtuurin diplomityössä (Tampereen Viinikanojan kehittämissuunnitelma - Piiloutuneesta purosta vehreäksi ja elämykselliseksi reitiksi Pyhäjärveltä lidesjärvelle. Annaleena Puska 2019) on tutkittu kansallisen kaupunkipuiston haasteellisen alueen, Viinikanojan, viher-, virkistys- ja vesiyhteyksien laadun sekä jatkuvuuden kehittämismahdollisuuksia.

> [Kartan 2 merkittävimmät muutokset Oskari-karttapalvelussa](#)

Kulttuuriympäristöt

Kartalla 3 valtakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY 2009) osalta kaavamääräykseen on lisätty tavoite arvojen säilymisestä. Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt on osoitettu nyt omalla merkinnällään, kun ne edellisessä yleiskaavassa sisältyivät merkintään "maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti huomioitava rakennettu kulttuuriympäristö tai kohde". Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt on rajattu edellistä yleiskaavaa tarkemmin siten, että ne vastaavat maakuntakaavan aluerajauksia, ja maakuntakaavassa kohdemerkinnällä osoitetut kulttuuriympäristöt on osoitettu myös yleiskaavassa kohdemerkinnöillä.

Paikallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt sisältävät 1) edellisen yleiskaavan kaavamerkintään "maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti huomioitava rakennettu kulttuuriympäristö tai kohde" sisältyneet EHYT-selvityksen inventointien ja arvottamisten ns. punaiset alueet ja 2) edellisen yleiskaavan kaavamerkinnän "arvokas jälleenrakennuskauden pientaloalue" alueet. EHYT-selvityksen punaisten alueiden osalta kaavakartalle on lisätty tehtyihin selvityksiin pohjautuen kaksi aluetta Linnainmaalla ja yksi alue Tohlopissa. EHYT-selvitykseen perustuvia aluerajauksia on tarkistettu siten, että ne vastaavat edellistä yleiskaavaa tarkemmin laadittujen selvitysten aluerajauksia.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavakartalle on lisätty kaksi muinaisjäännöstä (Tampere-Ulvila-tie ja rajamerkki Tampereen ja Pirkkalan rajalla) ja yksi muu kulttuuriperintökohde (Raholan kartanon alue). Lisäykset perustuvat tehtyihin selvityksiin. Syksyllä 2019 uuteen paikkaan siirretty Näsijärvi-hylky on osoitettu kaavassa hyllyn nykyiseen paikkaan, ja samalla merkintä on muuttunut muinaisjäännöksestä muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

[> Kartan 3 merkittävimmät muutokset Oskari-karttapalvelussa](#)

Kestävä vesitalous, ympäristöterveys ja yhdyskuntatekninen huolto

Kartalle 4 on tehty lähinnä pieniä teknisiä muutoksia, uusia erityisiä kaavaan osoitettavia toimintoja tai ohjaustarpeita ei ole tullut esille. Kartalta on poistettu jo toteutettuja yhdyskuntateknisen huollon merkintöjä kuten vesihuollon runkolinjaosuuksia, kehitetty sähkölinjaosuuksia ja jäteaseman tarvealue Vuoreksessa. Ohjeellisista alueellisista hulevesien viivytysrakenteista on poistettu voimassa olevissa asemakaavoissa huomioidut alueet. Lähdeaineistojen päivityksistä johtuen karttaa on tarkistettu mm. pohjaviesialueiden, kemikaalilaitoksen konsultointivyöhykkeiden sekä melu- ja ilmanlaatuselvitystarpeen harkinta-alueen osalta. Uutena merkintänä kaavassa on osoitettu maakuntakaavan mukaiset voimalinjan yhteystarpeet, puhdistettavan/kunnostettavan alueen kohdemerkinnät on korvattu yleismääräyksellä.

[> Kartan 4 merkittävimmät muutokset Oskari-karttapalvelussa](#)

Päätökset

- 13.11.2017 [Kaupunkistrategia valtuustossa § 303](#) (pdf)
- 27.11.2017 [Yleiskaavoituksen työohjelma kaupunginhallituksessa § 668](#)
- 18.12.2017 [Yleiskaavoituksen työohjelma valtuustossa § 340](#)
- 5.3.2018 [Aloituspäätös kaupunginhallituksessa § 103](#)
- 8.3. - 31.5.2018 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma yleisesti nähtävillä, aluekeskuskysely asukkaille
- 23.5.2018 Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu, [muistio](#) (pdf)
- 12.8.2019 [Ruotulaa koskeva linjaus kaupunginhallituksessa § 333](#)
- 11.11.2019 [Lähijunaseisakkeita koskeva linjaus kaupunginhallituksessa § 484](#)

Vuorovaikutus

Aloitusvaiheen tapahtumia

- 24.4.2018 Tampere suunnittelee ja rakentaa -tapahtuma lännen alueella Lielahतिकeskuksessa
- 25.4.2018 Tampere suunnittelee ja rakentaa -tapahtuma keskustassa Galleria Nottbeckissä
- 26.4.2018 Tampere suunnittelee ja rakentaa -tapahtuma koillisessa Koilliskeskuksessa
- 2.5.2018 Tampere suunnittelee ja rakentaa -tapahtuma kaakossa Kauppakeskus Duossa
- 3.5.2018 Tampere suunnittelee ja rakentaa -tapahtuma etelässä Koivistonkylän Prismassa

Tulossa

- **5.3.2020 asukastapahtuma pääkirjasto Metsossa, luonnoksen esittely mielipiteitä varten**
- syksy 2020 yleiskaavaehdotuksen hyväksyminen nähtäville, asukastilaisuus
- kevät 2021 yleiskaavaehdotuksen hyväksyminen valtuustossa

Saatu palaute

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä

8.3.-31.5.2018

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavatyön lähtökohtia sekä suunnittelun etenemistä ja vuorovaikutusta kuvaava asiakirja.

Palautetta aloitusvaiheesta tuli Tampereen polkupyöräilijöiltä ja viideltä asukkaiden edustajilta. Tampereen polkupyöräilijät toivat esiin pyöräilyn huomioimisen uusina yhteyksinä pyöräilyn pääreitistöissä ja yhteyksien saumattomuuden.

Asukkailta saadussa kaavatyön aloittamista

koskevissa palautteissa kiinnitettiin huomiota mm. uuden ryhmäpuutarhan sijaintiin, maankäytön, mm. asuin- ja viheralueiden tarkempaan esittämiseen yleiskaavassa, Peltolammin aluekeskuksen saavutettavuuteen, uimarantojen riittävyteen sekä osallistumisen yksipuolisuuteen.

Lausunnon aloitusvaiheesta antoivat Pirkanmaan liitto, Säteilyturvakeskus, Museovirasto, Puolustusvoimat, Fingrid, Tampereen vesi, Pirkkalan kunta, Finavia ja Pirkanmaan maakuntamuseo. Lausunnoissa tuotiin esille tuoreen maakuntakaavan mukaiset ratkaisut mm.

kehittämisperiaatemerkintöjen ja asemanseutujen ja lisäraidevarausten suhteen, sähkön kantaverkon kehittämisen huomiointi, vesihuollon kehittämiskohteiden huomiointi, lentokenttäyhteyksien huomiointi, lentomelualueiden huomiointi sekä kulttuurisen kestävyyden ja alueiden omaleimaisuuden tunnistaminen. Maakuntamuseon mukaan lisäselvitystä kaipaavat seuraavat asiat: Vedenalainen kulttuuriperintö (mikäli kaava-alue sisältää vesialueiden muuttumisia), sotien jälkeinen moderni arkkitehtuuri, Hervanta, 1900-luvun alun sekä 1960-1980-lukujen pientaloalueet ja agraariajan maatalouskeskukset.

Yleiskaavan merkinnät ja määräykset

Yleiskaava julkaistaan digitaalisesti Tampereen kaupungin Oskari-karttapalvelussa. Yleiskaavakartat 1 - 4 esitetään omina erillisinä tasoinaan karttatasolla: Kaavoitus\Yleiskaava\Kantakaupungin yleiskaava, VK 2017-2021. Kaavamääräykset ovat löydettävissä karttaselitteestä sekä kartalta kaavamerkintäkohtaisesti. Karttapalvelussa on yleiskaavan yleistetty pohjakartta kantakaupungin liikenneverkosta ja rakennetuista alueista.

➤ [Kantakaupungin yleiskaava \(2017-2021\), Kartat ja määräykset Oskari-karttapalvelussa](#)

➤ [Kantakaupungin yleiskaava \(2017-2021\), Kartat 1-4 \(pdf\) \(2.59 Mt\)](#)

Kartat, merkinnät ja määräykset pdf-muodossa

Kaavamääräykset sekä niiden soveltaminen

Kartta 1 - Yhdyskuntarakenne

Kartalla esitetään kantakaupungin maankäyttö ja liikennejärjestelmä kehittämiskohteineen sekä kaupunkistrategiasta johdettu kasvun ja elinvoiman vyöhyke ja muut strategisen kehittämisen kohdealueet.

➤ [Kartta 1 kaavamerkinnät ja -määräykset sekä kuvaukset](#)

Kartta 2 - Viherympäristö ja vapaa-ajanpalvelut

Kartalla esitetään keskuspuistoverkosto ja sitä täydentävät virkistysreitit, ekologiset yhteydet ja näiden katkospaikat, luonnonsuojelualueet ja -kohteet sekä virkistyspalveluista kehitettävät keskitettyjen virkistyspalvelujen kohdealueet, kaupunginosapuistot, uimarannat ja satamat.

➤ [Kartta 2 kaavamerkinnät ja -määräykset sekä kuvaukset](#)

Kartta 3 - Kulttuuriperintö

Kartalla esitetään huomioon otettavat valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön alueet ja kohteet, kulttuurimaisemat ja arkeologiset kohteet.

› [Kartta 3 kaavamerkinnot ja -määräykset sekä kuvaukset](#)

Kartta 4 - Kestävä vesitalous, ympäristöterveys ja yhdyskuntatekninen huolto

Kartalla esitetään kestävä vesitalouden ratkaisut hulevesien hallinnan ja pohjavesien suojelun osalta, melun, ilmanlaadun sekä kemikaalilaitosten huomiointialueet sekä teknisen huollon verkostojen kehittäminen energiahuollon, sähkönjakelun, vesihuollon, jätehuollon ja yleisten alueiden huollon osalta.

› [Kartta 4 kaavamerkinnot ja -määräykset sekä kuvaukset](#)

Kartta 1

- ✓ YHDYSKUNTARAKENNE
- ✓ Merkinnät ja määräykset
- ✓ Yleismääräykset
- ✓ Yleismääräys
- ✓ Maankäyttö
- ✓ Keskustatoimintojen alue
- ✓ Täydentyvä keskusta
- ✓ Uudistuva keskusta
- ✓ Laajentuva keskusta
- ✓ Etelään laajentuva ydinkeskusta
- ✓ Keskustatoimintojen ja virkistyksen sekoittunut alue
- ✓ Asumisen alue
- ✓ Asumisen ja virkistyksen sekoittunut alue
- ✓ Palvelujen ja työpaikkojen sekoittunut alue tai kohde
- ✓ Alue, jolle saa sijoittaa seudullista paljon tilaa vaativaa kauppaa
- ✓ Teollisuus- ja tuotantotoimintojen alue
- ✓ Teollisuus- ja tuotantotoimintojen alue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia
- ✓ Keskuspuistoverkosto
- ✓ Loma-asuntoalue
- ✓ Yhteisöjen loma-asuntoalue
- ✓ Puolustusvoimien alue
- ✓ Luonnonsuojelualue tai -kohde
- ✓ Vesialue
- ✓ VAK-ratapiha
- ✓ Maatilan talouskeskus
- ✓ Uusi jäteveden puhdistamo
- ✓ Messu- ja urheilukeskus
- ✓ Strategiset kehittämissperiaatemerkinnot
- ✓
- ✓ Kokonaissuunnitelman tarvealue
- ✓ Korkeaan rakentamiseen soveltuva vyöhyke
- ✓ Ohjeellinen keskuspuistoverkoston kehittämistarvealue
- ✓ Aluekeskus
- ✓ Paikalliskeskus
- ✓ Kehitettävä innovaatioympäristö
- ✓ Ohjeellinen uusi leirintäalue
- ✓ Liikennejärjestelmä

- ▼
 - ▼ Valtakunnallisen pääväylän maanalainen osuus
 - ▼ Kehitettävä valtakunnallinen pääväylä
 - ▼ Seudullinen pääväylä
 - ▼ Kehitettävä seudullinen pääväylä
 - ▼ Uusi seudullinen pääväylä
 - ▼ Pääkokoojakatu
 - ▼ Kehitettävä pääkokoojakatu
 - ▼ Uusi pääkokoojakatu
 - ▼ Joukkoliikennepainotteinen katu
 - ▼ Kävelykeskustana kehitettävä hitaan liikkumisen alue
 - ▼ Liikenteen yhteystarve
 - ▼ Ohjeellinen liikenneverkon kehittämisen kohdealue
 - ▼ Rautatie
 - ▼ Kehitettävä rautatie
 - ▼ Ohjeellinen uusi rautatie
 - ▼ Eritasoliittymä
 - ▼ Uusi eritasoliittymä
 - ▼ Kehitettävä liittymä
 - ▼ Raitiotie
 - ▼ Seudulliset raitiotien laajenemismvaihtoehdot
 - ▼ Raitiotievarikko
 - ▼ Vaihtoterminaali
 - ▼ Vaihtopysäkki
 - ▼ Uusi henkilöliikenteen asema
 - ▼ Ohjeellinen lähijuna-asema
 - ▼ Vesiväylä
 - ▼ Pyöräliikenteen pääreitistö
-

YHDYSKUNTARAKENNE

Sivun alkuun

Merkinnät ja määräykset

Sivun alkuun

Yleismääräykset

Sivun alkuun

Yleismääräys

Yleiskaavan käyttötarkoituksalueilla voidaan sallia käyttötarkoituksesta poikkeavaa rakentamista, mikäli siitä ei aiheudu haittaa alueen pääasialliselle käyttötarkoitukselle. Asemakaavoitusta ja muuta alueidenkäytön suunnittelua ohjataan yleiskaavan kartoilla 1 - 4.

Yleiskaavan RA ja R -alueilla yleiskaavaa voidaan käyttää MRL 72 §:n mukaisesti rakentamisen ohjaamiseen. Muilla alueilla rakentaminen edellyttää pääsääntöisesti asemakaavaa.

Rakennettaessa yli 50 metriä korkeita tuulivoimaloita tulee pyytää erillinen lausunto Puolustusvoimilta.

Seudullisen vähittäiskaupan suuryksiköiden alarajat ovat paljon tilaa vaativan kaupan osalta 15 000 k-m², keskustahakuisen vähittäiskaupan osalta 10 000 k-m² ja päivittäistavarakaupan osalta 5 000 k-m².

Keskustatoimintojen alueiden ulkopuolelle ei saa sijoittaa yli 4 000 k-m² suuruisia vähittäiskaupan suuryksiköitä ja myymäläkeskittyimiä.

Merkinnän kuvaus: *Käyttötarkoituksaluemerkinnöillä on osoitettu alueiden maankäyttötavoite asemakaavan muutoksille. Pääkäyttötarkoituksen kanssa ristiriidassa olevia asemakaavoja tulee tarkistaa ensisijaisesti yleiskaavan pääkäyttötarkoituksen mukaiseksi. Muussa tapauksessa asemakaavassa on osoitettava, että toiminnasta ei aiheudu haittaa alueen pääasialliselle käytölle. Asemakaavaa laadittaessa on huomioitava kaavakarttojen 1-4 merkinnät ja määräykset.*

Yleiskaavassa loma-asumiseen ja yhteisöjen loma-asumiseen on osoitettu olemassa olevia ja rakennettuja rantaan rajautuvia kiinteistöjä, joille voidaan myöntää rakennuslupa suoraan yleiskaavan pohjalta ja joille ei laadita asemakaavaa. Muualla edellytetään asemakaavaa tai suunnittelutarveratkaisua ennen rakennusluvan myöntämistä.

Tuulivoimalan korkeudella yli 50 metriä tarkoitetaan korkeutta maanpinnasta.

Vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan myös useasta myymälästä koostuvaa vähittäiskaupan keskittymää, joka on vaikutuksiltaan verrattavissa vähittäiskaupan suuryksikköön. Samanlainen tulkinta koskee myös seudullisesti merkityksellisiä vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Sivun alkuun

Maankäyttö

Sivun alkuun

Keskustatoimintojen alue

Aluetta kehitetään toiminnoiltaan sekoittuneena ja kaupunkikuvaltaan laadukkaana keskustamaisena ympäristönä. Alueelle voi sijoittua palveluja, työpaikkoja, keskustaympäristöön soveltuvaa asumista sekä monipuolisia vapaa-ajan, virkistyksen ja kaupunkikulttuurin toimintoja.

Alueella tapahtuvan täydennysrakentamisen tulee edistää toiminnallista monipuolisuutta sekä viihtyisän ja omaleimaisen kaupunkiympäristön syntymistä. Julkiseen kaupunkitilaan avautuvat maantasokerrokset tulee osoittaa pääsääntöisesti liike- ja toimitiloiksi. Alueelle sijoittuvissa yksityisten kehittämishankkeissa tulee varautua myös julkisten ja yksityisten palvelujen tarvitsemiin tilavarauksiin sekä toimitilojen kokonaismäärän riittävyyteen.

Keskustojen toiminnallisia ydinalueita tulee kehittää viihtyisinä kävelyn ja oleskelun alueina. Alueen liikenneympäristöä tulee kehittää kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen ehdoilla turvaamalla riittävät tilavaraukset kestäville liikkumismuodoille. Alueen pysäköintiratkaisut tulee toteuttaa suosien keskitettyä rakenteellista pysäköintiä sekä pysäköinnin tehostamiskeinoihin perustuvia ratkaisuja.

Yhteydet alueen ulkopuolisille laajemmille viher- ja virkistysvyöhykkeille tulee turvata. Tiivistyvässä kaupunkiympäristössä tulee kehittää kaupunkivihreän ratkaisuja miellyttävän ympäristökokemuksen ja kaupunkiluonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Tampereen ydinkeskusta ja sen mahdolliset laajentumisalueet, aluekeskusten alueet ja muut kantakaupungin alueet, joille tavoitellaan keskustamaista rakenteen tiivyyttä ja toimintojen monipuolisuutta. Alueita tulee kehittää kaupunkikuvallisista ja -tilallisista lähtökohdista. Asemakaavojen muutoksen yhteydessä tulee tukea keskustamaisen julkisen kaupunkitilan muodostumista tonttien maantason ja rakennusten alimpien kerrosten ratkaisulla.*

Asuntorakentamisessa tulee ottaa huomioon ympäristön häiriöistä johtuvat haitat sekä turvattava pääsy virkistysalueille. Alueelle tulee toteutustavasta riippumatta sijoittaa julkisia ulko- ja sisäoleskelutiloja sekä varmistaa houkuttelevien, viihtyisien ja esteettömien yhteyksien muodostuminen kestävien liikkumismuotojen käyttäjille. Lisäksi liikenneympäristön suunnittelussa tulee huomioida tarpeen mukaan uudet, esimerkiksi sähköavusteiset kaupunkiliikunnan muodot. Alueen asemakaavoitettuja puistoja ja virkistysalueita ei ole tarkoitettu täydennysrakentamiseen. Alueella virkistysalueeksi asemakaavoitettujen alueiden riittävyys ja laadullinen kehittäminen tulee varmistaa mahdollisen täydennysrakentamisen yhteydessä.

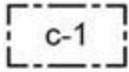
Merkittävien täydennysrakentamishankkeiden yhteydessä ja varsinkin olemassa olevan rakennuskannan korvautuessa tulee arvioida muun kuin asuntorakentamisen tilatarve yhteistyössä kaupungin elinkeino-, palvelu- ja maankäyttösektorien kanssa. Palvelutilatarpeet julkisten palvelujen osalta on voitava sisällyttää osaksi yksityisiä hankkeita ja laadittavia asemakaavoja. Erityisesti muutettaessa tonttien käyttötarkoitusta asumiseen tulee toteuttaa riittävästi liike- ja toimitilaa rakennusten ensimmäisiin kerroksiin, jotta voidaan vastata väestönlisäyksen myötä kasvavaan palvelu- ja työpaikkatarpeeseen sekä edistää kestävä, sekoittuneen kaupunkirakenteen muodostumista.

Jotta voidaan varmistaa kaupunkiympäristön tiivyyttä ja laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen, ei autoliikenteelle varattujen alueiden pinta-alaa tule keskustoissa kasvattaa nykyisestä. Kasvavaan liikennetarpeeseen tulee vastata ennen kaikkea liikennealueiden tilankäytön tehostamisella. Tonteilla maantasa ei pääsääntöisesti voida osoittaa pysäköinti- ja liikennealueiksi. Lyhytaikainen vieraspysäköinti on syytä toteuttaa kuitenkin maantasossa.

Ydinkeskusta: Ydinkeskustaa kehitetään koko Pirkanmaan ja kaupunkiseudun palvelujen ja työpaikkojen keskittymänä. Etelän suunnassa ydinkeskustan laajentumisen alueita ovat Viinikan jätevedenpuhdistamon alue sekä osa Hatonpään alueesta. Alueiden kehittämisen ensisijaisena tavoitteena on liittää alueet osaksi keskustan kestävän liikkumisen kokonaisuutta.

Kaleva: Nykyisen ydinkeskustan itäpuolella keskustan tiiviys ja monipuolisuus ulottuu Teiskontien ja Sammonkadun ympäristöihin. Kalevan aluetta tulee täydentää raitiotien rakentamisen myötä. Suuri osa alueesta on valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä ja täydentämisen suhde kulttuuriarvoihin on huomioitava suunnittelussa.

Täydentyvä keskusta

Aluetta kehitetään täydennettävänä keskustatoimintojen alueena. Täydentämisen tulee edistää toimintojen monipuolisuutta ja keskustojen elinvoimaisuutta. Suuryksikköjen enimmäismitoitus on Hervannassa 70 000 k-m² ja Tesomalla 30 000 k-m². Kaukajärven keskusta-alueetta koskevat maakuntakaavan taajamatoimintojen kaupan mitoitukset. Vähittäiskaupan kerrosalan enimmäismitoitus Kalevassa on 70 000 k-m².

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Kaleva-Hakametsän keskusta-alue, Tesoman ja Hervannan aluekeskukset ja Kaukajärven paikalliskeskus, joissa keskustamainen rakenne on jo toteutunut tai toteutuu uusien asemakaavojen toteuttamisen myötä. Tarkemmassa suunnittelussa on tavoitteina vahvistaa alueiden monipuolisia toimintoja ja turvata keskustan ydinalueella asukasmäärän ja palvelujen säilyminen.*

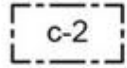
Kaleva-Hakametsä: *Sommonkadun päätteenä oleva Hakametsä on kehittyvä alue. Alueella on vireillä lukuisia asumisen ja kaupan palveluiden hankkeita, joita raitiotien tulo alueelle vahvistaa. Hakametsän jäähallia ympäristöineen ollaan muuttamassa urheilijatoimijat kokoavaksi kansainvälisen vaatimustason täyttäväksi keskuksesi Sport Campus -hankkeen avulla. Kalevan ja Hakametsän alueiden tarkemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota Hervannan valtavyölyän estevaikutuksen pienentämiseen.*

Tesoma: *Läntisellä alueella keskusta-alueeksi on osoitettu Tesoman aluekeskus. Tesoman keskustassa on jo uudistustyö käynnissä keskeisten korttelien osalta. Pitkällä aikavälillä täydentävää rakentamista tulee lisätä keskustan etelä- ja länsipuolelle mm. käyttötarkoituksen muutosten myötä.*

Hervanta: *Kaakkoisella alueella keskusta-alueeksi on osoitettu Hervannan aluekeskus. Keskusta-alueita täydennetään monipuolisella rakenteella ja laajennetaan Hervannan valtavyölyän suuntaisena kaupunginosan pohjoiseen reunaan saakka ja valtavyölyän yli itään. Hervannan valtavyölyän itäpuolelle tulee tarkemmassa suunnittelussa ratkaista sujuva kävelyn ja pyöräilyn yhteys Hermiankadun ja Vaajakadun välille. Pohjoisosan alueesta on järjestetty suunnittelukilpailu, jonka pohjalta aluetta asemakaavoitetaan.*

Kaukajärvi: *Kaakkoisella Tampereella pienialaisena keskusta-alueena on osoitettu Kaukajärven palvelujen keskittymä Juvankadun pohjoispäässä. Jo olevan palvelutarjonnan lisäksi alueen sijainti yhdyskuntarakenteessa tukee Kaukajärven edelleen kehittämistä käyttötarkoitukseltaan monipuolisena palvelujen mutta myös asumisen ja työpaikkojen alueena. Kaukajärven keskustan kehittämiseksi suuri potentiaali on myös valtatie 9:n ylittävä kansä, jonka kautta keskustan läpi voidaan ohjata lidesjärven ja Kaukajärven yhdistävä puistoverkosto. Tämän laadullistavan elementin tulee olla keskustan kehittämisessä näkyvä lähtökohta, jota myös asuntorakentamisen keinoin jäsennetään. Maakuntakaavan mukaisesti alueelle ei saa sijoittaa seudullisesti merkittävää vähittäiskauppaa. Paljon tilaa vaativan kaupan yläraja on 15 000 k-m², keskustahakuisen vähittäiskaupan 10 000 k-m² ja päivittäistavarakaupan 5 000 k-m².*

Uudistuva keskusta

Aluetta kehitetään uudelleen rakennettavana keskustatoimintojen alueena. Tarkemmassa suunnittelussa sovitetaan yhteen toimintojen monipuolisuus, keskustamainen liikennenympäristö, lähivirkistysalueet ja laajemmille virkistysalueille kehitettävät viheryhteydet. Asemakaavoituksessa tulee varmistaa viheralueiden riittävä laajuus. Suuryksikköjen enimmäismitoitus on Lielahdessa 80 000 k-m², Lakalaivassa 45 000 k-m² ja Koilliskeskuksessa 55 000 k-m². Vähittäiskaupan kerrosalan enimmäismitoitus Turtolassa on 35 000 k-m². Rautaharkko-Lakalaivan keskustatoimintojen alueen toteutus tulee suunnitella ja vaiheistaa siten, ettei vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelystä tavaraliikenteen järjestelyratapihalla aiheudu merkittävää haittaa tai vaaraa alueelle.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Lielahden, Lakalaivan ja Koilliskeskuksen aluekeskukset sekä Turtolan uusi keskusta-alue. Alueita puuttuu keskustamainen ympäristö ja rakenne. Keskustojen kehittämiseksi on tarpeen rakentaa uudelleen laajoja alueita. Alueiden kehittämistä tulee ohjata voimakkaasti kaavallisin ja maapoliittisin keinoin, mm. rakennuskieltoin ja kaupungin maanhankinnalla. Käyttötarkoitukseltaan muuttuvien alueiden toteutumiseksi nykyisiä tonttitehokkuuksia voidaan lisätä.*

Lielähti, Hiedanranta: *Läntisellä alueella keskusta-alueeksi on osoitettu Lielahden aluekeskus, jota kehitetään voimakkaasti Hiedanrannan alueen yleissuunnitelman pohjalta. Lielahden aluekeskus on toistaiseksi ollut kaupallinen keskus, josta on puuttunut asukkaat. Julkiset palvelut sijaitsevat Lielähtikeskuksessa. Hiedanrannan rakentumisen myötä julkisille palveluille voidaan löytää myös uusia sijainteja. Vanhan tehdasalueen kulttuuriympäristöstä tulee alueen identiteetin perusta. Aluetta kehitetään raitiotien myötä seudullisen liityntäpysäköinnin alueena.*

Lakalaiva, radanvarsi: *Etelä-Tampereelle uutena kehitettävänä keskusta-alueena on osoitettu Lakalaivan uusi aluekeskus, joka ulottuu pohjoisessa aina Rautaharkon ja Rantaperkiön eteläosiin saakka. Aluekeskuksen pohjoista osaa rautatien molemmin puolin tulee kehittää tulevaisuudessa henkilöliikenteen asemaan ja valtatiehen tukeutuvana työpaikkojen alueena. Alueen kehittäminen edellyttää uusia liikenteen yhteyksiä sekä osittain nykyisten toimintojen väistymistä alueelta. Toimintojen kehittämistä rajoittaa Rautaharkossa sijaitsevan tulentorin alueen laajuus ja toiminnot. Alueella tulisi kehittää junaliikenteen ja raitiotien tulevaisuuden laajennukset huomioivaa seudullista liityntäpysäköintiä.*

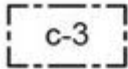
Lakalaiva, aluekeskus: *Lakalaivan aluekeskuksen eteläinen osa sijoittuu VT:n 3 eteläpuolelle. Näiden kahden eri puolille valtatieä sijoittuvan keskusta-alueen välinen sujuva yhteys valtatieen yli esimerkiksi kansiratkaisulla tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa. Aluekeskuksen toiminnoissa painottuvat asuminen sekä julkiset ja kaupalliset palvelut. Eteläisen alueen terveyspalvelut sijaitsevat Hatanpään sairaalan alueella, joten yhteydet sinne ovat tärkeitä. Yleiskaavan tavoite edellyttää suurelta osin alueen asemakaavojen käyttötarkoituksen muuttamista, mistä syystä aluekokonaisuuksien osoittaminen rakennuskieltoalueiksi on perusteltua.*

Turtola: *Eteläisellä alueella on osoitettu uusi keskusta-alue Turtolaan. Alueen sijainti uuden raitiotien varrella mahdollistaa sen kehittämisen keskustamaisena asumisen, työpaikkojen ja kaupan alueena. Alueelle ei ole tulossa julkisia palveluja. Turtolan keskusta-alueelle sijoittuu raitiotien ja itä-länsisuuntaisten joukkoliikennelinjojen risteys ja merkittävä vaihtopysäkki.*

Koilliskeskus: *Koillisen alueen aluekeskuksena toimii Koilliskeskus. Yleiskaavassa keskustatoimintojen alue käsittää nykyisen kaupan suuryksikköjen alueen, sen viereisiä kerrastalokortteleita sekä VT9 länsipuolella olevia täydentyviä alueita. Koillisen alueen yhdyskuntarakenteen eheyttä sekä aluekeskuksen saavutettavuutta etenkin valtatieen länsipuolella olevista kaupunginosista tulisi parantaa ja kehittää toimenpiteitä, joilla vähennetään VT9 estevaikutusta. Aluetta tulee kehittää tulevaisuudessa raitiotien myötä idästä ja pohjoisesta tulevan seudullisen liikenteen liityntäpysäköintipaikkana. Lisäksi sujuvat ja houkuttelevat yhteydet virkistysalueille Kauppi-Niihamaan tulee ratkaista Koilliskeskuksen osalta.*

Sivun alkuun

Laajentuva keskusta

Aluetta kehitetään kaupunkitaltaan ja tehokkuudeltaan keskustamaisena alueena. Aluetta koskevat maakuntakaavan taajamatoimintojen kaupan mitoitukset.

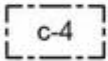
Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Tesoman ja Mediapoliksen välisen radanvarren alue sekä Lielahden voimalaitoksen alue. Suunnittelun tavoitteena on luoda keskustamainen ympäristö ja parantaa aluekeskusten välistä saavutettavuutta etenkin kävelyn ja pyöräilyn osalta. Maakuntakaavan mukaisesti alueelle ei saa sijoittaa seudullisesti merkittävää vähittäiskauppaa. Paljon tilaa vaativan kaupan yläraja on 15 000 k-m², keskustahakuisen vähittäiskaupan 10 000 k-m² ja päivittäistavarakaupan 5 000 k-m².*

Mediapolis, radanvarsi: *Länsi-Tampereella keskusta-alueeksi on osoitettu Tesoman ja Mediapoliksen väliin jäävä alue Porin radan molemmin puolin sekä Mediapoliksen innovaatioympäristö. Alueen muuttaminen keskustamaiseksi edellyttäisi suurelta osin alueen asemakaavojen käyttötarkoitusten muuttamista, mistä syystä aluekokonaisuuksien osoittaminen rakennuskieltoalueiksi on perusteltua.*

Lielahden voimalaitoksen alue: *Lielahden voimalaitoksen muutosalue liittyy Hiedanrannan rakentamiseen ja Energiankadun yhteyden rakentamiseen Enqvistinkadun ja Pispolan valtatie välille. Alueen rakenteen muutos keskustamaiseksi on mahdollinen voimalaitoksen seuraavassa isossa saneeraustarvevaiheessa noin vuonna 2030.*

Sivun alkuun

Etelään laajentuva ydinkeskusta

Aluetta kehitetään kaupunkitaltaan ja tehokkuudeltaan keskustamaisena alueena. Rantojen maankäyttöä kehitetään siten, että ranta varataan julkiseen käyttöön ja rannalle syntyy pääkäyttötarkoituksen lisäksi monipuolisia virkistyspalveluita ja -toimintoja sekä korkeatasoisia virkistäytymiseen soveltuvia alueita.

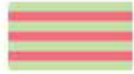
Asemakaavoituksessa tulee varmistaa viheralueiden riittävä laajuus ja rannan suuntainen yhtenäisyys sekä sini-viherrakenteen kytkeytyneisyys. Alueen pilaantuneisuus tulee selvittää ja kunnostaa käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla. Mahdollisten rantatäyttöjen materiaalin tulee olla ympäristökelpoisuudeltaan alueelle ja maankäyttöön soveltuvaa.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Viinikanlahti-Hatanpään uusi keskusta-alue. Alueelta puuttuu keskustamainen ympäristö ja rakenne.*

Viinikanlahti - Hatanpää: *Etelän suunnassa ydinkeskustan laajentumisen alueita ovat Viinikan jätevedenpuhdistamon alue sekä osa Hatanpään alueesta. Alueiden kehittämisen ensisijaisena tavoitteena on liittää alueet osaksi keskustan kestävästä liikkumisen kokonaisuudesta ja tukea rantavyöhykkeen virkistysaluekokonaisuuden kehittämistä.*

Sivun alkuun

Keskustatoimintojen ja virkistyksen sekoittunut alue

Aluetta kehitetään hyvään joukkoliikenteen palvelutasoon tukeutuvana monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palvelujen ja virkistyksen vyöhykkeenä. Rantatäyttäjien materiaalin tulee olla ympäristökelpoisuudeltaan alueelle ja maankäyttöön soveltuvaa. Rakentaminen ei saa vaarantaa Epilänharju-Villilä

pohjaviesialueella pohjaveden laatua, aiheuttaa pohjaveden tilaan heikentäviä muutoksia eikä heikentää vedenottamoiden toimintaedellytyksiä.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Näsijärven rantaan sijoittuva uusi Hiedanranta -nimisen kaupunginosan rannan ja vesistötytön alue. Alueen kehittäminen pohjautuu Lielähti-Hiedanranta -kokonaisuutta koskevaan kansainväliseen ideakilpailuun vuodelta 2017 ja sitä seuranneeseen yleissuunnitteluun. Tavoitteena on rakentaa tulevaisuuden kaupunginosa, joka perustuu kestävään liikkumiseen, on kaupunkimaisen tiivis, muuntautumiskykyinen sekä vihreä ja vähähiilinen.*

Sivun alkuun

Asumisen alue

Alue varataan pääosin asumiselle sekä sitä palveleville toiminnoille, mm. virkistys- ja suojaviheralueille, lähipalveluille sekä nykyiselle ja uudelle ympäristöhäiriötä aiheuttamattomalle elinkeinotoiminnalle. Alueelle sijoituvissa yksityisten kehittämishankkeissa tulee varautua myös julkisten ja yksityisten palvelujen

tarvitsemiin tilavarauksiin. Väylien varressa rakennusten sijoittelua ja massoittelemia hyödynnetään rakenteellisena melusuojausena.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu kantakaupungin asuinkeuhkojen ja -pienalojen alueet. Asumista palvelevia toimintoja ovat mm. päiväkodit ja perusasteen koulut, seurakuntien palvelut, päivittäistavarakaupat sekä erilaiset lähivirkistysalueet ja puistot. Lisäksi alueille sijoittuu vähäisessä määrin erilaista elinkeinotoimintaa.*

Alueiden kehittämisen lähtökohdaksi on pitää yllä ja parantaa nykyisten asumisen alueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta, johon myös alueiden uudistaminen ja täydentäminen tulee sovitaa. Alueen asemakaavoitettuja puistoja ja virkistysalueita ei ole tarkoitettu täydennysrakentamiseen. Alueella virkistysalueeksi asemakaavoitettujen alueiden riittävyys ja laadullinen kehittäminen tulee varmistaa mahdollisen täydennysrakentamisen yhteydessä.

Alueelle sijoittuvaa yritystoimintaa on mahdollista kehittää huomioimalla ympäröivän asumisen olosuhteet. Yritystonttien muuttaminen asuinkäyttöön edellyttää hankkeen hyväksymistä asemakaavoitusohjelmaan.

Merkittävien täydennysrakentamishankkeiden yhteydessä tulee arvioida julkisten palvelujen nykyinen ja tuleva tarve yhteistyössä maankäytön suunnittelun ja palvelusektorin toimijoiden kesken. Palvelutarpeen ilmetessä tarpeelliset julkisten palvelujen tilavaraukset sisällytetään osaksi hankkeiden tilaohjelmia ja laadittavia asemakaavoja.

Asumisen ja virkistykseen sekoittunut alue

Aluetta kehitetään täydentävän asuntorakentamisen alueena virkistyskäytön sekä viher- ja virkistysverkoston, luontoarvojen ja alueen ekologisten yhteyksien lähtökohdista. Alue varataan monipuoliselle asuntorakentamiselle ja asumista palveleville toimintoille, mm. virkistys- ja suojaviheralueille ja lähipalveluille.

Alueelle on mahdollista osoittaa täydentävää asuntorakentamista vasta nykyisten toimintojen väistyttyä tai varmistamalla alueen soveltuminen rakentamiseen.

Alueelle sijoittuvissa yksityisten kehittämishankkeissa tulee varautua myös julkisten ja yksityisten palvelujen tarvitsemiin tilavarauksiin. Väylien varressa rakennusten sijoittelua ja massoitteita hyödynnetään rakenteellisena melusuojauksena.

Alueen kehittämisen tulee perustua kokonaistarkasteluun, jossa varmistetaan kytkeytyminen muuhun kaupunkirakenteeseen sekä viher- ja virkistysalueiden riittävyys.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu mahdollisia uusia ja täydentyviä asuntorakentamisen alueita, jotka kytkeytyvät keskuspuistoverkoston ja joita tulee kehittää viher- ja virkistysverkoston ja maiseman sekä luontoarvojen ja ekologisen verkoston lähtökohdista. Alueilla tulee toteuttaa monipuolista asuntotuotantoa eri-ikäisille ja -tuloisille sekä eri elämäntilanteessa oleville asukkaille. Alueen käyttömahdollisuuksia yleiseen virkistykseen tulee parantaa ottaen huomioon myös ympäröivien alueiden asukkaiden virkistyskäyttö. Merkinnällä osoitetut alueet ovat lähtökohdiltaan ja kehittämistavoitteiltaan erilaisia.*

Länsi-Tampereella tutkittava alue sijoittuu käytöstä poistuvan Raholan jätevedenpuhdistamon ympäristöön, jonka kehittäminen mahdollistaa luoteisten kaupunginosien kytkeytymisen Pyhäjärven rantavyöhykkeeseen. Kehitettävään aluekokonaisuuteen kuuluu puhdistamoalueen lisäksi viereinen Tesoman eritasoliittymän alue sekä mahdollisesti osa Nokian moottoritiealueesta. Alueen suunnittelussa tulee erityisesti varmistaa riittävät rannan suuntaiset viher- ja virkistysyhteydet sekä ekologinen yhteys (seudullinen) ja alueelle osoitetut muut mahdolliset kehitettävät virkistyspalvelut kuten pienvenesatama sekä uimaranta. Virkistysyhteyttä Raholan alueelta Piikahaan kaupunginosaan ja edelleen Tohlopin keskuspuistoverkoston alueelle tulee kehittää.

Eteläisellä alueella tutkitaan Härmälän leirintöalueen kehittämismahdollisuuksia asumisen ja virkistystoimintojen yhteensovittamiseksi.

Särkijärvi-Lahdesjärven alueella on runsaasti rakentamista rajoittavia luonto- ja virkistysarvoja. Alueelle on tehty maankäytöselvitys, jonka johtopäätöksenä esitetään Hallilan eteläpuolelle sijoitettavaa asumisen aluetta. Alue kytetään olemassa olevaan liikenneverkkoon Vuoreksen puistokadun ja mahdollisesti Loukkaankadun kautta. Alueen asemakaavoituksessa tulee varautua niin ekologisten kuin viher- ja ulkoiluyhteyksien osoittamiseen.

Koillisella alueella Juvankadun varressa tutkitaan mahdollisuutta toteuttaa Kantakaupungin yleiskaavan 1998 täydennysaluevarauksia.

Kaukajärven pohjoisrannalla tutkitaan mahdollisuutta siirtää Kangasalantie kiinni pohjoispuolella oleviin teollisuustontteihin ja käyttää vapautuvaa katualueita ja osaa ns. Kristillan alueesta täydentävään asumiseen, virkistykseen ja soutu- ja melontastadionin kehittämiseen.

Ruotulan alueesta on edellistä kantakaupungin yleiskaavaa ja sen toteuttamista varten laadittu suunnitelmavaihtoehtoja ja luontonselvityksiä. Lisäksi vuoden 2019 aikana järjestetyn Kauppi-Niihaman vertaissuunnitteluhankkeen lopputuloksena asukkaat esittivät yhteisen kokonaiskuvan alueen kehittämisestä. Selvitysten ja vuorovaikutuksen perusteella kaupunginhallitus päätti 12.8.2019 että raitiotie linjataan Ruotulan kohdalla Teiskontien varteen ja sen yhteyteen osoitetaan tehokkaan kerrostalorakentamisen vyöhyke. Golf-kenttää uudistetaan nykyisellä sijainnilla ja tarvittava vähäinen kentän laajentaminen suunnitellaan siten, että luonnon arvokokonaisuus säilyy mahdollisimman yhtenäisenä. Teiskontien eteläpuolisen maankäytön mahdollinen kehittäminen tulee kytkeä myöhemmin raitiotiepysäkkeihin.

Koillisella alueella oleva Aitovuoren ampumarata-alue lopettaa toimintansa. Rataa ja sen melualueita voidaan kehittää mm. asumiskäyttöön maaperän pilaantuneisuusselvitysten ja mahdollisten puhdistustoimenpiteiden jälkeen.

Sivun alkuun

Palvelujen ja työpaikkojen sekoittunut alue tai kohde

Aluetta kehitetään monipuolisena, kaupunkitalaltaan viihtyisenä työpaikka-alueena. Alue varataan työpaikka- ja koulutustoiminnoille, kaupallisille palveluille, kulttuuri- ja vapaa-ajantoiminnoille sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomalle tuotantotoiminnalle. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee parantaa kestäviä liikkumismuotoja tukevaa liikenneympäristöä.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu maankäyttöään monipuolisia ja sekoittuneita alueita, joilla tapahtuu jatkuvaa toimintojen kehittämistä. Tonttien kokonaan uudelleen rakentamiseen tähtäävä asemakaavamuutos on ohjelmoitava asemakaavoitusohjelmaan. Olemassa olevan rakennuskannan käytön kehittämistä yleiskaavan sallimiin käyttötarkoituksiin on mahdollista tukea muuttamatta asemakaavaa ja kehittämällä hankkeita poikkeamisluvan pohjalta. Alueiden liikenneympäristöjä tulee kehittää turvallisiksi ja kestävää liikkumista tukeviksi erityisesti ympäristöissä, joissa erilaiset palvelut ja harrastusmahdollisuudet vetävät puoleensa eri ikäisiä ja ilman omaa autoa liikkuvia käyttäjiä.

Länsi-Tampereella merkinnällä on osoitettu Tesomankadun eteläpuolella oleva käyttötarkoitukseltaan sekoittunut alue sekä Lielahden tilaa vaativan vähittäiskaupan ja yrityspalvelujen alue.

Eteläisellä suunnalla palvelujen ja työpaikkojen sekoittuneita alueita ovat Hatonpää-Nekala, Messukeskus-Sarankulma sekä Lahdesjärvi-Lakalaiva. Kantakaupungin yleiskaava 2040 varten on laadittu rakennetarkastelu Viinikka-Routaharkko alueesta, jossa on tutkittu alueen mahdollista maankäytön kehittymistä ratapiha-alueen vapauduttua.

Keskustan itäpuolella oleva Kaupin Kampuksen alue on osoitettu hyvään joukkoliikenteen palvelutasoon tukeutuvana palvelujen ja työpaikkojen alueena.

Koillisella alueella Sammon valtatie ja VT 9 risteysalueen tuntumaan on osoitettu pienialainen palvelujen ja työpaikkojen alue, joka varataan seudulliselle tilaa vaativalle kaupalle.

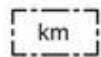
Kaakkoisella alueella Hervannassa Hervannan valtavyölyän itäpuolella olevat oppilaitosten ja toimipaikkakeskittymien alueet on osoitettu palvelujen ja työpaikkojen sekoittuneeksi alueeksi.

Vuoreksessa Ruskontien varressa on pienialainen palvelujen ja työpaikkojen sekoittunut alue, jolla sijaitsee jäteasema ja palvelurakennusten korttelialue.

Varalan urheiluopiston, Ahlmanin maatalousoppilaitoksen sekä UKK-instituutin toiminnot on osoitettu palvelujen ja työpaikkojen kohdemerkinnöillä. Toiminnot ja niistä aiheutuvat mahdolliset häiriöt olisi sovitettava ympäristön pääkäyttötarkoitukseen. Alueilla toimintaan kytkeytyvä vähäinen asuntorakentaminen on mahdollista.

Sivun alkuun

Alue, jolle saa sijoittaa seudullista paljon tilaa vaativaa kauppaa

Alueelle voidaan sijoittaa seudullisesti merkittävää paljon tilaa vaativan vähittäiskaupan kerrosalaa enimmäismäärältään seuraavasti: Lahdesjärvi 150 000 k-m², Lielahden 70 000 k-m², Hankkio 40 000 k-m². Alueelta tulee olla sujuvat yhteydet seudullisille päävyölyille.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 alueet Lahdesjärven länsiosassa, Lielahdessa ja Hankkiolla, joille voidaan sijoittaa seudullisia paljon tilaa vaativia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Merkitykseltään seudullisella vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan myös useasta myymälästä koostuvaa vähittäiskaupan keskittymää, joka on vaikutuksiltaan verrattavissa merkitykseltään seudulliseen vähittäiskaupan suuryksikköön.

Sivun alkuun

Teollisuus- ja tuotantotoimintojen alue

Aluetta kehitetään hyvin saavutettavana tuotantotoiminnan alueena. Alue varataan tilaa vaativille teollisuus- ja tuotantotoiminnoille, varastotoiminnoille, logistisille toiminnoille ja palveluille sekä yhdyskuntateknisen huollon toiminnoille. Alueille ei tule sijoittaa sellaisia toimintoja, jotka häiriintyvät raskaasta liikenteestä, melusta, värinästä ja pölystä. Soveltuvilla osilla sallitaan lumenvastaanotto- ja maanvastaanottotoiminta. Alueiden yhteyksiä seudullisille ja valtakunnallisille pääväylille parannetaan erityisesti logistiikan ja tavaraliikenteen tarpeet huomioiden.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu kehätiehen tukeutuvia tuotantopainotteisen toiminnan alueita, jotka sisältävät myös teollista tuotantoa sekä kuljetuksiin ja varastointiin liittyvää yritystoimintaa. Alueiden suunnittelun ohjauksessa tulisi kiinnittää huomiota siihen, että alueille ei sijoiteta toimintoja, jotka eivät kestä erilaisia häiriöitä, kuten liikennettä, melua ja värinää. Alueille voidaan sijoittaa ympäristöluvanvaraista toimintaa.*

Länsi-Tampereella tuotantovaltaista yritystoimintaa varten on osoitettu pienialainen varaus Turvesuon alueelle.

Eteläisellä Tampereella on pienialainen Pärrinmaan varaus Pirkkalan rajan tuntumassa.

Kaakkoisella alueella sijaitsee laajana kokonaisuutena Hervannan itäpuolella Ruskon alue, jota voidaan kehittää tuotantotoiminnan ja logistiikan alueena ja jonka tukeutumista II-kehään vahvistetaan.

Koillisella Tampereella kehitetään VT9:ään tukeutuvia Etu-Hankkion, Hankkion ja Aitovuoren aluekokonaisuuksia. Hankkion alueet tukeutuvat VT9:ään kahden eritasoliittymän kautta. Hankkion alue kuuluu liikenneverkon kehittämisen kohdealueelle, jossa tulee ratkaista Kaukajärven ja Koilliskeskuksen väliset liikenteelliset yhteydet.

Sivun alkuun

Teollisuus- ja tuotantotoimintojen alue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia

Alue varataan toimisto- ja työpaikkatiloille, ympäristöön soveltuville teollisuus- ja varastotiloille sekä näihin liittyville liike- ja varastotiloille. Alueelle ei tule sijoittaa sellaisia toimintoja, jotka häiriintyvät raskaasta liikenteestä, melusta ja värinästä.

Alueiden yhteyksiä seudullisille ja valtakunnallisille pääväylille parannetaan erityisesti logistiikan ja tavaraliikenteen tarpeet huomioiden. Alueella tapahtuva toiminta ei saa aiheuttaa vesistön pilaantumista eikä likaantumista. Toiminta alueella ei saa heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Myllypuron valinnan perusteina olevia luontoarvoja.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu kehätiehen tukeutuva tuotantopainotteisen toiminnan alue Myllypurossa. Alueella tulee erityisesti kiinnittää huomiota hulevesiratkaisuihin, sillä alue rajoittuu Natura 2000 -verkostoon kuuluvaan Myllypuron suojelualueeseen. Myllypuron alue sisältää monipuolisesti erilaista yritystoimintaa, mm. teollista tuotantoa sekä kuljetuksiin ja varastointiin liittyvää yritystoimintaa. Myllypuron alue tukeutuu vahvasti VT3:een kahden eritasoliittymän kautta. Alue kytkeytyy myös kokoojakatujen kautta Ylöjärven Kolmenkulman teollisuusalueelle ja Nokian puolelle Juhansuon teollisuusalueelle.*

Keskuspuistoverkosto

Alueita ylläpidetään ja kehitetään yhtenäisinä, hyvin saavutettavina sekä toiminnoiltaan ja luonnon ympäristöltään monipuolisina virkistys- ja viheralueina. Aluetta ja sen toimintoja tarkemmin suunniteltaessa ja lupamenettelyn yhteydessä tulee varmistaa luontoarvojen, kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen sekä ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus. Alueelle voidaan sijoittaa pääkäyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia sekä hulevesien hallintaan tarkoitettuja rakenteita tarkempien suunnitelmien mukaisesti. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muut näihin verrattavat toimenpiteet ovat luvanvaraisia kuten MRL 128 §:ssä on säädetty. Alueella olevat rakennukset voidaan säilyttää. Rakennusten peruserantaminen, korjaaminen ja vähäinen laajentaminen sekä tuhoutuneen rakennuksen uudelleen rakentaminen ovat sallittuja.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu aluevarauksena kantakaupungin keskeiset, laajat ja yhtenäiset virkistys- ja viheralueet sekä niitä yhdistävät lähivirkistysalueiden ja puistojen sarjat. Keskuspuistoverkoston merkittävä asema kaupunki- ja maisemarakenteen tasapainon, luonnon monimuotoisuuden ja ekologisen kantokyvyn säilyttäjänä. Keskuspuistoverkosto ilmentää maisemakokonaisuuden jatkumista läpi kaupungin ja muodostaa Tampereen kantakaupungin viheraluejärjestelmän ja ekologisen verkoston rungon. Keskuspuistoverkoston täydentävät alueita yhdistävät virkistysyhteydet ja/tai lähivirkistysalueiden sarjat.*

Yleiskaavan tavoitteena on, että jokaisella kaupunginosalla on omaleimainen keskuspuisto, keskuspuistoverkosto on kattava ja yhtenäinen sekä viherrakenteen, ekologian että liikkumisen näkökulmasta. Keskuspuistoverkoston tehtävänä on muodostaa selkäranka eri kaupunginosien viheralueille ja -yhteyksille sekä toimia tasapainottavana elementtinä tiivistyvän kaupungin rakennettujen alueiden lomassa, koota virkistystoimintoja ja tarjota monipuolisia vapaa-ajan mahdollisuuksia, lisätä asukkaiden lähiliikkumisen mahdollisuuksia ja asumisviihtyvyyttä, ylläpitää vesitasapainoa, muodostaa pohjavettä, parantaa paikallis- ja pienilmasto-oloja, puhdistaa ilmaa sekä toimia monipuolisena elinympäristönä ja ekologisen yhteytenä luonnon kasvi- ja eliölajeille.

Keskuspuistoverkoston kokonaisuuteen kuuluu erilaisia viheralueita; maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä viheralueita ja puistoja, toiminnallisia virkistysalueita kuten mm. kaupunginosapuistoja sekä luonnonmukaisia viheraluekokonaisuuksia. Keskuspuistoverkoston sisältyy valtaosa niistä Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelman kohteista, joita ei ole tarkoitus suojella luonnonsuojelulain nojalla. Keskuspuistoverkoston alueella sijaitsevat myös tärkeimmät liito-oravien elinympäristöt ja kulkuyhteydet.

Keskuspuistoverkoston päivittäisessä käytössä / lähivirkistyskäytössä olevat virkistysalueet on tarkoitus asemakaavoittaa virkistysalueiksi alueiden muun asemakaavoituksen yhteydessä. Muilla alueilla keskuspuistoverkoston ylläpitää ja kehittää virkistys- ja viheralueena yleiskaavan pohjalta. Toimenpiteille tulee tarvittaessa hakea maisematyöluva MRL 128 §:n mukaisesti. Yleiskaavan yleispiirteisyydestä johtuen keskuspuistoverkoston merkinnän alueella sijaitsee myös olemassa olevia asuin- ja muita rakennuksia, joiden säilyttäminen on mahdollista. Asemakaavoittamattomilla alueilla maankäytöllinen lähtökohta on, että olemassa olevia rakennuksia voi korjata ja vähäinen laajentaminen sekä tuhoutuneen rakennuksen uudelleen rakentaminen on mahdollista, mutta uusia rakennuspaikkoja ei saa muodostaa. Rakentamisedellytykset tulee tutkia erillisessä poikkeuslupamenettelyssä. Tarkemmassa suunnittelussa ja lupien myöntämisessä tulee kiinnittää huomiota siihen, että toimenpiteillä ei heikennetä keskuspuistoverkoston yhtenäisyyttä, hyvää saavutettavuutta tai toimintojen ja luonnonympäristön monimuotoisuutta. Suunnittelussa tulee myös varmistaa, että ulkoilureitit ja ekologiset yhteydet muodostavat jatkuvan verkoston ja alueella olevat luonto- ja kulttuurihistorialliset arvot säilyvät.

Sivun alkuun

Loma-asuntoalue

Alue varataan olemassa olevalle loma-asutukselle. Lomarakennuspaikalle saa sijoittaa loma-asuntokäyttöön tarkoitettua rakentamista olemassa olevan rakennetun rakennuspaikan pinta-alasta 10 prosenttia kuitenkin enintään 170 k-m². Alueella olevat rakennukset voidaan säilyttää. Rakennusten

perusparantaminen, korjaaminen ja vähäinen laajentaminen sekä tuhoutuneen rakennuksen uudelleen rakentaminen ovat sallittuja. Alueilla ei saa muodostaa uusia rakennuspaikkoja.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu rantoihin tukeutuvat yksityiset loma-asuntokäyttöön tarkoitetut alueet, joita ei varata virkistysalueiksi. Loma-asuntoalueeksi on osoitettu ne rantaan tukeutuvat kiinteistöt, joilla on olemassa käyttötarkoituksen mukaista rakentamista. Alueella on myös olemassa olevia asuinrakennuksia, jotka voidaan säilyttää siinä käyttötarkoituksessa. Kiinteistöille voidaan myöntää rakennuslupa suoraan yleiskaavan pohjalta. Rakennusoikeuden voi sijoittaa eri rakennuksiin.*

Sivun alkuun

Yhteisöjen loma-asuntoalue

Rakennuspaikalle saa sijoittaa yhteisöjen käyttöön tarkoitettua lomarakentamista. Suluissa oleva luku ilmoittaa alueen rakennusoikeuden kerrosalaneliömetreissä. Alueella olevat rakennukset voidaan säilyttää. Rakennusten perusparantaminen, korjaaminen ja vähäinen laajentaminen sekä tuhoutuneen rakennuksen uudelleen

rakentaminen ovat sallittuja. Alueilla ei saa muodostaa uusia rakennuspaikkoja.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu rantoihin tukeutuvat yhteisöjen loma-asuntokäyttöön tarkoitetut alueet, joita ei varata virkistysalueiksi. Kiinteistöille voidaan myöntää rakennuslupa suoraan yleiskaavan pohjalta. Kiinteistöllä käytettävän rakennusoikeuden määrä on osoitettu yleiskaavassa ja sen voi sijoittaa eri rakennuksiin.*

Yhteisöjen loma-asuntoalueeksi osoitetut rakennetut kiinteistöt on luetteloitu poikkileikkausajankohdan (06/2016) mukaan, jonka jälkeen tehty kiinteistön lohkominen ei muodosta uutta rakennuspaikkaa. Alueita ei ole tarkoitus asemakaavoittaa.

› [Luettelo kiinteistöistä R- ja RA-alueilla 06/2016 \(pdf\) \(9.93 Mt\)](#)

Luettelo kiinteistöistä R- ja RA-alueilla 06/2016 (Kantakaupungin yleiskaava 2040, hyväksytty 15.5.2017, voimassa 20.1.2020)

https://www.tampere.fi/tiedostot/y/u4T0DaUmp/Luettelo_kiinteistoista.pdf

Sivun alkuun

Puolustusvoimien alue

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Puolustusvoimien alueet Vuoresvuorella ja Aitovuorella.*

Sivun alkuun

Luonnonsuojelualue tai -kohde

Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain tarkoittamia suojeluarvoja. Alueen suunnittelussa on varmistettava, että suojeluarvot eivät vaarannu tai heikenny. Luonnonsuojelualueen tarkempi rajaus ja suojelun perusteet määritellään luonnonsuojelulain mukaisella rajaus- tai perustamispäätöksellä.

Merkinnän kuvaus: *Luonnonsuojelualue tai -kohde, kartta 2*

Sivun alkuun

Vesialue

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu vesialueena säilytettävät alueet.*

Sivun alkuun

VAK-ratapiha

Järjestelyratapihan alueella tehtävistä vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelytoiminnoista aiheutuu suuronnettomuusriski lähialueelle. Yksityiskohtainen riskiselvitys tai riskinhallintatoimenpiteet tulee arvioida ratapihan ja sen lähialueen yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä. Alueen maankäytön muutos on mahdollinen sen jälkeen kun suuronnettomuusriskin aiheuttavat toiminnot poistuvat alueelta.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Tampereen Viinikan järjestelyratapiha, joka on Liikenteen turvallisuusviraston (Trafi) nimeämä vaarallisten aineiden kuljetusten (VAK) ratapiha sekä varsinaisen järjestelyratapihan eteläpuolella sijaitseva tulo- ja lähtöraivaus (Tampere Tavara), jossa vaunuja seisotetaan ja järjestellään ja josta ne lähetetään varsinaiselle järjestelyratapihalle.*

Järjestelyratapihan aiheuttamat rajoitteet maankäytön kehittämiseen perustuvat vuonna 2013 laadittuun selvitykseen (Gaia Consulting Oy).

Sivun alkuun

Maatilan talouskeskus

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Luhtaan tilakeskus.

Sivun alkuun

Uusi jäteveden puhdistamo

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Sulkavuoreen sijoittuva uusi keskusjätevedenpuhdistamo.

Sivun alkuun

Messu- ja urheilukeskus

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tampereen messu- ja urheilukeskus. Tampereen messu- ja urheilukeskuksella on merkittävä rooli liikuntapaikkaverkostossa. Keskus toimii urheilukauden ajan muun muassa yleisurheilun, jalkapallon sekä pesäpallon harjoitus- ja tapahtumapaikkana n. 3000 päivittäisellä kävijällä. Tulevaisuuden kehittämistarpeena on yleisurheilun ympärivuotinen harjoittelu- ja

kilpailuolosuhde (F-halli). Keskukseen saavutettavuutta tulee parantaa valtakunnallisesti, seudullisesti ja paikallisesti kaikilla kulkuvälineillä.

[Sivun alkuun](#)

Strategiset kehittämisperiaatemerkinnot

[Sivun alkuun](#)

Kaupunkistrategian kasvun ja elinvoiman vyöhyke

Vyöhyke koostuu kantakaupungin tehokkaimmin rakennetusta asiainnista ja työssäkäynnistä sekä kaupunkiasumisen alueista yhdistäen ydinkeskustan ja aluekeskukset toimivaksi kaupunkirakenteeksi. Hiilineutraalisuutta ja kestävästä liikkumisesta koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi vyöhykkeelle tulee ohjelmoida

merkittävä osuus kaupungin kasvua toteuttavasta asunto- ja toimitilarakentamisesta sekä kestävien kulkumuotojen kehittämistoimenpiteistä.

Joukkoliikennepysäkkien lähikortteleita kehitetään vaikutusalueensa lähipalvelujen kävellessä saavutettavina keskittyminä. Vyöhykkeelle sijoittuvan täydentävän asuntotuotannon tulee olla monipuolista ja suunnittelussa varmistaa asukkaiden riittävät lähivirkistysalueet ja virkistyspalvelut.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu täydennysrakentamiselle suotuisa, tehokkaan joukkoliikenteen palvelema vyöhyke, jolle sijoittuvat Tampereen pää- ja aluekeskukset, muut tehokkaimman rakentamisen alueet, uutta yleiskaavavarianttia muodostavat täydennysalueet sekä merkittävä osa kantakaupungin liikenneinfrastruktuurista. Vyöhyke on muodostettu keskustojen jalankulkuvyöhykkeistä sekä joukkoliikenteen kahden parhaimman palvelutason vyöhykkeistä 300 metrin puskurilla. Rakennettavalla raitiotielinjalla on 400 metrin puskuri.*

Merkinnän tavoitteena on ohjata täydennysrakentamista siten, että täydentäminen sijoittuu Tampereen kaupunkistrategian mukaisesti ennen kaikkea tukemaan keskustusten elinvoimaa, joukkoliikennedyöhykkeiden kehitystä ja asuinalueiden viihtyisyyden lisääntymistä. Tarkemman suunnittelun prosessissa tulee ottaa huomioon julkisten palvelujen tilatarpeet kasvavassa ja tiivistyvässä kaupungissa. Yksityiseen hankekehittämiseen liittyen kaupunki voi edellyttää sitoutumista toteuttaa tiloja myös julkisille palveluille. Merkittävä osuus kestävästä liikkumisesta toimenpiteistä suunnitellaan vyöhykkeelle. Tärkeimmillä vaihtopysäkeillä tulee edistää sujuvien matkaketjujen muodostumista.

Vyöhykkeelle sijoittuvia hankekehittämisen kohteita tulee priorisoida suunnitteluprosessissa. Asemakaavoitusohjelmaa laadittaessa tulee priorisoida kaupunkistrategian kasvun ja elinvoiman vyöhykkeelle sijoittuvia kaupunkikehittämisen hankkeita.

Kestävä ja hiilineutraalin kaupunkikehityksen varmistamiseksi tulisi vyöhykkeen rakennetuilla korttelialueilla tavoitella seuraavien yhdyskuntarakenteen ominaispiirteitä kuvaavien kynnysarvojen täyttymistä:

1. Riittävä kaupunkirakenteen tiiveys

1a. Joukkoliikennekaupungin mahdollistava tiiveys; vähintään 35 asukasta ja työpaikkaa hehtaarilla

1b. Kävelykaupungin mahdollistava tiiveys; vähintään 100 asukasta ja työpaikkaa hehtaarilla (erityisesti keskustatoimintojen alueilla)

2. Riittävä kaupunkirakenteen sekoittuneisuus

Keskustamainen sekoittuneisuuden aste; asukas- ja työpaikkamäärän keskinäinen prosentuaalinen jakauma välillä 20/80 - 80/20 (erityisesti keskustatoimintojen alueilla)

3. Tiiviyden myötä laskeva autoistumisaste

3a. 1-autoisten asuntokuntien osuus ylittää 2-autoiset; 2-autoisten osuus alle 30 %

3b. Autottomien asuntokuntien osuus ylittää 1-autoiset; autottomien osuus yli 40 % (erityisesti keskustatoimintojen alueilla)

4. Verrattain alhaaiset liikkumisen päästöt

Henkilöliikenteen päästöt hiilineutraalisuuden tavoitetilanteessa kantakaupungin keskiarvon tasolla tai sen alle; enintään 0,05 hiilidioksidiekvivalenttonnia vuodessa kutakin asukasta ja työpaikkaa kohti

Tavoitelukujen muodostamista on kuvattu tarkemmin yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa.

Sivun alkuun

Kokonaissuunnitelman tarvealue

Alueen asemakaavojen käyttötarkoituksen- ja rakentamistehokkuuden muutosten ja 1. asemakaavan tulee perustua aluekokonaisuutta koskevaan suunnitelmaan tai alueelle tulee laatia kokonaisuutta koskeva asemakaava, jossa sovitetaan yhteen alueen kehittämistavoitteet, alueelle mahdollisesti jäävät toiminnot ja ympäristön asettamat reunaehdot. Suunnitelmien toteuttaminen ei saa aiheuttaa olemassa olevalle yritystoiminnalle merkittävää haittaa. Toimitilatonttien muuttaminen asuntorakentamiseen edellyttää hankkeen hyväksymistä asemakaavoitusohjelmaan.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu 1. asemakaavan ja asemakaavamuutosten alueet, joilla nykyinen maankäyttö voidaan muuttaa yleiskaavan tavoitteen mukaiseksi, esim. yleiskaavassa asumisen alueilla ja keskustatoimintojen alueilla sijaitsevat teollisuustonttien kokonaisuudet sekä yleiskaavan keskustatoimintojen alueella olevat pientaloalueet. Yritystoiminnan jatkaminen ja kehittäminen kokonaissuunnitelman tarvealueilla on mahdollista huomioimalla ympäristön asettamat rajoitteet.*

Aluekokonaisuutta koskevassa suunnitelmassa yleiskaavan maankäyttötavoitteen toteutettavuus arvioidaan suunnitelma-alueen eri osissa, suunnitellaan toteuttamisen mahdollinen vaiheittaisuus ja sovitetaan yhteen yksityisten maanomistajien kehittämistavoitteet. Kokonaissuunnitelman tarvealueilla, joissa toimitilarakentamisen aluetta muutetaan asumiseen, tulee suunnitelmassa osoittaa riittävät virkistysalue- ja palvelutilavaraukset ja varmistaa kestävä liikennenympäristön kehittäminen ja viihtyisän asuinympäristön laatu. Kokonaissuunnitelma voi tarkoittaa erillistä suunnitelmaa tai kokonaisuuden käsittävää asemakaavaa. Erilliset suunnitelmat laaditaan asemakaavoituksen pohjaksi ja ne hyväksytään ja toteutus ohjelmoidaan kaupunginhallituksessa.

Sivun alkuun

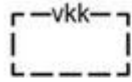
Korkeaan rakentamiseen soveltuva vyöhyke

Korkeaan rakentamisen yhteydessä tulee parantaa lähiympäristön laatua. Korkealla rakentamisella tarkoitetaan yli 12-kerroksista rakentamista. Hankkeen soveltuvuutta kaupunkikuvaan ja maisemaan on arvioitava jo ennen kaavahankkeen aloittamista.

Merkinnän kuvaus: *Korkeaan rakentamiseen soveltuvat alueet on osoitettu aluekeskuksien osalta selvityksen "Korkeaan rakentamisen selvitys Tampereen aluekeskuksissa, 27.1.2015" pohjalta ja Viinikanlahden osalta selvityksen "Korkeaan rakentamisen selvitys Tampereen keskusta-alueella, 30.10.2012" pohjalta. Kaavakartalla on esitetty viisi korkeaan rakentamiseen soveltuvaa aluetta: Ratapihan alue – Viinikanlahti, Hervanta, Linnainmaa (Koilliskeskus), Lielähti (Hiedanranta) ja Tesoma. Lähiympäristön laadun parantamisella kompensoidaan mm. korkeaan rakentamisen varjostavaa vaikutusta. Lähiympäristön laadun parantaminen tarkoittaa mm. viihtyisää kävely-ympäristöä, elävää ensimmäistä kerrosta, tuulisuuden huomioimista ja rakennuksen käyttäjien viihtyisiä ulkotiloja. Korkeaan rakentamisen hankkeiden yhteydessä on varmistettava, ettei lähiympäristö tontin ulkopuolella heikkene liikaa. Kullekin viidelle vyöhykkeelle on selvityksissä osoitettu toisistaan poikkeavat suositukset mm. kerroskorkeuksien suhteen. Korkealla rakentamisella on aina vaikutuksia maisemaan, usein laajaltakin alueelta. Siksi hankkeiden soveltuvuutta kaupunkikuvaan ja maisemaan on arvioitava jo ennen kaavahankkeen aloittamista, ja tällöin on arvioitava mm. vaikutuksia tärkeisiin näkymäakseleihin. Hankkeen sijainnista on saatava kaupunkikuvatoimikunnan puoltava lausunto ennen asemakaavan vireilletuloa.*

Ohjeellinen keskuspuistoverkoston kehittämistarvealue

Alueelle tulee laatia kokonaissuunnitelma, jonka tavoitteena on vahvistaa alueen tunnettavuutta ja saavutettavuutta koko kaupunkiseutua palvelevana monipuolisena keskuspuistona. Suunnitelmalla tulee yhteen sovittaa virkistystoimintojen ja -palveluiden tarpeet ja muu maankäyttö luonnonympäristön ja maiseman arvojen kanssa.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu neljä keskuspuistoverkoston kuuluvaa kokonaisuutta: Kauppi-Niihaman alue, Kaukajärvi-Kirkkosuonnotko-lidesjärvi-Viinikanlahti puistoakseli, Rajamäki-Särkijärvi-Hervannan kanjoni-Solkimäki -virkistysaluekokonaisuus ja Villilänsaari-Mustovuori-Tesomajärvi-Haukiluoman puisto-aluekokonaisuus. Aluekokonaisuuksilla on tärkeä kokoava merkitys viherympäristön ja vapaa-ajan palveluiden, maiseman ja kulttuurihistorian sekä ekologisen verkoston kannalta. Alueilla on myös paljon painetta lisätä uusia toimintoja tai yhteensovittaa osin ristiriitaisia tavoitteita. Alueet ovat keskenään erilaisia ja niiden kehittäminen omista lähtökohdistaan monipuolistaa kaupungin virkistys- ja viherpalveluiden tarjontaa merkittävästi.*

Kauppi-Niihaman alue: *Kauppi-Niihama on kantakaupungin tärkeimpiä virkistys- ja viherpalvelujen alueita. Se muodostaa keskeisen osan Tampereen kaupungin keskuspuistoverkостosta. Kauppi-Niihama on sekä sijainniltaan, kooltaan että luontosuhteiltaan erinomaista ulkoilualueutta. Se palvelee paitsi Tampereen kaupungin keskustaa ja itäisiä kaupunginosia myös koko kaupunkiseutua. Kauppi-Niihaman alueella on pitkä historia kaupungin yleisenä ulkoilun ja vapaa-ajan alueena. Alueella on monipuolisesti erilaisia virkistys- ja vapaa-ajan palveluita, mutta myös painetta edelleen monipuolistaa urheilun ja vapaa-ajan palveluita. Kauppi-Niihaman vertaissuunnitteluhankkeessa 2018-2019 alueelle etsittiin asukkaiden yhteistä kokonaiskuvaa alueen kehittämisestä ja alueen luontaselvitystietoa on täydennetty. Täydentynyt selvitystieto ja vertaissuunnittelijoiden tuottama suunnittelumateriaali toimivat kokonaissuunnitelman pohjana.*

Kirkkosuonnotkon alue: *Kaukajärvi-Kirkkosuonnotko-lidesjärvi-Viinikanlahti on harjujaksoa seuraava laaksomuodostuma, joka on osa kaakko-luode-suuntaista Kangasalan Pitkäjärveltä edelleen Nokianvirralle asti ulottuvaa murroslaaksoa. lidesjärvi muodostaa yhdessä Kirkkosuon alueen kanssa yhden merkittävimmistä avoimista ja puoliavoimista maisematilakokonaisuuksista kaupungin keskustan tuntumassa. Maisema-alueutta rajaa pohjoisessa Kalevankangas, jonka laelta ja rinteiltä aukeavat näkymät kohti puoliavointa laaksoa. lidesjärvi ranta-alueineen on arvokas biologinen kokonaisuus, jolla on myös merkittävä luonnonsuojelullinen arvo. Järvi kuuluu valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan ja siitä ollaan muodostamassa luonnonsuojelualueutta. Kalevanharju, Aakkulanharju ja Vilusenharju ovat osa geologisesti ja maisemallisesti merkittävää Tampereen kantakaupungin läpi kulkevaa harjujaksoa. Harjujakso kuuluu tärkeään pohjavesialueeseen ja alueella sijaitsee Messukylän pohjavedenottamo. Kehittämisen tarvealue on tarkoituksella rajattu koskemaan myös muuta kehittämistä kuin virkistyskäyttöä. Alue tulee suunnitella kokonaisuutena, jossa alueen kulttuurihistoriallinen ja maisemallinen potentiaali hyödynnetään nykyistä paremmin. Keskeistä alueen suunnittelussa ovat yhteydet paitsi aluetta ympäröiviin kaupunginosaan myös seudullisen saavutettavuuden ja tunnettavuuden kehittäminen ja parantaminen. Avoimen maisematilan väheneminen kantakaupungin alueella sekä Kirkkosuon kulttuurihistorialliset tekijät puoltavat alueen säilyttämistä avoimena myös tulevaisuudessa.*

Rajamäki-Särkijärvi-Hervannan kanjoni-Solkimäki -virkistysaluekokonaisuus: Alue sijoittuu Iidesjärvi-Kaukajärvi laaksomuodostuman eteläpuoleiselle, kaupunkikuvaa rajaavalle, metsäiselle kalliobelänteelle. Aluekokonaisuus alkaa Pirkkalan rajalta Multisillan Rajamäeltä ja jatkuu Särkijärven, Hervannan kanjonin, Lukonmäen, Selkämäen ja Solkimäen kautta Kangasalan Saarenmaalle asti. Se on yksi kantakaupungin alueen maisemallisesti parhaista virkistysalueista sekä yksi tärkeimmistä seudullisista viheryhteyksistä. Kokonaisuus muodostaa keskeisen osan eteläisen Tampereen keskuspuistoverkostosta. Maisemarakenne on suuntautunut luoteesta kaakkoon, mikä näkyy erityisen hyvin Särkijärvi-Hervannan kanjonissa. Maasto on pienipiirteistä ja vaihtelevaa, mutta rinteet ovat selvästi loivempia Särkijärven pohjois- kuin eteläpuolella. Alueella on laaja polku- ja latuverkosto, useita uimarantoja, arvokkaita luontokohteita, Hervannan hyppyrimäenalue ja Särkijärvessä hyvät virkistyskalastusmahdollisuudet. Alueella on myös runsas käyttäjäpotentiaali ja uusia asuinalueita on suunnitella mm. Särkijärven pohjoispuolelle Västringinmäkeen. Aluekokonaisuudelle sijoittuu useita luonnonarvoiltaan merkittäviä kohteita: Multisillan Rajamäki, Särkijärven Lahdenperä, Leppänen ja Lukonlahti sekä Lukonmäen Pitkäahde. Alueella on myös kaksi luonnonsuojelualuetta: Särkijärven pohjoispuolen jalopuumetsikkö ja Hallilan Pehkusuo. Alue muodostaa yhden kantakaupungin tärkeimmistä liito-orava-kokonaisuuksista: lajin on mahdollista kulkea ja asuttaa aluetta aina Kangasalan laajoilta metsäalueilta Pirkkalan Taaporinvuorelle asti. Alue tulee suunnitella kokonaisuutena, jossa kiinnitettäisiin erityistä huomiota ympärivuotisen virkistysreitistön kehittämiseen ja alueen kytkemiseen sekä paikalliseen että seudulliseen viher- ja virkistysverkkoon. Lisäksi tulisi määritellä asumisen ja virkistyssekoittuneiden alueiden tavoitteet viher- ja virkistysverkon osalta turvaten alueen maisemalliset ja ekologiset arvot.

Villilänsaari-Mustavuori-Tesomajärvi-Haukiluoman puisto: Villilänsaari on lähiympäristön tärkeä virkistysalue. Saaren länsiosaa rauhoitettiin luonnonsuojelualueeksi vuonna 2015. Alue on arvokasta kasvi- ja lintualuetta ja alueelta on sekä liito-orava- että lepakkohavaintoja. Mustavuorella sijaitsee laskettelurinne ja alue on kokonaisuudessaan vedenhankintaa varten tärkeää pohjavesialuetta. Mustavuoren alue sijoittuu osittain Nokialle ulottuvalle harjujaksolle. Mustavuoren alueella sijaitsee myös ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoitusvarusteita ja niihin kuuluva tykkitie. Tesomanpuisto ja Haukiluomanpuisto ovat osa läntisten kaupunginosien keskuspuistovyöhykettä, jolla on virkistyskäytön lisäksi merkitystä myös kaupunkirakenteen jäsentäjänä. Tesomajärven ympäristön kautta kulkee pohjois-eteläsuuntainen virkistysyhteys Ylöjärven Teivaalanharjulta aina Villilänsaareen asti sekä itä-länsisuuntainen virkistysyhteys Myllypuron Natura-alueelta Tohloppijärven ympäristöön. Aluekokonaisuuteen kuuluu runsas virkistysreitiverkosto, kolme uimarantaa, uimahalli- ja jäähallipalvelut sekä laskettelurinne. Virkistysreitiverkostosta merkittävä osa toimii talvisin latuina. Alueen kokonaissuunnittelussa tulee huomioida seudullisten yhteyksien kehittäminen sekä Ylöjärven että Nokian suuntaan kasvava käyttöpaine. Samoin alueen saavutettavuutta tulee parantaa ympäröiviltä asuinalueilta. Reitistöjen suunnittelussa keskeistä on eri käyttäjäryhmien huomioiminen sekä reitistöjen käyttömahdollisuuksien varmistaminen ympärivuotisesti. Mustavuoren ulkoilualueen potentiaalia monipuolisena ja ympärivuotisena ulkoilualueena tulee kehittää sekä kytkeä alue kiinteämmin ympäröivään viherverkkoon säilyttäen alueen historialliset kerrostumat. Soranottoalueiden käyttötarkoitus tulee ratkaista ja maisemointi suorittaa loppuun.

Aluekeskus

Tampereen aluekeskus, jota kehitetään alueellisesti ja seudullisesti hyvin saavutettavana ja monipuolisena työpaikkojen, asumisen, palvelujen, vapaa-ajan toimintojen ja kestäväen liikkumisen alueena.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tampereen palvelumallin mukaiset olemassa olevat aluekeskukset Tesoma, Lielähti, Koilliskeskus ja Hervanta sekä uutena eteläinen aluekeskus. Aluekeskuksia kehitetään alueiden palveluiden ja joukkoliikenteen hyvän saavutettavuuden keskittyminä. Yhteyksiä ydinkeskustaan tulee kehittää erityisesti Tesomalta ja uudesta eteläisestä aluekeskuksesta. Lisäksi aluekeskusten liikenteellistä kytkeytymistä toisiinsa tulee parantaa. Länsi-Tampereella Tesoman ja Lielähti-Hiedanrannan välistä yhteyttä tulee parantaa kaikilla liikkumismuodoilla. Itäisellä Tampereella Koilliskeskuksen, Hervannan ja eteläisen aluekeskuksen kytkeytymistä tulee parantaa etenkin joukkoliikenteen palvelutasoa ja pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä kehittämällä. Julkiset hyvinvointipalvelut on aluekeskuksissa keskitetty hyvinvointikeskuksiin. Julkisia liikuntapalveluja täydentävät yksityiset liikuntapalvelut ovat oleellinen osa kaupungin liikuntapalvelujen kokonaistarjontaa. Yksityisille liikuntapalveluille tulee osoittaa aluekeskuksissa toimitiloja ja Tampereen kaupungin liikuntapaikkarakentamisen suunnitelmassa vuosille 2019-2030 osoitetut liikuntapaikat tulee korvata maankäytön muutostilanteissa.

Tesoma

Tesoman aluekeskuksen hyvinvointikeskus sijaitsee Westerin liikekeskuksen yhteydessä. Hyvinvointikeskuksen julkisia palveluja ovat terveysasema, hammashoitola, äitiys- ja lastenneuvola, kirjasto ja nuorisotila. Aluekeskuksen julkisia liikuntapalveluja ovat jäähalli, uimahalli, palloiluhalli ja Ikurin liikuntahalli. Tarjontaa täydentävät yksityiset Raholan liikuntakeskus ja Syssyn Sulkkis. Alueella on tarve Ikurin liikuntahallin laajennukselle.

Lielähti

Lielähten aluekeskuksessa julkiset palvelut on keskitetty Lielähtikeskukseen, jossa sijaitsee terveysasema, äitiys- ja lastenneuvolat, hammashoitola, palvelukeskus, päiväkeskus ja kirjasto. Tulevaisuudessa aluekeskuksen palvelut mahdollisesti siirtyvät uuteen Hiedanrannan rakennettavaan kaupunginosaan ja sinne sijoittuvaan hyvinvointikeskukseen. Alueella on puute liikuntapalveluista. Alueella on tarve jäähallille ja uimahallille sekä Hiedanrannan skeittihallin laajennukselle.

Koilliskeskus

Koilliskeskuksen julkiset palvelut jakautuvat Prisman kauppakeskukseen ja Linnainmaan terveysasemalle (Kirviälänkatu 2). Julkisia palveluja ovat kirjasto, nuortentila, äitiys- ja lastenneuvola, terveysasema ja hammashoitola. Aluekeskuksessa ei ole julkisia liikuntapalveluja, mutta sisäliikuntapalvelua tarjoaa yksityinen AutoCenter Areena. Alueella on tarve uimahallille.

Hervanta

Hervannan aluekeskuksessa toimii hyvinvointikeskus Hervanta Trio kolmessa erillisessä toimipaikassa. Kokonaisuuden muodostavat kirjasto, terveysasema, hammashoitola, äitiys- ja lastenneuvola, nuorisokeskukset ja Hervannan vapaa-aikakeskus. Keinupuiston lähitori täydentää alueen palveluja. Hervannassa on jäähalli, uimahalli ja yksityisenä liikuntapalveluna jalkapallohalli talvisin. Hervanta-Vuores alueella on mahdollinen tarve uimahallille.

Eteläinen aluekeskus

Etelän alueelle suunnitellaan uutta aluekeskusta. Peltolammin hyvinvointikeskukseen suunnitellaan päiväkotia, koulua (0-6 luokat), äitiys- ja lastenneuvolaa, kirjastoa ja nuorisotilaa. Hyvinvointikeskuksessa mahdollistuu alueen yhteisöllinen toiminta mm. ikäihmisille. Lisäksi hyvinvointikeskus mahdollistaa Metalon toimintamallin jatkumisen alueella. Alueelta puuttuu liikuntapalvelut. Aluekeskukseen rakennettavan koulun liikuntatilat vastaavat osaltaan tähän tarpeeseen. Lakalaiva-Peltolampi on yksi mahdollinen tutkittava vaihtoehto Tampereella tarvittavan yhden uuden jäähallin sijoittamiseksi.

Sivun alkuun

Paikalliskeskus

Paikalliskeskus, jota kehitetään ympäröiviltä asuinalueilta hyvin saavutettavana julkisten ja yksityisten palvelujen ja vapaa-ajan toimintojen alueena.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tampereen palvelumallin mukaiset julkisen palvelun lähitorit Kaukajärvellä, Vuoreksessa ja Härmälässä sekä ydinkeskustan laajentuessa tulevaisuuden lähitorina Kaleva-Hakametsän alue. Palvelukeskittymien lähiympäristöjen liikennejärjestelyjen tulee tukea palvelujen hyvää saavutettavuutta kestäväillä liikkumismuodoilla.

Kaukajärvi

Kaukajärvellä on kattavat julkiset hyvinvointipalvelut, siellä on mm. päiväkotia- ja koulupalvelut, terveysasema, äitiys- ja lastenneuvola ja hammashoitola. Lisäksi alueella toimii lähitori, jonka muodostavat kirjasto, vapaa-aikatalo, Haihara ja Kaukaharjukeskus. Alueella toimivat yksityiset Senterit Tampere jäähalli ja Spiral liikuntahalli.

Vuores

Vuoreksen lähitorin julkiset palvelut sijaitsevat Vuores-talossa, jonka ydinpalveluja ovat perusopetus, varhaiskasvatus, neuvola ja suun terveydenhoito. Hervanta-Vuores alueella on tarve liikuntahallille. Lisäksi Hervannon ja Vuoreksen alueilla selvitetään uimahallikapasiteetin lisätarvetta.

Kalevan ja Hakametsän alue

Kalevan ja Hakametsän alueen suunnittelussa varaudutaan mahdolliseen lähitorin aluetta koskevan, vuonna 2019 ratkaistun, suunnittelukilpailun pohjalta. Alueen asemakaavamuutosten tulee sisältää lähitorin tilavaraukset ja varmistaa sen saavutettavuus. Alueella olevat keskitetyt liikunta-, urheilu- ja vapaa-ajanpalvelut tulevat ratkaistavaksi uudelleen yksityisen Tampere-Areenan poistuttua muun maankäytön tieltä. Tavoitteena on koota nykyiset toimijat yhteen kansainvälisen vaatimustason täyttäväksi keskuksiksi, nykyisen jäähallin alueelle sijoittuvaan Hakametsän Sport Campus -alueelle.

Sivun alkuun

Kehitettävä innovaatioympäristö

Alueella priorisoidaan ja tuetaan kärkitoimialaan liittyvien hankkeiden kehittämistä. Alueen kytkeytymistä osaksi kaupunkirakennetta tulee edistää kehittämällä sujuvat kävely- ja pyöräily-yhteydet palveluihin, joukkoliikennepysäkeille ja lähivirkistysalueille. Alueella sallitaan vähäinen pääkäyttötarkoituksen mukaista toimintaa tukeva asuminen.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu kaupungin keskeiset, palvelujen ja työpaikkojen alueille sijoittuvat innovaatioympäristöt, eli Hermian alue ja Kaupin kampus, joihin kohdistuu erityistä tarvetta ohjata asumisen ja muun toiminnan välistä suhdetta. Alueilla sallitaan ainoastaan vähäinen, pääkäyttötarkoituksen mukaista toimintaa tukeva asuntorakentaminen, joka palvelee esimerkiksi alueiden käyttäjiä ja vierailijoita. Alueille sijoittuvissa kaupunkikehittämisen hankkeissa tulee huolehtia toimitilavarannon riittävästä myös jatkossa, jotta käyttötarkoituksen muutoksilla ei heikennetä mahdollisuutta pääkäyttötarkoituksen mukaisen toiminnan kehittämiseen.

Sivun alkuun

Ohjeellinen uusi leirintäalue

Leirintäalueen sijoittamisen edellytykset ja yhteensovittaminen luontoarvojen ja muiden tarpeiden kanssa tulee tutkia tarkemman suunnittelun yhteydessä. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

Merkinnän kuvaus: Yleiskaavassa on osoitettu tarve uudelle leirintäalueelle, sijoitusvaihtoehtoina Alasjärven ja Suomensaaren ympäristöt. Nykyiselle Härmälän leirintäalueelle on tavoitteena toteuttaa asuntorakentamista virkistyskäytön ohella. Tampereen kaupunki käynnisti syksyllä 2019 selvitystyön, jossa on kartoitettu leirintämatkailun nykytilaa, tulevaisuuden näkymiä ja alan megatrendejä sekä tarkasteltu leirintäalueen sijoittumisvaihtoehtoja Tampereen alueella. Selvityksen johtopäätöksenä todetaan, että leirintämatkailu tulee nähdä verkostomaisena palveluna muiden virkistyspalveluiden yhteydessä palvelun monipuolisesti sekä kaupunkilaisia että matkailijoita. Selvityksen pohjalta yleiskaavaluonnoksessa esitetään kaksi vaihtoehtoa uuden leirintäalueen sijoituspaikaksi.

Sivun alkuun

Liikennejärjestelmä

Sivun alkuun

Valtakunnallinen pääväylä

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tampereen kaupungin alueella sijaitsevat nykyiset valtakunnalliset pääväylät: valtatie 3, valtatie 9 ja valtatie 12.

Sivun alkuun

Valtakunnallisen pääväylän maanalainen osuus

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Karkunvuoren tunnelin osuus valtatiellä 9.

Sivun alkuun

Kehitettävä valtakunnallinen pääväylä

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu niiden valtakunnallisten pääväylien tieosuudet, jotka on tarkoitus kehittää moottoriteiksi: valtatie 9 osuus Alasjärvi - Tarastenjärvi Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 mukaisesti ja valtatie 12 osuus Alasjärvi - Kangasalan raja Pirkanmaan 1. maakuntakaavan ja Pirkanmaan ELY-keskuksen kehittämishankkeen mukaisesti. Valtatie 3 osuutta välillä Lakalaiva-Partola kehitetään maakuntakaavan mukaisesti lisäkaistoja rakentamalla. Valtatiellä 12 välillä Santalahti-Lielähti on tekeillä yleissuunnitelma tielinjauksen muutoksesta ja kolmansien kaistojen rakentamisesta.

Sivun alkuun

Seudullinen pääväylä

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu seudulliset pääväylät: Ruskontie, Hervannan valtavyylä, Kantatie 65 Lielahdesta Ylöjärvelle ja yhdystien 3495 osa välillä Lakalaiva - Viinikan liikenneympyrä.

Sivun alkuun

Kehitettävä seudullinen pääväylä

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu valtatie 12 ja kantatien 65 osuus Pölkkylänniemien ja Lielahden välillä, jossa on tekeillä yleissuunnitelma tielinjauksen muutoksesta ja kolmansien kaistojen rakentamisesta.

Sivun alkuun

Uusi seudullinen pääväylä

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu maakuntakaavaehdotuksen 2040 mukainen Ruskonkehän (II-kehä) itäisen jatkeen Tampereen puoleinen osuus.

Sivun alkuun

Pääkokoojakatu

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat pääkokoojakaadut Myllypuronkatu, Lielahdenkatu, Nokiantie / Pispalan valtatie, Hotanpään valtatie / Sarankulmankatu / Ilmailunkatu, Lahdenperäncatu / Lempääläntie, Vuoreksen puistokatu, Kalevantie / Messukyläntie / Messukyläncatu / Kangasalantie, Sammon valtatie, Heikkiläncatu ja Aitolahdentie.

Sivun alkuun

Kehitettävä pääkokoojakatu

Väylää kehitetään osana eheytyvää kaupunkirakennetta.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Kangasalantien linjaus Kaukajärven kohdalla, missä tien linjausta siirretään pohjoisemmaksi ja ranta-alueetta kehitetään asumisen ja yleisen virkistysalueena.

Sivun alkuun

Uusi pääkokoojakatu

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu uudet pääkokoojakaadut Myllypurassa, Lielahdessa, Hiedanrannassa, Lakalaivassa, Tasanteella ja Ojolassa. Energiokatu Hiedanrannasta Epilään alittaa kantatien 65 ja pohjanmaanradan ja sijoittuu paineellisen pohjaveden alueelle.

Joukkoliikennepainotteinen katu

 Kestävän kaupunkirakenteen toimivuuden kannalta merkittävä katujakso, jolla kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä osana laadukasta ja tiivistyvää kaupunkiympäristöä. Katuympäristöä uudistettaessa tulee huolehtia siitä, että katutilan jäsentely, pysäkkien sijoittelu ja liittymäalueiden toteutustapa tukevat joukkoliikenteen sujuvuutta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää pysäkkien ja niiden ympäristön jalankulkuuhteyksien sujuvuuteen, esteettömyyteen ja viihtyisyyteen.

Katuun rajautuvan maankäytön tulee olla tehokasta etenkin pysäkkien läheisyydessä. Joukkoliikenteen pysäkkien ja vaihtoterminaalien läheisyydessä sekä pääkatujen keskeisissä kohdissa tulee varmistaa toimitilarakentamisen toteutuminen. Kadunvarsikortteleissa rakentamisen tulee edistää viihtyisän ja rajatun katutilan muodostumista.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu keskeisesti sijoittuvat, keskuksia ja muita kontakaupungin yhdyskuntarakenteen päävyöhykkeitä palvelevat kadut. Näitä katuja ovat Tesomakatu / Kohmankaari / Tohlopinranta / Pispalan valtatie, Pyynikintie, Hatonpään valtatie / Nuolialantie, Lahdenperäncatu / Lempöäläntie / Automiehenkatu / Vuoreksen puistokatu, Nekalantie / Jokipohjantie / Kuoppamäentie, Kalevantie / Messukyläntie / Messukyläncatu / Juvankatu ja Takojankatu / Sammon valtatie / Aitolahdentie. Osuuksilla parannetaan merkittävästi joukkoliikenteen sujuvuutta joukkoliikennekaistoin ja liikennevaloetuisuuksin. Myös muu ajoneuvoliikenne on kaduilla sallittua. Katuympäristön uudistaminen edellyttää osaltaan katutilan uudelleenjäsentelyä, jonka yhteydessä varataan tilaa kestävien kulkumuotojen käyttöön sekä urbaaneille katuelementeille, kuten katuvihreille ja lähipalvelujen tarvitsemalle pienimuotoiselle kadunvarsipysäköinnille. Pysäkkiympäristöt suunnitellaan tunnistettaviksi sekä laadukkaiksi materiaaleiltaan, valaistukseltaan ja esteettisyydeltään.*

Joukkoliikennepainotteiseen katuun rajautuvan maankäytön tulee olla tehokasta ja toiminnallisesti sekoittunutta, jotta tuetaan intensiivisen joukkoliikenteen järjestämismahdollisuuksia ja taloudellisia toimintaedellytyksiä. Toimitilarakentamisen riittävä toteutuminen tulee varmistaa erityisesti niissä kaupunkikehittämisen hankkeissa, jotka sijoittuvat toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittäviin katujakson kohtiin. Tällaisia kohtia ovat esimerkiksi keskeiset risteysalueet, yhtä tonttia tai korttelia laajemmat maankäytön muutosalueet sekä joukkoliikenteen pysäkkien ja vaihtoterminaalien välittömät lähiympäristöt. Kaupunkikuvallisesti kadun varren rakentamisen tulee muodostaa eheää ja kaupunkimaista katuympäristöä, johon kuuluvat myös aktiiviset, katutilaan avautuvat rakennusten maantasokerrokset.

Katujaksoille, joihin kohdistuu useita maankäytön kehittämishankkeita tai muuten merkittävää maankäytön kehittämispainetta, tulee laatia katuympäristön tavoitetilaa ohjaava yleissuunnitelma, jossa yhteensovitetään liikenneympäristön ja uudistuvan maankäytön tavoitteet.

Sivun alkuun

Kävelykeskustana kehitettävä hitaan liikkumisen alue

Liikennenympäristöä on kehitettävä kävelyn ehdoilla. Alueella kehitetään jalankulkijoiden olosuhteita viihtyisien, monipuolisten, laadukkaiden ja esteettömien kävelyalueiden, kävelypainotteisten katujen, kävelykatujen ja -reittien avulla. Alueen monimuotoista kaupunkivihreää on vahvistettava. Hitaan liikkumisen alueella pyöräily on ohjattava ajoradoille lukuun ottamatta pyöräilyn pääreittejä.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Hervannan aluekeskuksen liikenneverkko-suunnitelmassa (15.11.2019) osoitettu hitaan liikkumisen alue sekä Lielähti-Hiedanrannassa alustavan yleissuunnitelman mukainen hitaan liikkumisen alue.

Hervannassa on tunnistettu tarve korostaa kävelypainotteisia hitaan liikkumisen alueita. Näillä alueilla jalankulkijoiden määrä on jo nykyisin suuri ja alueilla pyritään lisäämään oleskelua. Ympäristön tulee olla jalankulkua suosiva ja oleskeluun houkutteleva, jotta liikkuminen ja ajan vietto koetaan miellyttäväksi. Nykytilassa voidaan jo tunnistaa Hervannan ydinkeskustan alue Duon ympäristössä yhdeksi tärkeäksi hitaan liikkumisen alueeksi. Pohjoisakselin alueelle rakentuva uusi maankäyttö vastaa keskustamaista tehokkaan rakentamisen aluetta erilaisine palvelukeskittymineen, mikä tekee siitä toisen selkeän hitaan liikkumisen alueen kokonaisuuden Hervannassa. Myös Tampereen yliopiston Hervannan kampusaluetta kehitetään kävelyn ympäristönä. Hitaan liikkumisen alueilla olevilla kaduilla nopeusrajoitus voi olla 20 km/h.

Hiedanrantaan rakennetaan uusi kävelypainotteinen keskusta-alue. Näsijärven rantaan sijoittuvalla Hiedanrannan alueella on ainutlaatuiset puitteet kävelylle, ja aluetta kehitetään ensisijaisesti kävelijän ehdoilla. Kävely tapahtuu katuympäristössä aina omalla väylällä erotettuna auto- ja pyöräliikenteestä. Liikennenympäristö viestii autoilijalle ja pyöräilijälle saapumisesta hitaan liikenteen alueelle, jossa liikutaan jalankulkijan ehdoilla. Hiedanrantaan muodostuu korkeatasoinen kävely-ympäristö, joka yhdistää myös nykyiset ja tulevat Näsijärven rannan virkistysreitit Lentävänniemestä Rauhaniemeen.

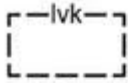
Sivun alkuun

Liikenteen yhteystarve

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu uusien yhteystarpeiden sijainnit Pärrinmaalla, Lahdesjärvellä, Hankkiossa ja Ojalassa. Uusien liikenneväylien tarkemmassa linjauksessa tulee ottaa huomioon mm. direktiivilajit ja merkittävien luontoarvojen säilyttäminen.

Ohjeellinen liikenneverkon kehittämisen kohdealue

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Lakalaivan ja Viinikan liikenneympyrän sekä Kaukajärven ja Koilliskeskuksen väliset alueet, joilla on liikenneverkon kehittämistarpeita.

Lakalaivan ja Viinikan liikenneympyrän välisen alueen kehittämisen tarpeet liittyvät Lakalaivan aluekeskuksen rakentumiseen, järjestelyratapihan alueelta pois siirtymiseen ja Viinikanojan viheryhteyden parantamiseen.

Viinikanojan virkistys- ja ekologista yhteyttä tulee kehittää Pyhäjärven ja Iidesjärven välillä. Tampereen valtatie linjausta muuttamalla voidaan löytää ratkaisuja yhteyden parantamiseen. Yhteyksien parantaminen tulee olla tavoitteena myös Viinikan liikenneympyrää kehitettäessä. Viinikan liikenneympyrän pohjoispuolelta tulee tutkia myös mahdollisia sisäänajoja keskustan maanalaisiin pysäköintilaitoksiin. Järjestelyratapihan siirtyessä pois alueelta, tulee alueen liikennejärjestelmää kehittää niin, että etelästä keskustaan päin saapuva liikenne sujuvoituu. Tätä tukevia toimenpiteitä ovat mm. Lahdenperäntien eritasoliittymän kehittäminen, Lempääläntien linjauksen siirtäminen länemmäksi, jolloin itäpuolelle vapautuu tilaa myös maankäytölle sekä ratapiha-alueen läpi itä-länsisuunnassa rakennettava uusi ajoyhteys.

Lakalaivan uuden aluekeskuksen ja uuden henkilöliikenteen aseman tulo alueelle edellyttävät ajoyhteyden rakentamista Sarankulmankadun ja Lempääläntien välille alueen liikennejärjestelmän toimivuuden vuoksi. Yhteystarve sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta huomioon otettavalla alueella. Tavoitteena on myös löytää sujuvat ajoneuvoliikenteen ja pyöräilyn yhteydet Vuoreksen, Lahdesjärven, Lakalaivan ja Nirvan välille.

Kaukajärvellä ja Koilliskeskuksessa on tavoitteena siirtää keskustojen läpiajavaa liikennettä muille väylille, jotta keskusta-alueita voidaan kehittää enemmän joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn ehdoilla. Vaihtoehtoja rinnakkaisille reiteille löytyy sekä valtatie itä- että länsipuolelta. Aluekeskusten välisille pyöräilyn pääreiteille ja joukkoliikennekäytävälle tulee suunnittelussa löytää potentiaaliset sijainnit. Myös uusia eritasoliittymiä valtatielle voidaan tutkia. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon mm. Aakkulanharjun pohjavesialue.

Sivun alkuun

Rautatie

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu säännölliseen henkilöjunaliikenteeseen käytettävä nykyinen Tampereen alueen rataosa välillä Tampere-Jyväskylä.

Sivun alkuun

Kehitettävä rautatie

Rautatiealueeseen rajautuvissa maankäyttöhankkeissa tulee huomioida tunnistettujen lisäraidetarpeiden aiheuttamat tilavaraukset.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu säännölliseen henkilöjunaliikenteeseen käytettävät nykyiset rataosat, joilla on todettu tarve lisäraiteiden toteuttamiseen rataverkon toimivuuden parantamiseksi. Näitä ovat Tampereen alueen rataosat välillä Riihimäki-Tampere, Tampere-Seinäjoki ja Lielähti-Kokemäki. Lisäraidetarpeet on todettu seuraavissa selvityksissä:

Pirkanmaan rataverkon kehittämisen liikenteellinen tarveselvitys (Liikennevirasto 2013)

Lisäraiteiden aluevaraus selvitys välillä Tampere-Lielähti-Nokia/Ylöjärvi (Liikennevirasto 2015)

Riihimäki-Tampere-rataosan tarveselvitys (Liikennevirasto 2018)

Pääradan operointiselvitys (Pirkanmaan liitto 2019)

Sivun alkuun

Ohjeellinen uusi rautatie

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 mukaiset uudet rautatiet: läntinen oikorata Myllypuron alueella valtatie 3 länsipuolella sekä Peltolammin ja Tampere-Pirkkalan lentoaseman välinen yhdysrata.

Sivun alkuun

Eritasoliittymä

Sivun alkuun

Uusi eritasoliittymä

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu "Valtatien 9 parantaminen välillä Tampere-Orivesi" -yleissuunnitelman mukainen uusi eritasoliittymä Tasanteella ja Hiedanrannan suunnittelukilpailun pohjaksi tehdyn liikenneverkkotarkastelun mukaiset 3 uutta eritasoliittymää Paasikiventiellä.

Sivun alkuun

Kehitettävä liittymä

Liikennealuetta ympäristöineen kehitetään osana täydentyvää kaupunkirakennetta. Kehittämisen yhteydessä varmistetaan alueen sujuvat ja turvalliset kävelyn, pyöräilyn ja ulkoilun reitit sekä seudullisen ajoneuvoliikenteen sujuvuus.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tesoman valtatie ja Nokian moottoritien eritasoliittymä, Lahdenperänselän eritasoliittymä, Kekkosen ja Teiskontien eritasoliittymä, Teiskontien ja Kuntokadun liittymä, Turtolan liittymä, Alasjärven eritasoliittymä ja Aitovuoren eritasoliittymä. Tesoman valtatie liittymän kehittäminen liittyy Raholan vedenpuhdistamon alueen kehittämiseen. Liittymää tulee kehittää kaupunkimaisemmaksi ja ottaa huomioon Raholan vedenpuhdistamon alueen tuleva kehittäminen ja kytkeytyminen Tesoman aluekeskukseen.

Lahdenperänselän eritasoliittymän kehittämisen visiot on esitetty "Viinikka-Rautaharkko rakennetarkastelussa". Tarkastelussa on haettu ratkaisua järjestelyratapihan alueen täydentämiselle osaksi kaupunkirakennetta ja liikenneverkostoa. Liikenteellisen ratkaisun perusidea on, että etelästä saapuva liikenne jaetaan Lahdenperänselän eritasoliittymässä keskustaan, VT12:lle ja itään menevään liikenteeseen, jolloin ei kuormiteta liikaa Viinikan liikennelympyrän aluetta. Tällöin Viinikan liikennelympyrän alueella mahdollistuu kävelyn, pyöräilyn ja maankäytöalassa esitetyn viheryhteyden kehittäminen.

Kekkosen ja Teiskontien liittymästä on tehty tarkastelu "Kaleva-Kissanmaa -alueen täydennysrakentamisen ja kannen visiosuunnitelma 2016". Tarkastelu osoittaa, että liittymää tulee kehittää niin, että liikennettä jaetaan uusilla yhteyksillä suoraan Kekkosen tieltä Tekunkadun kautta Kaupin kamppukselle. Näin liikenteen painetta tasataan laajemmalle alueelle ja alueen maankäyttölinen potentiaali voidaan hyödyntää tiiviillä kaupunkimaisella rakenteella, mikä puolestaan vähentää liikenteen haittavaikutuksia. Samalla parannetaan viher- ja virkistysyhteyksiä Kalevasta Kauppiin.

Teiskontien ja Kuntokadun liittymästä on tehty liittymän kehittämistarpeet tulee arvioida uudelleen ja kehittää liittymää niin, että saavutettavuus kävelen ja pyörällä paranee Teiskontien eteläpuolelta ja estevaikutukset kävelylle ja pyöräilylle vähenevät Kissanmaalta Kaupin ja Taysin sairaalan alueelle.

Turtolan liittymässä on tulevaisuudessa tarpeen tehdä liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen liittyviä parannustoimenpiteitä. Näitä on tutkittu mm. yleiskaavaa varten tehdyssä Turtolan liikenne- ja maankäyttötarkastelussa. Yhtenä ratkaisuna esitetään kiertoliittymien sijoittamista Nekalantielle ramppien päähän ja Hervannan suunnasta Turtolaan kääntyvän rampin sijoittamista keskustaan päin menevän rampin rinnalle. Lisäksi alueella tulee ratkaista joukkoliikenteen sujuvat vaihtomahdollisuudet bussin ja raitiotien välillä.

Alasjärven ja Aitovuoren eritasoliittymien kehittäminen liittyy valtatie 9 Alasjärvi-Orivesi- ja valtatie 12 Alasjärvi-Huutijärvi-välillä kehittämistyöhön. Pirkanmaan ELY-keskus on tarkastellut liittymien kehittämistä muun muassa "Valtatien 9 parantaminen välillä Tampere-Orivesi" -yleissuunnitelmassa vuodelta 2010. Alasjärven liittymässä varaudutaan mm. uusien ramppien rakentamiseen ja vanhojen uudelleen muotoiluun. Tasanteen eritasoliittymään tulee vihersilta. Nurmi-Sorilan osayleiskaavassa on varauduttu Aitovuoren liittymän parantamistoimenpiteisiin.

[Sivun alkuun](#)

Raitiotie

 Raitiotien katujaksoilla kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä osana laadukasta ja tiivistyvää kaupunkiympäristöä. Katuympäristöä uudistettaessa tulee huolehtia siitä, että katutilan jäsentely, pysäkkien sijoittelu ja liittymäalueiden toteutustapa tukevat joukkoliikenteen sujuvuutta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää pysäkkien ja niiden ympäristön jalankulkuyhteyksien sujuvuuteen, esteettömyyteen ja viihtyisyyteen.

Katuun rajautuvan maankäytön tulee olla tehokasta etenkin pysäkkien läheisyydessä. Joukkoliikenteen pysäkkien ja vaihtoterminaalien läheisyydessä sekä pääkatujen keskeisissä kohdissa tulee varmistaa toimitilarakentamisen toteutuminen. Kadunvarsikortteleissa rakentamisen tulee edistää viihtyisän ja rajatun katutilan muodostumista.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu raitiotien linjaus, jonka toteuttamisesta valtuusto päätti 7.11.2016. Lielahdessa linjausta on tarkennettu Hiedanrannan yleissuunnitelmatyön yhteydessä kaupunginhallituksen päätöksellä 18.12.2017.*

[Sivun alkuun](#)

Seudulliset raitiotien laajenemisvaihtoehdot

 Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu raitiotien yleissuunnitelman ensimmäisen ja toisen toteuttamisvaiheen jälkeiset ohjeelliset laajenemissuunnat.*

Tampereen kaupunkiseudulla on vireillä seudullinen yleissuunnitelma raitiotien jatkolinjoista. Selvityksen on tarkoitus valmistua vuoden 2020 loppuun mennessä. Yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu selvityksessä tarkasteltavat vaihtoehdot kullekin laajenemissuunnalle Pirkkalan keskusta, Ylöjärven keskusta, Kangasalan Lamminrahaan ja Kangasalan Soarenmaalle.

[Sivun alkuun](#)

Raitiotievarikko

Merkinnän kuvaus: *Kohdemerkinnällä on osoitettu Hervantaan rakennettavan raitiotievarikon sijainti. Varikko on suunniteltu raitiotien osien 1 ja 2 liikenteen vaatimiin tilatarpeisiin.*

Sivun alkuun

Vaihtoterminaali

Liikenteen solmupiste ja tulevaisuuden liikkumiskeskus, jonka suunnittelussa varataan riittävät tilavaraukset eri liikennemuodoille, liityntäpysäköinnille ja sujuville vaihdoille.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu merkittävät joukkoliikenteen solmupisteet Hiedanrannassa, Tesomalla, Koilliskeskuksessa, Hakametsässä, Hervannassa, Lakalaivassa ja Härmölässä. Seudullista joukkoliikennejärjestelmää palveleva terminaali voidaan Härmälän osalta toteuttaa Pirkkalaan Partolan puolelle. Taysin alueelle tulee väliaikainen vaihtoterminaali raitiotien rakentamisen ensimmäisen vaiheen jälkeen.

Terminaalialueet tulee toteuttaa korkeatasoisesti tavoitteena matkaketjujen edistäminen. Terminaaleissa tulee varautua tilallisesti eri kulkumuotojen välisiin sujuviin vaihtoihin, mukaan lukien tilavaraukset kaukoliikenteen vaihdoille. Terminaaliympäristöt tulee suunnitella korkeatasoisiksi julkisen katutilan, tunnistettavuuden, materiaalien ja valaistuksen osalta. Seudullinen ajoneuvojen liityntäpysäköinti voidaan aluksi toteuttaa pintaratkaisuna, mutta myöhemmin tulee varautua rakenteelliseen pysäköintiin, josta on hyvät yhteydet pysäkeille ja palveluihin.

Sivun alkuun

Vaihtopysäkki

Tärkeä joukkoliikenteen vaihtopysäkki, jonka suunnittelussa varataan riittävät tilavaraukset pyöräpysäköinnille ja sujuville vaihdoille.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Vihiojan, Turtolan ja Kaukajärven vaihtopysäkit, jotka palvelevat kaupungin sisäistä joukkoliikennettä. Tarkemmassa pysäkkiympäristöjen suunnittelussa tulee varautua tilavarauksin sujuviin vaihtoihin ja pyöräpysäköinnin laadukkaaseen järjestämiseen.

Pysäkkialueiden tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan erityispiirteet ja -tarpeet. Alueita asemakaavoitettaessa tulee tutkia katusuunnitelmatasolla vaihtopysäkin tilavaraus.

Sivun alkuun

Uusi henkilöliikenteen asema

Uuden aseman yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota rataverkon toimivuuden ja kehittämismahdollisuuksien turvaamiseen. Aseman seutua kehitetään monipuolisena asumisen, palvelujen ja työssäkäynnin alueena. Asemalle johtavia kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä kehitetään.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Tesomalle, Hiedanrantaan ja Lakalaivaan sijoittuvat uudet henkilöliikenteen asemat.*

Sivun alkuun

Ohjeellinen lähijuna-asema

Lähijunaliikenteen asema, jonka vaatima tilavaraus otetaan huomioon vireille tulevassa asemakaavoituksessa ja muussa suunnittelussa.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Kalkun, Kalkunvuoren, Mediapoliksen, Amurin, Ranta-Tampellan, Rantaperkiön, Vuohenojan, Messukylän, Hankkion ja Vehmaisten tulevaisuuden lähijunaliikennettä palvelevat asemat. Aseman maankäytölliset ja liikenneverkolliset vaikutukset ratkaistaan yleiskaavassa ja huomioidaan suunnittelussa vasta lähijunaliikennöinnin toteutuksen varmistuttua / yhteydessä. Aseman edellyttämä tilavaraus huomioidaan riittävällä tarkkuustasolla tukeutuen yleiskaavaan liittyvään selvitykseen (Selvitys tulevaisuuden maankäyttöedellytyksistä Tampereen kantakaupungin lähijuna-asemien ympäristöissä, 11/2019).*

Sivun alkuun

Vesiväylä

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Näsijärven ja Pyhäjärven vesiväylät.*

Valtatien 9 moottoritieksi muuttamisen yhteydessä tulee varmistua Olkahistenlahden siltojen alittavista vesiväylien mitoituksesta. Väyläkorkeuden tulee pysyä vähintään nykyisellään.

Sivun alkuun

Pyöräliikenteen pääreitistö

Pyöräliikenteen pääreitistöä kehitetään korkeatasoisena ja laadukkaana pyöräliikenteen verkkona, joka yhdistää seutukeskukset ja aluekeskukset Tampereen keskustaan sekä toisiinsa. Pääreitistöä kehitetään nykyisten ja puuttuvien osuuksien osalta laadukkaina, sujuvina, nopeina ja turvallisina reitteinä, joilla jalankulku ja pyöräliikenne erotellaan omille väylilleen. Pääreitistön kehittämismahdollisuudet ja tarkempi sijainti ratkaistaan jatkosuunnittelussa.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu pyöräliikenteen seudullisen pääreitistön ja verkostoa täydentävien alueellisten yhteyksien tavoiteverkko. Merkinnän tavoitteena on pyöräliikenteen pääreitistön kehittäminen johdonmukaiseksi ja laatutasoltaan yhtenäiseksi verkoksi, joka mahdollistaa sujuvan pyöräilyn yhdistäen kaupunkiseudun keskustat ja aluekeskukset toisiinsa parantaen saavutettavuutta pyörällä sekä lisäten pyöräilyn kilpailukykyä ja houkuttelevuutta kulkumuotona. Reitin kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota väylän laatuun mm. jalankulun ja pyöräilyn erotteluun, valaistukseen, pintamateriaaleihin ja liittymäratkaisuihin. Lisäksi pääreittien varrella panostetaan toimiviin matkaketjuihin mm. laadukkailla pysäkkijärjestelyillä ja pyöräpysäköinnillä.*

Kartta 2

✓ VIHERYMPÄRISTÖ JA VAPAA-AJAN PALVELUT

- ✓ Merkinät ja määräykset
 - ✓ Yleismääräykset
 - ✓ Yleismääräys
 - ✓ Keskuspuistoverkosto
 - ✓ Luonnonsuojelualue tai -kohde
 - ✓ Keskustatoimintojen ja virkistyksen sekoittunut alue
 - ✓ Asumisen ja virkistyksen sekoittunut alue
 - ✓ Vesialue
 - ✓ Natura-alue
 - ✓ Ohjeellinen keskuspuistoverkoston kehittämistarvealue
 - ✓ Kehitettävä keskitettyjen liikunta-, urheilu- ja vapaa-ajanpalveluiden alue tai kohde
 - ✓ Messu- ja urheilukeskus
 - ✓ Geologisesti arvokas kallioalue
 - ✓ Geologisesti arvokas harjualue
 - ✓ Ohjeellinen luonnon ydinalue
 - ✓ Ohjeellinen viherverkoston yhteystarvealue
 - ✓ Ohjeellinen ekologinen yhteys
 - ✓ Ohjeellinen virkistysyhteys
 - ✓ Pyöräliikenteen pääreitistö
 - ✓ Kehitettävä virkistyspainotteinen pyöräilyreitti
 - ✓ Kansallisen kaupunkipuiston alue, alustava rajausta (KH 12.8.2019)
 - ✓ Kansallisen kaupunkipuiston muutosalue, alustava rajausta (KH 12.8.2019)
 - ✓ Erikoispuisto
 - ✓ Kaupunginosapuisto
 - ✓ Ohjeellinen uusi kaupunginosapuisto
 - ✓ Ohjeellinen uusi leirintäalue
 - ✓ Ryhmäpuutarha-alue
 - ✓ Ohjeellinen kehitettävä ryhmäpuutarha-alue
 - ✓ Pienvene- tai lauttasatama
 - ✓ Ohjeellinen uusi tai kehitettävä pienvene- tai lauttasatama
 - ✓ Uimaranta
 - ✓ Ohjeellinen uusi tai kehitettävä uimaranta
 - ✓ Hautausmaa
 - ✓ Merkittävä oja tai vesireitti
-

VIHERYMPÄRISTÖ JA VAPAA-AJAN PALVELUT

[Sivun alkuun](#)

Merkinnät ja määräykset

[Sivun alkuun](#)

Yleismääräykset

[Sivun alkuun](#)

Yleismääräys

Alueidenkäytön suunnittelussa tulee huomioida tunnistettujen kaupunkihiljaisten alueiden säilyminen sekä varmistaa lähivirkistykseen soveltuvien kaupunkihiljaisten alueiden ja kohteiden riittävyys sekä hyvä saavutettavuus.

Merkinnän kuvaus: Kaupunkihiljaisilla alueilla tarkoitetaan alueita, joissa melutaso ei ylitä päivällä (klo 7-22) 50 dB eikä yöllä (klo 22-7) 45 dB, joilla voi kuulua ihmisten ja liikenteen ääniä, mutta alue on kuitenkin ympäristöönsä hiljaisempi. Tampereen kaupungin meluseelvityksen (2017) tulokset esittävät kaupunkialueella melun leviämisen lisäksi myös hiljaisia alueita. Laskennallisesti hiljaisia tai lähes hiljaisia alueita löytyy sekä kaupungin reunoilta, että myös tiiviimmän kaupunkirakenteen sisäältä. Alueiden kokoluokka on kuitenkin laskennallisesti pienentynyt verrattuna vuoden 2012 meluseelvitykseen. Tampereen kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa vuosille 2018-2022 meluntorjunnan pitkän ajan tavoitteiksi on kirjattu hiljaisten alueiden osalta: "Hiljaiset alueet ovat kaikkien asukkaiden saavutettavissa. Säilytettävät hiljaiset alueet määritellään ja turvataan tärkeiden hiljaisten virkistysalueiden äänympäristön säilyminen." Tampereen kaupunkihiljaisten alueiden tarkempi tunnistaminen / kartoitus on käynnistetty vuonna 2019 keskustan alueelta. Selvitystyötä jatketaan koskemaan koko kantakaupungin aluetta vuoden 2020 aikana.

Hiljaisilla virkistys-, liikunta- ja puistoalueilla on suuri merkitys ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta. Melu heikentää elinympäristön viihtyisyyttä ja laatua erityisesti asumiseen käytettävillä alueilla, hoito- ja oppilaitosten alueilla sekä loma- ja virkistysalueilla. Laajojen virkistysalueiden lisäksi lähellä kotia sijaitsevat pienet, hiljaiset puistot ovat tärkeitä. Taajamissa tarvitaan kaupunkihiljaisia virkistysalueita, jotka ovat päivittäin saavutettavissa.

Alueidenkäyttöä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että vähämeluisia ns. kaupunkihiljaisia alueita säilyy luonnon virkistyskäytön tarpeisiin, ja että asutuksen lähellä sekä hyvin saavutettavissa on kaupunkihiljaisia lähivirkistykseen sopivia alueita. Tavoite on turvata virkistysalueilla meluolosuhteet, jotka koetaan miellyttäväksi ja jotka mahdollistavat rentoutumisen ja virkistäytymisen. Tunnistettujen kaupunkihiljaisten virkistysalueiden melutilanteeseen on jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota.

Keskuspuistoverkosto

Alueita ylläpidetään ja kehitetään yhtenäisinä, hyvin saavutettavina sekä toiminnoiltaan ja luonnon ympäristöltään monipuolisina virkistys- ja viheralueina. Aluetta ja sen toimintoja tarkemmin suunniteltaessa ja lupamenettelyn yhteydessä tulee varmistaa luontoarvojen, kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen sekä ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus. Alueelle voidaan sijoittaa pääkäyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia sekä hulevesien hallintaan tarkoitettuja rakenteita tarkempien suunnitelmien mukaisesti. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muut näihin verrattavat toimenpiteet ovat luvanvaraisia kuten MRL 128 §:ssä on säädetty. Alueella olevat rakennukset voidaan säilyttää. Rakennusten perusparantaminen, korjaaminen ja vähäinen laajentaminen sekä tuhoutuneen rakennuksen uudelleen rakentaminen ovat sallittuja.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu aluevarauksena kantakaupungin keskeiset, laajat ja yhtenäiset virkistys- ja viheralueet sekä niitä yhdistävät lähivirkistysalueiden ja puistojen sarjat. Keskuspuistoverkostolla on merkittävä asema kaupunki- ja maisemarakenteen tasapainon, luonnon monimuotoisuuden ja ekologisen kantokyvyn säilyttäjänä. Keskuspuistoverkosto ilmentää maisemakokonaisuuden jatkumista läpi kaupungin ja muodostaa Tampereen kantakaupungin viheraluejärjestelmän ja ekologisen verkoston rungon. Keskuspuistoverkostoa täydentävät alueita yhdistävät virkistysyhteydet ja/tai lähivirkistysalueiden sarjat.*

Yleiskaavan tavoitteena on, että jokaisella kaupunginosalla on omaileimainen keskuspuisto, keskuspuistoverkosto on kattava ja yhtenäinen sekä viherrakenteen, ekologian että liikkumisen näkökulmasta. Keskuspuistoverkoston tehtävänä on muodostaa selkäranka eri kaupunginosien viheralueille ja -yhteyksille sekä toimia tasapainottavana elementtinä tiivistyvän kaupungin rakennettujen alueiden lomassa, koota virkistystoimintoja ja tarjota monipuolisia vapaa-ajan mahdollisuuksia, lisätä asukkaiden lähiliikkumisen mahdollisuuksia ja asumisviihtyvyyttä, ylläpitää vesitasapainoa, muodostaa pohjavettä, parantaa paikallis- ja pienilmasto-oloja, puhdistaa ilmaa sekä toimia monipuolisena elinympäristönä ja ekologisenä yhteytenä luonnon kasvi- ja eliölajeille.

Keskuspuistoverkostokokonaisuuteen kuuluu erilaisia viheralueita; maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä viheralueita ja puistoja, toiminnallisia virkistysalueita kuten mm. kaupunginosapuistoja sekä luonnonmukaisia viheraluekokonaisuuksia. Keskuspuistoverkostoon sisältyy valtaosa niistä Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelman kohteista, joita ei ole tarkoitus suojella luonnonsuojelulain nojalla. Keskuspuistoverkoston alueella sijaitsevat myös tärkeimmät liito-oravien elinympäristöt ja kulkuyhteydet.

Keskuspuistoverkoston päivittäisessä käytössä / lähivirkistyskäytössä olevat virkistysalueet on tarkoitus asemakaavoittaa virkistysalueiksi alueiden muun asemakaavoituksen yhteydessä. Muilla alueilla keskuspuistoverkostoa voidaan ylläpitää ja kehittää virkistys- ja viheralueena yleiskaavan pohjalta. Toimenpiteille tulee tarvittaessa hakea maisematyölupa MRL 128 §:n mukaisesti. Yleiskaavan yleispiirteisyydestä johtuen keskuspuistoverkoston merkinnän alueella sijaitsee myös olemassa olevia asuin- ja muita rakennuksia, joiden säilyttäminen on mahdollista. Asemakaavoittamattomilla alueilla maankäytöllinen lähtökohta on, että olemassa olevia rakennuksia voi korjata ja vähäinen laajentaminen sekä tuhoutuneen rakennuksen uudelleen rakentaminen on mahdollista, mutta uusia rakennuspaikkoja ei saa muodostaa. Rakentamisedellytykset tulee tutkia erillisessä poikkeuslupamenettelyssä. Tarkemmassa suunnittelussa ja lupien myöntämisessä tulee kiinnittää huomiota siihen, että toimenpiteillä ei heikennetä keskuspuistoverkoston yhtenäisyyttä, hyvää saavutettavuutta tai toimintojen ja luonnonympäristön monimuotoisuutta. Suunnittelussa tulee myös varmistaa, että ulkoilureitit ja ekologiset yhteydet muodostavat jatkuvan verkoston ja alueella olevat luonto- ja kulttuurihistorialliset arvot säilyvät.

Sivun alkuun

Luonnonsuojelualue tai -kohde

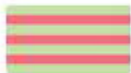

Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain tarkoittamia suojeluarvoja. Alueen suunnittelussa on varmistettava, että suojeluarvot eivät vaarannu tai heikenny. Luonnonsuojelualan tarkempi rajausta ja suojelun perusteet määritellään luonnonsuojelulain mukaisella rajausta- tai perustamispäätöksellä.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu luonnonsuojelulain mukaisella rajausta- tai perustamispäätöksellä suojellut luonnonsuojelualueet ja ne Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelman mukaiset alueet tai kohteet, jotka on tavoitteena suojella kokonaan tai osittain luonnonsuojelulain nojalla. Merkinnällä on osoitettu aluevarauksena yli 5 hehtaarin laajuiset ja kohdemerkinnällä sitä pienemmät luonnonsuojelualueet. Aluemerkitä on yleispiirteinen. Alue- tai kohdemerkintää tulkitaan tarkemman suunnittelun yhteydessä olemassa olevan rajausta päätöksen mukaisesti tai rajausta tarkentuu perustamisesitystä- ja päätöstä tehdessä. Järvensivu-Viinikan ratavarren luonnonsuojelualueet on osoitettu yhdellä kohdemerkinnällä, vaikka siihen kuuluu kolme erillistä aluetta. Aluevarauksella on osoitettu rajausta päätöksellä suojellut Myllypuron puronvarsilehdon, Villilänsaaren, Vaakkolammin, Litokallion, Viikinsaaren, Pyykin, Kauppi-Niihaman Soukonvuoren, Halimasjärven, Pärrinkosken-Peltolammin ja Makkarajärvi-Viitastenperän luonnonsuojelualueet sekä luonnonsuojeluohjelman mukaiset lidesjärven, Alasjärven-Lahnakallion, Petäjässuon, Härmälän Vähäjärven, Myllyojan-Hupakonajanpuiston, Lukonmäen Pitköahteen ja Särkijärven Lahdenperän alueet. Kohdemerkinnällä on osoitettu rajausta päätöksellä suojellut Leppiojan, Juhansuon puronvarren, Hikivuoren, Pehkusuon, Vuoreksen Koukkujärven ja Järvensivu-Viinikan ratavarren luonnonsuojelualueet ja Särkijärven, Rukkamäen ja Juhansuon jalopuumetsiköt sekä luonnonsuojeluohjelman mukaiset Pappilan-Sikosuon Kirviälänmäki ja Aitovuoren louhikkorotkon alueet. Luonnonsuojelualueita tai -kohteita ei ole tarpeen erikseen asemakaavoittaa. Asemakaavoitus tulee ajankohtaiseksi, jos luonnonsuojelualan tai -kohteen välittömässä läheisyydessä tutkitaan täydennysrakentamista.*

Sivun alkuun

Keskustatoimintojen ja virkistyksen sekoittunut alue

Aluetta kehitetään hyvään joukkoliikenteen palvelutasoon tukeutuvana monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palvelujen ja virkistyksen vyöhykkeenä. Rantatäyttäjien materiaalin tulee olla ympäristökelpoisuudeltaan alueelle ja maankäyttöön soveltuvaa. Rakentaminen ei saa vaarantaa Epilänharju-Villilä

pohjavesialueella pohjaveden laatua, aiheuttaa pohjaveden tilaan heikentäviä muutoksia eikä heikentää vedenottamoiden toimintaedellytyksiä.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Näsijärven rantaan sijoittuva uusi Hiedanranta -nimisen kaupunginosan rannan ja vesistötytön alue. Alueen kehittäminen pohjautuu Lielähti-Hiedanranta -kokonaisuutta koskevaan kansainväliseen ideakilpailuun vuodelta 2017 ja sitä seuranneeseen yleissuunnitteluun. Tavoitteena on rakentaa tulevaisuuden kaupunginosa, joka perustuu kestäväan liikumiseen, on kaupunkimaisen tiivis, muuntautumiskykyinen sekä vihreä ja vähähiilinen.*

Asumisen ja virkistyskeskeinen alue

Aluetta kehitetään täydentävän asuntorakentamisen alueena virkistyskäytön sekä viher- ja virkistysverkoston, luontoarvojen ja alueen ekologisten yhteyksien lähtökohdista. Alue varataan monipuoliselle asuntorakentamiselle ja asumista palveleville toimintoille, mm. virkistys- ja suojaviheralueille ja lähipalveluille.

Alueelle on mahdollista osoittaa täydentävää asuntorakentamista vasta nykyisten toimintojen väistyttyä tai varmistamalla alueen soveltuminen rakentamiseen.

Alueelle sijoittuvissa yksityisten kehittämishankkeissa tulee varautua myös julkisten ja yksityisten palvelujen tarvitsemiin tilavarauksiin. Väylien varressa rakennusten sijoittelua ja massoitteita hyödynnetään rakenteellisena melusuojausena.

Alueen kehittämisen tulee perustua kokonaistarkasteluun, jossa varmistetaan kytkeytyminen muuhun kaupunkirakenteeseen sekä viher- ja virkistysalueiden riittävyys.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu mahdollisia uusia ja täydentyviä asuntorakentamisen alueita, jotka kytkeytyvät keskuspuistoverkoston ja joita tulee kehittää viher- ja virkistysverkoston ja maiseman sekä luontoarvojen ja ekologisen verkoston lähtökohdista. Alueilla tulee toteuttaa monipuolista asuntotuotantoa eri-ikäisille ja -tulolisille sekä eri elämäntilanteessa oleville asukkaille. Alueen käyttömahdollisuuksia yleiseen virkistykseen tulee parantaa ottaen huomioon myös ympäröivien alueiden asukkaiden virkistyskäyttöä. Merkinnällä osoitetut alueet ovat lähtökohdiltaan ja kehittämistavoitteiltaan erilaisia.*

Länsi-Tampereella tutkittava alue sijoittuu käytöstä poistuvan Raholan jätevedenpuhdistamon ympäristöön, jonka kehittäminen mahdollistaa luoteisten kaupunginosien kytkeytymisen Pyhäjärven rantavyöhykkeeseen. Kehitettävään aluekokonaisuuteen kuuluu puhdistamoalueen lisäksi viereinen Tesoman eritasoliittymän alue sekä mahdollisesti osa Nokian moottoritiealueesta. Alueen suunnittelussa tulee erityisesti varmistaa riittävät rannan suuntaiset viher- ja virkistysyhteydet sekä ekologinen yhteys (seudullinen) ja alueelle osoitetut muut mahdolliset kehitettävät virkistyspalvelut kuten pienvenesatama sekä uimaranta. Virkistysyhteyttä Raholan alueelta Piikahaan kaupunginosapuistoon ja edelleen Tohlopin keskuspuistoverkoston alueelle tulee kehittää.

Eteläisellä alueella tutkitaan Härmälän leirintäalueen kehittämismahdollisuuksia asumisen ja virkistystoimintojen yhteensovittamiseksi.

Särkijärvi-Lahdesjärven alueella on runsaasti rakentamista rajoittavia luonto- ja virkistysarvoja. Alueelle on tehty maankäyttöselvitys, jonka johtopäätöksenä esitetään Hallilan eteläpuolelle sijoitettavaa asumisen aluetta. Alue kytkeytyy olemassa olevaan liikenneverkkoon Vuoreksen puistokadun ja mahdollisesti Loukkaankadun kautta. Alueen asemakaavoituksessa tulee varautua niin ekologisten kuin viher- ja ulkoiluyhteyksien osoittamiseen.

Koillisella alueella Juvankadun varressa tutkitaan mahdollisuutta toteuttaa Kantakaupungin yleiskaavan 1998 täydennysaluevarauksia.

Kaukajärven pohjoisrannalla tutkitaan mahdollisuutta siirtää Kangasalantie kiinni pohjoispuolella oleviin teollisuustontteihin ja käyttää vapautuvaa katualueita ja osaa ns. Kristillan alueesta täydentävään asumiseen, virkistykseen ja soutu- ja melontastadionin kehittämiseen.

Ruotulan alueesta on edellistä kantakaupungin yleiskaavaa ja sen toteuttamista varten laadittu suunnitelmavaihtoehtoja ja luontoselvityksiä. Lisäksi vuoden 2019 aikana järjestetyn Kauppi-Niihaman vertaisuunnitteluhankkeen lopputuloksena osukkaat esittivät yhteisen kokonaiskuvan alueen kehittämiseksi. Selvitysten ja vuorovaikutuksen perusteella kaupunginhallitus päätti 12.8.2019 että raitiotie linjataan Ruotulan kohdalla Teiskontien varteen ja sen yhteyteen osoitetaan tehokkaan kerrastalorakentamisen vyöhyke. Golf-kenttää uudistetaan nykyisellä sijainnilla ja tarvittava vähäinen kentän laajentaminen suunnitellaan siten, että luonnon arvokokonaisuus säilyy mahdollisimman yhtenäisenä. Teiskontien eteläpuolisen maankäytön mahdollinen kehittäminen tulee kytkeä myöhemmin raitiotiepysäkkeihin.

Koillisella alueella oleva Aitovuoren ampumarata-alue lopettaa toimintansa. Rataa ja sen melualueita voidaan kehittää mm. asumiskäyttöön maaperän pilaantuneisuusselvitysten ja mahdollisten puhdistustoimenpiteiden jälkeen.

Sivun alkuun

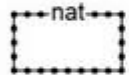
Vesialue

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu vesialueena säilytettävät alueet.

Sivun alkuun

Natura-alue

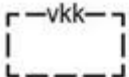

Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain tarkoittamia suojeluarvoja. Alueen suunnittelussa on varmistettava, että suojeluarvot eivät vaarannu tai heikenny. Luonnonsuojelualan tarkempi rajausta ja suojelun perusteet määritellään luonnonsuojelulain mukaisella rajausta- tai perustamispäätöksellä.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu valtioneuvoston päätöksen mukainen Myllypuron (FI0345001) puronvarsilehdon Natura 2000 -ohjelman alue. Alueen suojeluarvojen huomioinnissa on säädetty luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:ssä.

Sivun alkuun

Ohjeellinen keskuspuistoverkoston kehittämistarvealue

Alueelle tulee laatia kokonaissuunnitelma, jonka tavoitteena on vahvistaa alueen tunnettavuutta ja saavutettavuutta koko kaupunkiseutua palvelevana monipuolisena keskuspuistona. Suunnitelmalla tulee yhteen sovittaa virkistystoimintojen ja -palveluiden tarpeet ja muu maankäyttö luonnonympäristön ja maiseman arvojen kanssa.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu neljä keskuspuistoverkoston kuuluvaa kokonaisuutta: Kauppi-Niihaman alue, Kaukajärvi-Kirkkosuonnotko-lidesjärvi-Viinikanlahti puistoakseli, Rajamäki-Särkijärvi-Hervannan kanjoni-Solkimäki -virkistysaluekokonaisuus ja Villilänsaari-Mustavuori-Tesomajärvi-Haukiluoman puisto-aluekokonaisuus. Aluekokonaisuuksilla on tärkeä kokoava merkitys viherympäristön ja vapaa-ajan palveluiden, maiseman ja kulttuurihistorian sekä ekologisen verkoston kannalta. Alueilla on myös paljon painetta lisätä uusia toimintoja tai yhteensovittaa osin ristiriitaisia tavoitteita. Alueet ovat keskenään erilaisia ja niiden kehittäminen omista lähtökohdistaan monipuolistaa kaupungin virkistys- ja viherpalveluiden tarjontaa merkittävästi.

Kauppi-Niihaman alue: Kauppi-Niihama on kantakaupungin tärkeimpiä virkistys- ja viherpalvelujen alueita. Se muodostaa keskeisen osan Tampereen kaupungin keskuspuistoverkostosta. Kauppi-Niihama on sekä sijainniltaan, kooltaan että luontosuhteiltaan erinomaista ulkoilualueita. Se palvelee paitsi Tampereen kaupungin keskustaa ja itäisiä kaupunginosia myös koko kaupunkiseutua. Kauppi-Niihaman alueella on pitkä historia kaupungin yleisenä ulkoilun ja vapaa-ajan alueena. Alueella on monipuolisesti erilaisia virkistys- ja vapaa-ajan palveluita, mutta myös painetta edelleen monipuolistaa urheilun ja vapaa-ajan palveluita. Kauppi-Niihaman vertaissuunnitteluhankkeessa 2018-2019 alueelle etsittiin asukkaiden yhteistä kokonaiskuvausta alueen kehittämisestä ja alueen luontoselvitystietoa on täydennetty. Täydentynyt selvitystieto ja vertaissuunnittelijoiden tuottama suunnittelumateriaali toimivat kokonaissuunnitelman pohjana.

Kirkkosuonnotkon alue: *Kaukajärvi-Kirkkosuonnotko-lidesjärvi-Viinikanlahti on harjujaksoa seuraava laaksomuodostuma, joka on osa kaakko-luode-suuntaista Kangasalan Pitkäjärveltä edelleen Nokianvirralle asti ulottuvaa murroslaaksoa. lidesjärvi muodostaa yhdessä Kirkkosuon alueen kanssa yhden merkittävimmistä avoimista ja puoliavoimista maisematilakokonaisuuksista kaupungin keskustan tuntumassa. Maisema-alueita rajaa pohjoisessa Kalevankangas, jonka laelta ja rinteiltä aukeavat näkymät kohti puoliavoiminta laaksoa. lidesjärvi ranta-alueineen on arvokas biologinen kokonaisuus, jolla on myös merkittävä luonnonsuojelullinen arvo. Järvi kuuluu valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan ja siitä ollaan muodostamassa luonnonsuojelualuetta. Kalevanharju, Aakkulanharju ja Vilusenharju ovat osa geologisesti ja maisemallisesti merkittävää Tampereen kantakaupungin läpi kulkevaa harjujaksoa. Harjujakso kuuluu tärkeään pohjavesialueeseen ja alueella sijaitsee Messukylän pohjavedenottamo. Kehittämisen tarvealue on tarkoituksella rajattu koskemaan myös muuta kehittämistä kuin virkistyskäyttöä. Alue tulee suunnitella kokonaisuutena, jossa alueen kulttuurihistoriallinen ja maisemallinen potentiaali hyödynnetään nykyistä paremmin. Keskeistä alueen suunnittelussa ovat yhteydet paitsi aluetta ympäröiviin kaupunginosiin myös seudullisen saavutettavuuden ja tunnettavuuden kehittäminen ja parantaminen. Avoimen maisematilan väheneminen kantakaupungin alueella sekä Kirkkosuon kulttuurihistorialliset tekijät puoltavat alueen säilyttämistä avoimena myös tulevaisuudessa.*

Rajamäki-Särkijärvi-Hervannan kanjoni-Solkimäki -virkistysaluekokonaisuus: *Alue sijoittuu lidesjärvi-Kaukajärvi laaksomuodostuman etelänpuoleiselle, kaupunkikuvaa rajaavalle, metsäiselle kalliiselänteelle. Aluekokonaisuus alkaa Pirkkalan rajalta Multisillan Rajamäeltä ja jatkuu Särkijärven, Hervannan kanjonin, Lukonmäen, Selkämäen ja Solkimäen kautta Kangasalan Saarenmaalle asti. Se on yksi kantakaupungin alueen maisemallisesti parhaista virkistysalueista sekä yksi tärkeimmistä seudullisista viheryhteyksistä. Kokonaisuus muodostaa keskeisen osan eteläisen Tampereen keskuspuistoverkostosta. Maisemarakenne on suuntautunut luoteesta kaakkoon, mikä näkyy erityisen hyvin Särkijärvi-Hervannan kanjonissa. Maasto on pienipiirteistä ja vaihtelevaa, mutta rinteet ovat selvästi loivempia Särkijärven pohjois- kuin eteläpuolella. Alueella on laaja polku- ja latuverkosto, useita uimarantoja, arvokkaita luontokohteita, Hervannan hyppyrimäenalue ja Särkijärven hyvät virkistyskalastusmahdollisuudet. Alueella on myös runsas käyttäjäpotentiaali ja uusia asuinalueita on suunnitteilla mm. Särkijärven pohjoispuolelle Västringinmäkeen. Aluekokonaisuudelle sijoittuu useita luonnonarvoiltaan merkittäviä kohteita: Multisillan Rajamäki, Särkijärven Lahdenperä, Leppänen ja Lukonlahti sekä Lukonmäen Pitkähde. Alueella on myös kaksi luonnonsuojelualuetta: Särkijärven pohjoispuolen jalopuumetsikkö ja Hallilan Pehkusuo. Alue muodostaa yhden kantakaupungin tärkeimmistä liito-orava-kokonaisuuksista: lajin on mahdollista kulkea ja asuttaa aluetta aina Kangasalan laajoilta metsäalueilta Pirkkalan Taaporinvuorelle asti. Alue tulee suunnitella kokonaisuutena, jossa kiinnitettäisiin erityistä huomiota ympärivuotisen virkistysreitistön kehittämiseen ja alueen kytkemiseen sekä paikalliseen että seudulliseen viher- ja virkistysverkkoon. Lisäksi tulisi määritellä asumisen ja virkistyssekoittuneiden alueiden tavoitteet viher- ja virkistysverkon osalta turvaten alueen maisemalliset ja ekologiset arvot.*

Villilänsaari-Mustavuori-Tesomajärvi-Haukiluoman puisto: Villilänsaari on lähiympäristön tärkeä virkistysalue. Saaren länsiosa rauhoitettiin luonnonsuojelualueeksi vuonna 2015. Alue on arvokasta kasvi- ja lintualueutta ja alueelta on sekä liito-orava- että lepakkohavaintoja. Mustavuorella sijaitsee laskettelurinne ja alue on kokonaisuudessaan vedenhankintaa varten tärkeää pohjavesialuetta. Mustavuoren alue sijoittuu osittain Nokialle ulottuvalle harjujaksolle. Mustavuoren alueella sijaitsee myös ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoitusvarusteita ja niihin kuuluva tykkitie. Tesomanpuisto ja Haukiluomanpuisto ovat osa läntisten kaupunginosien keskuspuistovyöhykettä, jolla on virkistyskäytön lisäksi merkitystä myös kaupunkirakenteen jäsentäjänä. Tesomajärven ympäristön kautta kulkee pohjois-eteläsuuntainen virkistysyhteys Ylöjärven Teivaalanharjulta aina Villilänsaareen asti sekä itä-länsisuuntainen virkistysyhteys Myllypuron Natura-alueelta Tohloppijärven ympäristöön. Aluekokonaisuuteen kuuluu runsas virkistysreitiverkosto, kolme uimarantaa, uimahalli- ja jäähallipalvelut sekä laskettelurinne. Virkistysreitiverkostosta merkittävä osa toimii talvisin latuina. Alueen kokonaissuunnittelussa tulee huomioida seudullisten yhteyksien kehittäminen sekä Ylöjärven että Nokian suuntaan kasvava käyttöpaine. Samoin alueen saavutettavuutta tulee parantaa ympäröiviltä asuinalueilta. Reitistöjen suunnittelussa keskeistä on eri käyttäjäryhmien huomioiminen sekä reitistöjen käyttömahdollisuuksien varmistaminen ympärivuotisesti. Mustavuoren ulkoilualueen potentiaalia monipuolisena ja ympärivuotisena ulkoilualueena tulee kehittää sekä kytkeä alue kiinteämmin ympäröivään viherverkkoon säilyttäen alueen historialliset kerrostumat. Soranottoalueiden käyttötarkoitus tulee ratkaista ja maisemointi suorittaa loppuun.

Sivun alkuun

Kehitettävä keskitettyjen liikunta-, urheilu- ja vapaa-ajanpalveluiden alue tai kohde

Alue on varattu liikunta-, urheilu- tai vapaa-ajan palveluille ja niiden tarvitsemille rakennuksille ja rakenteille. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon palveluiden monipuolisuus ja -käyttöisyys, hyvä saavutettavuus erityisesti kävellen, pyörällä sekä julkisella liikenteellä, tapahtumien järjestäminen, keskitetyn pysäköinnin

mahdollisuudet sekä luonto- ja muut arvot.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu keskuspuistoverkoston osa-alueet, joissa sijaitsevat keskeisimmät Tampereen kaupungin tai yksityisten toimijoiden liikunta-, urheilupalveluiden ja vapaa-ajanpalveluiden toiminnot. Alueet palvelevat laajasti koko palvelualueutta, osa toiminnoista koko kaupunkia ja/tai seutua.

Merkintä ohjaa keskittämään alueita monipuolisiksi kokonaisuuksiksi, jotka ovat hyvin saavutettavissa erityisesti kävellen, pyörällä ja julkisella liikenteellä. Keskeistä on myös tutkia keskitetyn pysäköinnin mahdollisuuksia ja yhteisten pysäköintitilojen hyödyntämistä esim. tapahtumien aikana.

Keskuspuistoverkoston kehittämistarvealueilla suunnittelua tulee tehdä ensisijaisesti kokonaissuunnittelun yhteydessä.

Merkinnällä on osoitettu keskuspuistoverkostolla sijaitsevat Mustavuoren laskettelurinne ja vanha maaineisten ottoalue, Hervannan hyppyrinmäen alue, Kaupin urheilupuisto, Alasjärven - Niihaman alue ja Kaukajärven soutu- ja melontastadion (rata-alueineen).

Sivun alkuun

Messu- ja urheilukeskus

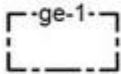

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tampereen messu- ja urheilukeskus. Tampereen messu- ja urheilukeskuksella on merkittävä rooli liikuntapaikkaverkostossa. Keskus toimii urheilukauden ajan muun muassa yleisurheilun, jalkapallon sekä pesäpallon harjoitus- ja tapahtumapaikkana n. 3000 päivittäisellä kävijällään. Tulevaisuuden kehittämistarpeena on yleisurheilun ympärivuotinen harjoittelu- ja

kilpailuolosuhde (F-halli). Keskusten saavutettavuutta tulee parantaa valtakunnallisesti, seudullisesti ja paikallisesti kaikilla kulkuvälineillä.

Sivun alkuun

Geologisesti arvokas kallioalue

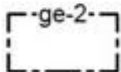
Alueen suunnittelussa on otettava huomioon geologisten, maisemallisten ja luonnontieteellisten arvojen säilyminen.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti arvokkaat Tuomikallio–Pirunvuori, Ristimäki, Hikivuori, Taaporinvuori–Myllyvuori ja Ruskonperä–Houkanvuori kallioalueet sekä paikallisesti arvokas Väljäsuon kallioalue. Alueilla on merkittäviä, maa-aineslain tarkoittamia geologisia, maisemallisia ja luonnontieteellisiä arvoja. Rajaukset perustuvat Pirkanmaan maakuntakaavan tausta-aineistoon:

- Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä (VYH 1995)
- Hämeen läänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet I ja II (SYKE 1996).
- Pirkanmaan POSKI-hankkeen (2012-2015) arvokkaiden kallioalueiden nykytilan selvitys.

Sivun alkuun

Geologisesti arvokas harjualue

Alueen suunnittelussa on otettava huomioon geologisten, maisemallisten ja luonnontieteellisten arvojen säilyminen.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti arvokas Pynnikin harjumuodostuman alue, joilla on merkittäviä, maa-aineslain tarkoittamia geologisia, maisemallisia ja luonnontieteellisiä arvoja. Rajaus perustuu Pirkanmaan maakuntakaavan tausta-aineistoon:

- Pirkanmaan arvokkaiden harjualueiden inventoinnin tarkistus 2014 (Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2014).

Sivun alkuun

Ohjeellinen luonnon ydinalue

Luonnon ydinalue tulee säilyttää rakentamattomana sekä riittävän laajana ja yhtenäisenä. Hiljaisten alueiden (alle 35 dB) säilymiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu ekosysteemipalvelut ja viherrakenne selvityksen (2014) pohjalta luonnon ydinalueeksi luokiteltava laaja yli 100 hehtaarin yhtenäinen ja luontoarvoiltaan monipuolinen metsäalue Kauppi-Niihamassa. Merkintä sisältää luonnonsuojelualueita ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita. Alueella on myös vuonna 2017 laaditun kantakaupungin meluselvityksen mukaisia hiljaisia alueita, joissa liikennemelun taso on alle 35 dB. Luonnon ydinaluetta ei ole asemakaavoitettu. Luonnon ydinalueen arvot tulisi huomioida Kauppi-Niihaman keskuspuistoverkoston kehittämistarvealueen kokonaissuunnitelmassa. Luonnon ydinalue-merkinnällä on vaikutusta myös Teiskontien varren ja Toysin alueen kehittämissuunnitelmiin ja asemakaavahankkeisiin.

Sivun alkuun

Ohjeellinen viherverkoston yhteystarvealue

Aluetta suunniteltaessa tulee kehittää virkistysyhteyksien toimivuutta, viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä ottaa huomioon toimivien ekologisten yhteyksien ja virkistysyhteyksien kytkeytyminen keskuspuistoverkoston.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu alueet, joissa ekologinen yhteys on heikko tai puutteellinen ja virkistysyhteyden laatutaso huono, johtuen pääasiassa olemassa olevan tai uuden rata- tai moottoriliikennealueen muodostamasta estevaikutuksesta. Osalla alueista on yleiskaava 2040:n yhteydessä laaditun Kantakaupungin väylien kattamisen selvityksen mukaan maastollisia edellytyksiä kansirakenteiden toteuttamiselle. Merkinnällä on osoitettu

1. Pahaluomanpuiston ja Myllypuron Natura-alueen välinen yhteys, jossa uusi suunniteltava pääradan linjaus voi katkaista ekologisen yhteyden. Myös nykyinen valtatie 3 linjaus aiheuttaa haasteita yhteyden toimivuudelle.
2. Hiedanranta-Epilänharju-Santalahti yhteys, jossa rata ja Paasikiventie aiheuttavat estevaikutusta. Paikalla on osittaista kattamisen potentiaalia.
3. Kalevan keskuspuisto-Kauppi-Linnainmaa yhteys, jossa Teiskontie ja Hervannan valtavyylä aiheuttavat estevaikutusta ja vähentävät viihtyisyyttä. Paikalla on kattamisen potentiaalia.
4. Tasanteen yhteys, jossa suunnitellun valtatie 9 parantamisen ja eritasoliittymän rakentamisen yhteydessä toteutetaan vihersilta.
5. Koilliskeskuksen yhteys, jossa aluekeskustan suunnittelun yhteydessä on tarpeen parantaa virkistysyhteyksiä valtateiden yli. Alueella on kattamisen potentiaalia.
6. Kalevanharju-lidesjärvi-Messukylä yhteys,
7. Kaukajärvi-Vilusenharju yhteys,
8. Vihioja-Nekala-Hatanpää yhteys,
9. Lakolaivan aluekeskuksen yhteydet Peltolammille, Härmälään, Sulkavuoreen ja Lahdesjärvelle
10. Messukylä-Pappila-Janka yhteys
11. Pyynikki-Särkänniemi-Santalahti yhteys
12. Hatanpää-lidesjärvi-Keskusta-Sorsapuisto yhteys

Merkinnän alueilla on pääosin olemassa välttävä virkistysyhteys, kuten kevyen liikenteen silta tai alikulku, mutta ekologiset yhteydet ovat heikot tai ne puuttuvat kokonaan. Alueen suunnittelussa tulee vahvistaa virkistysverkoston toimivuutta / sujuvuutta sekä kehittää yhteyksien viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Tarvittaessa tulisi istuttaa ekologisia yhteyksiä parantavaa kasvillisuutta tai rakentaa vihersiltoja tai alikulkuja. Alueiden toteuttaminen liittyy pääasiassa liikennealueiden ja keskusta-alueiden suunnitteluun.

Ohjeellinen ekologinen yhteys

Yhteydellä on merkitystä eliölajien liikkumiselle ja luonnon monimuotoisuuden säilymiselle. Ekologisen yhteyden jatkuvuus ja kytkeytyminen keskuspuistoverkoston tulee turvata. Tarkemman suunnittelun yhteydessä ratkaistaan ekologisen yhteyden sijainti, leveys ja luonne huomioiden arvokkaat luontokohteet, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot sekä varmistaen, että ekologinen yhteys säilyy mahdollisimman leveänä, puustoisena, kasvillisuudeltaan kerroksellisena ja luonnon olosuhteiltaan monipuolisena. Ekologinen yhteys on turvattava maisemaa muuttavien maanrakennustöiden, puiden kaatojen tai muiden näihin verrattavien toimenpiteiden yhteydessä.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu keskeisiä keskuspuistoverkoston osia yhdistäviä, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä eliöiden kulkuyhteyksiä tai sellaiseksi soveltuva viherympäristöä. Riittävän laajojen ja monipuolisten viheralueiden lisäksi on tärkeää varmistaa, että lajien siirtyminen alueiden välillä on mahdollista. Ekologisten yhteyksien avulla on mahdollista ylläpitää luonnon monimuotoisuutta, monipuolistaa virkistysverkostoa sekä turvata ekosysteemiäpalveluja. Kantakaupungin alueella ekologinen verkosto ja virkistysverkosto ovatkin osittain päällekkäisiä. Yhteyden luonne voi vaihdella leveydeltään ja laajuudeltaan puistomaisesta tai luonnonmukaisesta viheralueesta rakennettujen kortteleiden piha-alueisiin. Ekologisesti monipuolisimpia yhteyksiä ovat järvien ja pienvesistöjen rantametsiköt sekä vanhat metsät, mutta myös rakennettujen alueiden pihojen ja suojaovyöhykkeiden kasvillisuudella on merkitystä ekologisen verkoston toimivuudelle. Liito-orava on toiminut sateenvarjolajina yhteyksiä määriteltäessä. Liito-oravakannan suotuisan suojelutason turvaamiseksi on tärkeää varmistaa, että viheralueet muodostavat liikkumista tukevan, yhtenäisen viherverkoston. Ekologisten yhteyksien sisälle on pyritty tuomaan myös niitä liito-oravan elinympäristöjä, jotka eivät ole osa keskuspuistoverkostoa. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat suoraan luonnonsuojelulla suojeltuja, vaikka ne eivät sisältyisi viherverkkoon. Ekologisen yhteyden merkinnällä osoitetut alueet ovat osin asemakaavoitettu virkistys- ja viheralueiksi. Tarvittaessa tulee laatia tarkempia luontoselvityksiä, joilla varmistetaan yhteyden riittävä leveys, laadukkuus ja toimivuus ekologisen yhteytenä. Yhteyden leveyden merkitys korostuu, kun yhteyden käyttötarpeet esim. virkistyskäyttö ja hulevesien hallintatarve lisääntyvät. Tarkemmassa suunnittelussa tulee huomioida ekologisiin yhteyksiin sijoittuvat arvokkaat luontokohteet sekä alueiden kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot. Samoin tulee turvata liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä elinympäristöjen säilyminen lajille soveltuvina. Ekologinen yhteys tulee toteuttaa yhtenäisenä ja rakenteellisesti monipuolisena ja kerroksellisena. Merkinnän lähelle tuleva täydennysrakentaminen tulee suunnitella siten, että yhteysmerkinnän tarkoittaman olemassa olevan viherrakenteen toimivuus ekologisen yhteytenä ei heikkenisi. Merkintä ohjaa myös asemakaavoittamaan ekologistia yhteyksiä korttelialueille, jolloin rakentamishankkeeseen ryhtyvä olisi velvollinen säilyttämään kasvillisuuden tai toteuttamaan toimenpiteitä ekologisten yhteyksien parantamiseksi.*

Ohjeellinen virkistysyhteys

Keskuspuistoverkosta yhdistävä virkistysyhteys tai lähivirkistysalueiden sarja. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee varmistaa lähivirkistysalueiden riittävyys, saavutettavuus, luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot sekä varmistaa virkistysyhteyksien ja ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Yhteyden luonne voi vaihdella rakennetusta luonnonmukaiseen.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu olemassa oleva tai kehitettävä keskuspuistoverkosta yhdistävä ja täydentävä yhteys, ulkoilureitti tai lähivirkistysalueiden sarja, joka palvelee asuinalueiden tai keskustojen virkistys- ja viheryhteytenä ja lähivirkistysalueena. Keskeisenä tavoitteena on parantaa keskuspuistoverkoston saavutettavuutta. Verkosto on laaja sisältäen hyvin erityyppisiä kehittämistavoitteita ja tarpeita. Yhteyden luonne voi vaihdella leveydeltään ja laajuudeltaan rakennetusta puistokadusta, puistomaiseen kaupunkipuistoon ja luonnonmukaiseen metsäiseen viheralueeseen. Virkistys- ja viheryhteyksiä on yleiskaavassa varattu kaupungin eri osiin pääasiassa olemassa olevien asemakaavoitettujen puistojen tai virkistysyhteyksien kohdille siten, että yhdessä keskuspuistoverkoston kanssa ne muodostavat kantakaupungin läpi jatkuvan katkeamattoman virkistysverkoston. Merkinnällä osoitetun yhteyden lisäksi viheralueilla on tai sinne voidaan osoittaa myös muita virkistysreittejä ja polkuja. Merkinnän lähelle tuleva täydennysrakentaminen tulee suunnitella siten, että yhteysmerkinnän tarkoittaman olemassa olevan viherrakenteen toimivuus virkistysyhteytenä ja lähivirkistysalueena paranee. Erityinen kehittämiskohde on katkeamaton rantareitistö, järveltä järvelle johtavat yhteydet ovat myös osa seudullista liikunta-, virkistys- ja luontopalveluita. Tavoitteena on aktivoida Pyhä- ja Näsijärven rantoja ympärivuotisen rannoilla ja järvillä liikkumisen reitteinä, joiden käyttöä tukee virkistyspalveluiden kehittäminen. Ranta-alueille sijoittuvan loma-asutuksen vuoksi virkistysyhteysmerkinnällä on osoitettu myös loma-asunnoille johtavat ajo yhteydet ja pääsytiät.*

Sivun alkuun

Pyöräiliikenteen pääreitistö

■■■■■ Pyöräiliikenteen pääreitistöä kehitetään korkeatasoisena ja laadukkaana pyöräiliikenteen verkkona, joka yhdistää seutukeskukset ja aluekeskukset Tampereen keskustaankin ja toisiinsa. Pääreitistöä kehitetään nykyisten ja puuttuvien osuuksien osalta laadukkaina, sujuvina, nopeina ja turvallisina reitteinä, joilla jalankulku ja pyöräiliikenne erotellaan omille väylilleen. Pääreitistön kehittämismahdollisuudet ja tarkempi sijainti ratkaistaan jatkosuunnittelussa.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu pyöräiliikenteen seudullisen pääreitistön ja verkostoa täydentävien alueellisten yhteyksien tavoiteverkko. Merkinnän tavoitteena on pyöräiliikenteen pääreitistön kehittäminen johdonmukaiseksi ja laatutasoltaan yhtenäiseksi verkoksi, joka mahdollistaa sujuvan pyöräilyn yhdistöen kaupunkiseudun keskustat ja aluekeskukset toisiinsa parantaen saavutettavuutta pyörällä sekä lisäksi pyöräilyn kilpailukykyä ja houkuttelevuutta kulkumuotona. Reitin kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota väylän laatuun mm. jalankulun ja pyöräilyn erotteluun, valaistukseen, pintamateriaaleihin ja liittymäratkaisuihin. Lisäksi pääreittien varrella panostetaan toimiviin matkaketjuihin mm. laadukkailla pysäkkijärjestelyillä ja pyöräpysäköinnillä.

Sivun alkuun

Kehitettävä virkistyspainotteinen pyöräilyreitti

■■■■■ Reitti tulee suunnitella ja toteuttaa alueen ympäristöarvot ja virkistyskäyttö huomioiden.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu viheralueilla sijaitsevia reittejä sekä tavoiteltuja viihtyisiä reittiyhteyksiä, joita voidaan kehittää muun virkistyskäytön lisäksi pyöräilyn näkökulmasta vaihtoehtoisiksi nopeille pääkatujen varrella oleville yhteyksille. Reittiyhteydet ovat lähtökohdiltaan erilaisia ja niillä on eri tyypisiä kehittämistarpeita. Reitin suunnittelussa tulee ratkaista pyöräilyn ja muun virkistyskäytön välinen suhde ja alueen virkistys- ja ympäristöarvot huomioiva toteuttamistapa. Merkinnän tavoitteena on kytkeä pyöräily soveltuvissa kohdissa osaksi viheralueiden tarjoamaa virkistyspalveluverkostoa. Tavoitteena on lisäksi edistää sellaisen pyöräilyympäristön syntyä, joka tuottaa positiivisia pyöräilykokemuksia ja mahdollistaa turvallisen vapaa-ajan pyöräilyn entistä paremmin myös niille käyttäjäryhmille (esim. lapset ja erityisryhmät), joiden kynnys pyöräillä katualueella saattaa olla korkea. Reitin sijoituksessa viheralueelle sen geometria, poikkileikkaus ja pintamateriaalit tulee sovittaa huolellisesti ympäristönsä siten, että viheralue säilyttää ominaisluonteensa. Pitkällä tähtäimellä yhdyskuntarakenteen tiivistyy myös näiden merkittävien virkistysreittien ympärillä ja se lisää tarvetta kehittää näitä reittejä palvelemaan yhä suurempia kulkijamääriä.

Kehitettävänä reitteinä on osoitettu:

1. Pyhäjärven maisemareitistö osuus, joka kulkee rannan tuntumassa Villilästä Pispalan ja Pynnikin kautta Tampereen keskustaankin. Kehitetään maisema- / matkailureittinä.
2. Pyhäjärven eteläisellä rannalla on osoitettu yhteys Härmälänrannasta Rantaperkiöön.
3. Pappila-Kaleva yhteys, kehitetään nopealle pyöräilylle vaihtoehtoisena viihtyisänä reittinä osuinalueiden ja keskustan välillä.
4. Kaukajärvi-Turtola yhteys, kehitetään nopealle pyöräilylle vaihtoehtoisena viihtyisänä reittinä osuinalueiden ja keskustan välillä.
5. Uittotunnelin yhteys Pyhäjärven ja Näsijärven välillä. Kehitetään maisema- / matkailureittinä.

[Sivun alkuun](#)

Kansallisen kaupunkipuiston alue, alustava rajaus (KH 12.8.2019)

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu kaupunginhallituksen 12.8.2019 (334§) nähtäville asettama kansallisen kaupunkipuiston hakuvaiheen rajausehdotus. Alustava rajausehdotus oli nähtävillä 2.9.-1.10.2019. Kansallisen kaupunkipuiston rajausta ei päätetä yleiskaavaprosessissa, Tampereen kaupunki hakee kansallisen kaupunkipuiston perustamista ympäristöministeriöltä erillisellä kaupunginhallituksen päätöksellä. Tampereen kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnos rajausesityksineen on tavoitteena tuoda kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi 2020. Kansallinen kaupunkipuisto on Maankäyttö- ja rakennuslaissa määritelty arvokkaita kulttuurimaisemia ja luonnonalueita yhdistävä kaupunkiympäristön kokonaisuus, jota statuksen ympäristöministeriöltä saanut kaupunki sitoutuu hoitamaan ja kehittämään (Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132, 68-71§).

[Sivun alkuun](#)

Kansallisen kaupunkipuiston muutosalue, alustava rajaus (KH 12.8.2019)

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä osoitettu kansallisen kaupunkipuiston muutosalue on kansallisen kaupunkipuiston hakuvaiheen rajausehdotukseen (KH 12.8.2019, 334§) sisältyvä suurpiirteinen ja myöhemmän asemakaavoituksen mukaisesti tarkentuva aluerajaus. Kansallisen kaupunkipuiston rajausta ei päätetä yleiskaavaprosessissa, Tampereen kaupunki hakee kansallisen kaupunkipuiston perustamista ympäristöministeriöltä erillisellä kaupunginhallituksen päätöksellä. Tampereen kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnos rajausesityksineen on tavoitteena tuoda kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi 2020. Kaupunki sitoutuu hakemuksessa muutosalueen kehittämiseen kansallisen kaupunkipuiston arvojen mukaisesti kaupunkipuiston sisältöön soveltuvilla osa-alueilla erillisten suunnittelua ohjaavien määräysten kautta. Määräykset siirtyvät ympäristöministeriön kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätökseen. Kansallinen kaupunkipuisto on Maankäyttö- ja rakennuslaissa määritelty arvokkaita kulttuurimaisemia ja luonnonalueita yhdistävä kaupunkiympäristön kokonaisuus, jota statuksen ympäristöministeriöltä saanut kaupunki sitoutuu hoitamaan ja kehittämään (Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132, 68-71§).

Sivun alkuun

Erikoispuisto

Alueita ylläpidetään ja kehitetään omista lähtökohdistaan seudullisesti merkittävinä virkistyspalveluiden, tapahtumien, matkailun ja vapaa-ajan alueina. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee ottaa huomioon erikoispuistojen hyvä saavutettavuus ja esteettömyys sekä olemassa olevat ominaispiirteet ja arvot.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu erikoispuistot, joilla on erityinen merkitys seudullisina virkistyspalveluina, tapahtumapaikkoina tai matkailun kohteina. Osa puistoista on olemassa olevia kaupungin tärkeimpiä keskustapuistoja, matkailukohteita tai nähtävyyksiä ja osa taas uusia suunnitteilla olevia teemapuistoja. Erikoispuistoja ovat: Hatanpään arboretum, Pyynikki, Kalevan liikennepuisto, Vuoreksen liikuntapuisto, Vilusenharjun skeitti- ja bmx-puisto, lidesjärven perhepuisto ja Santalahden rantapuisto (Särkänniemen tapahtumapuisto).

Sivun alkuun

Kaupunginosapuisto

Alueella sijaitsee asemakaavan mukainen kaupunginosapuisto. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee varmistaa kaupunginosapuiston riittävä koko, monipuolinen palvelutaso, hyvä saavutettavuus sekä kytkeytyminen ympäröiviin asuinalueisiin ja viherympäristöön.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat Tampereen kaupungin viheraluejärjestelmän mukaiset kaupunginosapuistot. Kaupunginosapuistot ovat päivittäisen leikin ja oleskelun lisäksi tarkoitettu paikallisia eri ikäryhmien urheilu- ja ulkoiluharrastuksia ja myös tapahtumia varten. Lasten leikkipaikkojen ja pallokenttien lisäksi voi kaupunginosapuistoissa olla erilaisia pelikenttiä ja reittejä. Kaupunginosapuistoja käyttävät usein myös koululaisryhmät, päiväkodit ja perhepäivähoitajat. Kaupunginosapuistot ovat merkittäviä kaupunkikuvan elävöittäjinä. Laajimmat puistot ovat usein pääosin metsäisiä, toiminnallisilta osiltaan rakennettuja puistoja. Kaupunginosien erilaisuudesta ja vaihtelevasta koosta johtuen kaikissa kaupunginosissa ei ole varsinaista kaupunginosapuistoksi luonnehdittavaa puistoa. Kaupunginosapuistoja ovat esimerkiksi Saukonpuisto Petsamossa, Pyhällönpuisto Lentävänniemessä ja Isolammenpuisto Kaukajärvellä. Keskeisiä kaupunginosapuistojen kehittämistavoitteita ovat monipuolisuus ja turvallisuus sekä koululaisille ja nuorille suunnattujen palvelujen lisääminen. Kaupunginosapuistot on asemakaavoitettu virkistys- ja viheralueiksi. Kaupunginosapuiston läheisyyteen suunniteltavan täydennysrakentamisen yhteydessä on varmistettava, että kaupunginosapuisto säilyy riittävän laajana. Täydennysrakentamishankkeiden yhteydessä on myös selvittävä olemassa olevan kaupunginosapuiston riittävyys kasvavalle asukasmäärälle ja tarvittaessa kehitettävä kaupunginosapuiston toimivuutta ja saavutettavuutta. Myös kaupunginosapuistojen esteettömyyden parantamiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

Sivun alkuun

Ohjeellinen uusi kaupunginosapuisto

Alueelle on varattava tilaa uudelle kaupunginosapuistolle, jonka toteuttaminen on ajankohtainen uuden keskustan tai asuinalueen kehittämisen yhteydessä.

Kaupunginosapuiston tulee olla hyvin saavutettava, riittävän suuri sekä toiminnoiltaan ja luonnonympäristöltään monipuolinen.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu uusiin keskustoihin tai kaupunginosaan liittyvä tarve uudelle kaupunginosapuistolle. Uusi kaupunginosapuisto on osoitettu Hiedanrannan ja Ojalan uusiin kaupunginosaan, Teiskontien pohjoispuolelle sijoittuvalle asumisen ja virkistyksen sekoittuneelle alueelle, Hervantajärven uudelle asuinalueelle, Turtolan ja Lakalaivan uusille keskusta-alueille, Ristinarkun täydentyvälle asuinalueelle sekä muuttuvan järjestelyratapihan alueelle. Uusien kaupunginosapuistojen kehittäminen/rajoittaminen tulee ajankohtaiseksi, kun yleiskaavalla osoitettu keskusta- tai asuinalue toteutetaan. Kaupunginosapuiston tarkempi sijainti, koko ja toiminnot määritellään tarkemman suunnittelun yhteydessä. Kaupungin osapuisto voidaan toteuttaa kokonaan uutena puistona tai se voidaan osoittaa olemassa olevalle viheralueelle kehittäen sen palveluita ja toimintoja vastaamaan kaupunginosapuiston vaatimus- ja laatusaon.

Sivun alkuun

Ohjeellinen uusi leirintäalue

Leirintäalueen sijoittamisen edellytykset ja yhteensovittaminen luontoarvojen ja muiden tarpeiden kanssa tulee tutkia tarkemman suunnittelun yhteydessä. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

Merkinnän kuvaus: Yleiskaavassa on osoitettu tarve uudelle leirintäalueelle, sijoitusvaihtoehtoina Alasjärven ja Suomensaaren ympäristöt. Nykyiselle Härmälän leirintäalueelle on tavoitteena toteuttaa asuntorakentamista virkistyskäytön ohella. Tampereen kaupunki käynnisti syksyllä 2019 selvitystyön, jossa on kartoitettu leirintämatkailun nykytilaa, tulevaisuuden näkymiä ja alan megatrendejä sekä tarkasteltu leirintäalueen sijoittumisvaihtoehtoja Tampereen alueella. Selvityksen johtopäätöksenä todetaan, että leirintämatkailu tulee nähdä verkostomaisena palveluna muiden virkistyspalveluiden yhteydessä palvelun monipuolisesti sekä kaupunkilaisia että matkailijoita. Selvityksen pohjalta yleiskaavaluonnoksessa esitetään kaksi vaihtoehtoa uuden leirintäalueen sijoituspaikaksi.

Sivun alkuun

Ryhmäpuutarha-alue

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat ryhmä- ja siirtolapuutarha-alueet Raholassa, Nekalassa ja Litukanpuistossa.

Sivun alkuun

Ohjeellinen kehitettävä ryhmäpuutarha-alue

Ryhmäpuutarha-alueen laajentamisen edellytykset ja yhteensovittaminen luontoarvojen ja muiden tarpeiden kanssa tulee tutkia tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu olemassa oleva Niihamon ryhmä- ja siirtolapuutarha-alue, jota on tavoitteena laajentaa. Laajentaminen tulisi suunnitella asemakaavalla, jossa ratkaistaan siirtolapuutarhatoimintojen, virkistys- ja luontoarvojen ja muiden tarpeiden yhteensovittaminen.

Sivun alkuun

Pienvene- tai lauttasatama

Vesiliikenteen toiminta on otettava huomioon suunniteltaessa lähiympäristön maankäyttöä sekä uusien kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat pienvene- ja lauttasatamat, joita ovat Jönissoaren, Halkoniemen, Santalahden, Perkiönlahden, Rantaperkiön, Uittotunnelin/Hyhkyn, Rauhaniemen, Katiskanlahden, Tasanteen ja Härmälänsaaren satamat. Satamien perusvarustukseen kuuluvat parkkipaikat, sähköpisteet ja jättepisteet. Lisävarustuksena on mm. septitankkien tyhjennystä, polttoainejakelua ja mastonostureita. Esteettömiä venepaikkoja ja laitureita kalastukseen on toteutettu eri puolille kantakaupunkia. Satamissa voidaan edelleen kehittää esteettömyyttä, kanoottien säilytysmahdollisuuksia, veneiden, kanoottien ja vesijettien vuokrausta sekä veneiden ja venetarvikkeiden myyntiä. Tällaisten kaupallisten toimintojen satamia voisivat olla esim. uusi Hiedanrannan satama tai Santalahden satama. Vanhat laivalaiturit tulisi kunnostaa käyttökelpoisiksi. Rannoissa on jo olemassa sopiva syvyys laivaliikenteelle ja tulevaisuudessa niitä voidaan hyödyntää venematkailun lisääntyessä. Veneiden talvisäilytyspaikkojen tarjoaminen ei kuulu kaupungin vastuulle. Kaupungin tavoitteena ei ole osoittaa talvisäilytyspaikkoja kantakaupungin alueelle. Sen sijaan aidattu alue, jossa voisi säilyttää uisteluveneitä yms. veneilykauden aikana, on tarpeen, mutta sen ei tarvitse sijaita vesistöjen välittömässä läheisyydessä. Merkinnällä osoitettujen pienvene- tai lauttasatamien lisäksi kantakaupungin alueella on pienempiä venevalkamia ja laituri- ja laituripaikkoja.

Sivun alkuun

Ohjeellinen uusi tai kehitettävä pienvene- tai lauttasatama

Uuden tai kehitettävän pienvene- tai lauttasataman sijoittamisen tai kehittämisen edellytykset tulee tutkia tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu uusia tai kehitettäviä pienvene- tai lauttasatamia, joita ovat Raholan, Hiedanrannan, Viinikanlahden puhdistamon rannan ja Viikinsaaren satamat. Uuden sataman sijoittamisen edellytykset tulisi tutkia asemakaavan tai asemakaavan muutoksen yhteydessä. Eryistä huomiota tulisi kiinnittää pysäköinnin järjestämiseen.

Sivun alkuun

Uimaranta

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat uimarannat, joissa on kattava palvelutaso mm. pukusuojat, wc/käymälä ja/tai saunatilat sekä esimerkiksi talviuintimahdollisuus. Uimarantoina on osoitettu Tesomajärven, Tohlopin, Suomensaaren, Tahmelan, Kaukajärven, Suolijärven, Peltolammin, Hervantajärven,

Alasjärven sekä Rauhaniemen uimarannat. Merkinnällä osoitettujen uimarantojen lisäksi kantakaupungin alueella on myös pienempiä uimapaikkoja.

Sivun alkuun

Ohjeellinen uusi tai kehitettävä uimaranta

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu uudet tai kehitettävät uimarannat. Uusi palvelutasoltaan kattava uimaranta olisi tarpeen sijoittaa Hiedanrantaan, Raholanrantaan, Vuorekseen ja Härmälänrantaan uusien asuinalueiden palveluiksi.

Pyynikin ja Lahdesjärven uimarantoja on tavoitteena kehittää. Kehittämisen yhteydessä rannan sijaintia voidaan tarvittaessa muuttaa nykyisestä.

Sivun alkuun

Hautausmaa

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat hautausmaa-alueet Lamminpäässä, Kalevanharjulla ja Messukylässä. Kalevanharjun ja Messukylän hautausmaat on asemakaavoitettu. Lamminpään hautausmaa on asemakaavoittamaton. Lamminpään hautausmaan asemakaavoitus on ajankohtaista,

jos alueella on tarpeita lisärakentamiselle.

Sivun alkuun

Merkittävä oja tai vesireitti

Vesireitti tai avoimena säilytettävä oja.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu kantakaupungin pienvesiselvityksen (2011) merkittävät purot, ojat ja norot. Kohteet tulee säilyttää avoimena ja vesireitit eli putkitetut osuudet tulee pyrkiä palauttamaan avoimiksi. Kohteilla on arvoa hulevesien hallinnan sekä luonto- ja virkistysarvojen näkökulmasta. Ojan välitön lähiympäristö tulee säilyttää rakentamattomana ja mahdollisimman kasvipeitteisenä. Asiantuntija-arvio huomioonotettavan lähiympäristön laajuudesta tulee tehdä hankekohtaisesti perustuen kohteen merkitykseen hulevesien hallinnassa sekä kohteen merkitykseen osana luontoarvo- ja virkistysverkostoa. Merkittävien ojien lisäksi kantakaupungin alueella on pienempiä oja, joilla on merkitystä huleveden hallinnan sekä muiden ympäristöarvojen kannalta: myös nämä tulee säilyttää avoimena ja viherympäristöltään yhtenäisenä maankäytön suunnittelussa ja toteutuksessa. Kaavaluonnoksessa esitetyt merkittävät ojat ja vesireitit tullaan tarkistamaan ehdotusvaiheessa.

Kartta 3

- ▼ KULTTUURIPERINTÖ
 - ▼ Merkinnät ja määräykset
 - ▼ Yleismääräykset
 - ▼ Yleismääräys
 - ▼ Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö tai kohde (V1-8)
 - ▼
 - ▼ Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö tai kohde (M1-23)
 - ▼ Paikallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (P1-19)
 - ▼
 - ▼ Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäänhöksiä
 - ▼ Muu arkeologinen kulttuuriperintökohde (s1-37)
 - ▼ **Lailta suojeltu kohde (R1-5)**
 - ▼ Kansallisen kaupunkipuiston alue, alustava rajausta (KH 12.8.2019)
 - ▼ Kansallisen kaupunkipuiston muutosalue, alustava rajausta (KH 12.8.2019)
 - ▼ Vesialue
-

KULTTUURIPERINTÖ

Sivun alkuun

Merkinnät ja määräykset

Sivun alkuun

Yleismääräykset

Sivun alkuun

Yleismääräys

Muuttuvan maankäytön alueilla on arvioitava kulttuuriympäristöjä koskeva selvitystarve yhteistyössä museoviranomaisen kanssa. Vesialueiden muuttuvan käytön yhteydessä on arvioitava vedenalaiseen kulttuuriperintöön liittyvien selvitysten tarpeellisuus yhteistyössä museoviranomaisen kanssa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä Tampereen maisemallisten erityispiirteiden säilymiseen.

Merkinnän kuvaus: Yleismääräyksessä mainituilla muuttuvan maankäytön alueilla tarkoitetaan ensisijaisesti yleiskaavan kartalla 1 osoitettuja Kaupunkistraegian kasvun ja elinvoiman vyöhykkeitä ja erityisesti vyöhykkeiden sisällä olevia keskustatoimintojen alueita. Kaavaselostusta täydennetään ehdotusvaiheessa maankäyttöään muuttuvien alueiden tavoitetilan kuvauksilla. Kulttuuriympäristöjä koskeva selvitystarve tulee arvioida asemakaavahankkeiden yhteydessä. Selvitystarve tulee arvioida erityisesti, mikäli asemakaavassa muutetaan alueen nykyistä käyttötarkoitusta. Asemakaavahanke ei itsestään selvästi laukaise tarvetta kulttuuriympäristöä koskevien selvitysten laatimiselle, vaan selvitystarve on aina arvioitava tapauskohtaisesti yhteistyössä museoviranomaisen kanssa.

Vesialueiden muuttuva maankäyttö viittaa täydennysrakentamiseen, jossa rantaviivaa muokataan siten, että täydennysrakentamista tulee nykyisille vesialueille. Kaavakartalla näistä alueista on osoitettu Hiedanranta kaavamerkinnällä keskustatoimintojen ja virkistykseen sekoittunut alue. Myös esimerkiksi Raholan puhdistamon alueelle osoitettu täydentäminen ja Viinikan jätevedenpuhdistamon alueen uusi maankäyttö voivat aiheuttaa muutoksia nykyiseen rantaviivaan.

Yleismääräyksessä mainitut maisemalliset erityispiirteet viittaavat avoimien maisematilojen selvityksessä esitettyihin maisemallisesti tärkeisiin selännealueisiin, tärkeisiin lähestymisnäkyymiin ja perinnemaisemiin sekä Pirkanmaan ely-keskuksen aineistoissa esitettyihin perinnebiotooppeihin. Pääosa maisemallisesti tärkeistä selännealueista on metsäisiä, jyrkkärinteisiä alueita, jotka sijoittuvat pääasiassa yleiskaavan keskuspuistoverkostoksi osoitetulle alueelle. Tärkeät lähestymisnäkyvät ovat pääväyliltä avautuvia pitkiä näkymälinjoja kohti keskustaa tai kantakaupungin läpi kulkevaa harjujaksoa. Perinnemaisemat ja -biotoopit ovat joko rakennettuja perinnemaisemia, kuten puutarhakulttuurin avoimia ympäristöjä, tai maaseutumaisia kulttuurimaisemia, kuten niittyjä, ketoja tai ahoja.

Sivun alkuun

Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö tai kohde (V1-8)

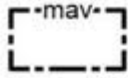
Alueella tapahtuva kehittäminen on sovitettava arvokkaan kulttuuriympäristön vaatimuksiin siten, että kulttuuriympäristön arvot säilyvät. Kohteiden indeksi viittaa merkinnän kuvauksessa esitettyyn luetteloon.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Museoviraston RKY2009-inventoinnin mukaiset valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt. Alueet on kaavakartalla yleistettyinä alueiden yhdistelmänä, Lielahden rautatieasema ja Pyykin näkötorni on esitetty kohdemerkinnällä. Kohteita koskevat tarkemmat tiedot on saatavissa Museoviraston laatimasta inventoinnista.*

Alueen suojelun toteuttamistapa tulisi ratkaista asemakaavoituksella. Tavoitteena on rakennusperinnön ja kulttuuriympäristöjen monimuotoisuuden vaaliminen ja niiden säilymisen turvaaminen tarkoituksenmukaisesti. Aluetta koskevissa hankkeissa, kaavojen ajanmukaisuutta arvioitaessa ja aluetta koskevissa toimenpiteissä sekä tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Erityistä huomiota tulee kiinnittää teollisen Tampereen kulttuuriympäristön säilymiseen ja maisemallisiin erityispiirteisiin. Aluetta koskevassa suunnittelussa tulee kuulla museoviranomaisia. Alueen täydennysrakentaminen on mahdollista.

➤ [Luettelo valtakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä \(pdf\)](#)

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (mav)

Alueen suunnittelussa on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät maisema-arvot, jotka liittyvät harjuluontoon ja kulttuurihistoriaan, säilyvät.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu valtioneuvoston vuoden 1995 periaatepäätöksellä valitut valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä maisema-alueiden päivitysinventoinnissa 2015 esitetyt laajennusalueet. Kantakaupungin alueella valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita ovat maisema-alueiden päivitysinventoinnin mukaan Epilänharju, Pispalan-Pyynikinharju, Kalevanharju ja Aakkulanharju. Näistä Pyynikki on jo aikaisemmin luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Muut harjut ovat tulleet inventointiin mukaan uusina kohteina. Päivitysinventoinnissa Pyynikin aluerajausta on laajennettu. Edellä mainitut harjualueet ovat osa valtakunnallisesti arvokasta "Pirkanmaan harjumaisemat" -kohdetta. Valtioneuvosto ei ole vielä tehnyt lopullista päätöstä valtakunnallisista maisema-alueista.*

Tampereen harjut ovat osa lähes 200 kilometriä pitkää Pohjankankaalta Ensimmäiselle Salpausselälle ulottuvaa saumamuodostumaa. Tampereen kaupungin alueella harjujakso lävistää lähes koko kaupunkialueen luodekaakkosuunnassa. Tampereen harjut ovat kulttuurihistoriallisesti merkittäviä ja liittyvät olennaisesti Tampereen kaupungin syntyyn ja kasvuun. Harjujen kasvillisuus on monipuolista ja arvokasta ja ne ovat keskeinen osa kantakaupungin viheralueverkostoa. Tampereen kaupunkirakenne ja maisema-alueet limittyvät toisiinsa ja harjumaisemat ovat maisemanähtävyyksiä. Niillä on merkitystä asukkaiden hyvinvoinnille, aluetaloudelle sekä luonnon monimuotoisuudelle. Pirkanmaan harjumaisema on yhteydessä asukkaiden ja kaupungin identiteettiin ja se lisää asukkaiden ympäristötietoisuutta. Harjumaisemalla on myös matkailullinen merkitys elinkeinonharjoittajille.

Maisema-alueiden inventoinnin vaikutusarviossa todetaan, että sen oikeusvaikutukset syntyvät kaavoituksen kautta. Alueen sijainti valtakunnallisella maisema-alueella ei pääsääntöisesti aiheuta suoria maanomistajaan kohdistuvia oikeusvaikutuksia, mutta esimerkiksi rakentamisen ja muiden toimenpiteiden lupaharkinnan kautta niitä voi syntyä. Kaavoitukseen niistä syntyy sisältövaatimuksia ja velvollisuus selvittää ympäristövaikutuksia. Kaavoituksen lisäksi maisema-alueet tulisi huomioida maisemaa voimakkaasti muuttavissa hankkeissa, kuten maa-ainesten ottamisessa, teiden rakentamisessa ja rakennusten purkamisessa, joissa päivitysinventoinnin aineisto tulisi huomioida hankkeista ja niiden luvista päätettäessä. Arvokkaat maisema-alueet saattavat paikallisesti rajoittaa tai asettaa reunaehjoja uusiutuvan energian/tuulivoiman/vesivoiman rakentamiselle.

Sivun alkuun

Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö tai kohde (M1-23)

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee turvata ja edistää alueen kaupunkikuvan ja rakennusperinnön arvojen säilymistä ja edelleen kehittämistä. Uusi rakentaminen on sopeutettava alueen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen. Kohteiden indeksi viittaa merkinnän kuvauksessa esitettyyn luetteloon.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitetut maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt. Alueen suojelun toteuttamistapa tulisi ratkaista asemakaavoituksella. Tavoitteena on rakennusperinnön ja kulttuuriympäristöjen monimuotoisuuden vaaliminen ja niiden säilymisen turvaaminen tarkoituksenmukaisesti. Aluetta koskevissa hankkeissa, kaavojen ajanmukaisuutta arvioitaessa ja aluetta koskevissa toimenpiteissä sekä tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Erityistä huomiota tulee kiinnittää teollisen Tampereen kulttuuriympäristön säilymiseen ja maisemallisiin erityispiirteisiin. Aluetta koskevassa suunnittelussa tulee kuulla museoviranomaisia. Alueen täydennysrakentaminen on mahdollista.*

› [Luettelo maakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä \(pdf\)](#)

Sivun alkuun

Paikallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (P1-19)

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee turvata ja edistää alueen kaupunkikuvan ja rakennusperinnön arvojen säilymistä ja edelleen kehittämistä. Uusi rakentaminen on sopeutettava alueen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen. Kohteiden indeksi viittaa merkinnän kuvauksessa esitettyyn luetteloon.

Merkinnän kuvaus: *Kohteista kahdeksan ensimmäistä (P1-8) perustuvat EHYT-hanketta varten vuosina 2009-2011 laadittuihin keskustan ulkopuolisten asuinalueiden selvityksiin. Kyseiset selvitykset kattavat Hervantaa lukuun ottamatta kaikki keskustan ulkopuolella sijaitsevat merkittävät kerrostalovaltaiset alueet 1940-luvulta 1980-luvun alkuun. Kaavokartalla osoitetut kahdeksan aluetta sisältävät selvitysten yhteenvedokartoilla punaisella värillä esitetyt aikakauden edustavat asuinalueet tai alueen osat. Näillä alueilla alkuperäinen korttelirakenne, ympäristö ja rakennuskanta ovat säilyneet ja ne on arvioitu selvityksissä arkkitehtonisesti arvokkaiksi kokonaisuuksiksi. Kyseiset alueet ovat arkoja muutoksille.*

Kohteista yksitoista jälkimmäistä (P9-19) perustuvat vuonna 2016 valmistuneeseen selvitykseen "Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvitys, jälleenrakennuskausi". Selvitys keskittyi alueisiin, jotka oli osoitettu kantakaupungin yleiskaavassa 1988 merkinnällä /S/, jälleenrakennuskauden alue. Näiden alueiden osalta määräys tarkoittaa mm. sitä, että merkinnällä osoitetuilla alueilla ei tulisi sallia kaupunkikuvaan liittyviä poikkeamisia; mm. tonttien jakaminen tulisi tutkia asemakaavalla. Mikäli asemakaavamuutos laaditaan vain yhtä tonttia koskevana, kaava-asiakirjoissa tulisi esittää periaatteet siitä, miten ympäröivillä tonteilla voidaan toteuttaa vastaava täydennysrakentaminen. Asuin- ja talousrakennusten sijainti ja koko tulisi sopeutua alueen alkuperäiseen luonteeseen, ja myös katutilan ominaisuuksissa tulisi säilyttää alkuperäistä luonnetta. Kaavamääräyksessä mainitut kulttuuriympäristön ominaispiirteet tarkoittavat jälleenrakennuskauden alueiden rakennusten osalta esimerkiksi julkisivumateriaaleja, kattokaltevuuksia, julkisivuaukautusta ja rakennusten ulokkeita.

› [Luettelo paikallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä \(pdf\)](#)

Sivun alkuun

Muinaisjäännöskohde (SM1-59)

 Muinaisuistolalla rauhoitettu muinaisuistokohde, kiinteä muinaijäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaisuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa ja pyydettyä lausunto. Vesialueiden muuttuvan käytön yhteydessä on arvioitava vedenalaisen kulttuuriperintöön liittyvien selvitysten tarpeellisuus yhteistyössä museoviranomaisen kanssa. Kohteiden indeksi viittaa merkinnän kuvauksessa esitettyyn luetteloon.

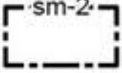
Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Pirkanmaan maakuntamuseon tekemän selvityksen mukaiset muinaijäännöslöydöt, teollisuuskohteet ja sotahistorialliset kohteet. Ne ovat muinaijäännöslöydöt 295/1963 mukaisesti suojeltuja kiinteitä muinaijäännöksiä ja laki suoja myös niiden lähiympäristön. Muinaijäännöskohteita ovat esimerkiksi vanhat rajamerkit ja maakuopanteet. Selvitys valmistui v. 2017 yleiskaavatyötä varten. Kantakaupungin yleiskaavaan 2040 verrattuna kaavakartalle on lisätty selvitysten perusteella kaksi muinaijäännöskohdetta.*

Muinaijäännöksen laajuus ja säilyneisyys tulee selvittää ennen alueen asemakaavoittamista. Maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat ominaispiirteet tulee säilyttää. Alueella sijaitsevien muinaijäännöskohteiden ja niiden lähialueiden maankäyttöä, rakentamista ja hoitoa suunniteltaessa tulee kiinteiden muinaijäännösten lisäksi ottaa huomioon muinaijäännösten suoja-alueet, maisemallinen sijainti ja mahdollinen liittyminen arvokkaisiin maisema-alueisiin ja/tai kulttuuriympäristöihin. Muinaijäännösten mukana suoja-alueen muodostaa vähintään 2m säde kohteesta. Museoviranomainen määrittelee suoja-alueen tapauskohtaisesti.

[> Luettelo muinaijäännöskohteista \(pdf\)](#)

Sivun alkuun

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaijäännöskohde (SM2-2)

 Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaijäännöslöydöt nojalla kielletty. Turveradan ja kokoojakadun risteämiskohtia ei saa muuttaa ilman museoviranomaisen lupaa. Risteämiskohtissa tulee asemakaavan yhteydessä tehdä riittävä arkeologinen dokumentointi ja kadun rakennusvaiheessa tulee varautua radanpohjan arkeologiseen dokumentointiin. Kokoojakadun leveys risteämiskohtassa saa olla rakenteineen enintään 15 metriä. Asemakaavavaiheessa korttelit on suunniteltava siten, että muinaijäännösalue säilyy yhtenäisenä. Aluetta ja sen lähiympäristöä koskevat maankäyttösuunnitelmat tulee lähettää museoviranomaiselle lausuntoa varten.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu muinaijäännösinventointiin perustuva Ojalan turverata ja siihen liittyviä turvetehtaan jäännöksiä Lamminrahkan suon laidassa. Aluetta ei ole vielä asemakaavoitettu. Nykyisin ulkoilupolkuna polveleva turverata toiminee vastaavassa käytössä jatkossakin. Turverataan kohdistuvista muutoksista tulee neuvotella lain edellyttämällä tavalla museoviranomaisen kanssa ja jatkosuunnittelussa on erityisesti kiinnitettävä huomiota kokonaisuuden säilymiseen ja turveradan asemaan ympäristössä.*

Merkintä siirtyy sellaisenaan Ojalan osayleiskaavasta (hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.1.2015, lainvoimainen 28.1.2016) ja perustuu seuraaviin selvityksiin:

Ojalan osayleiskaava-alueen muinaijäännösinventointi 2010, Mikrolitti Oy

Ojalan osayleiskaava-alueen muinaijäännösten täydennysinventointi 2011, Mikrolitti Oy

[Sivun alkuun](#)

Muu arkeologinen kulttuuriperintökohde (s1-37)

Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon muut arkeologiset kulttuuriperintökohdeet ja niiden ympäristö. Alueella sijaitsevien historiallisten rakenteiden ja kerrostumien poistaminen on sallittua vain erityisestä syystä ja riittävän arkeologisen dokumentoinnin jälkeen. Aluetta koskevista suunnitelmista

on kuultava museoviranomaisia. Kohteiden indeksi viittaa merkinnän kuvauksessa esitettyyn luetteloon.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Pirkanmaan maakuntamuseon tekemän selvityksen mukaiset muut kulttuuriperintökohdeet, kuten asuinpaikat/kylätontit ja tiiliruukit. Selvitys valmistui v. 2017 yleiskaavatyötä varten. Kantakaupungin yleiskaavaan 2040 verrattuna kaavakartalle on lisätty selvitysten perusteella yksi muu kulttuuriperintökohde. Lisäksi yksi yleiskaavassa 2040 esitetty muinaisjäänös (Näsijärvi-hylky) on uudessa siirretyssä paikassaan muu arkeologinen kulttuuriperintökohde.*

Maisemallisesti säilyneet ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat ominaispiirteet tulisi säilyttää. Alueella sijaitsevien kohteiden ja niiden lähialueiden maankäyttöä, rakentamista ja hoitoa suunniteltaessa tulee lisäksi ottaa huomioon maisemallinen sijainti ja mahdollinen liittyminen arvokkaisiin maisema-alueisiin ja/tai kulttuuriympäristöihin. Historiallisten (sota-, asutus-, tie-, tms.) rakenteiden ja kerrostumien poistaminen on sallittua vain erityisestä syystä.

[> Luettelo muista arkeologisista kulttuuriperintökohteista \(pdf\)](#)

[Sivun alkuun](#)

Lailla suojeltu kohde (R1-5)

Merkinnän kohteet on suojeltu kirkkolailla. Kohteiden indeksi viittaa merkinnän kuvauksessa esitettyyn luetteloon.

Merkinnän kuvaus: *Kohteet tulee ottaa huomioon asemakaavoituksessa. Lailla on suojeltu yleensä vain rakennus, joissain tapauksissa myös rakennukseen kiinteästi liittyvä piha-alue.*

[> Luettelo lailla suojelluista kohteista \(pdf\)](#)

Sivun alkuun

Kansallisen kaupunkipuiston alue, alustava rajausta (KH 12.8.2019)

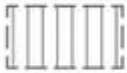

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu kaupunginhallituksen 12.8.2019 (334§) nähtäville asettama kansallisen kaupunkipuiston hakuvaiheen rajausehdotus. Alustava rajausehdotus oli nähtävillä 2.9.-1.10.2019. Kansallisen kaupunkipuiston rajausta ei päätetä yleiskaavaprosessissa, Tampereen kaupunki hakee kansallisen kaupunkipuiston perustamista ympäristöministeriöltä erillisellä

kaupunginhallituksen päätöksellä. Tampereen kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnos rajausesityksineen on tavoitteena tuoda kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi 2020. Kansallinen kaupunkipuisto on Maankäyttö- ja rakennuslaissa määritelty arvokkaita kulttuurimaisemia ja luonnonalueita yhdistävä kaupunkiympäristön kokonaisuus, jota statuksen ympäristöministeriöltä saanut kaupunki sitoutuu hoitamaan ja kehittämään (Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132, 68-71§).

Sivun alkuun

Kansallisen kaupunkipuiston muutosalue, alustava rajausta (KH 12.8.2019)

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu kansallisen kaupunkipuiston muutosalue on kansallisen kaupunkipuiston hakuvaiheen rajausehdotukseen (KH 12.8.2019, 334§) sisältyvä suurpiirteinen ja myöhemmän asemakaavoituksen mukaisesti tarkentuva aluerajausta. Kansallisen kaupunkipuiston rajausta ei päätetä yleiskaavaprosessissa,

Tampereen kaupunki hakee kansallisen kaupunkipuiston perustamista ympäristöministeriöltä erillisellä kaupunginhallituksen päätöksellä. Tampereen kansallisen kaupunkipuiston hakemusluonnos rajausesityksineen on tavoitteena tuoda kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi 2020. Kaupunki sitoutuu hakemuksessa muutosalueen kehittämiseen kansallisen kaupunkipuiston arvojen mukaisesti kaupunkipuiston sisältöön soveltuvilla osa-alueilla erillisten suunnittelua ohjaavien määräysten kautta. Määräykset siirtyvät ympäristöministeriön kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätökseen. Kansallinen kaupunkipuisto on Maankäyttö- ja rakennuslaissa määritelty arvokkaita kulttuurimaisemia ja luonnonalueita yhdistävä kaupunkiympäristön kokonaisuus, jota statuksen ympäristöministeriöltä saanut kaupunki sitoutuu hoitamaan ja kehittämään (Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132, 68-71§).

Sivun alkuun

Vesialue

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu vesialueena säilytettävät alueet.

Kartta 4

✓ KESTÄVÄ VESITALOUS, YMPÄRISTÖTERVEYS JA YHDYSKUNTATEKNINEN HUOLTO

- ✓ Merkinnät ja määräykset
- ✓ Yleismääräykset
- ✓ Yleismääräys
- ✓ Kestävä vesitalous
- ✓ Pohjavesialue
- ✓ Valuma-alueet
- ✓ Merkittävä oja tai vesireitti
- ✓ Huomioon otettava huleveden hallinta-alue
- ✓ Ohjeellinen alueellinen hulevesien hallintarakenne
- ✓ Ympäristöterveys
- ✓ Yleismääräys
- ✓ Kemikaalilaitoksen konsultointivyöhyke
- ✓ VAK-ratapiha
- ✓ Suojavyöhyke
- ✓ Pilaantunut maa-alue
- ✓ Melu- ja ilmanlaatuselvitystarpeen harkinta-alue
- ✓ Lentomelualue

✓

✓ ENERGIAHUOLTO

- ✓ Voimalaitos
- ✓ Uusi voimalaitos
- ✓ Lämpökeskus
- ✓ Uusi lämpökeskus
- ✓ Tarvealue uudelle lämpökeskukselle
- ✓ Geolämmön keruuvyöhyke
- ✓ Kaasulinja
- ✓ SÄHKÖNJAKELU
- ✓ Sähköasema
- ✓ Uusi sähköasema
- ✓ Tarvealue uudelle sähköasemalle
- ✓ 110-400 kV sähkölinja
- ✓ Kehitettävä sähkölinja
- ✓ Voimalinjan yhteystarve

✓ VESIHUOLTO

- ✓ Uusi jätevedenpuhdistamo
- ✓ Vedenottamo
- ✓ Vedenkäsittelylaitos
- ✓ Vesisäiliö
- ✓ Uusi ohjeellinen vesijohto
- ✓ Uusi ohjeellinen viettoviemäri
- ✓ Uusi ohjeellinen paineviemäri

✓ JÄTEHUOLTO

- ✓ Yleismääräys
- ✓ Jäteasema
- ✓ Tarvealue uudelle jäteasemalle
- ✓ Jätehuollon kehittämisalue

✓ YLEISTEN ALUEIDEN HUOLTO

- ✓ Lumen vastaanotto
 - ✓ Selvitysalue lumen vastaanottoa varten
 - ✓ Selvitysalue puhtaan maan vastaanottoa varten
 - ✓ Maan vastaanotto ja -kierrätys
 - ✓ Taimisto
 - ✓ Vesialue
-

KESTÄVÄ VESITALOUS, YMPÄRISTÖTERVEYS JA YHDYSKUNTATEKNINEN HUOLTO

Sivun alkuun

Merkinnät ja määräykset

Sivun alkuun

Yleismääräykset

Sivun alkuun

Yleismääräys

Hulevesien käsittelyssä ja johtamisessa on noudatettava Tampereen kaupungin hulevesiohjelmassa esitettyä periaatejärjestystä: 1. Hulevesien syntyminen on ehkäistävä, 2. hulevedet on imeytettävä, 3. hulevedet on hyödynnettävä ja puhdistettava ja 4. hulevedet on viivytettävä syntypaikalla ennen johtamista avouomaan, vesistöön tai hulevesiviemäriin. Asemakaavoituksen ja muiden hankkeiden yhteydessä on selvittävä hulevesien hallinta ja tarvittaessa varattava tila hulevesien käsittelylle. Rakennusluvan yhteydessä on laadittava hulevesijärjestelmän toteutussuunnitelma ja rakentamisen aikaisten hulevesien hallintasuunnitelma. Alueelliset huleveden hallintarakenteet on toteutettava etupainotteisesti alueen muun kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä.

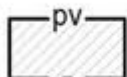
Merkinnän kuvaus: *Yleismääräyksessä edellytetään kantakaupungin hulevesiohjelman (YLA 18.12.2012) mukaisen huleveden käsittelyn periaatejärjestyksen noudattamista. Laajalla yleiskaava-alueella tarpeet huleveden hallinnan periaatejärjestyksen painotuksiin ovat vaihtelevat. Yleismääräys kertoo tavoitetason koko kaava-alueelle, ja tarkemmassa suunnittelussa laaditaan valuma-aluekohtaisten määräysten pohjalta kunkin suunnittelualueen erityispiirteiden ja hulevesiohjelmassa esitetyn tarkentavan tiedon avulla asiantuntija-arvio siitä millä painotuksella periaatejärjestystä sovelletaan. Määräys ohjaa myös huleveden laadulliseen hallintaan, esimerkiksi biosuodatuksen keinoin. Puhtaiden kattovesien imeyttämistä voidaan edellyttää muuallakin kuin pohjavesialueilla. Alueellisilla huleveden hallintarakenteilla tarkoitetaan asemakaavan ja rakennusluvan yhteydessä laadittavien hulevesijärjestelmän toteutussuunnitelman sekä rakentamisen aikaisten hulevesien hallintasuunnitelman mukaisia toteutettavia rakenteita.*

Sivun alkuun

Kestävä vesitalous

Sivun alkuun

Pohjavesialue

Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava ja toteutettava niin, etteivät ne heikennä pohjaveden laatua tai vähennä pohjaveden antoisuutta. Alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, joista voi aiheutua pohjaveden pilaantumisvaaraa. Pohjaveden muodostumisen turvaamiseksi puhtaat hulevedet on imeytettävä maaperään ja suosittava läpäiseviä pintoja. Hulevedet on johdettava pois pohjavesialueille sijoituvilta liikennealueilta.

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu vedenhankinnan kannalta merkittävät 1-luokan pohjavesialueet Aakkulanharju ja Epilänharju-Villilä B sekä 1E-luokan pohjavesialue Epilänharju-Villilä A. Pohjaveden pilaamiskielto (=kielto pohjaveden laadun heikentämisestä) on asetettu ympäristönsuojelulaissa (17§, 27.6.2014/527). Tampereen pohjavesialueiden suojelusuunnitelmassa (v. 2011) on esitetty kaavoituksen ja muun maankäytön ohjauksen toimenpiteeksi: "Pohjavettä vaarantavien toimintojen poistumiseen tähtäävä maankäytön ohjaus". Pohjaveden pilaantumisriskiä aiheuttavan toiminnan arviointi tehdään hankekohtaisesti, esimerkiksi asemakaavamuutoksen yhteydessä, yhteistyössä kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa. Tampereen kantakaupungin hulevesiohjelmassa (YLA 18.12.2012) on veloitettu turvaamaan pohjaveden laatu sekä pohjaveden määrä (=pohjaveden muodostuminen). Pohjaveden muodostumisen turvaamiseksi edellytetään puhtaiden vesien, kuten kattovesien, imeyttämistä maaperään.*

Valuma-alueet

VALUMA-ALUEKOHTAISET MÄÄRÄYKSET:

Härmälänojan valuma-alue / Hulevesivirtaamia on rajoitettava ennen johtamista Härmälänojaan, Myllyjoaan tai Herrainsuon ja Peltolammin väliseen ojaan.

Lahdesjärven-Lakalaivan alueella huleveden syntymistä on erityisesti ehkäistävä.

Peltolammin ja Vähäjärven tila tulee säilyttää. Hyvälaatuisen veden johtuminen Vähäjärveen on turvattava.

Höytämönjärven valuma-alue / Hulevesiä on viivytettävä ja hulevesien laatua parannettava ennen johtamista ojiin. Särkijärven, Lahdesjärven, Suolijärven, Hervantajärven, Koukkujärven, Pieni-Virolaisen ja Vuoreksenlammin tila tulee säilyttää. Iso-Virolaisen tilaa tulee parantaa.

Keskustan valuma-alue / Hulevesivirtaamia on rajoitettava. Alueella tulee suosia vettä läpäiseviä ja hulevesien virtaamaa hidastavia pintoja.

Näsiljärven lähivaluma-alue / Halimasjärven ja Niihamanjärven tila tulee säilyttää. Ryydynpohjan, Siivikkalanlahden, Olkahistenlahden ja Lielahden tilaa tulee parantaa.

Pyhäjärven lähivaluma-alue / Tohlopin tila tulee säilyttää. Vaakkolammin tilaa tulee parantaa.

Vihiojan valuma-alue / Hulevesivirtaamia on rajoitettava. Ahvenisjärven ja Vihilahden tilaa tulee parantaa.

Vihnusjärven valuma-alue / Alueella tapahtuva toiminta ei saa aiheuttaa vesistön pilaantumista. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota, ettei Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Myllypuron valinnan perusteina olevia luontoarvoja merkittävästi heikennetä. Raakavesilähteenä toimivaan Vihnusjärveen johtuvan veden laatu on säilytettävä hyvänä. Tesomajärven tila tulee säilyttää.

Viinikanojan valuma-alue / Hulevesivirtaamia on rajoitettava. Kaukajärven tila tulee säilyttää ja lidesjärven sekä Alasjärven tilaa tulee parantaa. Kaukajärven rannalta tapahtuu rantaimemyymistä Aakkulanharjun pohjavesialueelle ja veden laatu on säilytettävä hyvänä.

Merkinnän kuvaus: Määräykset perustuvat Tampereen kantakaupungin hulevesiohjelmassa (YLA 18.12.2012) esitettyihin valuma-aluekohtaisiin periaatteisiin. Periaatteita on ajantasaistettu yleiskaavatyön yhteydessä. Määräyksiksi on nostettu kantakaupungin mittakaavassa oleellisia periaatteita sekä täsmennetty määräyksiä asiantuntija-arvioon perustuen. Määräysten laadinnassa lähtötietona ovat olleet myös aiemmin kumoutuneet osayleiskaavat.

Valuma-aluekohtaiset määräykset kohdentavat kartan 4 yleismääräystä. Yleismääräys kertoo tavoitetaso koko kaava-alueelle. Tarkemmassa suunnittelussa tulee laatia valuma-aluekohtaisten määräysten pohjalta kunkin suunnittelualueen erityispiirteiden ja hulevesiohjelmassa esitetyn tarkentavan tiedon avulla asiantuntija-arvio siitä, millä painotuksella periaatejärjestystä sovelletaan. Määräykset ohjaavat myös huleveden laadun hallintaan esimerkiksi biosuodatuksen keinoin. Puhtaiden kattovesien imeyttämistä voidaan edellyttää muuallakin kuin pohjavesialueilla. Määräyksiin kirjatulla velvoitteella tietyn vesistön tilan säilyttämisestä tarkoitetaan erityisesti sitä että kyseisen vesistön rovinnekuormitusta ei tule lisätä. Hulevesivirtaamien rajoittamisella tarkoitetaan kunkin suunnittelualueen erityispiirteisiin perustuen joko yhtä tai useampaa seuraavista: hulevesien synnyn ehkäiseminen, hulevesien imeyttäminen tai hulevesien viivyttäminen. Keskustan valuma-alueääräyksen kirjatulla hulevesien virtaamaa hidastavilla pinnoilla tarkoitetaan esimerkiksi viherkattoja.

Aiemmin kumoutuneen Myllypuron osayleiskaavan Myllypuron Natura-alueita koskevat määräykset on sisällytetty yleismääräyksen sekä Vihnusjärven valuma-aluekohtaiseen määräykseen.

Merkittävä oja tai vesireitti

Vesireitti tai avoimena säilytettävä oja.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu kantakaupungin pienvesiselvityksen (2011) merkittävät purot, ojat ja norot. Kohteet tulee säilyttää avoimena ja vesireitit eli putkitetut osuudet tulee pyrkiä palauttamaan avoimiksi. Kohteilla on arvoa hulevesien hallinnan sekä luonto- ja virkistysarvojen näkökulmasta. Ojan välitön lähiympäristö tulee säilyttää rakentamattomana ja mahdollisimman kasvipeitteisenä. Asiantuntija-arvio huomioonotettavan lähiympäristön laajuudesta tulee tehdä hankekohtaisesti perustuen kohteen merkitykseen hulevesien hallinnassa sekä kohteen merkitykseen osana luontoarvo- ja virkistysverkostoa. Merkittävien ojien lisäksi kantakaupungin alueella on pienempiä oja, joilla on merkitystä huleveden hallinnan sekä muiden ympäristöarvojen kannalta: myös nämä tulee säilyttää avoimena ja viherympäristöitään yhtenäisenä maankäytön suunnittelussa ja toteutuksessa. Kaavaluonnoksessa esitetyt merkittävät ojat ja vesireitit tullaan tarkistamaan ehdotusvaiheessa.

Huomioon otettava huleveden hallinta-alue

Alueella on varattava tilaa hulevesien tulvareitiksi ja viivytysalueeksi. Alueen tasaus ja rakennusten korkeusasemat on suunniteltava siten, että tulvavesistä ei aiheudu haittaa. Kohteiden hulevesien hallintarakenteet tulee toteuttaa

hulevesiselvitykseen perustuvan suunnitelman pohjalta. Kohteiden indeksi viittaa

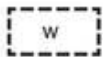
merkinnän kuvauksessa esitettyyn luetteloon.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä osoitetaan huleveden hallinnan kannalta yleiskaavatasolla merkittävät huomioon otettavat kohteet. Kohderajaus osoittaa yleispiirteisesti alueen, jonka hulevesienhallinta (kuten viivytysaltaat / luonnolliset kosteikat) tulee toteuttaa / säilyttää ajantasaiseen hulevesiselvitykseen perustuvan suunnitelman pohjalta.

Kohteet ja selvitykset:

1. Lahdesjärvi-Lakalaiva. Lahdesjärven hulevesiselvitys, 2015.
2. Sikosuo. Sikosuon tulva-alueiden toteutussuunnittelu, 2010.
3. Lielähti-Hiedanranta. Lielahden alueella on 1990-luvulla tapahtunut hulevesitulvia, jotka on saatu hallintaan toteuttamalla avo-oja Enqvistinkadun itäpuolelle. Hiedanrannan alueen suunnittelussa kohteelle tulee laatia hulevesiselvitys ja hulevesirakenteiden toteutussuunnitelma.

Ohjeellinen alueellinen hulevesien hallintarakenne

Alue tulee varata hulevesien käsittelyä varten toteutettavalle rakenteelle.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu aiemmin kumoutuneissa

osayleiskaavoissa esitetyt hulevesialtaat, joita ei ole vielä asemakaavoitettu. Merkinnät perustuvat kunkin osayleiskaavan yhteydessä tehtyihin tarkempiin selvityksiin ja suunnitelmiin.

Määräyksen sanamuoto on hieman vaihdellut eri osayleiskaavoissa, mutta nyt esitetty määräys on muokattu kaikkia kattavaksi. Jatkosuunnittelussa tulee tarkentaa varausten sijainti, tilantarve ja muotoilu sekä huomioida muut alueisiin kohdistuvat tavoitteet kuten ekologiset yhteydet ja ulkoilureitit.

Aiemmin kumoutuneet osayleiskaavat ja hulevesimerkintöjen perusteena olevat selvitykset:

- Myllypuron osayleiskaava, hyväksytty kaupunginvaltuustossa 17.12.2008, lainvoimainen 22.1.2009
Kolmenkulman alueen vesihuollon yleissuunnitelma, Suunnittelukeskus Oy 13.1.2006
Hulevesien käsittelyalueen nro 5 sijaintimuutos, Tampereen kaupunki 6.9.2007
Ojalan osayleiskaava, hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.1.2015, lainvoimainen 28.1.2016
Ojalan osayleiskaavan hulevesisuunnitelma, Ramboll 14.2.2014

Sivun alkuun

Ympäristöterveys

Sivun alkuun

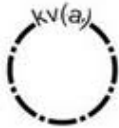
Yleismääräys

Asemakaavoituksen ja muiden hankkeiden yhteydessä on huomioitava viranomaisen ylläpitämä pilaantuneiden maa-alueiden rekisteri. Alueen pilaantuneisuus tulee selvittää ja tarvittaessa alue tulee kunnostaa käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla.

Merkinnän kuvaus: Pirkanmaan ELY-keskus ylläpitää pilaantuneiden maiden rekisteriä, jossa kaava-alueella sijaitsevia kohteita on noin 430 kpl. Järjestelmässä kohteet on luokiteltu mahdollisen maaperän pilaantuneisuuden osalta neljään kategoriaan: toimiva kohde, selvitystä tarvitseva alue, arvioitava tai puhdistettava alue sekä alueella ei puhdistustarvetta. Kohteissa on mukana mm. kantakaupungin yleiskaavassa 2040 erikseen osoitetut vanhat kaatopaikat sekä teollisuuslaitoksia, yhdyskuntateknisen huollon laitoksia, huoltoasemia, pesuloita ja satamia.

Sivun alkuun

Kemikaalilaitoksen konsultointivyöhyke

Asemakaavoituksen yhteydessä on pyydettävä turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) ja pelastusviranomaisen lausunto. Kohteiden indeksi viittaa merkinnän kuvauksessa esitettyyn luetteloon.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Seveso- ja muiden erityislaitosten konsultointivyöhykkeet (vaarallisia kemikaaleja ja räjähteitä käsittelevät tuotantolaitokset tai varastot). Laitoksen vaikutusalueelle sijoittuvassa maankäytön suunnittelussa on pyydettävä turvallisuus- ja kemikaaliviraston ja pelastusviranomaisen lausunto. Kohteet perustuvat TUKES:n 2.5.2019 päivittämään luetteloon.

Konsultointivyöhykkeen mukaiset kohteet:

- a) Kemianteollisuus, Oy Forcit Ab, Nokian kaupungin alueella, kv 2 km ulottuu Tampereen puolelle
- b) Kemianteollisuus, Solenis Finland Oy, kv 1 km
- c) Painotuotteiden valmistus, PunaMusta Oy, kv 0,5 km
- d) Jauhemaalauus, Linjateräs Oy, kv 0,5 km
- e) Lihanjalostustehtäs, Tapola Oy, kv 0,5 km
- f) Lämpölaitos, Tampereen sähkölaitos Oy: Lielahden voimalaitos, kv 0,5 km
- g) Lämpölaitos, Tampereen sähkölaitos Oy: Naistenlahden voimalaitos, keskustan strategisen osayleiskaavan alueella, kv 0,5 km ulottuu kantakaupungin yleiskaavan puolelle
- h) Keskussairaala, Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, kv 0,2 km
- i) Metalliteollisuusyritys, Ata Gears Oy, kv 0,5 km
- j) Teollisuustuotteet ja -palvelut, Valmet Power Oy Tampereen koelaitos, kv 0,5 km
- k) Teollisuuden pintakäsittely, FSP Finnish Steel Painting Oy, kv 0,2 km
- l) Lämpökäsittelypalvelut, Bodycote Lämpökäsittely Oy, kv 0,5 km
- m) Muovipakkauksien valmistus, Amerplast Oy, kv 0,5 km
- n) Vedenpuhdistuslaitos, Tampereen Vesi Ruskon vedenpuhdistuslaitos, kv 2 km
- o) Pesula- ja tekstiilipalvelut, Comforta Oy, kv 0,5 km
- p) Kaivokoneiden valmistus, Tevo Lokomo Oy, kv 0,2 km
- q) Lämpölaitos, Tampereen sähkölaitos Oy: Nekalan lämpökeskus, kv 0,5 km
- r) Kemikaalien varastointi, VR-Yhtymä Oy: Vetopalvelut Tampere, kv 0,2 km
- s) Metallien pintakäsittely, Pirkan kovakromaus Oy, kv 0,5 km
- t) Konepajateollisuus, Katsa Oy, kv 0,5 km
- u) Paloturvallisuusalan yritys, Mikro-Puissi Oy, kv 0,2 km

Sivun alkuun

VAK-ratapiha

Järjestelyratapihan alueella tehtävistä vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelytoiminnoista aiheutuu suuronnettomuusriski lähialueelle.

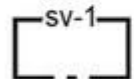
Yksityiskohtainen riskiselvitys tai riskinhallintatoimenpiteet tulee arvioida ratapihan ja sen lähialueen yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä. Alueen maankäytön muutos on mahdollinen sen jälkeen kun suuronnettomuusriskin aiheuttavat toiminnot poistuvat alueelta.

Määräyksen kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tampereen Viinikan järjestelyratapiha, joka on Liikenteen turvallisuusviraston (Trafi) nimeämä vaarallisten aineiden kuljetusten (VAK) ratapiha sekä varsinaisen järjestelyratapihan eteläpuolella sijaitseva tulatoratapiha (Tampere Tavara), jossa vaunuja seisotetaan ja järjestellään ja josta ne lähetetään varsinaiselle järjestelyratapihalle.

Järjestelyratapihan aiheuttamat rajoitteet maankäytön kehittämiseen perustuvat vuonna 2013 laadittuun selvitykseen (Gaia Consulting Oy).

Sivun alkuun

Suojavyöhyke

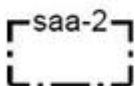

Alueella ei saa rakentaa päiväkoteja tai hoitolaitoksia.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu alue, jolla on puolustusvoimien varikkotoimintaan liittyvä onnettomuusriski. Säöksjärven asevarikolla ja Puolustusvoimien lentotekniikkalaitoksessa käsitellään ja varastoidaan räjähdysaineita. Suojavyöhykkeelle ei saa rakentaa päiväkoteja tai hoitolaitoksia. Merkintä siirtyy sellaisenaan aiemmin kumoutuneesta Vuoreksen osayleiskaavasta (vahvistettu ympäristöministeriössä 28.1.2005).

Sivun alkuun

Pilaantunut maa-alue

Alueelle sijoittuvien direktiivilajien elinympäristöjä ei saa hävittää tai heikentää.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Nekalan vanhan kaatopaikan reuna-alue, josta osa saattaa sijaita vedenpinnan alla. Alueelle on tarkoitus perustaa luonnonsuojelualue. Alueella suoritettavissa toimenpiteissä on otettava huomioon alueen luontoarvot. Merkintä siirtyy sellaisenaan lidesjärven osayleiskaavasta (hyväksytty kaupunginvaltuustossa 17.3.2014, lainvoimainen 28.4.2014) ja perustuu seuraaviin selvityksiin:

Nekalan entinen kaatopaikka, maaperän kunnostuksen yleissuunnitelma, Ramboll 15.10.2012

Tampereen kantakaupungin - Aitolahden Sorilan viitasammakot 2010, Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys 2010

Tampereen kantakaupungin ja Sorilan viitasammakoselvitys 2011, osa 2, lidesjärvi, Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys 2011

Sivun alkuun

Melu- ja ilmanlaatuselvitystarpeen harkinta-alue

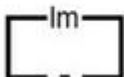

Alue, jolla asemakaavan laadinnan yhteydessä on harkittava melu- ja ilmanlaatuselvityksen tarve.

Merkinnän kuvaus: Merkintä on laadittu Tampereen meluselvityksen v.2017 laskennalliseen päiväajan melutasoon 55dB (LAeq klo 7-22) pohjautuen (yhteistarkastelu nykytilanne ja ennustetilanne v.2040). Merkintä osoittaa alueet, joilla on harkittava meluselvityksen tarve tarkemmassa suunnittelussa. Tampereen kaupungin melulinjaukset on hyväksytty otettavaksi käyttöön osana kaupunkisuunnittelua (yhdyuskuntalautakunta 27.8.2019). Ilmanlaadun selvitystarvealueet sijoittuvat lähtökohtaisesti samoille alueille kuin meluselvitystarvealueet. Ilmanlaadun pitoisuuksia on käsitelty tarkemmin Tampereen ilmanlaatuselvityksessä 2013.

Sivun alkuun

Lentomelualue

Alue, jonka lentomelutason (Lden) vuonna 2040 on arvioitu olevan 55-60 dB. Alueelle voidaan kaavoittaa pienimuotoista täydennysrakentamista, kuten olemassa olevaan rakenteeseen liittyviä yksittäisiä asuinrakennuksia.

Merkinnän kuvaus: Merkintä perustuu Finavian 18.6.2014 päivättyyn raporttiin: "Tampere-Pirkkalan lentoaseman melutilannevisio vuodelle 2040". Peltolammin ja Multisillan väliselle alueelle sijoittuvan lentomelualue-rajauksen lisäksi raportissa suositellaan, ettei nykyisen kiitotien jatkeille 15 kilometriin saakka kaavoitettaisi melulle herkkiä kohteita. Melun haitoille herkällä toiminnalla tarkoitetaan asumista, sairaaloita, hoitolaitoksia, vanhainkoteja, päiväkoteja ja oppilaitoksia tai muuta näihin rinnastettavissa olevaa toimintaa. Kantakaupungin alueella arvioitu lentomelutaso ei ylitä 60 dB.

Sivun alkuun

Yhdyskuntatekninen huolto

Sivun alkuun

ENERGIAHUOLTO

Sivun alkuun

Voimalaitos

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu lämmön ja sähkön tuotantoa varten rakennettu Lielahden voimalaitos.*

Sivun alkuun

Uusi voimalaitos

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu uudelle n. 300 MW voimalaitokselle ohjeellinen sijainti Ryydynpohjassa. Laitos voi toteutua aluksi pienenä hakelämpökeskuksena. Lämmön siirron varmistamiseksi tulee varautua siirtoputkeen voimalaitokselta keskustaan ja Naistenlahteen.*

Sivun alkuun

Lämpökeskus

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu kaukolämpöä tuottavat laitokset Myllypurossa, Raholassa, Nekalassa, Sarankulmassa, Hakametsässä sekä Hervannan kaksi laitosta. Myllypuron lämpökeskus toimii huoltovarmuuskapasiteettina. Nekalan lämpökeskusta on mahdollisuus kehittää geolämpöä hyödyntävänä laitoksena.*

Sivun alkuun

Uusi lämpökeskus

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu rakennettavat uudet lämpökeskukset Vuoreksessa ja Lielahdessa. Hiedanranta-Lielahdea on mahdollisuus kehittää energiaomavaraisena ja geoenergialaitokseen tukeutuvana kaupunginosana. Lämpökeskuksen tilantarve on noin 0,5 ha.*

Sivun alkuun

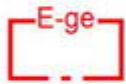
Tarvealue uudelle lämpökeskukselle

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu tarvealueet uusille lämpökeskuksille, joilla varaudutaan kaupunkirakenteen täydentymisestä johtuvan lisäkapasiteetin rakentamiseen. Lämpökeskusten tilantarve on noin 0,5 ha. Itä-Tampereella tulee varautua uuteen lämpökeskukseen v. 2030 mennessä.

Sivun alkuun

Geolämmön keruuvyöhyke

Alueen maa- ja kallioperää voidaan hyödyntää keskitetyn geolämpölaitoksen lämmönkeruuseen.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu maalämpökeräimien ohjeellinen laajuus maa- ja kallioperässä Nekalassa ja Lielahdessa. Lämpökaivojen syvyys on useita kilometrejä.

Sivun alkuun

Kaasulinja

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu olemassa oleva korkeapaineinen maakaasun siirtoputkisto keskustasta etelään Lempäälän suuntaan, länteen Nokian suuntaan sekä Kalkusta pohjoiseen Ylöjärven suuntaan. Maakaasuputkiston suojaetäisyydet rakennuksiin ja rakenteisiin määräytyvät valtioneuvoston asetuksella maakaasun turvallisuudesta (551/2009).

Sivun alkuun

SÄHKÖNJAKELU

Sivun alkuun

Sähköasema

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat Tampereen Sähköverkko Oy:n sähköasemat, joita on kaava-alueella 8 kpl eri puolilla kantakaupunkia.

Sivun alkuun

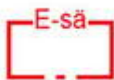
Uusi sähköasema

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu rakennettavat uudet sähköasemat. Kaupissa sähköasemalle on varaus asemakaavassa, Hankkiossa sähköasemalle tulee varata sijainti asemakaavoituksen yhteydessä.

Sivun alkuun

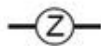
Tarvealue uudelle sähköasemalle

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu ohjeellinen sijainti uudelle sähköasemalle Kangasalan rajan tuntumaan. Sähköaseman mahdollista sijaintia tulee selvittää asemakaavoituksen yhteydessä.

Sivun alkuun

110-400 kV sähkölinja

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat sähkönsiirron ilmajohtoalueet. Johtoalueelle ei tule sijoittaa toimintaa, joka vaikeuttaa johdon käyttöä, kunnossapittoa tai uusimista. Kaikista johtoalueelle suunniteltavista toimenpiteistä tulee pyytää johdon omistajan lupa.

Sivun alkuun

Kehitettävä sähkölinja

Sähkölinjan saneerauksen yhteydessä tai viereisen maankäytön muuttuessa on tutkittava mahdollisuutta linjan maakaapelointiin.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tampereen Sähköverkko Oy:n 110 kV:n ilmajohtojen alueet Myllypuro-Santal lahti ja Kaleva-Alasjärvi. Ilmajohtojen maakaapelointia tarkastellaan aina ympäröivää kaupunkirakennetta kehitettäessä.

Sivun alkuun

Voimalinjan yhteystarve

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Fingrid Oyj:n uusi 110 kV voimajohtohanke Multisilta-Melo, joka sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle sekä maakuntakaavan mukaiset Tampereen Sähköverkko Oy:n 110 kV voimalinjan yhteystarpeet Nurmi-Naistenlahti, Nurmi-Alasjärvi-Hankkio ja Rautaharkko-Multisilta. Nuolen suunta osoittaa sen sähköaseman, johon voimalinjayhteys on tarpeen rakentaa, ei linjan tarkempaa sijaintia.

Sivun alkuun

VESIHUOLTO

Sivun alkuun

Uusi jätevedenpuhdistamo

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Sulkavuoreen sijoittuva uusi keskusjätevedenpuhdistamo.

Sivun alkuun

Vedenottamo

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Kaupinajan raakavedenottamo sekä Mustalammien, Hyhkyn ja Vilusenharjun pohjavedenottamot.

Sivun alkuun

Vedenkäsittelylaitos

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Kaupinajan ja Ruskon vedenkäsittelylaitokset.

Sivun alkuun

Vesisäiliö

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tesomalla, Pyynekillä, Kaupissa, Peltolammilla ja Hervannassa sijaitsivat ylävesi- ja vesisäiliöt.

Sivun alkuun

Uusi ohjeellinen vesijohto

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tampereen vesihuoltolinjausten yleissuunnitelman (Tampereen Vesi, 31.8.2012) mukaiset uudet vesijohtoverkostojen runkoyhteydet, joita ei ole vielä toteutettu: Liuttu - Nikki, Liuttu - Vehmainen, Hallila - Kauhakorvenkatu, Vuores - Sääksjärvi ja Lentävänniemi - Pohjanmaantie.

Yleissuunnitelman yhteydessä linjauksia ei ole suunniteltu tarkkaan, joten kaavamerkintä on ohjeellinen.

Sivun alkuun

Uusi ohjeellinen viettoviemäri

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tampereen vesihuoltolinjausten yleissuunnitelman (Tampereen Vesi, 31.8.2012) mukaiset uudet viemäriinlinjat: Multisilta - Peltolampi ja Rautaharkko sekä Sulkavuoreen rakennettavan keskusjätevedenpuhdistamon tarvitsemat uudet siirtoviemärit Viinikanlahdesta ja

Raholasta sekä purkuputki Vihilahden suuntaan. Yleissuunnitelman yhteydessä linjauksia ei ole suunniteltu tarkkaan, joten kaavamerkintä on ohjeellinen.

Sivun alkuun

Uusi ohjeellinen paineviemäri

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Tampereen vesihuoltolinjausten yleissuunnitelman (Tampereen Vesi, 31.8.2012) mukaiset uudet paineviemäriinlinjat: Ojala - Tasanne, Lamminrahka - Nikki ja Vuores-Sääksjärvi sekä Sulkavuoreen rakennettavalle keskusjätevedenpuhdistamolle johtavat uudet siirtoviemärit Viinikanlahdesta ja

Raholasta. Yleissuunnitelman yhteydessä linjauksia ei ole suunniteltu tarkkaan, joten kaavamerkintä on ohjeellinen.

Sivun alkuun

JÄTEHUOLTO

Sivun alkuun

Yleismääräys

Täydennysrakentamisen yhteydessä, tonttitehokkuuden ollessa yli $e=0,8$ on pyrittävä muodostamaan korttelikohtaisia kotitalousjätteiden keräyspaikkoja.

Merkinnän kuvaus: Merkinnän tavoitteena on ohjata täydennysrakentamista siten, että tiivistyvässä kaupunkirakenteessa kortteleissa suunnitellaan kiinteistöjen yhteisiä kotitalousjätteen keräyspisteitä sekä tilavarausten että tyhjentämisen tehokkaampaa toteuttamista varten.

Korttelikohtaisella keräyspaikalla tarkoitetaan useammalle kiinteistölle tarkoitettua yhteistä, lähelle sijoittuvaa keräyspaikkaa päivittäisille jätteille. Korttelikeräyksen mahdollisuus tulee tutkia sekä täydennysrakentamisen että uusien asuinalueiden suunnittelun yhteydessä.

Sivun alkuun

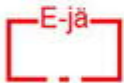
Jäteasema

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu Nekalan ja Vuoreksen jäteasemat. Asemakaavaohjelmassa 2020-2024 Nekalan alueelle sijoittuu Vihiojan poliisitalon asemakaavamuutos, jolla voi olla merkitystä jäteaseman sijaintiin. Tarvittaessa merkintä päivitetään ehdotusvaiheessa.

Sivun alkuun

Tarvealue uudelle jäteasemalle

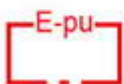

Alueelta tulee varata sijoituspaikka vaarallisen kotitalousjätteen vastaanottoasemalle.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu ohjeellinen sijainti miehitetyle ja vaarallisia kotitalousjätteitä vastaanottavalle jäteasemalle Ryydynpohjaan. Jäteaseman tilantarve on noin 0,5 ha.

Sivun alkuun

Jätehuollon kehittämialue

Alueen kotitalousjätteen keräämiseksi tutkittava putkikeräyksen mahdollisuutta.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä on osoitettu uuden Hiedanranta-Lielähti kaupunginosan alue, jolla on tarkoituksenmukaista tutkia mahdollisuutta kotitalousjätteen putkikeräykseen. Putkikeräysjärjestelmä edellyttää koonta-aseman sijoittamista keskeisesti ($r=2,5$ km) keräysalueelle.

Sivun alkuun

YLEISTEN ALUEIDEN HUOLTO

Sivun alkuun

Lumen vastaanotto

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu toiminnassa oleva Aarikkalan lumenvastaanottoalue.*

Sivun alkuun

Selvitysalue lumen vastaanottoa varten

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu uusina tutkittavina lumenvastaanottoalueina Ruskon ja Aitovuoren alueet. Ruskonperän lumenvastaanottoalue perustetaan maanvastaanottoalueen maisemointityön yhteydessä sen tuntumaan. Aitovuoressa mahdollisuutta lumenvastaanottoon tulee selvittää asemakaavatyön yhteydessä.*

Sivun alkuun

Selvitysalue puhtaan maan vastaanottoa varten

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Hiedanrannan alue Näsijärven rannassa sekä Raholan jätevedenpuhdistamon alue Pyhäjärven rannassa. Puhtaiden ylijäämämaiden hyödyntämistä voidaan tutkia osana alueiden esirakentamista. Hanke edellyttää sekä vesilain että maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset luvat, joissa selvitetään erityisesti rakentamisen maankäytöllisiä tai kaupunki- ja maisemakuvallisia vaikutuksia.*

Sivun alkuun

Maan vastaanotto ja -kierrätys

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Myllypuron ja Ruskon maanvastaanotto- ja kierrätysalueet. Myllypurossa alue muodostaa kokonaisuuden Nokialle sijoittuvan vastaavan toiminnan kanssa. Ruskossa täyttyneen maanvastaanottoalueen vieressä on tarve tutkia alueen pientä laajentamista.*

Sivun alkuun

Taimisto

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu Raholan, Kaarilan ja Viialan säilytettävät taimistoalueet.*

Sivun alkuun

Vesialue

Merkinnän kuvaus: *Merkinnällä on osoitettu vesialueena säilytettävät alueet.*

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ TAI KOHDE (V1-8)

Kohteen nimi	Numero
<p>Lielahden asemarakennus</p> <p>Lielahden asemarakennus on osa harvinaistunutta 1920-luvun tiilirakenteisten asemien sarjaa.</p> <p>Tampere-Pori radan (1890-1895) Lielahden asema on rakennettu entisen vahtituvan paikalle palvelemaan teollisuus- aluetta 1927. Enqvistin sulfittiselutehtaan rakentaminen alkoi Lielahteen 1910-luvulla. Asema on pelkistetty pitkän-omainen rakennus, jonka etupuolella on poikkipäätä ja kuisti.</p>	V1
<p>Pispalanrinne</p> <p>Pispalanrinteen poikkeuksellinen sijainti jyrkkärinteisellä harjulla kahden järven välissä on tehnyt siitä Suomen tunne- tuimman 1800- ja 1900-lukujen taitteessa suurten kaupunkien ulkopuolelle, kaavoittamattomalle maalle ilman valvon- taa rakentuneista työvään asuinalueista.</p> <p>Jyrkkään rinteeseen rakennetut portaat korvaavat osittain katuverkon. Tyypillisiä, hyvin säilyneitä yksittäisiä rakennus- kohteita Pispalassa ovat mm. Lauri Viidan museo 1920-luvulta, Pispalan koulu (Tiitola 1914 ja Strömmer 1941), Vuoren- maan valtakunta 1920-luvulta, Virtasen valtakunta 1920- ja 1930-luvun vaihteesta, Rajaportin saunan kortteli 1800- ja 1900-luvun vaihteesta sekä edelleen mm. Erämiehen-, Rimmin-, Pättärän-, Pispalan- ja Mäkikadun sekä Pispalanharjun ympäristöt.</p> <p>Pispalan maameriksi on muodostunut 1900-luvun alussa rakennettu teräsrakenteinen 55 metriä korkea haulitorni, jonka huipulla olevaan valimoon johtavat avokierreportaat. Pyhäjärven ja Näsijärven rannassa on uittotunneleihin liitty- viä rakenteita.</p> <p>Pispalan nimi periytyy katoliselta ajalta, jolloin harjulla ollutta Turun piispaa majoittanutta taloa kutsuttiin Pispalaksi. Keskiajalla Pispalanharjua pitkin kulki Pispalan talon sivuitse maantie Turkuun. Teollisuuden kasvava väestö siirtyi jälleen kaupungin ulkopuolelle, josta oli saatavissa tilanomistajilta pieniä vuokratontteja. Yksi ja suurin näistä 1890-luvulla syn- tyneistä alueista oli Pohjois-Pirkkalaan kuulunut Pispalan harju.</p> <p>V. 1937 länsipuolen kylä, myös Pispala, liitettiin kaupunkiin. Alueen ensimmäinen asemakaava valmistui 1945. Betoni- elementeistä koottu nippu-uittotunneli valmistui 1968.</p>	V2
<p>Pyynikin näkötorni (V3) Pyynikinharju (mav)</p> <p>Pyynikinharju on merkittävä matkailu- ja vapaa-ajankohde, jonka virkistys- ja nähtävyysskäyttö on alkanut jo 1800-luvun alkupuolella.</p> <p>Pyynikinharju kuuluu yli 200 kilometriä pitkään harjujaksoon, joka ulottuu Salpausselältä Pohjois-Satakuntaan. Harjun lakiosa on 80 metriä Pyhäjärven pinnan yläpuolella. Pyynikin nykyinen 26 metriä korkea klassistinen näkötorni on raken- nettu 1920-luvulla punaisesta graniitista.</p> <p>Tampereen kaupungin perustamisen aikaan 1700-luvun lopulla Pyynikinharju oli kaupunkilaisten yhteislaitumena ja kaupunkilaiset ottivat metsästä vapaasti kotitarvepuuta. Harjun suojeleu alkoi jo 1830-luvulla, jolloin puiden hakkaaminen kiellettiin. Harjulle rakennettiin 1844 keräysvaroin paviljonki. Merkittävä näköalapaikka harjasta muodostui 1850-luvulla, jolloin metsään hakattiin näkölinjoja, jotta maisema avautuisi katselijoille paremmin.</p> <p>Pyynikinharjulle rakennettiin 1888 puurakenteinen ns. Ilomäen näkötorni, joka tuhoutui tykkitulessa 1918. Uusi näkö- torni rakennettiin edellisen paikalle 1929. Kaupunginarkkitehti Bertel Strömmerin suunnitelma Pyynikin kansanpuistoksi valmistui 1930.</p>	V3
<p>Kalevan kirkko ja kaupunginosa</p> <p>Tampereen Kaleva on yksi yhtenäisimmistä ja laajimmista kaupunginosista, joka on toteutettu toisen maailmansodan jälkeen funktionalismin kaavoitusperiaatteiden mukaisesti. Kalevan kirkko on Suomen uudemman kirkkoarkkitehtuurin monumentaalisen esimerkki ja kirkko seisoo Liisankalliolla veistoksellisen vapaasti. Sampolan rakennus (arkkitehdit Timo Penttilä ja Kari Virta) on Kalevan kaupunginosan kärjessä, Kalevan kirkkoon päättyvän aukion laidalla.</p> <p>Tampereen väkiluku kasvoi voimakkaasti sotien jälkeen. Kaupungin asutus laajeni itään päin uusilla asuinalueina. Ka- levana tunnetulle entiselle Tammelan vainioille rakentuikin 1940-1950-luvulla yksi kaupungin tiheimmin rakennettuja ja asuttuja alueita. Ensimmäisessä vaiheessa mittavin rakennusurakka toteutettiin Kalevan puistotien ja Liisankallion välisellä alueella, jonne nousi kymmeniä uuden rakennustyylin mukaisia torni- ja lamellitaloja.</p> <p>Kalevan asemakaavojen pohjana toimi arkkitehti Brunilan 1922 laatima itäisten alueiden asemakaava. Tätä kaavaa ei koskaan vahvistettu, niinpä ennen sotia kaavoitettu alue päättyi Kalevan puistotiehen. Kaupinkatuun ulottuva Elis Kaa- lamon itäisten alueiden asemakaava vahvistettiin 1938. Kaupinkadusta itään olevat alueet kaavoitettiin myöhemmin useassa vaiheessa mm. Teiskontien korttelit 1953 ja Sammonkadun 1955. Tiheän asutuksen vastapainoksi alueelle muodostettiin merkittävä Liisan-Kiovan-Keskuspuiston muodostama puistoalue ja katuliikenteen keskeiset akselit Teis- kontie ja Sammonkatu rakennettiin leveiksi puistokaduiksi.</p> <p>Kalevan ydinalueen, Liisankallion, rakentaminen pääsi vauhtiin vasta sotien jälkeen. Tiiviiseen sijoitteluun sekä vuok- ra-asuntojen pieneen kokoon vaikutti asutuspula. Ensimmäisenä Kalevaan valmistuivat Kaskitien lamellitalot. Kalevan tornien rakentaminen alkoi 1949. Arkkitehti Harry W. Schreckin suunnittelemat rakennukset olivat tuolloin Tampereen puolikunnallisen asutotuotannon suurin hanke. Myöhemmin yksi torni, nk. miljoonatorni, toteutettiin yksityisenä asun- to-osakeyhtiönä. Rakennukset valmistuivat 1951-1953 ja 1956.</p> <p>Ilmarinkadun varrelle rakennettiin 1949-1953 Tampella-yhtiön perustaman asunto-osakeyhtiön neljä tiilipintaista la- mellitaloa. Nämä nk. Pekolan talot suunnitteli arkkitehti Alvar Aalto. Viidennen, 1955 valmistuneen samantyyppisen rakennuksen suunnitteli rakennusmestari Oskar Helminen. Vastapäinen lamellitalojen ryhmä rakennettiin alun perin Branderin kenkätehtaan henkilöstöasunnoiksi. Arkkitehti Jaakko Tähtisen suunnitteleman ja vuosina 1949-1953 raken- netun As. Oy Koskentie lamelli- ja pistetalot muodostavat yhtenäisen väljästi rakennetun kokonaisuuden. Puistomaista pihaa leimaavat suuret männyt.</p>	V4

Kohteen nimi	Numero
<p>Kalevankankaan hautausmaa</p> <p>Kalevankankaan hautausmaa on edustava esimerkki 1800-luvun lopun kirkosta ja asutuksesta erillään olevista hautausmaista. Kalevankankaan hautausmaan eriaikaiset osat kuvastavat muutoksia paitsi hautaustavoissa myös puutarhataiteen ja hautamuistomerkkien kauneusihanteissa. Kalevankankaalle on haudattu Suomen henkisen ja aineellisen kulttuurin merkkihenkilöitä</p> <p>Kalevankankaan 1880 vihitty hautausmaa on rakentunut eri hautaustapojen ja istutustyylien muodostamista osista. Sitä on laajennettu viisi kertaa, muistolehto vuodelta 1970 on alueista nuorin. Hautausmaan monumentaalinen pääportti on verhoiltu punaisella graniitilla. Pääportilta johtaa kuusikujanne kupolikattoiselle siunauskappelille. Pääporttia vastapäätä oleva arkkitehti F.L. Caloniuksen suunnittelema puuleikkauksin varustettu koristeellinen rakennus vuodelta 1889 on toiminut hautaustilaisuuksiin saapuneen saattoväen odotustilana ja seurakuntien ylipuutarhurin asuntona.</p> <p>Kalevankankaan hautausmaa vihittiin 1880. Hautausmaan pääportti valmistui 1937 arkkitehti Bertel Strömmerin piirtämänä ja siihen liittyvät reliefit valmisti kuvanveistäjä Gunnar Finne. Arkkitehtitoimisto W.G. Palmqvist ja Sjöströmin suunnittelema siunauskappeli valmistui 1914. Kappelia laajennettiin ja se muutettiin krematorioksi 1967. Viereen rakennettiin toinen kappelisali 1984 (arkkitehti Antero Sirviö). Sisällisodan 1918 taistelut jättivät jälkensä hautausmaan muistomerkkeihin.</p>	V5
<p>Hatanpään kartano</p> <p>Hatanpään kartano edustaa 1800-luvun lopun asussa olevine päärakennuksineen, huviloineen ja puistoineen 1700-luvulla lounais-suomalaisen ja uusmaalaisen kartanovyöhykkeen ulkopuolelle syntyneitä pohjoishämäläistä kartanokulttuuria. Kartanon merkittävin rakennuskanta Pyhäjärveen työntyvällä niemellä muodostuu kahdesta arkkitehti Sebastian Gripenbergin 1800-luvun lopulla suunnittelema asuinpalatsista, uusrenessanssityylisestä päärakennuksesta ja uusgoottilais-tyylisestä Idmanin huvilasta sekä talousrakennuksista.</p> <p>Puisto ja puistokuja, jonka päätepesteenä päärakennus on, ovat saaneet alkunsa jo 1700-luvun lopulla. Puisto on säilynyt 1896 uudistuksen aikaisessa asussa ja on nykyisellään englantilaisen maisemapuiston tapaan runsaan polkuverkon ja kama. Puiston keskiakseli kulkee päärakennuksen takaa Pyhäjärven rantaan. Puisto on pengerrytetty ja sieltä johtavat kiviportaajat mm. laivarantaan. Rantaa reunustaa kivimuuri. Suuri osa puiston puustosta on kotimaisia lehtipuita ja havupuita.</p> <p>Puisto uudistettiin täysin kaupunginpuutarhuri K.J. Gauffinin johdolla 1800-luvun lopulla. Tuolloin rakennettiin uusia käytäviä, istutuksia sekä kiviäitä. Kasvihuoneita oli neljä. Vanhasta puistosta säästettiin vain joitakin puita ja myös hedelmäpuutarha uudistettiin. Yksi puiston käytävistä nimettiin Kuninkaankujaksi Kustaa III vierailtua puistossa 1778. Arboretumin ja rosarion rakentaminen aloitettiin 1970-luvulla.</p> <p>Idmanien aika Hatanpäällä päättyi 1912 suureen kavallustapaukseen, jonka seurauksena kartano laajoine maa-alueineen siirtyi Tampereen kaupungille. Sairaaloiminta sai alkunsa Hatanpään niemessä 1916, kun hirsiseen Pirtti-rakennukseen sijoitettiin mielisairaala, joka siirrettiin ensimmäisen maailmansodan aikana kartanon päärakennukseen. Huvilaan, navettaan ja Pirttiin sijoitettiin sotilassairaala ja huvila muutettiin kunnallissairaalaksi 1919. Kartanon vierelle rakennettiin 1935 arkkitehti Bertel Strömmerin suunnittelemat ja 1960-luvulta alkaen useasti laajennetut sairaalarakennukset. Sairaalakäytön jälkeen Hatanpään kartanon päärakennuksessa toimi 1970 alkaen Tampereen kaupungin museo.</p>	V6
<p>Viinikka-Nekala pientaloalue</p> <p>Viinikan ja Nekalan omakoti- ja pienkerrostaloalueet ovat 1900-luvun alkupuolen ja jälleenrakennuskauden korkeatasoisesti suunniteltuja, osittain kunnallisen asuntotuotannon turvin toteutettuja asuinalueita.</p> <p>Viinikan pientaloalueen rakennuskanta muodostuu kadun varteen tiiviisti rakennetuista satulakattoisista yhden tai useamman perheen taloista ja kahdesta säilyneestä kunnallisesta rivitalosta. (Birger Federley 1919). Ainakin osa rakennuksista on rakennettu Lapin ja Viinikan kaupunginosiin rakennettavien työväenasuntojen suunnittelukilpailussa palkittujen ehdotusten mukaan. Toinen julkinen rakennus alueella on Nekalan koulu, jonka on suunnitellut kaupunginarkkitehti Bertel Strömmer 1932.</p> <p>Alueen etelälaidalla olevaan 1930-luvun dekoratiivista klassismia edustavaan, vaaleaksi rapattuun ja suorakaiteen muotoiseen Viinikan kirkkoon (arkkitehti Yrjö Vaskinen) liittyy pääsisäänkäynnin vieressä korkea kellotorni. Viinikan kirkko on ensimmäinen suomalainen kirkkorakennus, jossa saman katon alle yhdistettiin kirkkosali, seurakunnallinen työkeskus ja pappila.</p> <p>Viinikan asemakaavaa laajennettiin jo 1923 Nekalaan. Aluetta laajennettiin edelleen 1927, 1935 ja 1939. Nekalan alueelle sijoitettiin talvisodan jälkeen Ruotsista saadun avun turvin rakennettuja taloja ns. Ruotsalaiskylä. Nekalan asevelikylän rakentamisesta vastasi Tampereen aseveliyhdistys. Talojen piirustukset tilattiin arkkitehti Alvar Aallolta ja A. Ahlström Oy:n Varkauden talotehdas valmisti rakennusten puuosat. Talkoovoimin rakennetun asevelikylän vihkiäisiä vietettiin 1943.</p>	V7

Kohteen nimi	Numero
<p>Hervannan keskusakseli</p> <p>Hervanta on yksi Suomen tunnetuimmista 1970-luvulla rakennetuista lähiöistä. Hervannan asemakaavallinen idea perustuu kompaktin kaupunkirakenteen teoriaan vastareaktiona puutarhakaupunki-ideologialle. Betonisen asuinalueen ytimenä ovat ajan lähiösuunnittelulle tyypilliseen tapaan liikekeskus ja julkisten palveluiden rakennuskompleksi, johon kuuluvat toimintakeskus sekä vapaa-ajankeskus seurakuntatiloineen. Raili ja Reima Pietilän suunnittelemat rakennukset on toteutettu punatiilestä, mikä luo kontrastin ympäröivälle betoniselle kerrostalorakentamiselle. Keskusakselisommitelman tiiliarkkitehtuurin ja viherympäristön muodostama kokonaisuus luo asuntoalueelle oman selkeän identiteetin.</p> <p>Vapaa-aika- ja seurakuntakeskuksessa on käytetty julkisivuaiheina epäsäännöllisen muotoisia ikkunoita, loivasti kaartuvia muotoja ja pyöristettyjä kulmia. Seurakuntakeskuksen keskeinen tila on kirkkosali, vapaa-aikakeskuksessa sijaitsevat harrastustilat ja urheiluhalli.</p> <p>Toimintakeskuksena tunnetussa rakennusryhmässä on kolme osaa: terveyskeskus, kirjasto ja elokuvateatteri. Niitä yhdistää osittain katettu keskikäytävä ja pieni aukio. Rakennuksille ovat leimallisia ylös- ja ulospäin kaartuvat räystäät.</p> <p>Ajatus Tampereen vanhan kaupunkirakenteen ulkopuolelle rakennettavasta satelliitista syntyi Tampereen yleiskaava-suunnitelmassa 1966. Arkkitehti Ilon 1967 järjestämän asemakaavakilpailun voitti arkkitehti Aarno Ruusuvuoren ehdotus, jonka osana oli yleisten rakennusten keskusakselisuunnitelma. Arkkitehdit Reima ja Raili Pietilä kehittivät suunnitelmaa asemakaavan mukaisesti 1974-1979; liikekeskus ja vapaa-aika- ja seurakuntakeskus valmistuivat 1979 sekä toimintakeskus 1989.</p> <p>Liikekeskusta laajennettiin itäpuolelle 2006-2007 arkkitehtitoimisto Eero Lahti Oy:n suunnitelmin. Kokonaisuuden nimeksi tuli kaupakeskus DUO.</p>	<p>V8</p>

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ TAI KOHDE (M1-23)

Kohteen nimi	Numero
Kaarilan ja Raholan kartanot ja ympäristön asuinalueet Alueeseen kuuluvat aukion lamellitalot, jotka ovat 1960-70-luvulta, Puisto-Kaarilan atrium-talot (kytkettyjä omakotitaloja) vuodelta 1967, Raholan kartano (1700-luvulta) sekä kartanoympäristön asuinalueet ja siirtolapuutarha. Harjun hautausmaa ja kirkon paikka (1600-1800) sekä Gaddin kappeli 1785 liittyvät läheisesti kartanon alueeseen.	M1
Lielahden kartano ja tehdasalue / Hautausmaa ja muistokappeli Kts. kohde M5, johon kohde M2 liittyy. Maakuntakaavassa yhteen liittyvät kohteet on yleiskaavassa erotettu kahdeksi eri kohteeksi esittämisteknisistä syistä.	M2
Niemen kartano ja asuntoalue / Paritalot Kts. kohde M4, johon kohde M3 liittyy. Maakuntakaavassa yhteen liittyvät kohteet on yleiskaavassa erotettu kahdeksi eri kohteeksi esittämisteknisistä syistä.	M3
Niemen kartano ja asuntoalue / Kartano ja asuntoalue Kartanon rakennuksista päärakennus on rakennettu 1861, kellari 1877, navetta/talli 1917-18. Vieraspöytä ja aitta ovat vanhempia. Alueen ominaispiirre on kerroksellisuus, joka on syntynyt maatalouselinkeinon ja puunjalostusteollisuuden toimimisesta samalla alueella ja osin samaan aikaan. A. Ahlström Oy:n Niemen saha toimi kartanon itäpuolella vuodesta 1889 1960-luvulle. Maatalousrakennukset olivat käytössä 1900-luvun alkupuolella omavaraisuuteen pyrkivän tehdasyhdyskunnan elintarviketuotantoon. Alue liittyy kiinteästi Lielahden kartanon ja tehdasalueen ympäristöön.	M4
Lielahden kartano ja tehdasalue / Kartano ja tehdasalue Vesitorni ja keittämö hallitsevat maisemaa maamerkkeinä. Alue muodostaa kerroksellisen tehdasalueen, jota on täydennetty vähitellen. Lielahi liittyy läheisesti Niemen kartanoon ja asuinalueeseen. Lielahdessa oli aikoinaan isoja maatiloja ja kartanoita, joiden vaikutuksesta perustettiin myös torppia. Teollisuus Lielahdessa alkoi sellun keitolla kartanon navetassa v. 1914. Lielahi oli vuoteen 1950 asti Ylöjärveä.	M5
Pyynikin kohteet ja Viikinsaari / Varala, Pyynikin Trikoo ja Rosendahl Pyynikin harju kuuluu Tampereen huomattavimpiin luonnonmaisemakokonaisuuksiin. Sen korkeus Pyhäjärven pinnasta on 77m. Pyynikki on osa pitkää harjumuodostelmaa, joka lähtee Salpausselältä ja jatkuu aina Etelä-Pohjanmaalle asti. Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Kun kaupunki perustettiin 1779, saivat kaupunkilaiset Pyynikin alueen yhteislaidunmaaksi ja kerätä sieltä käyttöpuunsa. Pyynikillä on myös merkittävää rakennushistoriaa: Pyynikin Trikoon tuotantorakennukset 1898-1971, hotelli Rosendahl 1977, Pyynikin kesäteatteri 1959/1994, asuinkerrostaloja, työsuhteasuntoja, Varalan urheilupuisto 1893-1976, asuinpientaloja ja tuotantorakennuksia 1800-luvulta alkaen.	M6
Kaupin pumppaamo ja vesitornit / Vanha ja uusi vesitorni Yleinen vesijohto on ollut Tampereella toiminnassa vuodesta 1884 lähtien. Kohteessa on kaksi vesitornia, joiden katolla on observatoriot. Korkeapainevesijohdon säiliö rakennettiin Pyynikille, kun huomattiin että paine keskustassa olevassa vesijohdossa ei riitä korkeampia rakennuksia varten. Tämä kävi pieneksi ja uusi rakennettiin Kauppiin 1928. Tämäkin kävi pieneksi ja uusin rakennettiin entisen viereen 1959. Tornit ovat säilyttäneet arkkitehtoniset piirteensä. Kaupinojan pumppulaitos toimii edelleen.	M7
Kaupin pumppaamo ja vesitornit / Kaupinojan pumppulaitos Kts. kohde M7, johon kohde M8 liittyy. Maakuntakaavassa yhteen liittyvät kohteet on yleiskaavassa erotettu kahdeksi eri kohteeksi esittämisteknisistä syistä.	M8
Petsamo Petsamo on 1920-50-lukujen esikaupunki. Asutushistorialtaan Petsamo edustaa työläiskaupunginosaa ja omakotirakentamisen ihannetta sekä puutarhakaupunkiaatetta.	M9
Saukonmäki ja Litukan rivitalot Pistetalot korkeimmalla kohdalla mäellä ja lamellikerrostalot rinnettä myötäillen edustivat aikansa aluerakentamisen ihanteita. Rakennukset on toteutettu 1960-luvulta alkaen. Saukonmäki vertautuu vähän vanhempaan Kalevan rakentamiseen aivan Saukonmäen naapurissa. Saukonmäki muistuttaa myös Helsingin Pihlajamäen metsälähiötä, joka oli arkkitehti Olli Kivisen ehkä tunnetuin aluesuunnittelutyö. Toisen maailmansodan jälkeen rakennettiin Saukonpuistoon parakkeja, jotka toimivat hätämajoituksena asukkaille. Hätämajoitus kesti aina vuoteen 1958 asti. Silloin valmistuivat Sammonkartanon pistetalot. Ludekylän kaupungin vuokratilat lievittivät kansalaissodan jälkeistä asuntopulaa. Litukan kaksikerroksiset rivitalot ja kahteen osaan Kekkosen tien vuoksi jakaantunut siirtolapuutarha sijoittuvat myös alueelle. Alueella on vapaa-ajan, työväen kulttuurin ja puutarha-aatteen historian rakennuksia.	M10
Kalevan ateljeetalo Kalevan ateljeetalo on rakennettu Taiteilijaseuran jäsenten asunnoiksi ja työtiloiksi v. 1961. Rakennus on edelleen käytössä ja sitä on pidetty kunnossa. Rakennus sijaitsee Kiovanpuiston eteläpuolella viihtyisässä viherympäristössä. Ateljeitten suuret ikkunat avautuvat pohjoiseen, kuten taiteen tekemisessä on tärkeää. Valo on silloin melko samanlainen, vuodenajasta riippumatta.	M11
Kantasairaala, voimalaitos ja asuinrakennukset Arkkitehtikilpailun voittivat arkkitehdit Erkki Helmaa ja Veijo Martikainen. V. 1958 aloitettiin rakennustyöt ja v. 1962 sairaala aloitti toimintansa. Uusia rakennuksia on rakennettu jatkuvasti ja muutos alueella onkin pysyvää. Sairaalaan puhutaan campus-alueena ja se on monipuolinen terveydenhoidon opetus-, terveysteknologia- ja yritysalue. Alueella on tärkeä rooli kaupunkikuvassa, Teiskontien sisääntuloväylän varressa ja Kissanmaankadun päätteenä. Hyvin hoidetut viheralueet ovat vastapainona massiiviselle rakentamiselle.	M12

Kohteen nimi	Numero
<p>Kissanmaa, Hipposkylä ja Hakametsän jäähalli Kissanmaan asemakaavoitusta voidaan pitää koko maata ajatellen huomattavana esimerkkinä toisen maailmansodan jälkeen vallinneista suunnitteluhanteista. Kissanmaalla ei ole tyyppitaloja, mutta talot ovat kuitenkin hyvin saman henkisiä. Rakentamisessa pyrittiin yhtenäiseen toteutukseen luontosuhteita myötäilevällä, mutta silti kurinalaisella yleisoteella. Hakametsän jäähalli on Suomen ensimmäinen (1965). Hipposkylän puukerrostalot on rakennettu 1947-49. Hipposkylän kaksikerroksiset kerrostalot on toteutettu pula-ajan rakentamisena ja sosiaalisena asuntotuotantona.</p>	M13
<p>Kauppaopisto Rakennus on toteutettu kilpailuvoiton perusteella ja on edustava modernin aikakauden kohde. Rakennus otettiin käyttöön v. 1965.</p>	M14
<p>Ruotula Kerrostaloissa käytössä ollut betonielementtitekniikka haluttiin hyödyntää myös pientalorakentamisessa ja kytketty omakotitalotyyppi Ruotulanrivi syntyi. Vaikka asukkaat ovat olleet taloihin tyytyväisiä, ei rakennustapa yleistynyt pientaloihin. Arvoalueeseen kuuluu myös lamelli- ja pistetaloja sekä omakotitaloja vuosilta 1963-66. Ruotulan alue ilmentää teollisuuskaupungin suunnitelmallista laajentumista mm. korkeatasoisella asuinalue suunnittelulla.</p>	M15
<p>Messukylän kirkot ympäristöineen / Vanha kirkko ja ympäristö Paikan nimi on syntynyt keskiajalla, kun pappien piti pitää kirkossa messuja. Messukylän kappeliseurakunta syntyi 1400-luvulla ja aluksi pystytettiin puinen kirkko. Seurakunnan vaurastuttua rakennettiin vielä olemassa oleva kivinen kirkko 1500-luvun alussa. Messukylänkatu/tie toimii yhtenä sisääntuloväylänä kaupunkiin. Vanhan Messukylän kunnan keskustan rakenne on edelleen nähtävissä. Palvelut ovat vähentyneet, mutta edelleen on rakennusten alakerroissa liiketiloja ja liiketoimintaa.</p>	M16
<p>Messukylän kirkot ympäristöineen / Uusi kirkko ja ympäristö Kts. kohde M16, johon kohde M17 liittyy. Maakuntakaavassa yhteen liittyvät kohteet on yleiskaavassa erotettu kahdeksi eri kohteeksi esittämisteknisistä syistä.</p>	M17
<p>Kaukajärven aloituskorttelit ja Haihara Keskisen ja Ahdin rakennusliikkeet ostivat Haiharan kartanon maat ja Tampereen laajin yksityinen aluerakentamiskohde sai alkunsa. Pitkät ja matalat talonauhat korostavat maiseman vaakasuoria linjoja Kaukajärven viettävällä rinteellä. Alueen yleisilme on hyvin yhtenäinen ja tyylikäns nauhaikkunoiden ja valkoisen ulkoverityksen johdosta. Alue on selkeästi rajautuva kokonaisuus ja venesatama sekä rantapuistot täydentävät alueen viihtyisyyttä.</p>	M18
<p>Hyppösen kenkätehdas ja Lokomon hallit Alue ilmentää suurten teollisuuslaitosten 1900-luvun alun rakentamista. Sijoittuminen irti koskesta radan varteon on seurausta koskivoimasta vapautumisesta. Junaradan läheisyys taas on tärkeä kuljetusten vuoksi. Tiilirakennus muodostaa dominantin kaupunkikuvassa.</p>	M19
<p>Rantaperkiö Rantaperkiö on Hatanpään kartanon takamaille ja huvila-alueelle rakennettu esikaupunki Härmälän tapaan. Rantaperkiön aluetta on asutettu jo 1880-luvulta lähtien. Koulu valmistui 1925. Alueeseen kuuluvat myös Hatanpäänhovi, Pyhäjärven rantapuisto, Perkiönpuiston rivitalot 1956-57 sekä kerrostalot 1950- ja 1960-luvuilta. Rantaperkiö muodostaa asunonauhan teollisuusalueen luoteispuolelle.</p>	M20
<p>Härmälä Härmälä sai nimensä Härmälän talosta, joka sijaitsi Valmetin alueella. Härmälä on Hatanpään kartanon takamaille ja huvila-alueelle rakennettu esikaupunki. Alue rakentui pääasiassa omakotialueeksi 1930-luvulla. Valmetin työväestöä varten rakennettiin myös kerrostaloja. Aluetta on laajennettu useaan otteeseen, mm. lentokentän siirryttyä Pirkkalan puolelle 1980-luvulla. Alueeseen kuuluvat Härmälän teollisuusalue ja Pyhäjärven rantapuisto, Nuolialantien asuin- ja liiketalot, Toivonkadun ja Tuomaankadun pienkerrostalot. Asemakaavalla on suojeltu laajahko omakotialue, talot rakentuneet 1920-40-luvuilla. Härmälän tunnusmerkki on kerroksellinen ja osa-alueittain yhtenäinen rakennuskanta. Puolustushallinnon rakennusperinnön säilyneet osat Pyhäjärven rannassa ovat ilmailuhistoriallisesti merkittäviä.</p>	M21
<p>Peltolampi Peltolampi on keuhkokaavioon perustuva metsälähiö. Alue koostuu keskeisestä puistosta, lamelli- ja pistetaloista sekä koulusta, 1960-luvulta alkaen. Peltolampi on ajallisesti ja tyylillisesti hyvin yhtenäinen kokonaisuus. Rakennuskanta muodostuu yhtenäisen arkkitehtuurin omaavista lamellitaloista, pistetaloista ja rivitaloista. Lähiöasemakaava v. 1964 on toteutunut pääosin. Peltolampi edustaa väljää 1960-luvun lähiökäuden rakennustapaa, jossa elementtitekniikka ei ole johtanut yksitoikkoiseen yleisvaikutelmaan. Lamellien, pistetalojen ja rivitalojen suhde on tasapainoinen. Peltolammilla toteutettiin ensimmäistä kertaa Suomessa 3M-modulia. Ensimmäiset lamellitalot valmistuivat Vaahterakujan varrelle ja tällä hetkellä iso osa niistä on opiskelija-asuntoja. Koko alueen rakennuksissa on käytetty herkkää vaaleaa väriskaalaa.</p>	M22
<p>Pynnin kohteet ja Viikinsaari / Viikinsaaren ravintola Viikinsaari kuului 1800-luvun alkupuolella Nikkilän taloon ja sittemmin saaren osti Viikin kartanon omistaja, minkä myötä nykyinen nimi syntyi. 1870-luvun alusta lähtien leipuri- ja kondiittorimestari Tallqvist piti ravintolaliikettä saarella. Ravintola oli tamperelaisen herrasväen suosima ulkoilmaravintola aina 1880-luvun loppupuolelle saakka, jolloin se suljettiin. Sen jälkeen siellä oleili muutaman vuoden Tallqvistin pässejä ja riehakasta joutoväkeä Pirkkalasta ja Tampereelta. Vuonna 1893 kaupunki osti saaren ja uusi ravintola rakennettiin palaneen tilalle 1895, mutta sekin paloi. Nykyinen ravintola rakennettiin v. 1900.</p>	M23

PAIKALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ TAI KOHDE (P1-19)

Kohteen nimi	Numero
Tohlopin rivitaloyhtiöitä EHYT-selvityksen kohde. Tohlopinkadun rivitalot (Tohlopin itäisempi alue) edustavat konstruktivistista tyyli-suuntausta. Arkkitehtuuri on onnistunutta. Alkuperäinen vaalea seinäväri on säilytetty. Alueen monipuoliset viheralueet ovat hyvin asukkaiden saavutettavissa. Katraankadun väljä rivitaloalue (läntisempi alue) vuodelta 1970 on vihreine piha-alueineen hyvä esimerkki aikansa pientaloarkkitehtuurista. Läntisempi alue ei sisällynyt kantakaupungin yleiskaavan 2040 arvoalueisiin.	P1
Kohmankaari / Ristikivi EHYT-selvityksen kohde. Kerrostaloryhmä on rakennettu 1964-73. Alue edustaa "asumasolua", jossa on keskeinen puisto ja ulkosyötteinen katuverkko. 1963 perustettu Ristikukkula oli Tampereen ensimmäinen asunto-osuuskunta ja yksi maan varhaisimpia. Aluetta on täydennetty rivitaloilla 1970-luvulla ja uusilla kerrostaloilla viime vuosina. Kohmankaaren itäosan rivitaloalue on arkkitehtonisesti edustava.	P2
Raholan asuinalueet ja Piikahaka EHYT-selvityksen kohde. Omakotitalot on rakennettu 1950-luvulta alkaen, keskusta-alueen kerrostalot 1960-luvulta alkaen. Alue on metsäkaupunki-ihanteen mukainen: alueella on oma lähipuisto, asuntokanta on monipuolista ja palvelut on keskitetty aukion laiduille. EHYT-selvityksessä arvokkaaksi kokonaisuudeksi arvioidut kokonaisuudet sisältyvät pääosin yleiskaavan merkintään P12.	P3
Lentävänniemi EHYT-selvityksen kohde. Lentävänniemi oli ensimmäisiä aluerakennuskohteita Tampereella. Aluerakentaminen alkoi, kun maat siirtyivät kaupungin omistukseen. Lentävänniemen ja viereisen Jänislahden asuntoalueen historia ulottuu kivikaudelle. Lentävänniemi oli vuoteen 1950 asti Ylöjärveä.	P4
Rautaharkko EHYT-selvityksen kohde. Alue on perustettu Hatanpään kartanon maille ja maat siirtyivät v. 1913 kaupungin omistukseen. V. 1949 alue asemakaavoitettiin ja alueen rakentuminen tapahtui pääosin 1950-luvulla. Alueelle sijoittuu pääasiansa pientaloja. Alueen merkittävien kerrostaloryhmä on Kartanonkadun kiilamaisen tontin 1969 valmistuneet neljä eri taloa sisältävä Lokomonlinna tai Lokomonhovi (lempinimeltään "Kultaharkko"). Viheralue talojen välissä kuvastaa hyvin rakennusajankohdan piharakennustyyliä.	P5
Taatala EHYT-selvityksen kohde. Taatalan tori ja Koivistontien varsi muodostavat 1950-luvulla kaavoitetun Taatalan keskustan, joka toteutui pääosin 1960-luvun alkupuolella. Koivistontien rapatut/punatiiliset rintamamieskerrostalot 1960-luvulta muodostavat edustavat ja korkeatasoiset 1960-luvun alun kaupunkikorttelit.	P6
Linnainmaa EHYT-selvityksen kohde. Kohde ei sisällynyt kantakaupungin yleiskaavan 2040 arvoalueisiin. Alueen suunnittelusta on vastannut Arkkitehtitoimisto Pekka Ilveskoski & kumppanit. Alueen rakennuskanta on säilyttänyt alkuperäisen, 80-luvulle tyypillisen ilmeensä. Alueen rakennukset ovat ilmeeltään yhtenäisiä - paikoin vaikutelma on jopa monotoninen. Kerrostaloissa käytetyt aiheet, kuten punatiilinen materiaalimaailma, valkoiset detaljit sekä päätyjen neliskanttiset erkkeri-ikkunat toistuvat rivitaloissa. Kerrostaloalue jatkuu tyyllitään varsin yhtenäisenä Lahtomäenkadun pohjoispuoliselle alueelle, joka ei EHYT-selvityksen johtopäätösten vuoksi ole yleiskaavan arvoaluetta.	P7
Kaukajärvi EHYT-selvityksen kohde. Saarenavainionkadun kerrostalot on rakennettu 1968-73. Alue muodostaa Kaukajärvellä uudemman rakentamisen eheimmän kokonaisuuden.	P8
Kalkku 1 Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvityksessä (jälleenrakennuskausi) 2016 arvioitu alue. Sisältää Kalkun länsiosissa Juuselankadun ja Juuselankujan varrella olevia alueita. On arvioitu selvityksessä arvojen säilyneisyyden osalta II-luokkaan, jossa merkittäviä alkuperäisiä arvoja on säilynyt.	P9
Kalkku 2 Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvityksessä (jälleenrakennuskausi) 2016 arvioitu alue. Sisältää Kalkun itäosissa Pitkäniemenkadun itäpuolella olevia alueita. On arvioitu selvityksessä arvojen säilyneisyyden osalta II-luokkaan, jossa merkittäviä alkuperäisiä arvoja on säilynyt.	P10
Ikuri Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvityksessä (jälleenrakennuskausi) 2016 arvioitu alue. Sisältää Ikurin eteläosissa Ikurintien, Kylväjäntien ja Kyntäjäntien varrella olevia alueita. On arvioitu selvityksessä arvojen säilyneisyyden osalta II-luokkaan, jossa merkittäviä alkuperäisiä arvoja on säilynyt.	P11
Rahola Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvityksessä (jälleenrakennuskausi) 2016 arvioitu alue. Sisältää Ippisenkadun ja osittain Voionmaankadun varrella olevia alueita. On arvioitu selvityksessä arvojen säilyneisyyden osalta I-luokkaan, jossa alueen alkuperäiset arvot lähes säilyneet.	P12
Niemi Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvityksessä (jälleenrakennuskausi) 2016 arvioitu alue. Sisältää Niemen alueen pohjoisosaa Tapulinkadun, Lauttakadun ja Pirttikadun varrella. On arvioitu selvityksessä arvojen säilyneisyyden osalta II-luokkaan, jossa merkittäviä alkuperäisiä arvoja on säilynyt.	P13

Kohteen nimi	Numero
<p>Jokipohja Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvityksessä (jälleenrakennuskausi) 2016 arvioitu alue. Sisältää Koskuentien, Päiväläisientien ja Haavikontien varrella olevat alueet. On arvioitu selvityksessä arvojen säilyneisyyden osalta I-luokkaan, jossa alueen alkuperäiset arvot lähes säilyneet.</p>	P14
<p>Järvensivu Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvityksessä (jälleenrakennuskausi) 2016 arvioitu alue. Sisältää Kuikankadun varrella ja Iidesrannassa Tiirantaipaleen ja Pöllöntaipaleen välillä olevia alueita. On arvioitu selvityksessä arvojen säilyneisyyden osalta II-luokkaan, jossa merkittäviä alkuperäisiä arvoja on säilynyt.</p>	P15
<p>Uusikylä Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvityksessä (jälleenrakennuskausi) 2016 arvioitu alue. Sisältää Kontionkadun varrella ja Uudenkylänkadun länsipuolella olevia alueita. On arvioitu selvityksessä arvojen säilyneisyyden osalta I-luokkaan, jossa alueen alkuperäiset arvot lähes säilyneet.</p>	P16
<p>Ruotula Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvityksessä (jälleenrakennuskausi) 2016 arvioitu alue. Sisältää Yli-Huikkaantien ja Ali-Huikkaantien varrella ja Koukkutien länsipuolella olevia alueita. On arvioitu selvityksessä arvojen säilyneisyyden osalta II-luokkaan, jossa merkittäviä alkuperäisiä arvoja on säilynyt.</p>	P17
<p>Takahuhti Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvityksessä (jälleenrakennuskausi) 2016 arvioitu alue. Sisältää Irjalan makasiinia ja päiväkotia ympäröivät alueet Kuusimäenkadun, Kolarinkadun, Loutunkadun ja Irjalankadun molemmin puolin. On arvioitu selvityksessä arvojen säilyneisyyden osalta I-luokkaan, jossa alueen alkuperäiset arvot lähes säilyneet.</p>	P18
<p>Pappila Yhtenäisten pientaloalueiden arvoselvityksessä (jälleenrakennuskausi) 2016 arvioitu alue. Sisältää Tanhuankadun länsipuolen ja Kukkoinkivenkadun varrella olevat alueet. On arvioitu selvityksessä arvojen säilyneisyyden osalta II-luokkaan, jossa merkittäviä alkuperäisiä arvoja on säilynyt.</p>	P19

 MUINAISJÄÄNNÖSKOHDE (SM1-59)
 ALUEEN OSA, JOLLA SIJAITSEE MUINAISMUISTOLAILLA RAUHOITETTUJA KIINTEITÄ MUINAISJÄÄNNÖKSIÄ

Kohteen nimi	Numero	Tyyppi	Ajoitus
Mustalammi	SM1	puolustusvarustukset	historiallinen
Villilänsalmi	SM2	puolustusvarustukset	historiallinen
Ulvila-Tampere-tie 1	SM3	kulkuväylät	historiallinen
Kalkku Mustavuori laskettelurinne	SM4	puolustusvarustukset	historiallinen
Kalkku Mustavuori	SM5	puolustusvarustukset	historiallinen
Kalkku Mustavuori 2	SM6	maarakenteet	historiallinen
Kaarilan rakuunatorppa	SM7	asuinpaikat	historiallinen
Harjun hautausmaa	SM8	hautapaikat	historiallinen
Miesmäenpuisto	SM9	puolustusvarustukset	historiallinen
Pyhällönpolku	SM10	kivirakenteet	ajoittamaton
Lentävänniemi 1	SM11	kivirakenteet	esihistoriallinen
Lentävänniemi 2	SM12	hautapaikat	pronssi- ja/tai rautakautinen
Lentävänniemi 3	SM13	asuinpaikat	kivikautinen
Reuharinniemi	SM14	hautapaikat	pronssi- ja/tai rautakautinen
Niemi 2	SM15	kivirakenteet	historiallinen
Niemen kylä (Niemis)	SM16	asuinpaikat	historiallinen
Lielähti rustholli	SM17	asuinpaikat	historiallinen
Pispalan tori	SM18	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
Pispa	SM19	asuinpaikat	kivikautinen
Pispala (Pispala)	SM20	asuinpaikat	historiallinen
Pispalan tukkitie 1	SM21	teollisuuskohteet	historiallinen
Mäkikatu 43	SM22	puolustusvarustukset	historiallinen
Mäkikatu 35	SM23	puolustusvarustukset	historiallinen
Mäkikatu 23, 24	SM24	puolustusvarustukset	historiallinen
Pispan koulu	SM25	puolustusvarustukset	historiallinen
Pispalanharju	SM26	puolustusvarustukset	historiallinen
Susikolunpuisto	SM27	puolustusvarustukset	historiallinen
Tahmelan lähde	SM28	kultti- ja tarinapaikat	ajoittamaton
Pispalan pulteriaita	SM29	kivirakenteet (rajamerkit)	historiallinen
Pyynikin tulitikkutehdas	SM30	teollisuusrakennukset	1800-luvun jälkipuoli
Hatanpää, Hatanpään muistokivi	SM31	muistomerkit, kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
Härmälän vanha silta	SM32	kulkuväylät	historiallinen
Lappi Rauhaniemi	SM33	taide, muistomerkit	historiallinen
Aurinkokallio	SM34	taide, muistomerkit	historiallinen
Niihama Soukko	SM35	kivirakenteet	historiallinen
Lammassaari	SM36	asuinpaikat	rautakautinen
Ruske Waha	SM37	muistomerkit	historiallinen
Aitovuoren rako	SM38	muistomerkit	historiallinen
Pappinen 1	SM39	asuinpaikat	kivikautinen
Linna	SM40	kivirakenteet	rautakautinen
Kukkojenkivenmäki	SM41	hautapaikat	rautakautinen
Takahuhti	SM42	asuinpaikat	historiallinen
Veijanmäenkatu	SM43	asuinpaikat	rautakautinen
Pappulanmäki	SM44	hautapaikat	rautakautinen
Veijankuja	SM45	hautapaikat	rautakautinen
Kalevanrinne NW	SM46	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
Kalevankangas	SM47	maarakenteet	historiallinen
Kalevanrinne SE	SM48	maarakenteet	historiallinen
Kokinpelto	SM49	asuinpaikat	kivikautinen
Messukylän kirkko	SM50	kirkkorakenteet	keskiaikainen
Turtola (Messukylä)	SM51	asuinpaikat	historiallinen
Turtolan makasiini	SM52	muistomerkit	historiallinen
Finninmäki	SM53	kivirakenteet	historiallinen
Lukonlahdentie	SM54	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
Pärrinkoski	SM55	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
Peltolammin kipinäaita	SM56	kulkuväylät	historiallinen
Levo 1	SM57	kivirakenteet	historiallinen
Rajasaari	SM58	kivirakenteet	historiallinen
Muuransuo	SM59	kivirakenteet	historiallinen
Ojalan turverata ja tehdas	sm-2	teollisuuskohteet	historiallinen

 MUU ARKEOLOGINEN KULTTUURIPERINTÖKOHDE (s1-37)

Kohteen nimi	Numero	Tyyppi	Tyyppin tarkenne	Ajoitus
Raholan kartano	s1	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Tohloppi	s2	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Kaarila	s3	kylänpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Kaarilan - Hyhkyn tie	s4	kulkuväylät	tienpohjat	historiallinen
Hyhky (Hyhky)	s5	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Epilänharju	s6	puolustusvarustukset	tykkiasemat	historiallinen
Nottbeekin hautausmaan tie	s7	kulkuväylät	tienpohjat	historiallinen
Hiedanrannan möljä	s8	teollisuuskohteet	uittolaitteet	historiallinen
Pättiniemenpuisto	s9	kivirakenteet	kiukaat	historiallinen
Pöllipuisto	s10	kulkuväylät	tienpohjat	historiallinen
Siivikkala	s11	kylänpaikat	asuinpaikat	historiallinen
Reuharinsaari	s12	kivirakenteet	kivimuurit	historiallinen
Pyynikki	s13	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Pyynikinrinne	s14	kaivannot		historiallinen
Sulkavuori	s15	puolustusvarustukset	ilmatorjunta-asemat	uusi aika
Järvensivu	s16	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Puhoonlahti	s17	kaivannot		historiallinen
Puolimatkan tiilitehdas	s18	tehdasrakennukset	tiiliruukit	uusi aika
Romsinlahti	s19	kivirakenteen		historiallinen
Venevalkama	s20	taide, muistomerkit	kalliohakkaukset	historiallinen
Pohjoiskallio	s21	taide, muistomerkit	kalliohakkaukset	historiallinen
Kaupinojan saha	s22	teollisuuskohteet	saha	historiallinen
Tuomikallio	s23	puolustusvarustukset	ilmatorjunta	uusi aika
Takahuhti Irtjala	s24	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Ristinarkku (Takahuhti)	s25	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Jankankatu 19	s26	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Provasti (Pappila)	s27	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	kivikautinen, rautakautinen
Sikosuonmäki	s28	kultti- ja tarinapaikat		ajoittamaton, historiallinen
Tampere - Kangasala-tie	s29	kulkuväylät	tienpohjat	historiallinen
Juva	s30	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Haihara Keskinen ja Alanen	s31	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Haihara Ylinen	s32	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Juvela	s33	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Leinola	s34	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Pöngänmäen torppa	s35	asuinpaikat	torpanpaikat	historiallinen
Vihilahti/Metsola	s36	kulkuväylät	laiturirakenne	historiallinen
Näsijärvi (hylky)	s37	alusten hylty		historiallinen

LAILLA SUOJELTU KOHDE (R1-5)

Kohteen nimi	Numero	Laki, asetus tai sopimus
Viinikan kirkko	R1	Kirkkolailla suojeltu kohde
Kalevankankaan kappeli	R2	Kirkkolailla suojeltu kohde
Kalevan kirkko	R3	Kirkkolailla suojeltu kohde
Messukylän vanha kirkko	R4	Kirkkolailla suojeltu kohde
Messukylän kirkko	R5	Kirkkolailla suojeltu kohde

Yleiskaavan toteuttaminen

Yleiskaavoitus ja maankäytön toteuttamisen ohjelmoinnin kytkeytyminen on tärkeää, jotta kaupungin kasvu ja kehitys tapahtuvat hallitusti. Kaupunkirakenteen osalta tavoitteen mukaisen hiilineutraaliuden saavuttaminen vuoteen 2030 mennessä tarkoittaa täydennysrakentamisen monipuolisuutta ja sekoittuneisuutta sekä täydentämisen sijoittamisen ohjaamista kestävästi ilmastopäästöjen kannalta edullisille vyöhykkeille. Lisäksi se on monesti kuntataloudenkin kannalta edullisempaa kuin yhdyskuntarakenteen laajentaminen, sillä täydennysrakentaminen ja tiivistäminen eivät edellytä yhtä laajasti investointeja infrastruktuuriin ja palvelurakentamiseen, kuin kokonaan uusien kaupunginosien rakentaminen.

Kestävä Tampere 2030 -ohjelma

Tampereen tavoitteena on kasvaa kestävästi ja olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Keskeistä on vähentää kaupunkikehityksen, asumisen, liikkumisen, energian ja kulutuksen päästöjä. Tiekarttaa tehdään yhteistyössä kaupungin palvelualueiden, liikelaitosten ja yhtiöiden kanssa ja siinä asetetaan tavoitteet ja toimenpiteet, joilla päästöjä vähennetään ainakin 80 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, ja loput kompensoidaan hiilinieluilla. Ohjelmassa määritellään toimenpiteet

yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa ja käynnistetään projekteja niiden toteuttamiseksi. Ilmaston kannalta myönteisiä ratkaisuja etsitään sidosryhmien kanssa yhteisillä kehitysalustoilla. Vuoden 2019 aikana on valmisteltu tiekartta kohti hiilineutraalia Tamperetta 2030. Tavoitteena on viedä tiekartta kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi kevään 2020 aikana.

[> Kestävä Tampere 2030 -ohjelma](#)

Asemakaavoitusohjelma

Yleiskaavaa toteutetaan asemakaavoituksella. Asemakaavoitusohjelma laaditaan ja hyväksytään kaupunginhallituksessa vuosittain seuraavalle viidelle vuodelle. Se valmistellaan yhteistyössä elinvoiman ja kilpailukyvyn, hyvinvoinnin ja kaupunkiympäristön palvelualueiden kanssa. Vuosien 2020-2024 kaavoitusohjelman lähtökohtina ovat kaupunkistrategiassa asetetut tavoitteet rakentamisen riittävän tason mahdollistamisesta ja monipuolisten asumisvaihtoehtojen turvaamisesta.

Ohjelmassa varaudutaan vastaamaan tulevilla viisivuotiskaudella vuosittaiseen väestönkasvun tavoitteeseen. Tampereen kaupungin strategian mukaisesti yhdyskuntarakennetta tiivistetään kaavoittamalla yli 80 % asuinkerrosalasta Yleiskaava 2040 mukaisiin keskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeille; tälle kasvun vyöhykkeelle sijoittuu 91 % kaavoitusohjelman kohteiden asuntokerrosalasta.

[> Asemakaavoitusohjelma kaupunginhallituksessa 25.11.2019](#)

PALM

Konsernin maankäytön toteuttamisen ja investointien pitkän aikavälin suunnitelma (PALM) on osa kaupungin talous- ja strategiaprosessia. PALM-suunnitelma koostuu maankäytön toteutusohjelmasta sekä tähän pohjautuvista investointisuunnitelmista seuraaville 15 vuodelle. PALM-suunnitelman taustalla on kaupunkistrategiassa asetetut kaupungin kasvua, kaupunkirakennetta sekä taloutta koskevat tavoitteet. Maankäytön toteutusohjelma on

suunnitelma siitä, miten ja millä aikataululla kaupungin asuntorakentaminen ja yritysalueet toteutuvat seuraavien 15 vuoden aikana. Tällä valtuustokaudella maankäytön toteutusohjelman lähtökohdana on tavoitellun 1,4 prosentin väestönkasvun mahdollistaminen, tarpeita vastaava yritystonttitarjonta sekä kaupungin talouden kannalta kestävä investointitaso. Maankäytön toteutusohjelmassa on ohjelmoitu keskimäärin 230 000 asuinkerrosneliömetrin ja 3 100 asunnon rakentuminen vuosittain.

[PALM kaupunginhallituksessa 10.12.2018](#)

Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelma (SUMP)

Tampereella laaditaan Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelmaa eli SUMPia. Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelma kuvaa, miten urbaani ja kestävä kasvu liikumisessa tarkoittaa ja mitkä ovat keskeisiä toteutettavia toimenpidekokonaisuuksia.

[Tampere askeleen edellä - Kävelyn ja kaupunkielämän visio ja tavoitteet 2030](#)

Ohjelmat ja hankkeet

Yleiskaava ohjaa monia kaupunkirakenteen kehittämistä koskevia erillisiä ohjelmia ja hankkeita. Yksi täydennysrakentamista ohjaava väline on kunnan maapolitiikka. Tampereen osalta raakamaahankinnan rinnalla kaavoitun maan hankinta lisää kaupungin omia mahdollisuuksia täydennysrakentamisen edistämiseen. Tiivistyvän kaupunkirakenteen laatua ohjataan pysäköintipolitiikan linjauksilla, erilaisilla viheralue- ja viherpalveluohjelmilla ja luonnonsuojelualueiden

hoito- ja käyttösuunnitelmilla. Hulevesien hallinnasta on laadittu päivittyvä hulevesiohjelma. Asukkaisiin kohdistuvaa haitallista melua pyritään hallitsemaan meluntorjunnan toimintasuunnitelman avulla. Samaan aikaan yleiskaavatyön kanssa on vireillä kansallisen kaupunkipuiston hakuvaiheen valmistelu.

> [Tampereen kärkiohjelmat](#)

> [Tampereen strategiaa tarkentavat ja täydentävät erillishjelmat ja -suunnitelmat](#)

Seaturatika

Seaturatikan eli Tampereen seudullisen raitiotien yleissuunnittelussa tarkastellaan raitiotien laajentamista Tampereelta Pirkkalan, Kangasalan Lamminrahkan ja Saarenmaan sekä Ylöjärven suuntiin. Yleissuunnittelun tavoitteena on määrittää Tampereen kaupunkiseudun raitiotiejärjestelmän kehittämispolku. Yleissuunnittelu aloitettiin kesällä 2019. Työn aikana tutkitaan ja vertaillaan vaihtoehtoja kaikilla ratasuunnilla vuorovaikuttaisen suunnittelun ja vaikutusten arvioinnin perusteella.

Tavoitteena on tehdä päätöksiä ratalinjauksista syksyn 2020 aikana neljän yleissuunnitelman tilaajakunnan valtuustoissa.

> [Seaturatikan hankesivusto](#)

seaturatika.fi

Yleiskaavan vaikutukset

Yleiskaavan tavoitteet pohjautuvat kaupunkistrategiaan. Erityisesti strategian teema "Urbaani ja kestävästi kasvava" ohjaa keskeisesti kantakaupungin yleiskaavan ratkaisuja. Kaavaprosessin osalta "Yhdessä tekevä ja inhimillinen" teeman osallisuus ja digitaalisuuden hyödyntäminen kytkeytyvät yleiskaavatyöhön. Lisäksi yleiskaavaan liittyvät vahvasti "Luova ja innovatiivinen" teeman tavoitteet koskien yritysten ja työpaikkojen syntyä ja kasvua sekä Tampereen valtakunnallista ja kansainvälistä saavutettavuutta.

Tampereen strategian toteutumista seurataan vuosittain kokoamalla strategian tavoitteiden toteumatiedot visuaaliseen Tampereen Pulssi -palveluun. "Urbaani ja kestävästi kasvava" -teeman seurattavista tavoitteista: väkiluvun kasvu, keskustan elinvoiman vahvistuminen, asemakaavoituksen kohdistuminen aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä CO₂-päästöjen vähentämisen tavoitteet ovat toteutumassa. Asuntokannan monipuolisuustavoitteen toteutumista ja kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuuden nousua ei voida arvioida.

Yleiskaavaluonnoksen vaikutusarviointi on ryhmitelty strategian "Urbaani ja kestävästi kasvava" -teeman tavoitteiden pohjalta. Erityisesti yleiskaavassa korostuvat strategian kasvuun, hiilineutraalisuuteen sekä kestäväan liikkumiseen liittyvät tavoitteet. Vaikutusarviointi on laadittu pääosin asiantuntija-arvioina osana kaavaluonnoksen valmistelua. Ilmastovaikutuksia on arvioitu osana Suomen ympäristökeskuksen tutkimushanketta Kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen hyvät käytännöt ja kokeilut (YKR-demo) ja tuotettu yhdyskuntarakenteen päästöjen mallintamista kuvaava työkalu.

➤ [Tampereen Pulssi](#)

www.tampereenpulssi.fi/

Kestävä kasvu	▼
Keskustojen ja asuinympäristöjen kehittäminen	▼
Keskustojen saavutettavuus ja kestävä liikkuminen	▼
Laadukkaat viheralueet ja -verkotot	▼
Asumisen kehittäminen	▼
Hiilineutraalisuus	▼
Kestävä arki ja osallisuus	▼
Liikkumisen palvelut	▼
Osallistuminen	▼
Digitaaaliset palvelut	▼
Elinkeinotoiminnan edellytyksien turvaaminen	▼
Valtakunnallinen ja kansainvälinen saavutettavuus	▼

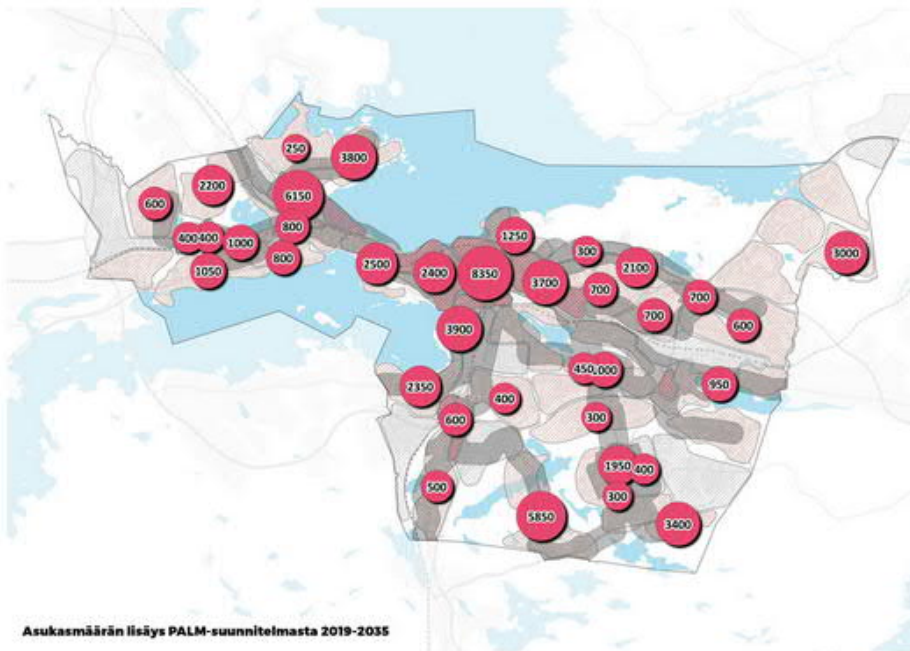
Kestävä kasvu

Strategian mukaisesti kaupungin tavoitteena on kasvaa vuosittain keskimäärin noin 3 000 uudella asukkaalla. Maankäyttöä, asumista, liikennettä, palveluja, taloutta ja investointeja tarkastellaan kasvutavoitteen suhteen kokonaisuutena. Yhdyskuntarakennetta tiivistetään ja kasvua suunnataan ensisijaisesti joukkoliikennevyöhykkeelle ja aluekeskuksiin. Raitiotietä kehitetään kaupungin liikennejärjestelmän runkona.

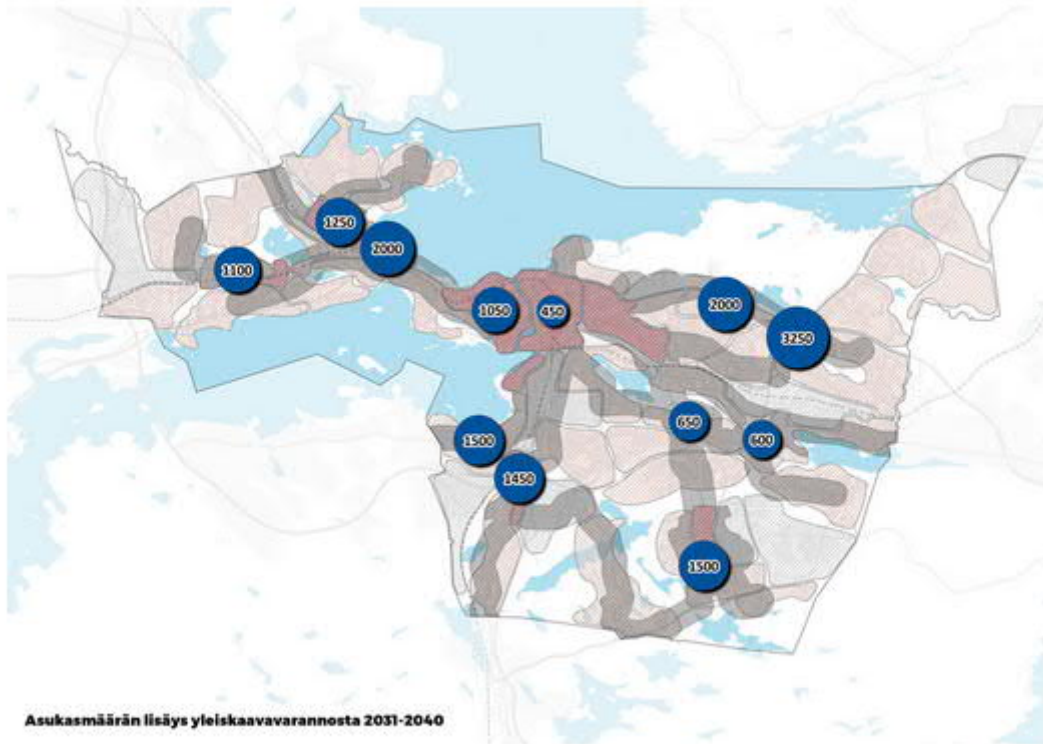
Kasvutavoite ja maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen, talouden sekä investointien kokonaisuus liittyvät saumattomasti yleiskaavatyöhön ja siinä esitettyihin ratkaisuihin. Yleiskaava onkin monelta osin kaupunkistrategian kuva.

Yleiskaavan vaikutusten arvioinnin yhtenä lähtökohtana toimii päästölaskentatyön yhteydessä muodostettu kantakaupungin yhdyskuntarakenteen tulevaisuusskenaario, joka toteuttaa tavoitellun noin 3 000 uuden asukkaan vuosikasvun nykyhetkestä vuoteen 2040 saakka. Skenaarion mukaisesti kaupungin kasvu suuntautuu yhdyskuntarakennetta tiivistäen ensisijaisesti joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin. Yhdyskuntarakenteen tiivistyessä paranee myös yhdyskuntataloudellinen tehokkuus.

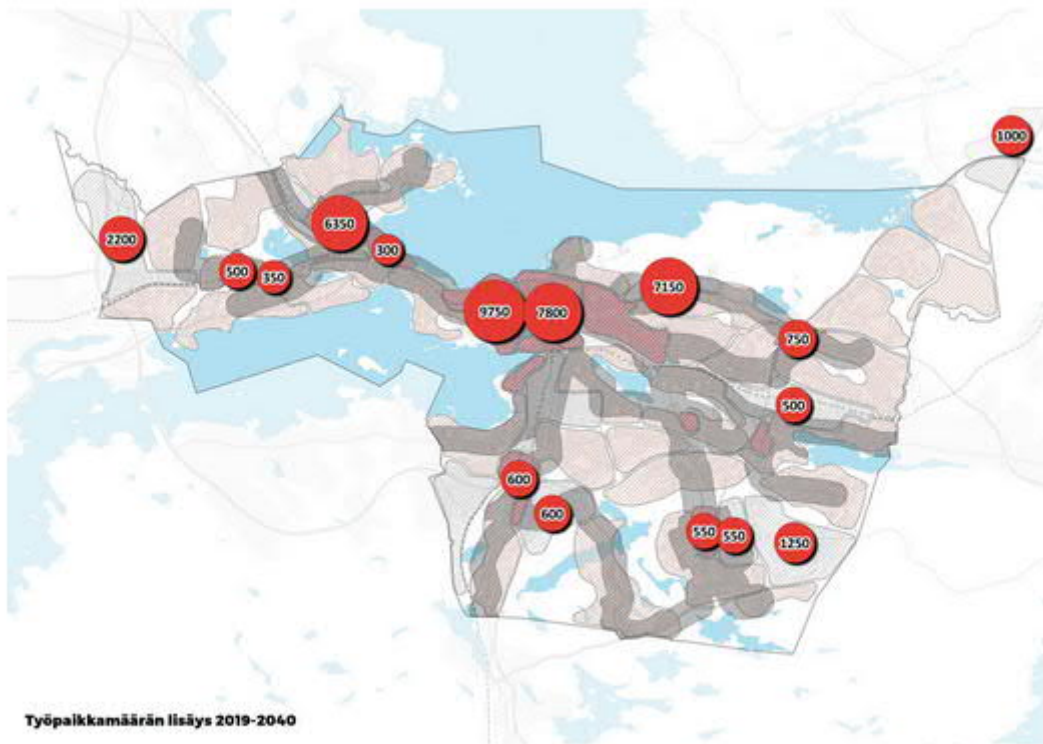
Merkittävä osa kantakaupungin kasvusta tuleville vuosille on jo mahdollistettu olemassa olevan tontti- ja asemakaavavarannon muodossa tai määritelty kaupungin omassa PALM-ohjelmointityössä. Tämän toteutuspotentiaalin voidaan myös olettaa realisoituvan kutakuinkin ennakoitussa laajuudessaan, jolloin kaupungin kasvuun vastaaminen edellyttää lisäksi yleiskaavavarannon merkittävää toteutumista 2030-luvulle siirryttäessä. Jotta kaupunkirakenteen kestävyttä ja hiilineutraalisuutta koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa, edellytetään asunto- ja toimitilarakentamisen osalta jatkossa nykyistä jonkin verran rajaavampaa sijoittumisen ohjausta, joka toteutuu käytännössä asemakaavoituksen ohjelmoinnin kautta. Tätä ennakoiden yleiskaavavarannosta oletetaan toteutuvan ensisijaisesti keskusta-alueiden kehittämistä sekä raitiotiejärjestelmän laajentumista tukevaa varantoa. Pyrkimys kasvun suuntaamiseksi entistä tiiviimmin yhdyskuntarakenteen edullisimmille vyöhykkeille käy ilmi oheisista kartoista ja taulukoista, jotka kuvaavat ennakoitun asukas- ja työpaikkalisäyksen sijoittumista suhteessa yleiskaavan Kaupunkistrategian kasvuun ja elinvoiman vyöhykkeeseen sekä keskustatoimintojen alueisiin.

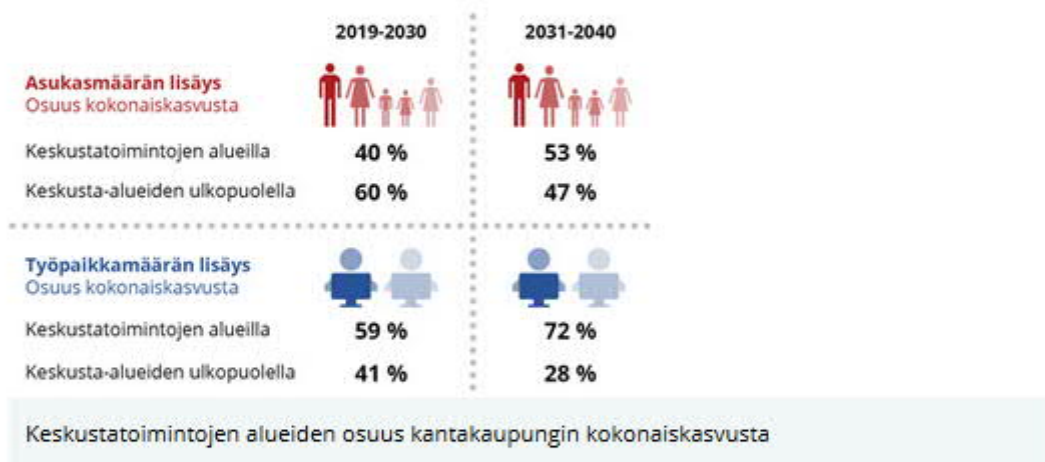
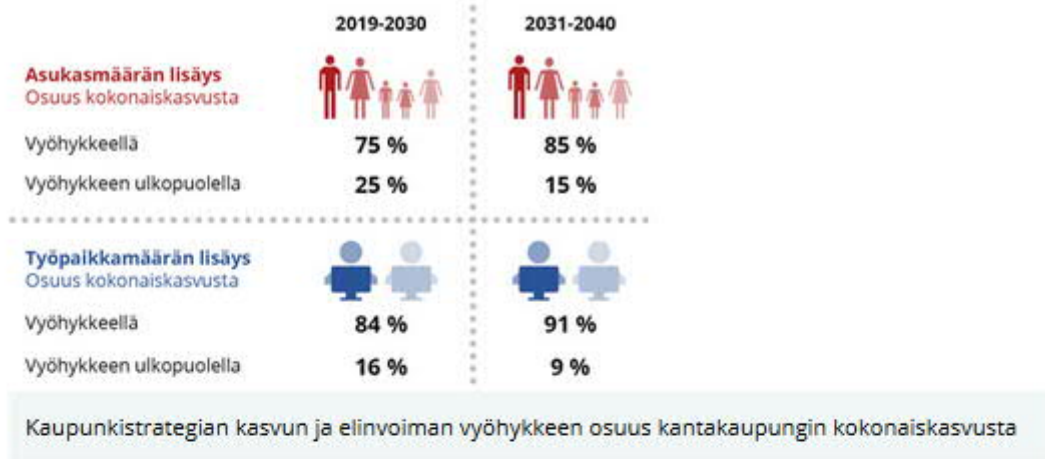
Lähde: Yleiskaavan maankäyttöskenaario 2019-2040

Lähde: Yleiskaavan maankäytöskenaario 2019-2040

Lähde: Yleiskaavan maankäytöskenaario 2019-2040

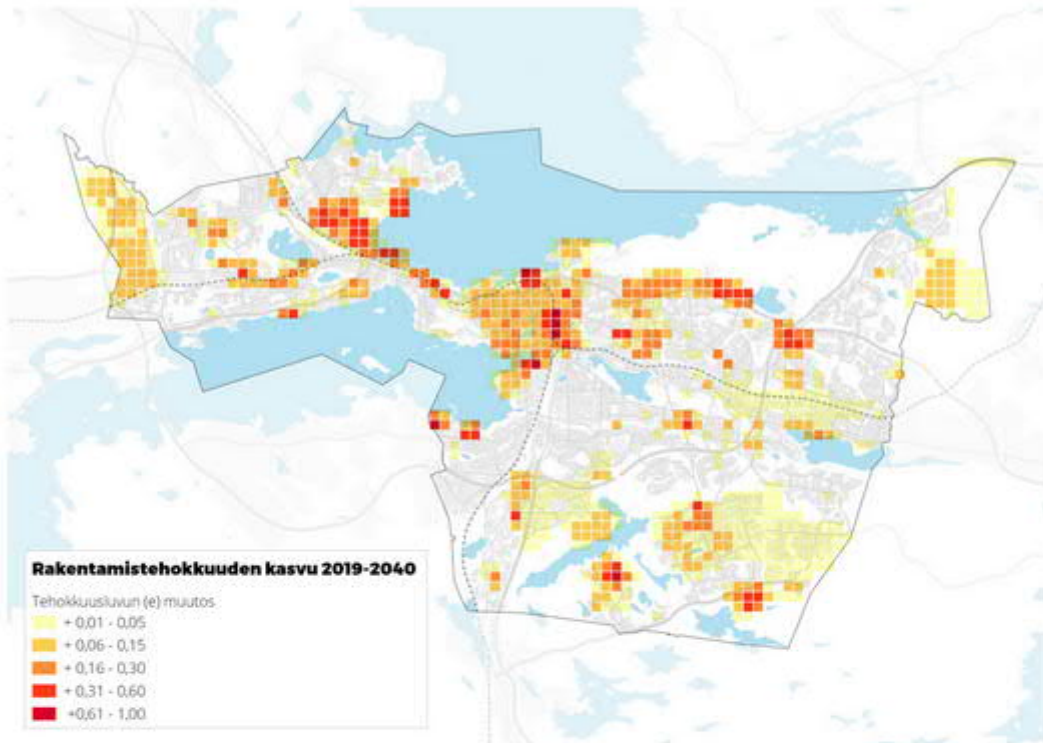

Kaupunkistrategian tavoitteiden mukainen kestävä ja sekoittunut kaupunkirakenne, jossa asumista ja muuta maankäyttöä sekä niitä tukevaa palveluverkkoa ja liikennejärjestelmää käsitellään kokonaisuutena, edellyttää toteutuakseen myös toimitilarakentamisen ohjelmointia. Säilyttääkseen työpaikkaomavaraisuutensa nykytasolla suhteessa asukasmäärän kasvuun tulee kaupungin varautua siihen, että kasvavalle palvelusektorille löytyy sijoittumispaikkoja entisestään tiivistyvistä kantakaupungista tulevaisuudessakin. Tämä koskee erityisesti yleiskaavan uudistuvia ja tehostuvia keskusta-alueita, jotka tarjoavat mahdollisuuksia monitoimintaisen kaupunkirakenteen muodostumiselle. Yleiskaavassa sekoittuneen rakenteen muodostumista edistetään muun muassa keskustatoimintojen ja asumisen alueita koskevalla määräyksellä, jonka mukaisesti alueille sijoittuvissa yksityisten kehittämishankkeissa tulee varautua myös julkisten ja yksityisten palvelujen tarvitsemiin tilavarauksiin sekä toimitilojen kokonaismäärän riittävyyteen.

Yleiskaavassa ei ole osoitettu varsinaisia yhdyskuntarakenteen tehokkuustavoitteita sille, kuinka tiiviinä asunto- ja toimitilarakentamisen tulisi toteutua. Asumisen alueiden osalta kerros- ja pientaloalueiden käyttötarkoituksia ei ole eroteltu, joten kaupunginosia voidaan uudistaa joustavasti vaihtelevin tehokkuuksin riippuen kulloisestakin kontekstista. Monissa kohdin kaupunkirakenteen uudistaminen edellyttää kuitenkin merkittävää rakentamistehokkuuden nostoa sekä kaupunkiympäristön laadun että taloudellisen toteutettavuuden näkökulmasta. Tällaisia alueita ovat ennen kaikkea yleiskaavan tiivistyvät keskusta-alueet sekä osa kokonaissuunnittelun tarvealueista, joilla tavoitellaan tulevaisuudessa asemakaavojen käyttötarkoituksen ja rakentamistehokkuuden muutoksia. Olevassa kaupunkiympäristössä tapahtuva muutos on erityisen merkittävä uudistuvan keskustan merkinnällä (c-2) osoitetuissa keskuksissa, kuten Lielahdessa ja Lakalaivassa, missä kaupunkikehittäminen tarkoittaa käytännössä alueiden uudelleen rakentamista myös purkavan saneerauksen keinoin. Yhdyskuntarakenteen tulevaisuusskenaarion laatimisen yhteydessä tehdyn arvion mukaan kantakaupungista saattaa poistua keskusta-alueiden (ydinkeskusta pois lukien) uudistamisen myötä noin 270 000 kerrosneliötä lähinnä yksikerroksista liike- ja teollisuusrakentamista. Käytännössä huomattava poistuma edellyttää yhdyskuntataloudellisesta näkökulmasta rakennustehokkuuden nostoa uudelleen rakentamisen infra- ja muutostaloudellisten kattamiseksi, mutta samalla syntyy myös uudenlaista kaupunkikehittämisen potentiaalia. Kaupunkirakenteen tehostuessa mahdollistuvat sekä tiiveyden ja sekoittuneisuuden tuottamat kasautumisedut että lähiympäristöä laadullistavat toimenpiteet, kuten keskustamaisen julkisen kaupunkitilan muodostaminen.

Kaupunkirakenteen tehostumisella on luonnollisesti heijastusvaikutuksia myös kantakaupungin liikkumisen olosuhteisiin ja palveluverkon kehitykseen. Erityisesti täydentyviin keskuksiin sekä laajemmin tiivistyville joukkoliikennevyöhykkeille muodostuu rakennetta, jonka tiiveyden ja sekoittuneisuuden aste mahdollistaa parhaassa tapauksessa autottoman arjen tai vähintäänkin yksityisauton käytön vähentämisen. Lisäksi keskustamaisessa rakenteessa on luontevaa toteuttaa kestäviä liikkumismuotoja, erityisesti kävelyä ja pyöräilyä, priorisoivaa lähiympäristöä. Toisaalta toistaiseksi ei ole näköpiirissä tilannetta, jossa yksityisautoilun kokonaissuorite vähenisi merkittävästi ainakaan, kun huomioidaan ympäröivän kaupunkiseudun ja lisääntyvien vapaa-ajan matkojen generoima liikennemäärien kasvu. Huolimatta uudistuvan autokannan myötä vähäpäästöisemmäksi muuttuvista käyttövoimista autoilu on kasvavassa kaupungissa edelleen tila- ja viihtyisyyssysäys, jota joudutaan ratkomaan maankäytön ja liikenteen yhteensovittamisen ohella myös muilla keinoilla, kuten vaikuttamalla autoilun kustannuksiin tai keventämällä pysäköintinormia erityisesti keskeisillä kaupunkialueilla. Palveluverkon osalta yleiskaavaratkaisu ohjaa monipuolisen palveluvalikoiman syntyä erityisesti uudistuvien alue- ja paikalliskeskusten C-alueille. Asioinnin ja kulutustottumusten muutos näyttäisi myös ohjaavan käyttäytymistä siihen suuntaan, että palveluja haetaan enenevässä määrin hyvin varustelluista, hieman suuremmista keskuksista. Tämä korostaa entisestään aluekeskusten kestävästä saavutettavuudesta merkitystä ympäröiviltä asuinalueilta käsin.

Kantakaupungin yhdyskuntarakenteen tehostumista on määrällisesti kuvattu oheisessa karttakuvassa, joka esittää rakentamistehokkuuden kasvua ennakoitun maankäytön toteutuessa vuoteen 2040 mennessä. Yhdyskuntarakenteen tiiveyttä on tässä mitattu niin sanotulla tehokkuusluvulla "e", joka ilmaisee kussakin ruudussa olevan rakennetun kerrosalan suhteessa ruudun maapinta-alaan. Merkittävintä tehokkuuden lisäys on yleiskaavan keskusta-alueilla sekä tiettyjen joukkoliikennekäytävien suunnissa, joita ovat Tesoma-Epilä, Hatanpää-Härmälä sekä TAYS-Ruotula.

Lähde: Yleiskaavan maankäytöskenaario 2019-2040

Kaupunkirakenteen kehitys kaupunkistrategian kasvun ja elinvoiman vyöhykkeellä

Kasvun kestävyttä on mahdollista arvioida kokoavasti tarkastelemalla yleiskaavan kaupunkistrategian kasvun ja elinvoiman vyöhykkeellä tapahtuvaa kehitystä maankäytön toteutuessa ennakoitusti vuoteen 2040 mennessä. Seuraavassa kehitystä on arvioitu suhteessa tunnistettuihin kestäväen kaupunkirakenteen tavoitteisiin, jotka perustuvat joko kansainväliseen tutkimuskirjallisuuteen tai kaupungin nykyrakenteesta tehtyihin havaintoihin. Kestävyys on luonnollisesti moniulotteinen kysymys, johon liittyy ekologisen ja taloudellisen ohella myös sosiaalisia ja kulttuurisia аспекteja, mutta yhdyskuntarakenteen osalta määrälliset kestävyystavoitteet voidaan Tampereen kontekstissa pelkistää esimerkiksi seuraavanlaisiksi jaotteluksi:

1. Riittävä kaupunkirakenteen tiiveys

1a. Joukkoliikennekaupungin mahdollistava tiiveys; vähintään 35 asukasta ja työpaikkaa hehtaarilla

1b. Kävelykaupungin mahdollistava tiiveys; vähintään 100 asukasta ja työpaikkaa hehtaarilla

Tiiveyden kynnsarvot perustuvat australialaistutkijoiden Peter Newmanin ja Jeff Kenworthin vuosikymmenten saatossa tekemään, yhdyskuntien autoriippuvuutta koskevaan tutkimukseen, jota varten he ovat keränneet tietoa toteutuneista yhdyskuntarakenteen ominaispiirteistä lukuisissa kaupungeissa eri puolilla maailmaa.

2. Riittävä kaupunkirakenteen sekoittuneisuus

Keskustamainen sekoittuneisuuden aste; asukas- ja työpaikkamäärän keskinäinen prosentuaalinen jakauma välillä 20/80 - 80/20, eli asuntovaltaiselle alueelle sijoittuu merkittävästi myös työpaikkoja ja päinvastoin

Sekoittuneisuuden kynnsarvot perustuvat havaintoihin siitä, millainen väestö- ja työpaikkajakauma tällä hetkellä vallitsee Tampereen keskustassa, jota voidaan pitää aidosti sekoittuneena kaupunkialueena. Sekoittuneisuutta on analysoitu jäljempänä tarkemmin omassa osiossaan.

3. Tiiveyden myötä laskeva autoistumisaste

3a. 1-autoisten asutokuntien osuus ylittää 2-autoiset; 2-autoisten osuus alle 30 %

3b. Autottomien asutokuntien osuus ylittää 1-autoiset; autottomien osuus yli 40 %

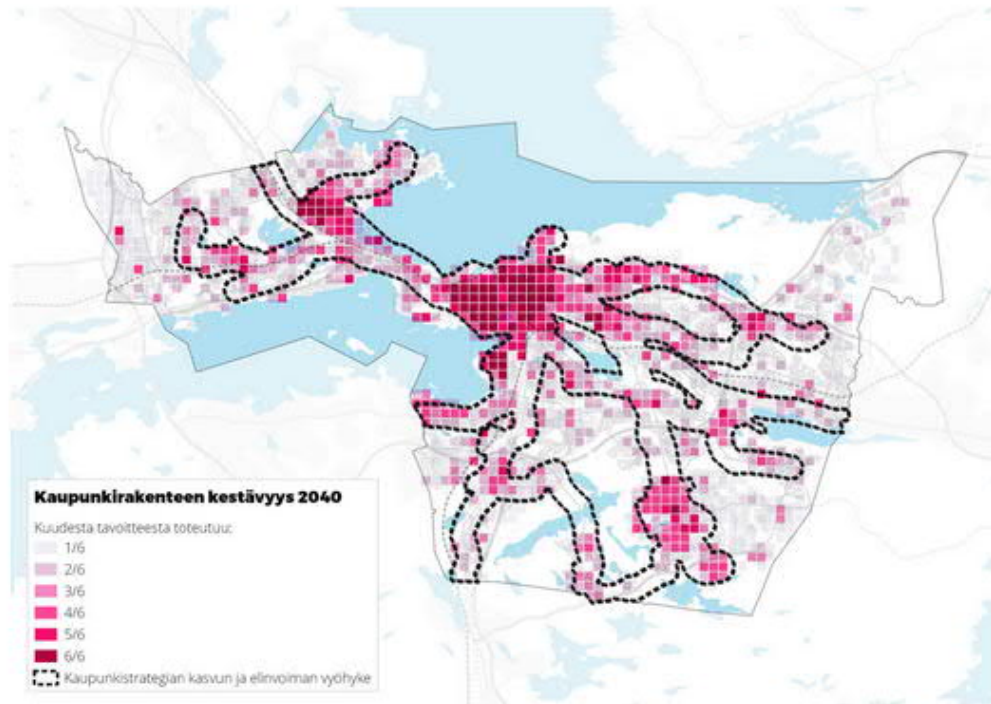
Autoistumisen kynnsarvot perustuvat havaintoihin siitä, miten autonomistuksen aste vaihtelee suhteessa yhdyskuntarakenteen tiiveyteen Tampereen kantakaupungissa. Autoistumista on analysoitu jäljempänä tarkemmin omassa osiossaan.

4. Verrattain alhaiset liikkumisen päästöt

Henkilöliikenteen päästöt hiilineutraalisuuden tavoitetilanteessa keskiarvon tasolla tai sen alle; enintään 0,05 hiilidioksidiekvivalenttitonnia kutakin asukasta ja työpaikkaa kohti vuodessa

Henkilöliikenteen päästöjen kynnsarvo perustuu "Tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen ilmasto-vaikutusten arviointi 2019" -työn yhteydessä tehtyyn Tampereen kantakaupungin päästömallinnukseen vuodelle 2040, jolloin yhdyskuntarakenne nykytiedon valossa saavuttaisi laskennallisen hiilineutraalisuuden. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kaupunkikehityksen ohella useita muita toimenpiteitä, kuten liikenteen sähköistymistä. Henkilöliikenteen päästöjä on analysoitu tarkemmin jäljempänä hiilineutraaliutta käsittelevässä osiossa.

Tarkasteltaessa edellä esitettyjen tavoitelukujen (6 kpl alakohtineen) toteutumista voidaan havaita, että maankäytön ja liikennejärjestelmän kehittyessä ennakoitusti yleiskaavan kaupunkistrategian kasvun ja elinvoiman vyöhykkeelle muodostuu merkittävässä määrin kestäväksi määrittyvää kaupunkirakennetta vuoteen 2040 mennessä. Tämä koskee erityisesti laajentuvaa ydinkeskustaa, Lielahti-Hiedanrantaa, Hervantaa ja muita aluekeskuksia sekä keskeisiä joukkoliikennekäytäviä useissa suunnissa. Mahdollisuus kestävä, hiilineutraalisuustavoitetta toteuttavan kaupunkirakenteen muodostumiselle perustelee osaltaan edullisuusvyöhykkeen rajaamista sekä kasvun suuntaamista voimakkaasti sen sisään. Kaupunkirakenteen riittävä tiiveys ja sekoittuneisuus ovat siis kestävä kaupungin välttämättömiä, mutta eivät vielä riittäviä ehtoja. Olevaa rakennetta tehostettaessa täytyy huolehtia myös kaupunkiympäristön keskeisten laatutekijöiden toteutumisesta, joita ovat muun muassa laadukas julkinen tila sekä riittävät, hyvin saavutettavat viher- ja virkistysalueet.

Lähde: Yleiskaavan maankäyttöskenaario 2019-2040 / yleiskaavoituksen ilmastotyö

Yleiskaavan tavoittelemalla kantakaupungin kehittämisellä on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Maankäytön kehittämisen kaavataloutta tarkastellaan Tampereen kaupunkikonsernin maankäytön toteuttamisen ja investointien pitkän aikavälin suunnitelmassa (PALM), joka hyväksytään vuosittain kaupunginhallituksessa.

Uusien alueiden rakentaminen tuottaa investointitarpeita kunnallisteknisiin verkostoihin ja palveluiden järjestämiseen. Kantakaupungissa on enää vähän uusien alueiden rakentamisesta johtuvia investointeja, suurin osa tavoitellusta kasvusta ja investoinneista kohdistuukin jo kertaalleen rakennetuille alueille. Olevassa rakenteessa kustannuksia aiheutuu palvelujen lisäksi mm. kunnallistekniikan uudistamisesta ja johtosirroista, pilaantuneen maaperän kunnostuksesta sekä vanhojen rakenteiden purkamisesta. Kaupungin kasvu aiheuttaa merkittäviä kustannusvaikutuksia myös kasvavan liikenteen ratkaisuihin. Toisaalta kaupungin kasvu ja alueiden vetovoiman kehittyminen vahvistavat kaupungin elinvoimaa ja sitä kautta myös tuloja. Maankäyttösopimuksista ja tontinmyynnistä saatavat tulot kattavat yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Perinteisen kunnan oman infra- ja palvelurakentamisen rinnalle on kehittymässä ulkoistettu hankeyhtiömalli, jossa suunnittelua ja toteutusta johdetaan sitä varten perustetussa yhtiössä. Lielähti-Hiedanranta kaupunkikehityskohteen toteuttaa Hiedanrannan Kehitys Oy, joka vastaa alueen kehittämisestä tonteiksi, infrastruktuuriksi ja lopputilanteessa eläväksi, kestävästä kaupunkirakentamisesta toteuttavaksi kaupunginosaksi.

Rakentaminen kuluttaa luonnonvaroja. Kiertotalouden keskeisenä tavoitteena on säästää luonnonvaroja ja hyödyntää materiaalit tehokkaasti ja kestävästi. Rakennussektori on valtavien volyymiensä takia eri resurssitehokkuustarkastelujen keskiössä, massamääräisesti valtaosa rakentamisen jätteistä on maa-aineksia. Painavan maa-aineksen kuljettaminen on kallista ja pitkät kuljetukset lisäävät liikenteen päästöjä ja melua sekä heikentävät liikenneturvallisuutta ja kaupunkilaisten elinoloja ja hyvinvointia. Tampereella on kehitteillä käytäntöjä maamassojen kierrätyksestä aiheutuvien kustannuksen ja haittojen hallintaan, sillä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa tila ylijäämämaiden varastointiin on loppumassa eikä kantakaupungin yleiskaavassa osoiteta tälle toiminnalle enää uusia varauksia.

Strategian mukaisesti Tampereella on vetovoimainen ja elävä keskusta sekä omaleimaiset aluekeskukset. Keskustaa ja aluekeskuksia kehitetään monipuolisina asumisen, vapaa-ajan, palvelujen ja yrittämisen paikkoina. Kaupunki tunnetaan sen rakennetusta kulttuuriympäristöstä ja teollisuushistoriasta. Asuin- ja elinympäristöjen suunnittelussa otetaan huomioon alueiden viihtyisyys, omaleimaisuus ja turvallisuus.

Kaupunginhallitus päätti 11.11.2019 kokouksessaan, että tammikuussa 2019 lainvoiman saanut keskustan strategista osayleiskaavaa ei liitetä kantakaupungin yleiskaavan kokonaisuuteen ja näin ollen valtuustokauden yleiskaavatyö ei kohdistu ydinkeskustan alueelle. Voimassa olevan keskustan strategisen osayleiskaavan tavoitteet ja ratkaisut ovat hyvin yhdenmukaiset kaupunkistrategian tavoitteiden kanssa, vaikka yleiskaavatyö ei nyt kohdistu keskustaan.

Keskustan strategisen yleiskaavan ja kaupunkistrategian tavoitteiden toteutuksesta vastaa Viiden tähden keskusta 2018-2030 -kehitysohjelma. Areenan ja raitiotien toteuttaminen sekä parhaillaan suunniteltavat länsi-keskustan maanalainen pysäköintilaitos ja asemakeskus vahvistavat Tampereen ydinkeskustaa tavoitteiden mukaisesti.

Kantakaupungin yleiskaavassa on osoitettu viisi alueellista keskusta; Tesoma, Lielähti-Hiedanranta, Koilliskeskus, Hervanta ja Peltolampi-Lakalaiva. Aluekeskuksia kehitetään yleiskaavan pohjalta toimintoiltaan sekoittuneina ja kaupunkikuvaltaan laadukkaina keskustamaisina ympäristöinä. Keskusta-alueille tavoitellaan palveluja, työpaikkoja, keskustaympäristöön soveltuvaa asumista sekä monipuolisia vapaa-ajan, virkistys- ja kaupunkikulttuurin toimintoja. Täydennysrakentamisen tavoitteena on edistää monipuolisuutta sekä viihtyisän ja omaleimaisen kaupunkiympäristön syntymistä. Erityisesti maantasokerroksiin osoitetaan liike- ja toimitiloja. Keskustojen toiminnallisia ydinalueita kehitetään viihtyisinä kävelyn ja oleskelun alueina. Aluekeskukset muodostavat keskustojen verkoston kytkeytymällä ydinkeskustaan raitiotiellä tai joukkoliikennepainotteisella kadulla ja toisiinsa pyöräliikenteen pääreitistöllä.

Yleiskaavalla tuetaan kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Valtakunnallisia ja maakunnallisia arvoja omaavat alueet ja kohteet on osoitettu valtakunnallisten ja maakunnallisten selvitysten pohjalta, ja niillä on arvojen säilymistä edistävät kaavamääräykset. Paikallisia arvoja sisältäviä alueita on osoitettu kaavakartalla Tampereen kaupungin tilaamiin tai laatimiin selvityksiin pohjautuen, ja alueilla on arvojen säilymistä edistävä kaavamääräys. Edellä mainituilla merkinnöillä ja määräyksillä edistetään osaltaan kaupunkistrategiassa esitettyä tavoitetta, jonka mukaan Tampere tunnetaan sen rakennetusta kulttuuriympäristöstä.

Keskustatoimintojen alueilla tavoitellaan toimintoiltaan sekoittuneita ja kaupunkikuvaltaan laadukkaita ympäristöjä. Keskustatoimintojen alueilla täydennysrakentamisessa tulee edistää viihtyisän ja omaleimaisen kaupunkiympäristön syntymistä. Konkreettisia, kaavamääräyksessä mainittuja keinoja tähän ovat mm. maantasokerrosten osoittaminen pääasiassa liike- ja toimistotiloiksi, ydinalueiden kehittäminen viihtyisinä kävelyn ja oleskelun alueina, yhteyksien turvaaminen laajemmille viher- ja virkistysvyöhykkeille ja edellytys kaupunkivihreän ratkaisujen kehittämiseksi. Näillä määräyksillä edistetään myös kaupunkistrategiassa mainittuja tavoitteita, jonka mukaan asuin- ja elinympäristöjen suunnittelussa otetaan huomioon alueiden viihtyisyys ja omaleimaisuus.

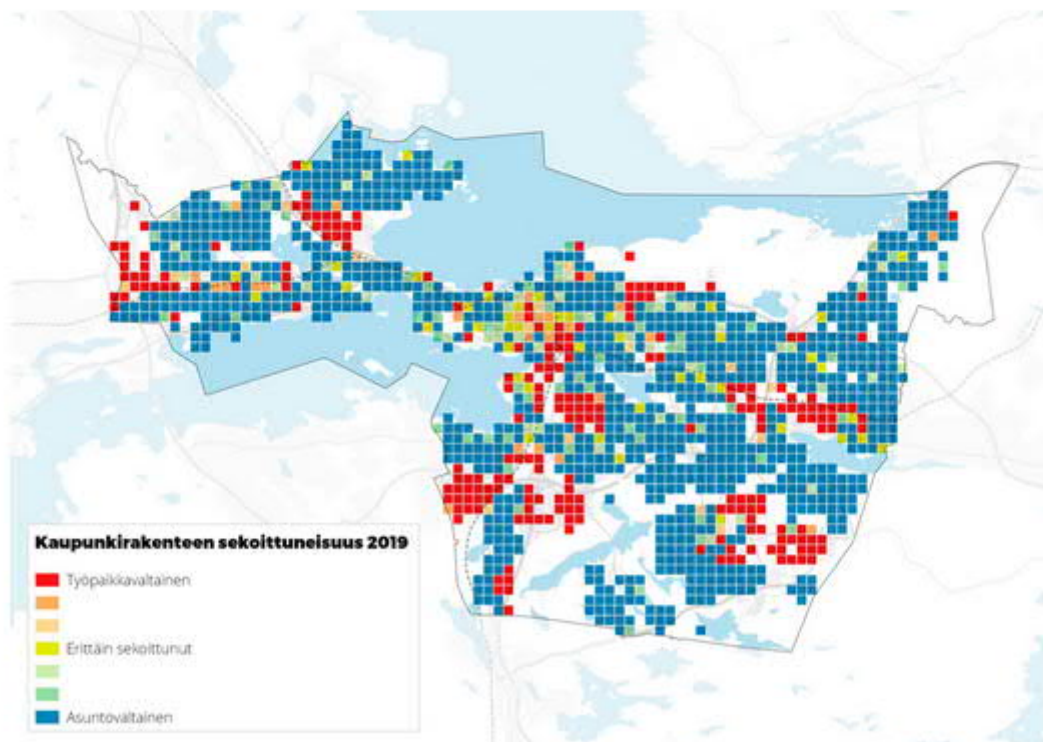
Kaupunkirakenteen sekoittuneisuus

Eräs keskeinen mittari keskustojen ja asuinympäristöjen kehittämiseksi on kaupunkirakenteen toiminnallinen sekoittuneisuus, jolla tarkoitetaan käytännössä erilaisten toimintojen, kuten asumisen, työnteon ja palvelujen lomittumista toisiinsa samalla alueella ja edelleen saman rakennuksen sisällä. Tiivis ja sekoittunut rakenne mahdollistaa lukuisia arjen laatutekijöitä, joita ovat muun muassa aktiivinen ja elävä kaupunkiympäristö sekä lyhyet työ- ja asiointimatkat kestäviä kulkumuotoja hyödyntäen. Tästä johtuen sekoittunut kaupunki on edullinen myös päästönäkökulmasta. Toistaiseksi sekoittunutta rakennetta on Tampereen kantakaupungissa syntynyt verrattain vähän varsinaisen ydinkeskustan ulkopuolelle.

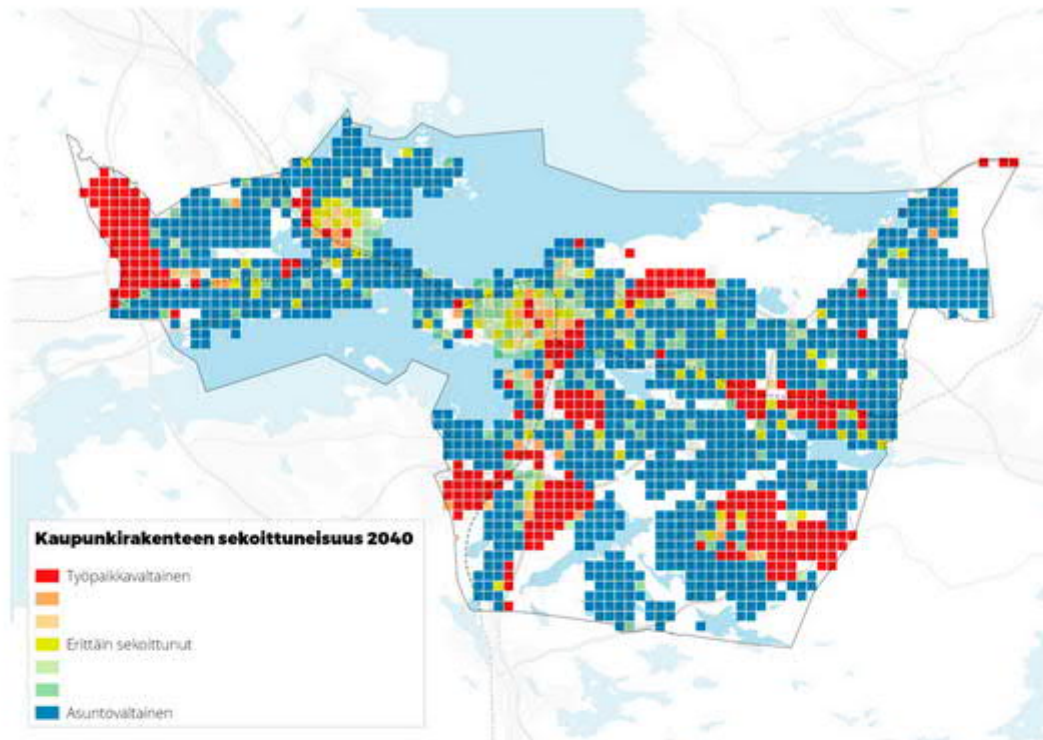
Mikäli tiivistyvä maankäyttö suuntautuu yleiskaavan ohjaustavoitteen mukaisesti merkittävässä määrin keskustatoimintojen alueille, muodostuu kantakaupunkiin vuoteen 2040 mennessä nykyistä laajempia alueita, joilla keskustamaisen rakenteen ominaispiirteet ovat kaupunkiympäristön sekoittuneisuuden puolesta mahdollisia. Kehitystä kuvaavat oheiset karttakuvat, joissa sekoittuneisuutta on arvioitu yksinkertaisesti asukas- ja työpaikkamäärän välisenä suhteena erottaen toisistaan työpaikka- ja asuntovaltainen sekä erittäin sekoittunut rakenne.

Monitoimintaista sekoittunutta kaupunkia muodostuisi tällöin ennen kaikkea Lielähti-Hiedanrannan uuteen kaupunginosaan sekä toissijaisesti muihin alue- ja paikallistason keskuksiin.

Työpaikkavaltaistuminen puolestaan etenisi nykyisestä tiivistyvillä teollisuus- ja elinkeinoalueilla.

Lähde: Yleiskaavan maankäytöskenaario 2019-2040

Lähde: Yleiskaavan maankäytöskenaario 2019-2040

	Asukkaat	Työpaikat
■	0-20	80-100
■	21-30	70-79
■	31-40	60-69
■	41-60	40-59
■	61-70	30-39
■	71-80	20-29
■	81-100	0-19

Analyysistä voidaan tehdä johtopäätöksiä koskien myös kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä. Jos nykyinen työpaikkaomavaraisuuden aste halutaan säilyttää asukasmäärän kasvun tahdissa, edellytetään yhdyskuntarakenteen kehittämistä kahdenlaisia toimenpiteitä:

1. Ohjelmoidaan asuntorakentamisen ohien riittävästi toimitilarakentamista uudistettaessa keskusta-alueita. Varmistetaan maankäytön prosesseissa, kuten asemakaavoituksessa ja tontinluovutuksessa, että sekoittuneisuuden tavoitteet myös toteutuvat käytännössä yksityisten kaupunkikehittämisen hankkeiden kohdalla.
2. Tehostetaan tilankäyttöä ja kasvatetaan työpaikkatiheyttä nykyisillä teollisuus- ja elinkeinoalueilla, sillä kantakaupungin rakenteesta ei ole osoitettavissa uusia reservialueita valmistavan teollisuuden, logistiikan ja muiden vastaavien työpaikkatoimintojen tarpeisiin.

Kantakaupunkiin tavoitellusta 40 000 työpaikan lisäyksestä valtaosa, eli 26 000 työpaikkaa, sijoittuu uudistuville keskusta-alueille. Loput 14 000 työpaikkaa sijoittuvat muille elinkeinoalueille, jotka on pääosin jo kaavoitettu ja kertaalleen rakennettu.

Strategian mukaisesti Ydinkeskustan on oltava saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla kävelystä yksityisautoihin. Ydinkeskustaan ja aluekeskuksiin luodaan viihtyisää kaupunkiympäristöä kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä edistämällä sekä niiden houkuttelevuutta vahvistamalla. Kävelypainotteisuutta voidaan lisätä, kun pysäköinti siirretään maan alle ja pysäköintilaitoksille. Sähköautojen latausverkoston rakentamista edistetään.

Kestävän liikkumisen tavoitteet kohdistuvat keskustan lisäksi koko kantakaupungin alueelle. Liikkumisen ja liikennejärjestelmän kehittämisen korostuu tällä hetkellä kestävään liikkumiseen ohjaaminen, jolla tarkoitetaan ympäristön ja yhteiskunnan kannalta suotuisia, taloudellisia, sujuvia, turvallisia ja liikkujan terveyttä kohentavia kulkutapoja. Kestävä liikkuminen liittyy läheisesti ilmastotavoitteisiin ja Tampereella myös ruuhkien ehkäisyyn ja palveluiden saavutettavuuteen sekä terveelliseen ja viihtyisään kaupunkiympäristöön.

Samaan aikaan yleiskaavan kanssa liikennejärjestelmän suunnittelu -yksikkö valmistelee SUMP -ohjelmaa, jossa määritellään toimenpiteitä keskustojen kestäväan liikkumiseen tavoitteena kävelypainotteisuuden ja esteettömyyden lisääminen ja keskustojen saavutettavuuden parantaminen pyörällä ja joukkoliikenteellä.

Kävely

Yleiskaavassa kävelyä liikkumismuotona edistetään aluekeskuksissa ja keskusta-alueilla kehittämällä keskustojen toiminnallisia ydinalueita viihtyisinä kävelyn ja oleskelun alueina. Riittäväillä tilavaroituksilla kestäville liikkumismuodoille ja rakenteellisten pysäköintiratkaisujen suosimisella luodaan viihtyisää ja turvallista kaupunkiympäristöä, joka lisää kävelypainotteisuutta. Hervannan ja Lielähti-Hiedanrannan aluekeskuksiin osoitettu hitaan liikkumisen alueet varmistamaan ympäristön suunnittelun ja toteuttamisen kävelyn ehdoilla. Alueella parannetaan jalankulkijoiden olosuhteita ja mm. pyöräily erotetaan kävelystä ohjaamalla se ajoradoille lukuun ottamatta pyöräilyn pääreitit.

Pyöräily

Yleiskaavassa on osoitettu pyöräliikenteen pääreitistö, joka toteutetaan korkeatasoisena ja laadukkaana. Reitistö on erotettu muusta liikenteestä ja se mahdollistaa pitkien matkojen sujuvan liikkumisen seutukeskusten ja Tampereen aluekeskusten välillä. Pyöräliikenne on myös osa sujuvia matkaketjuja. Joukkoliikennejärjestelmään kuuluville vaihtoterminaaleille ja -pysäkeille varmistetaan yleiskaavassa toteuttamaan riittävät tilavaraukset pyöräpysäköinnille sekä sujuville vaihdoille.

Bussit

Kantakaupungissa kehitetään bussiliikennettä osana joukkoliikennejärjestelmää. Bussiliikenne käyttää ajoneuvoliikenteen verkkoa, mutta tärkeimmät keskustaan suuntautuvat väylät on osoitettu joukkoliikennepainotteisiksi kaduiksi. Yleiskaavassa osoitetuille katuosuuksille tavoitellaan joukkoliikenne-etuisuuksia ja niiden varsilla maankäyttöratkaisuissa tulee huomioida joukkoliikenteen vaikutus mm. toimintojen monipuolisuuteen ja pysäköintiratkaisuihin. Joukkoliikenteen suosiminen tiivistyvässä kaupungissa vastaa osaltaan hyvän elinympäristön tavoitteisiin, kun autoliikenteen määrän, tilantarpeen ja melu- ja päästöhaittojen kasvu hidastuvat. Bussiliikenteen etuisuuksista voidaan päättää paikallisella tasolla ja näin ollen se vastaa esim. lähijunaa nopeammin joukkoliikenteen edistämisen tavoitteeseen.

Raitiotie

Yleiskaavassa on esitetty rakenteilla oleva Hervanta-keskusta-TAYS linja sekä lännen osalta Pyyrikintori-Lentävänniemi/Lielähti -linja, josta ei ole rakentamispäätöstä. Näiden lisäksi Ylöjärvelle, Pirkkalaan ja Kangasalle suuntautuvat vaihtoehtoiset linjaukset on esitetty luonnoksessa. Rakenteilla olevan raitiotien vaikutukset kaupunkirakenteen kehitykseen ovat jo nähtävissä uudelleen rakentuvana ja tiivistyvänä maankäyttönä raitiotielinjan varressa. Myös Lielähti-Hiedanrannan alueen uudistuminen pohjautuu vahvasti raitiotien fyysistä ja toiminnallista kaupunkirakennetta muuttavaan mekanismiin.

Raitiotien laajentumista naapurikuntiin tarkastellaan yleiskaavan kanssa samanaikaisesti erillisessä Seuturatikka -hankkeessa. Marraskuussa 2019 kaikkien laajentumissuuntien osalta on päädytty kahteen vaihtoehtoon. Vaihtoehtoisia linjauksia koskeva jatkotyö ja sen pohjalta tehtävät valinnat valmistellaan vuoden 2020 aikana. Tampereen osalta eri laajentumissuunnissa vaihtoehtoisten linjausten vaikutukset vaihtelevat vähäisestä erittäin merkittäviin yhdyskuntarakenteellisiin vaikutuksiin.

Ylöjärven suunta

Lielahdesta länteen Ylöjärven suuntaan on kaksi KT 65 suuntaista linjausvaihtoehtoa, toinen pääradan varressa ja toinen etäämmällä Ryydynpohjassa. Kuntarajan ylitys on molemmissa vaihtoehdoissa KT 65 eteläpuolella. Maankäyttönäkökulmasta linjauksilla ei ole suurta eroa. Raitiotiellä ei ole vaikutusta Ryydynpohjan rakentamattoman alueen maankäyttöön, sillä alue on jo varattu yhdyskuntateknisen huollon reservialueeksi. Ryydynpohja -vaihtoehdossa raitiotien saavutettavuus on olemassa olevien asuinalueiden näkökulmasta kahdesta seisakkeesta johtuen parempi. Rakentamisen kustannukset ovat maaperän olosuhteista ja KT 65 ylityksestä johtuen samaa suuruusluokkaa.

Pirkkalan suunta

Pirkkalan suuntaan kahden linjausvaihtoehdon yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset eroavat vaihtoehtojen välillä merkittävästi. Rakennettavuuden kannalta vaihtoehdoissa ei ole suurta eroa, ympäristön erityispiirteiden huomioimisen kannalta Ilmailunkadun vaihtoehto tarjoaa suunnittelulle hieman väljemmän lähtökohdan.

Yhdyskuntarakenteen kannalta maltillisempi ja nykyistä joukkoliikennejärjestelmää ensisijaisesti parantavassa vaihtoehdossa raitiotie on linjattu Rantaperkiöstä Partolaan Nuolialantietä pitkin. Maankäytöllisesti uudisrakentamisen lisääminen Nuolialantien varressa on mahdollista Härmälän leirintäalueen ja jo rakentuvan Härmälänrannan asuntoalueen kohdalla. Muilta osin uudistumista ja täydentävää rakentamista rajoittavat mm. Rantaperkiössä ja Härmälässä rakennetun kulttuuriympäristön arvot. Alueen olemassa olevien ja tulevienkin asukkaiden joukkoliikennepalvelu paranisi raitiotien myötä, vaikka raitiotie ei mahdollista Nuolialantielle nykyistä määrää pysäkkejä.

Ilmailunkadun kautta linjatun reitin vaikutukset Tampereen yhdyskuntarakenteessa ovat ratkaisevasti suuremmat, mikäli yleiskaavassa osoitettu uusi henkilöliikenteen asema myös toteutuu. Kokonaisuus voi kehittyä moderniksi kiskoliikenteen varaan rakentuvaksi hiilineutraaliksi Tampereen eteläiseksi keskustaksi, joka kytkeytyy myös valtakunnalliseen liikennejärjestelmään. Muutos edellyttää Viinikka-Rautaharkko ratapihan siirtoa maakuntakaavan mukaisesti Lempäälän pohjoisosiin. Ratapihan siirtyminen on teknis-taloudellisesti ratkaisematta, mistä johtuen raitiotien linjauksesta saatavat maankäyttöhyödyt ovat kaukana tulevaisuudessa. Ilmailunkadun vaihtoehdossa Nuolialantielle olisi edelleen järjestettävä myös bussiliikennettä, mikä on järjestelmän kannalta ongelmallista.

Kangasala - Lamminrahkan suunta

Koilliskeskuksen ja Rissonkadun välillä on kaksi linjausvaihtoehtoa, Piettasenkadun ja Mäentakusenkadun kautta. Vaihtoehdossa ei synny merkittävää uutta maankäyttöpotentiaalia, vaihtoehtojen erot ovat pääosin matkan sujuvuudessa ja olemassa olevassa käyttäjäpotentiaalissa. Rakentamiskustannusten ja ympäristön olosuhteiden välillä vaihtoehdoilla ei ole merkittäviä eroja, molempien linjausten osalta olemassa oleva rakennettu kaupunkitila ja luontoarvot aiheuttavat suunnitteluhaasteita raitiolle.

Kangasala - Saarenmaan suunta

Saarenmaan linjausvaihtoehdon yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset eroavat vaihtoehtojen välillä merkittävästi, ja linjausvaihtoehtojen maankäyttöpotentiaali näyttäisi olevan Kangasalan puolella Saarenmaan uudella alueella. Toinen linjaus on esitetty Hervannan raitiotievarikolta Kauhakorvenkatua pitkin kuntarajan yli Saarenmaantielle, toisessa linjausvaihtoehdossa raitiotietä jatketaan Saarenmaalle Ruskontien eteläpuolelta Hervantajärven asuntoalueelle sijoittuvailta päätepysäkiltä. Molemmissa vaihtoehdoissa ympäristön olosuhteista aiheutuu kustannuksia.

Kauhakorventielle linjattu vaihtoehto aiheuttaa ei toivotus maankäytön muutospaineen Ruskon teollisuusalueelle. Tällä hetkellä Rusko on yksi Tampereen tärkeimmistä teollisuus- ja toimipaikka-alueista ja alueella on edelleen merkittävä määrä toteutumaton rakennusoikeutta, kokonaan rakentamattomilla tonteillaakin lähes 300 000 k-m². Raitiotien linjaaminen, joka tosiasiaassa palvelee toisenlaista maankäyttöä kuin Ruskossa nykyisin oleva teollisuuden ja logistiikan toiminnot, on erittäin suuri muutosuhka nykyiselle Ruskon n. 240 ha suuruiselle alueelle. Tampereen kantakaupungin alueelta ei ole löydettävissä korvaavia teollisuuden ja logistiikan alueita, mikäli alueen maankäytön muutokselle aiheutetaan muutospainetta. Myös raitiotien haarautuminen linjaston päässä aiheuttaa häiriöherkkyyttä ja haasteita liikennöinnille.

Kehätien eteläpuolelle sijoittuvassa linjausvaihtoehdossa ei ole samanlaisia maankäyttövaikutuksia ja vaihtoehto on liikennöinnin kannalta myös helpommin ratkaistavissa kun ei linjasto ei loppupäässä haaraudu.

Lähijuna

Yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu ohjeellisina varauksina verrattain tiheä lähijunaliikenteen asemaverkko, joka toteutuessaan tuottaisi useita myönteisiä vaikutuksia kaupunkirakenteeseen ja joukkoliikennejärjestelmään. Lähijunan suurimmat kilpailuedut verrattuna muihin kulkumuotoihin ovat sen nopeus ja matka-ajan luotettavuus. Lähijuna lyhentäisi joukkoliikenteen matka-aikoja Tampereen keskustan suuntaan ja parantaisi uusien asemanseutujen saavutettavuutta. Merkittävin matka-ajan lyhennys verrattuna nykyiseen joukkoliikennetarjontaan saavutettaisiin Tampereen kantakaupungin reuna-alueille sijoittuvilla asemanseuduilla. Kilpailukykyinen lähijunaliikenne auttaisi vastaamaan myös kestävästä kaupunkirakennetta koskeviin kulkutapajakauma- ja päästötavoitteisiin. Lisäksi suuri kapasiteetti mahdollistaisi parhaassa tapauksessa harppauksen joukkoliikenteen käyttäjämäärissä.

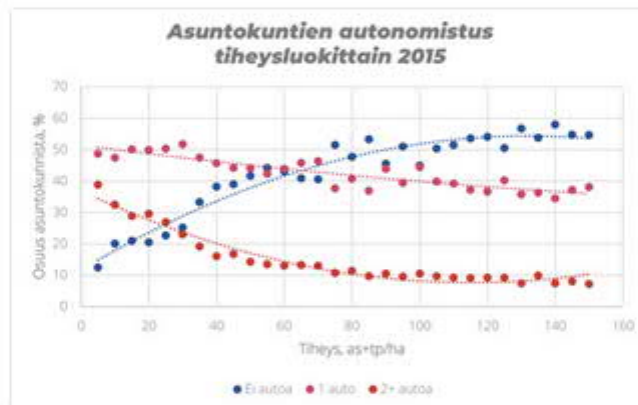
Lähijunaliikenteen kehittämällä on selkeä maankäyttövaikutus, sillä osa mahdollisista asemanseuduista edellyttäisi olemassa olevan maankäytön tehostamista ja monipuolistamista riittävän lähiliikenteen käyttäjäpotentiaalin saavuttamiseksi. Niillä asemanseuduilla, joiden ympäristö on nykyisellään asumispainotteista tai sekoittunutta, on maankäyttöä yleensä helpompi tiivistää. Sen sijaan ympäristöltään teollisuus- ja työpaikkapainotteiset asemanseudut tarjoavat vähemmän mahdollisuuksia maankäytön uudistamiselle eikä niiden läheisyyteen voi sijoittaa häiriöherkkiä toimintoja, kuten asumista, ellei nykyisestä käyttötarkoituksesta luovuta. Useissa tapauksissa teollisuustoiminnalle ei välttämättä olisi tarjolla vaihtoehtoja, logistisesti soveltuvaa sijaintia Tampereen kuntarajojen sisäpuolella. Mahdollisten asemanseutujen maankäyttöratkaisuihin vaikuttavat siten joukkoliikennejärjestelmän kehittämistarpeen ohella muutkin seikat, kuten elinkeinoelämän edellytyksiä palvelevan toimitila- ja tonttitarjonnan turvaaminen. Lisäksi on syytä huomata lähijunan rooli Tampereen kantakaupungin muuta joukkoliikennetarjontaa täydentävänä välineenä: kerran tai kahdesti tunnissa epäsäännöllisin välein liikennöivä lähijuna ei yksinään riitä millään osoitetulla asemalla täyttämään joukkoliikenteen palvelutasotavoitetta raitiotien tai runkobussin tapaan, joten merkittäviä maankäytön kehittämishankkeita ei voida perustaa yksin ennakoidun lähijunaliikenteen varaan. Edellä mainituista syistä johtuen asemanseutujen kehittämisen tulee perustua jatkosuunnittelussa maankäyttö- ja liikennejärjestelmäkysymykset integroivaan kokonaisharkintaan, jotta kaupunkirakenteen muutosta voidaan tyydyttävästi hallita.

Yleiskaavassa ei päätetä tulevaisuuden lähijunaliikennöinnin laajuudesta, johon liittyy lukuisia ulkoisia rajoitteita tai epävarmuustekijöitä muun muassa asemien teknisen toteuttavuuden, ratakapasiteetin riittävyyden ja operointijärjestelyjen suhteen. Sen sijaan ohjeelliset asemat ovat luonteeltaan ennen kaikkea tilavarauksia, joiden tarkoituksena on turvata mahdollisuudet asemien kehittämiseen, jos laajempi lähiliikennöinti tulevaisuudessa käynnistyy. Lähijunaliikenteen kehittäminen on koko Tampereen seudun yhteinen ratkaisu, jonka kehittämispolkua tulisi tarkastella ensi sijassa seudullisesti. Seudullisen järjestelmän kehittämiseksi on kriittistä asemanseutujen maankäyttöpotentiaalin hyödyntäminen myös Tampereen kantakaupungin ulkopuolella, jota ilman toimivaa seudullista lähiliikennöintiä ei voida saada aikaan.

Autonomistus

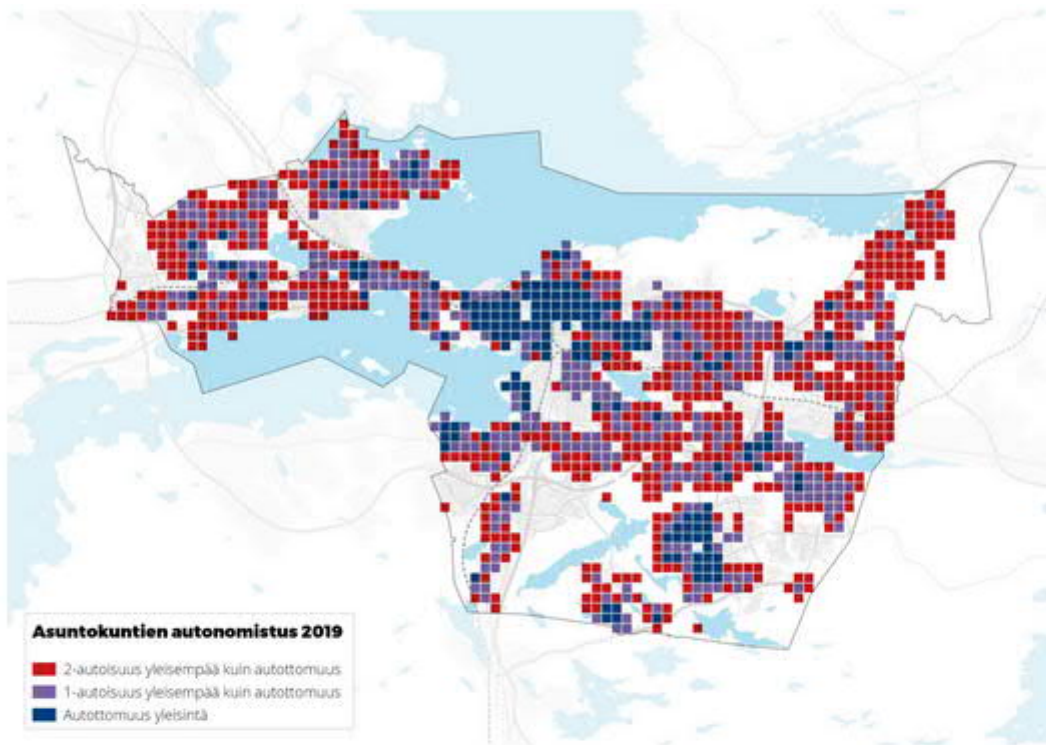
Autoistuminen on päätetty nostaa vaikutusten arvioinnissa omaksi teemakseen, sillä kestävien käyttövoimien ennakoitusta yleistymisestä huolimatta lisääntyvä yksityisautoilu muodostaa kasvavassa kaupungissa edelleen tilankäyttöä ja viihtyisyyttä koskevan haasteen, kuten yleiskaavan ilmastotyön johtopäätöksissä todettiin. Autonomistusta on seuraavassa tarkasteltu sillä oletuksella, että Tampereen asukasmäärä lisääntyy vuositasolla tavoitellusti ennakoitujen maankäyttöhankkeiden toteutuessa ja autoistumisen asteen säilyessä nykyisellään.

Eräs autoriippumattoman arjen mahdollisuutta kuvaava mittari on kaupunkirakenteen tiheys, jota voidaan mitata esimerkiksi asukkaiden ja työpaikkojen määrällä hehtaaria kohti. Tarkasteltaessa Tampereen kantakaupungin nykyrakennetta tiheysluokittain (as+tp/ha) voidaan havaita tiettyjä kynnyksarvoja, joiden täytyessä aletaan siirtyä kohti vähäautoisempaa tai autotonta elämäntapaa. Kun yhdyskuntarakenteen tiheys ylittää 25 asukasta ja työpaikkaa hehtaarilla, nousee autottomien asutokuntien osuus suuremmaksi kuin kahden tai useamman auton omistajien. Vastaavasti tiheyden ylittäessä 65 asukasta ja työpaikkaa hehtaarilla tulee autottomuudesta yleisempää kuin autonomistuksesta ylipäänsä. Tiedot perustuvat vaikutustenarvioinnin laatimishetkellä tuoreimpaan saatavilla olleeseen Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) 250x250 metrin ruutudataan.

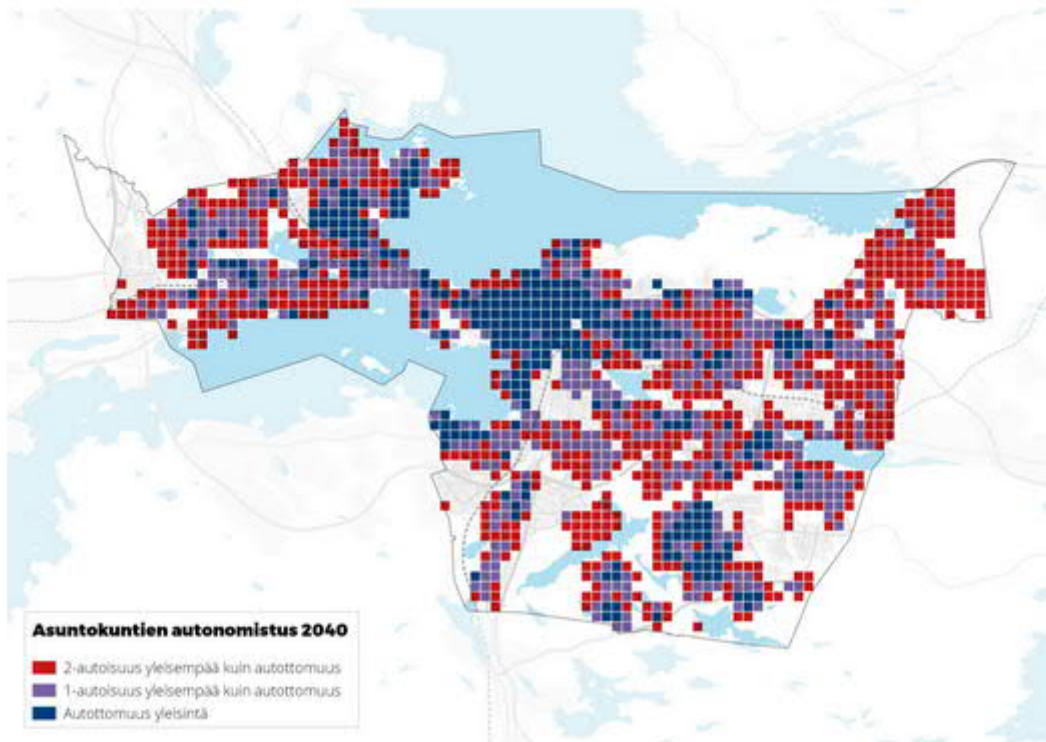

Lähde: YKR / Asutokuntien autonomistus, väestö ja työpaikat 2015

Mikäli tiivistyvä maankäyttö suuntautuu yleiskaavan ohjaustavoitteen mukaisesti pääosin Kaupunkistrategian kasvun ja elinvoiman vyöhykkeelle, muodostuu kantakaupunkiin vuoteen 2040 mennessä nykyistä laajempia alueita, joilla autoton elämäntapa on kaupunkiympäristön tiiveyden puolesta mahdollinen. Kehitystä kuvaavat oheiset karttakuvat, joissa on esitetty pelkistetysti autottomien asutokuntien oletettu osuus asukas- ja työpaikkatiheyden perusteella. Nykyistä voimakkaammin kestäviin liikkumismuotoihin tukeutuvia alueita olisivat tällöin ennen kaikkea laajentuva ydinkeskusta, rakentuva Hiedanranta, muiden alue- ja paikalliskeskusten ydinalueet sekä tiettyjen joukkoliikennekäytävien suunnat. Kulutusmuutoksen kestävämpään suuntaan ei tietenkään tapahdu yksin kaupungin määrällisestä tiivistymisestä johtuvana automaationa, vaan tarvitsee tuekseen erilaisia kehittämistoimia. Esimerkiksi uudistuvissa yleiskaavan keskustoissa tulee panostaa julkisen tilan ja käveltävän lähiympäristön viihtyisyyteen keskustatoimintojen alueiden laatutavoitteiden mukaisesti, jotta asiointiin ja oleskeluun liittyvä lähiliikkuminen voi todella toteutua osana vetovoimaisten lähikeskusten arkea. Vastaavasti kehätien sisäpuolisilla, keskeisesti sijoituvilla, mutta asukas- ja työpaikkatiheydensä puolesta tulevaisuudessakin verrattain autovaltaisilla alueilla täytyy kiinnittää erityistä huomiota pyöräily- ja joukkoliikenneyhteyksiin.

Lähde: Yleiskaavan maankäyttöskenaario 2019-2040

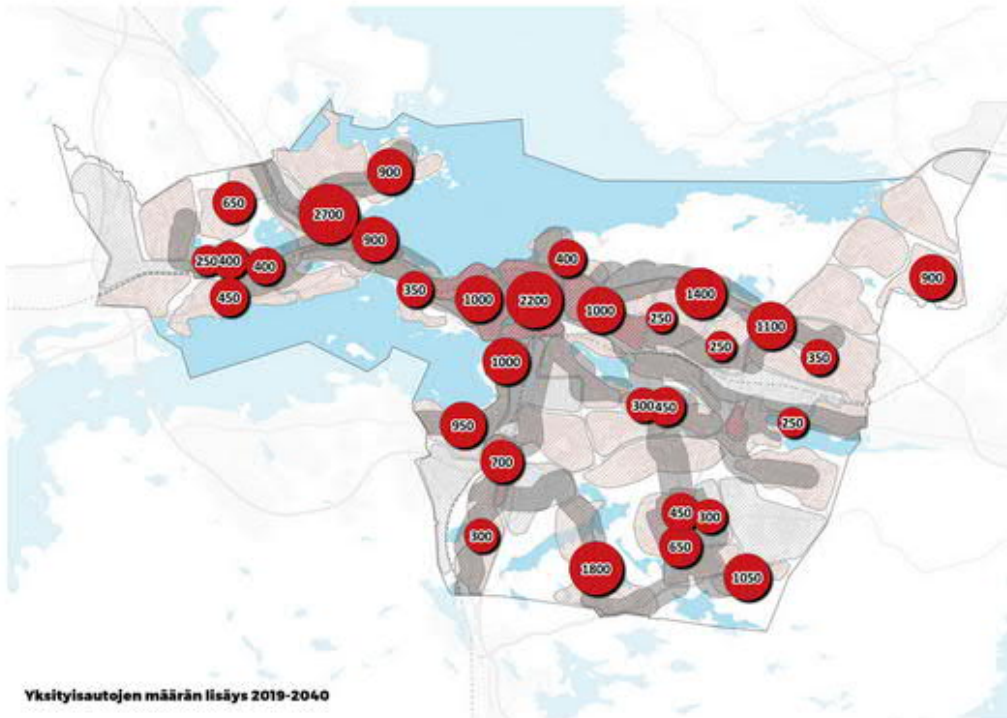
Lähde: Yleiskaavan maankäyttöskenaario 2019-2040

Autottomuuden mahdollistamisen ohella kiinnostavaa on autojen absoluuttinen määrä, joka kertoo osaltaan autoilulle varattavasta tilasta. Tampereen nykyrakennetta tarkasteltaessa havaitaan, että autonomistus vähenee suhteellisen lineaarisesti alueen asukastiheyden kasvaessa. Väljimmillä alueilla (1-10 as/ha) on laskennallisesti hieman vajaat 0,5 autoa asukasta kohti, kun tiiveimmillä alueilla (> 200 as/ha) vastaava suhdeluku on 0,25, eli suunnilleen puolet pienempi.

Lähde: YKR / Asuntokuntien autonomistus ja väestö 2015

Tuoreimman tiedon mukaan (Tilastokeskuksen Ajoneuvot alueittain -tietokanta) Tampereen alueelle oli rekisteröity vuoden 2018 lopussa yhteensä noin 94 000 liikennekäytössä olevaa henkilöautoa, joista käytännössä valtaosa kantakaupungissa ja yksityisten asukkaiden käytössä. Jos autonomistus säilyisi jatkossa yhtä yleisenä suhteessa asukastiheyteen, olisi kantakaupungissa vuoden 2040 lopputilanteessa noin 30 000 autoa enemmän kuin tällä hetkellä. Merkittävät automäärän lisäykset (väh. 250 kpl) on esitetty oheisella kartalla yleiskaavan seuranta-alueittain ennakoitun maankäytön toteutuessa. Tarkastelu ei luonnollisestikaan ota kantaa muuttuviin taustatekijöihin, joita ovat esimerkiksi yksityisautoilua kohtaan tunnettu arvostus ja autoistumista koskevat ohjaukset, kuten pysäköintipolitiikka.

Lähde: Yleiskaavan maankäytöskenaario 2019-2040

Joka tapauksessa on selvää, että nykyisellä kasvu-uralla jatkuva automäärän lisäys ei ole jo kertaalleen kaavoitetussa ja rakennetussa kantakaupungissa mahdollinen ilman, että kaupunkiympäristön laatu ja toiminnallisuus uhkaavat heikentyä. Käytännössä jo pysäköinnin tilantarve edellyttää sitä, että rakennustehokkuudeltaan nousevissa yleiskaavan keskustoissa joudutaan siirtymään pääsääntöisesti rakenteelliseen pysäköintiin sekä hyödyntämään pysäköinnin tehostamisratkaisuja, kuten pysäköintipaikkojen nimeämättömyyttä ja vuorottaiskäyttöä. Lisäksi kasvavan kaupungin liikenneympäristön hallinta edellyttää myös ajoneuvoliikenteen väylien uudistuvaa tilanjakoa, jossa turvataan kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen toimintaedellytykset. Keskeisintä on kuitenkin pyrkimys rakentaa kokonaisvaltaisesti toimivaa kestävästä liikkumisen kaupunkia, jossa yksityisauton käytön vähentäminen on aidosti kilpailukykyinen ja sujuva valinta tamperelaisten arjessa.

Kasvavassa kaupungissa pysäköinti on haastava tilakysymys. Tulevaisuuden autopaikkatarpeen suuruusluokkaa on mahdollista havainnollistaa yksinkertaisella laskelmalla:

 Vuoden 2018 lopussa Tampereelle oli rekisteröity noin **100 000** 100 000 autoa, joista suurin osa kantakaupungin alueella. Autokannan kasvu edellisvuodesta oli puolestaan 1,5 %, eli noin 1 500 autoa.

  Yhden autopaikan tilantarve liikennealueineen on nyky rajoituksella **17,5m²** neliometriä. Lisäksi tutkimukset osoittavat, että henkilöautot ovat paikallaan pysäköityinä 95 % ajasta, joten kullakin autolla on laskennallisesti keskimäärin 2-3 pysäköintipaikkaa; lähtöpaikassa, asiointipaikassa ja määränpäässä.

 Jos autokannan kasvun oletetaan jatkuvan määrällisesti samalla tasolla, tarvitaan siis vuosittain vähintään reilut 5 hehtaaria uutta pysäköintialuetta (1 500 x 2 x 17,5 m² = 52 500 m²) kasvavan automäärän tarpeisiin. Käytännössä tilantarve vastaa noin 7 jalkapallokentän laajuista alaa vuodessa.

Sähköautojen latausverkon laajentuminen ei ohjata yleiskaavassa. Mutta nyt asemakaavoituksessa ja liikennesuunnittelussa on käytössä toimintatapa, joka mahdollistaa latauspisteiden toteuttamisen kaupunkirakenteessa tapahtuvan muun kehityksen ohella.

Autokannan sähköistymisen nopeudesta on erilaisia arvioita, mistä syystä siitä aiheutuvia vaikutuksia mm. sähkönjakeluinfralle ei ole täsmällisesti tunnistettu. Joka tapauksessa voidaan arvioida, että sähköautojen latausverkoston kehityksen seurauksena myös jakeluverkosto ja erityisesti uusien muuntamoiden tilatarpeet rakennetussa kaupunkiympäristössä tulevat olemaan vaikeasti ratkaistavia suunnittelukysymyksiä.

Strategian mukaisesti laadukkailla ja monipuolisilla viheralueilla ja -verkostoilla sekä vesistöjen kestävällä hyödyntämisellä vahvistetaan kaupunkilaisten viihtyisyyttä ja kaupungin vetovoimaa.

Viher- ja virkistysalueverkosto

Yleiskaavassa esitetään yleiskaavatason viherrakenne pääpiirteissään. Keskuspuistoverkoston tarkennukset vahvistavat/tukevat viher- ja virkistysalueverkostokokonaisuuden kehittämistä yhtenäisemmäksi. Viher- ja virkistysalueiden laatuun liittyen keskuspuistoverkoston määräystä on tarkistettu luontoarvojen, kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilymisen sekä ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden varmistamiseksi.

Viheralueiden riittävyys ja saavutettavuus

Ennustetun asukasmäärän kasvu lisää entisestään viher- ja virkistysalueisiin kohdistuvaa käyttöpainetta. Kantakaupungin alueella tavoitteellisen asukasmäärän kasvun seurauksena kaavoitettujen viheralueiden määrä asukasta kohti tulee pieneneään vuoteen 2040 mennessä n. 26 %, sillä viheralueiden lisäämiseen lähellä asukkaita on vain vähän mahdollisuuksia. Tämä tarkoittaa sitä, että olemassa olevien viheralueiden käyttöpaine tulee selvästi lisääntymään. Kantakaupungin alueet ovat keskenään hyvin erilaisia suhteessa siihen kuinka paljon alueilla on kaavoitettua viherpinta-alaa asukasta kohden. Esimerkiksi keskustan alueella luku on nykytilanteessa 23 m²/asukas, kun koko kantakaupungin alueella vastaava luku on 206 m²/asukas. Asukkaille tärkeästä kaupunkiympäristön laatutekijästä kiinni pitäminen tarkoittaa, että olemassa olevia viheralueita ei tulisi muuttaa muuhun maankäyttöön. Lisäksi alueilla, joilla viherpinta-alaa on niukasti, tulisi tarkemmassa suunnittelussa varmistaa, että alueen ulkopuolella sijaitsevat, laajemmat viher- ja virkistysalueet ovat helposti saavutettavissa.

Kantakaupungin kaavoitettu viherpinta-ala*

	2018	2020	2025	2030	2035	2040
 Asukkaita	235 000	241 600	259 000	277 700	297 700	319 000
 m ² /asukas	206,3	200,7	187,2	174,6	162,9	152,0

Viherpinta-alaan tarvitaan lisäystä, jotta pysytään nykyluvuissa

	2020	2025	2030	2035	2040
 m ² /asukas	5,6	19,1	31,7	43,5	54,3
 ha	136,2	495,2	881,0	1293,7	1733,2

*asemakaavan viheralueet (v ja s) + asemakaavoittamattomat yleiskaavan viheralueet (keskuspuistoverkosto ja luonnonsuojelualueet).

Keskustan strategisen osayleiskaava-alueen asemakaavoitettu viherpinta-ala*

	2018	2030	2040
 Asukkaita	40 123	51 198	54 391
 m ² /asukas	22,6	17,7	16,6

Viherpinta-alaan tarvitaan lisäystä, jotta pysytään nykyluvuissa

	2030	2040
 m ² /asukas	4,9	5,9
 ha	25,0	32,2

*asemakaavoitetut viheralueet keskustan strategisen osayleiskaavan alueella.

Yleiskaavan keskustoimintojen ja asumisen alueille sijoittuu runsaasti virkistysalueita, jotka ovat merkittäviä ihmisten virkistäytymisen kannalta, mutta joita ei yleispiirteisestä tarkkuustasosta johtuen ole esitetty kaavakartalla. Riittävien virkistysmahdollisuuksien turvaaminen edellyttääkin, että yksityiskohtaisessa suunnittelussa huolehditaan riittävien ja laadukkaiden lähivirkistysalueiden säilymisestä sekä yhteyksien kehittämisestä laajemmille viher- ja virkistysalueille. Lähivirkistysalueen saavutettavuuden tavoitteena voidaan pitää on noin 300 m:n etäisyyttä tai noin 5 minuutin kävelymatkaa kotoa. Yleiskaavan virkistysyhteyksiin tehdyt tarkistukset mahdollistavat monimuotoisen virkistysverkoston kehittämisen ja keskuspuistoverkoston saavutettavuuden parantamisen. Yleiskaavan ohjeellinen virkistysyhteys-merkinnän määräystä on tarkistettu lähivirkistysalueiden riittävyuden ja saavutettavuuden, alueiden luonto-, maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen sekä virkistys- ja ekologisten yhteyksien jatkuvuuden varmistamiseksi tarkemmassa suunnittelussa.

Viherverkoston jatkuvuus

Virkistysyhteyksien ja ekologisen verkoston jatkuvuutta selkeästi heikentäviin katkoskohtiin on osoitettu viheryhteystarvealueet. Viheryhteystarvealueita on useita ja ne ovat laajoja kokonaisuuksia. Toimivan ratkaisun löytyminen on sekä suunnittelun että talouden näkökulmasta haastavaa. Kuitenkin näiden alueiden puuttuvien yhteyksien ratkaiseminen sekä olemassa olevien laadun parantaminen olisi keskeistä toimivan virkistysverkoston ja ekologisen verkoston kehittämisessä. Estevaikutuksia kulkuyhteyksille aiheuttavat varsinkin suuret liikenneväylät. Hiedanrannan ja Lakalaivan alueilla maankäyttö on muuttumassa, mikä mahdollistaa näillä alueilla viheryhteyksien katkoskohtien kehittämisen. Jatkuvien yhteyksien toteutumisen kannalta kriittisiä kohtia erityisesti Hiedanrannan alueella ovat valtatie ylitysten ja alitusten sekä rannan suuntaisten yhteyksien jatkosuunnittelu siihen saakka, kunnes tekniset erikoisratkaisut ja niiden kustannukset ovat selvinneet. Jatkosuunnitteluun tulee varata riittävästi resursseja laadukkaiden yhteyksien varmistamiseksi. Niihaman ja Halimasjärven väliselle yhteystarvealueelle on VT 9:n leventämisen yhteydessä tarkoitus toteuttaa vihersilta.

Keskuspuistoverkoston kehittämisalueet

Yleiskaavassa osoitetaan kaksi uutta ohjeellista keskuspuistoverkoston kehittämistarvealuetta. Rajamäki-Särkijärvi-Hervannan kanjoni-Solkimäki -aluekokonaisuus on yksi kantakaupungin alueen maisemallisesti parhaista virkistysalueista ja yksi tärkeimmistä seudullisista viheryhteyksistä muodostaen keskeisen osan eteläisen Tampereen keskuspuistoverkостosta. Alueella on runsaasti tunnistettuja luontoarvoja ja virkistyskäyttöpotentiaalia. Lisäksi alueen lähiympäristössä on runsas käyttäjäpotentiaali. Villilänsaari-Mustavuori-Tesomajärvi-Haukiluomanpuisto -aluekokonaisuus on keskeinen Läntisen Tampereen pohjois-eteläsuuntainen viherakseli. Alueiden kokonaissuunnittelu mahdollistaa alueiden arvojen tunnistamisen ja turvaamisen sekä alueelle kohdistuvien tavoitteiden yhteensovittamisen.

Virkistyspalvelut

Monimuotoinen viher- ja virkistysalueverkosto palveluineen tarjoaa mahdollisuuksia elvyttäviin luontokokemuksiin sekä monipuolisiin liikunta- ja urheiluharrastuksiin. Erityisesti hiljaisilla virkistys-, liikunta- ja puistoalueilla on suuri merkitys ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta. Yleiskaavan yleismääräys ohjaa tunnistettujen kaupunkihiljaisten alueiden säilymisen huomioimiseen sekä lähivirkistykseen soveltuvien kaupunkihiljaisten alueiden ja kohteiden riittävyyden sekä hyvän saavutettavuuden varmistamiseen. Suunniteltaessa tulee huolehtia että ns. kaupunkihiljaisia alueita säilyy ja että asutuksen lähellä sekä hyvin saavutettavissa on riittävän hiljaisia lähivirkistykseen sopivia alueita. Kaupunki on 2019 käynnistänyt kaupunkihiljaisten alueiden kartoittamisen. Selvityksessä tunnistetaan myös ne keskeiset viher- ja virkistysalueet, joissa tulee etsiä keinoja meluolosuhteiden parantamiseksi. Kartalla 2 on osoitettu keskeisimmät keskuspuistoverkostolla sijaitsevat keskitettyjen liikunta-, urheilu- ja vapaa-ajan palveluiden toimintojen alueet. Toimintojen kehittämisen lisäksi yleiskaava ohjaa palveluiden saavutettavuuden parantamiseen erityisesti kävellessä, pyörällä ja julkisella liikenteellä. Muille alueille sijoittuvien liikunta-, urheilupalveluiden ja vapaa-ajan palveluiden kehittämistarpeet kytkeytyvät alue- ja paikalliskeskusten keskuskohtaisiin keskitettyihin palveluihin.

Yleiskaavaratkaisu tukee ja vahvistaa tavoitetta Tampereen kehittämisestä järvi- ja järvikaupunkina. Suurin osa rannoista on varattu yleiskaavassa yleiseen virkistykseen. Kaavassa on osoitettu myös kehitettävät uimarannat sekä pienvene- tai lauttasatamat. Viinikanlahden alueella, keskustan laajentuessa, kehittämisen ensisijaisena tavoitteena kestävä liikunnan lisäksi on tukea rantavyöhykkeen virkistysaluekokonaisuuden kehittämistä. Kaavaratkaisu ohjaa ranta-alueen kehittämistä julkisena tilana, uusien monipuolisten virkistyspalveluiden ja -toimintojen luomiseen sekä viheralueiden riittävän laajuuden varmistamiseen vahvistaen Tampereen keskustaa järvenrantakaupunkina.

Yleiskaavassa on osoitettu tarve uudelle leirintäalueelle, sijoitusvaihtoehtoina Alasjärven ja Suomensaaren ympäristöt. Molemmat sijaintivaihtoehdot tarjoavat jo tänä päivänä virkistyspalveluita. Suomensaari sijoittuu olemassa olevaan asumisen ympäristöön ja luonne Tampereen kaupunkilaisten virkistysalueena laajenisi matkailijoita palvelevaksi virkistysalueeksi. Alasjärvi sijoittuu laajan virkistysalueen yhteyteen ja ympäristössä toimii jo tällä hetkellä ratsastus- ja koiratoimintaa, jotka ovat seudullisia palveluita. Molempien alueiden saavutettavuus julkisella liikenteellä paranee raitiotiejärjestelmän laajentuessa. Suomensaari on laajasti saavutettavissa myös vesiteitse. Alasjärven ympäristössä alueen tiedossa olevat luontoarvot asettavat reunaehjoja tarkemmalle suunnittelulle, Suomensaaren ympäristössä on tarve laatia luontoselvityksiä tarkemman suunnittelun tueksi.

Luonnon monimuotoisuuden ylläpito

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät elinympäristöt sisältyvät pääpiirteissään yleiskaavan viherrakenteeseen. Keskuspuistoverkostolla ja suojelualueilla pystytään turvaamaan monimuotoisuuden kannalta laajimmat ja merkittävimmät viheraluekokonaisuudet. Laajempien aluekokonaisuuksien kytkeytyminen toisiinsa tapahtuu ohjeellisten ekologisten yhteyksien sekä virkistysyhteyksien välityksellä. Yleiskaavaratkaisu tukee viherrakenteen kehittämistä edelleen yhtenäisemmäksi, mikä parantaa ekologisen verkoston jatkuvuutta ja kytkeytyneisyyttä ja on keskeistä myös monimuotoisuuden ylläpitämisessä. Ekologista verkostoa on kaavaratkaisussa täydennetty puuttuvilla yhteyksillä, joista merkittävimpinä uusi ekologinen yhteys Koilliskeskuksen alueelta Kaukajärvelle. Keskuspuistoverkoston uudet aluevaraukset Linnainmaalla ja Västringinmäessä vahvistavat näiden alueiden ekologista verkostoa.

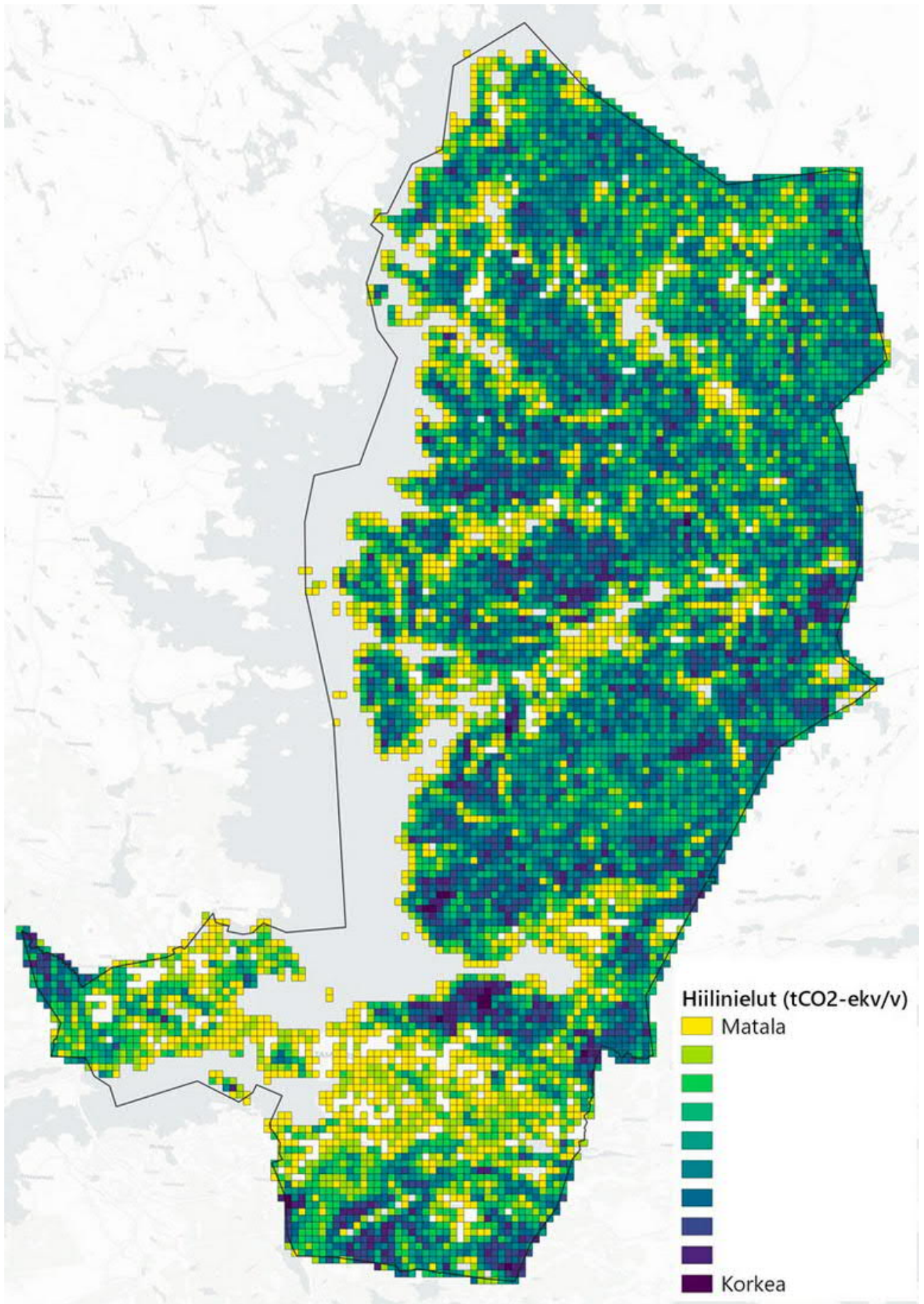
Luonnon monimuotoisuuden kannalta on tärkeää, että tarkemmassa suunnittelussa varmistetaan, että myös asuinalueiden luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät elinympäristöt säilyvät elinvoimaisina ja että niiltä on riittävät ekologiset yhteydet yleiskaavan viherrakenteeseen. Monimuotoinen luonto kestää parhaiten ilmastonmuutoksen ympäristölle aiheuttamia vaikutuksia. Kaupungin tiivistyminen ja väestönkasvu asettavat haasteita viheralueiden riittävyydelle ja kantokyvylle ja tätä kautta myös monimuotoisuuden ylläpidolle.

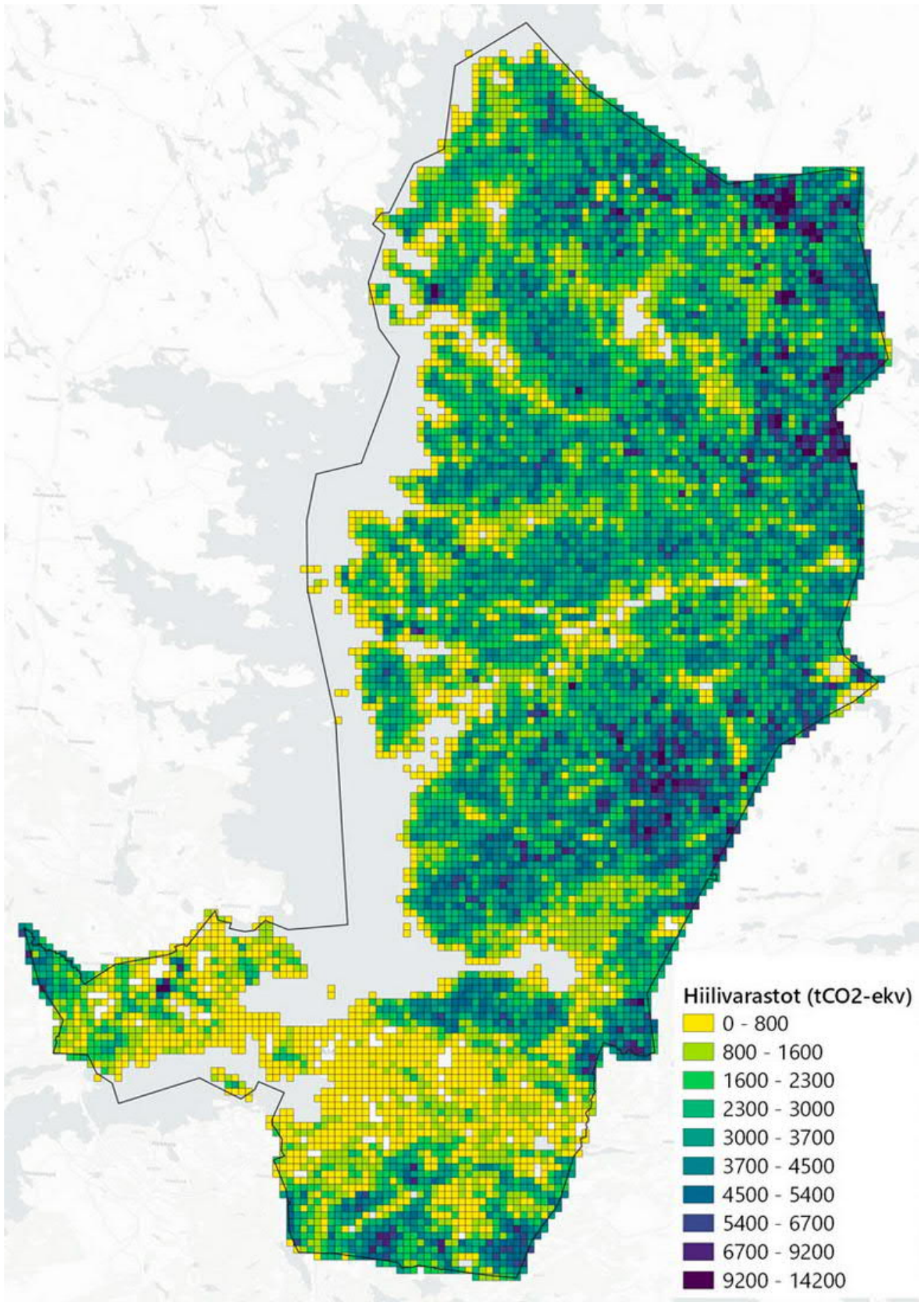
Hiilinielut ja hiilivarastot

Tampereen kaupungilla on tavoite olla hiilineutraali vuonna 2030. Vuoden 1990 päästöistä 20 % on tavoitteena kompensoida hiilinielujen kautta. Hiilinielut ovat prosesseja, joissa ilmakehän hiilidioksidia sitoutuu maaperään, kasvillisuuteen ja merien pintakerrokseen. Kantakaupungin alueen merkittävimmät hiilinielut sijoittuvat suojelualueiden ja keskuspuistoverkoston alueelle kuten Kauppi-Niihamaan, Ojalaan, Hervantajärvelle ja Särkijärvelle.

Hiilivarastoissa hiiltä on sitoutuneena varastoon siten, että sitä ei ole ilmakehässä. Hiilivarastoja ovat esim. turve ja kasvit. Tampereen hiilivarastot painottuvat Pohjois-Tampereen soihin ja vanhoihin metsiin. Kantakaupungin alueella merkittävimmät hiilivarastot sijoittuvat kaavan viheralueille Särkijärven ja Hervantajärven ympäristöihin sekä Ojalaan ja Kauppi-Niihamaan.

Hiilinielujen ja -varastojen sijoittuminen ja intensiteetti Tampereella 2015 (Tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutusten arviointi 2019)

Hiilinielujen ja -varastojen turvaamisen lisäksi hiilinieluja tulisi kantakaupungissa kasvattaa. Kantakaupungin alueelle sijoittuvat hiilinielut ja hiilivarastot ovat pääsääntöisesti kaupungin omistuksessa, jolloin niiden hoitoa ja käyttöä on mahdollista kehittää ilmastovaikutukset huomioon ottaen. Käynnissä olevassa metsien hoidon toimintamalli -työssä on tunnistettu metsien vaikutus ilmastomuutoksen hillitsemisessä sekä asetettu tavoitteita puuston elinvoimaisuuden ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi. Kaupunkivihreän lisäämisellä on mahdollista kasvattaa alueiden hiilinielupotentiaalia. Tampereen viherkerroinmenetelmän tavoitteena on lisätä kaupunkivihreää sekä hulevesien luonnonmukaista hallintaa. Viherkerroinmenetelmä otetaan laajempaan käyttöön asemakaavahankkeiden yhteydessä vuoden 2020 alusta. Tampereen kaupunki on mukana myös Luonnonvarakeskuksen i-tree hankkeessa 2019-2020, jossa selvitetään kaupunkipuiden ekosysteemipalveluiden määrää ja taloudellista arvoa. Kaupunkipuiden varastoiman hiilen määrää, ilmansaasteiden sidontaa ja hulevesien vähentämistä lasketaan Turussa, Helsingissä ja Tampereella. Hanke tuottaa kaupunkisuunnittelun tueksi tietoa puiden määrän ja lajivalikoiman vaikutuksesta ekosysteemipalveluihin.

Kansallinen kaupunkipuisto

Yleiskaavatyön kanssa samaan aikaan on vireillä pormestariohjelmaan toimenpiteeksi kirjattu Tampereen kansallisen kaupunkipuistohanke. Kansallisen kaupunkipuiston perustamista haetaan ympäristöministeriöltä erillisellä kaupunginhallituksen päätöksellä, rajausta kansalliseksi kaupunkipuistoksi ja itse hakemusta ei ratkaista yleiskaavaprosessissa. Yleiskaavassa osoitetaan hakuvaiheen nähtävillä ollut rajausehdotus (KH 12.8.2019). Tampereen kansallisen kaupunkipuiston tarveselvitystyössä (2017) kartoitettiin eri kaupungeille osoitetulla kyselysarjalla kansallisen kaupunkipuiston vaikutuksia. Kansallisen kaupunkipuiston on koettu vahvistavan kaupunkirakenteen jäsentymistä ja toimivan kaupunkiympäristön luonnonsuojelun, monimuotoisuuden ja kestäväen kehityksen edistäjänä. Kaupunkipuisto vahvistaa alueen olemassa olevien arvojen näkyvyyttä ja tunnettavuutta sekä ohjaa alueen kehittämistä kokonaisvaltaisesti yhteisesti sovittuja arvoja säilyttäen ja hyödyntäen. Kyselyn vastauksissa tuli esille, että kaupunkipuistohankkeen myötä asukkaille on ollut mahdollista tarjota parempaa ja monipuolisempaa asuinympäristöä. Mm. kaupunkipuiston saavutettavuuden parantamisella hyvät yhteydet ovat lisänneet alueiden käyttöä ja ihmisten liikkumista. Kohdennetut peruskunnostushankkeet ovat lisäksi tarjonneen asukkaille laadukkaampia asuinympäristöjä ja esim. rantojen julkisiin kaupunkitiloihin panostaminen on edistänyt rantojen virkistyskäyttöä.

Viheralueiden seurantatiedon tuottaminen

Yleiskaavatyön yhteydessä on kehitetty viheralueiden seurannan työkaluja suunnittelutyön tueksi. Seurannan kehittäminen ja jatkuva vaikutusten arviointi mahdollistaa yleiskaavan vaikuttavuuden arvioinnin ja tarvittavien tarkistusten tekemisen päivittyvässä kaavaprosessissa. Tavoitteena on seurata mm. viheralueiden määrää, saavutettavuutta, käyttöpainetta ja viheralueiden melutilannetta. Rekisteritietoihin perustuvaa seurantaa toteutetaan ajantasaisesti ja automatisoidusti. Viheralue seurannan tilannekuvia kehitetään edelleen yleiskaavan ehdotusvaiheeseen.

Viheralueiden digitaalisen seurantatiedon lisäksi yleiskaavatyön yhteydessä on tehty liito-oravaseurantaa. Seurannan tulosten pohjalta yleiskaavan ekologisen verkoston yhtenäisyyttä on pystytty edelleen parantamaan mm. Hervannan ja Ruskon alueilla. Seurannassa on saatu viitteitä myös siitä, että kompensatiotoimenpiteillä olisi mahdollista siirtää liito-oravan elinympäristöjä. Seurannan kautta on mahdollista saada tarkempaan suunnitteluun myös muuta tärkeää tietoa kaupunkimetsien tilasta, niiden riittävyydestä sekä ekologisten yhteyksien toimivuudesta kantakaupungissa.

Strategian mukaisesti kaupunkia suunnitellaan siten, että kaupunkimainen asuminen on hyvä vaihtoehto kaikissa elämäntilanteissa. Yhteisöllisen asumisen kehittymiselle luodaan edellytyksiä. Kaupunkiseudulla on monipuolista ja monimuotoista asuntokantaa sekä houkuttelevia asuinympäristöjä. Kohtuuhintaisia asuntoja ja asumispalveluja on riittävästi.

Yleiskaavassa ei yleispiirteisyytensä vuoksi ohjata yksityiskohtaisella tasolla asuntorakentamiseen liittyviä valintoja, kuten tulevaisuuden asuinrakennusten tyyppiä tai asuntojakamaa. Tästä huolimatta yleiskaavan toteuttamisella on vaikutuksia myös asumisen kenttään. Yleiskaavaratkaisun mukaisesti kaupunkiympäristö tiivistyy ja uudistuu erityisesti kantakaupungin keskusta-alueilla, jotka tarjoavat rakentuessaan lisää asumisen valinnanvaraa urbaania elämäntapaa ja hyvin saavutettavia palveluja arvostavien kasvavalle kohderyhmälle. Jotta kaupunkimaiset asumismuodot voivat toteutua kestävällä ja yhteisöllisellä tavalla, täytyy tarkemmassa suunnittelussa huolehtia kaupunkirakenteen riittävästä sekoittuneisuudesta, eli palvelu- ja toimitilojen syntyisestä asumisen yhteyteen. Kokonaisuudessaan yleiskaavassa on osoitettu laadukkaan ja monipuolisen asumisen tarpeisiin täydennysalueita, kokonaissuunnittelun tarvealueita, jotka mahdollistavat sijainnistaan riippuen niin tehokkaiden ja kaupunkimaisten kuin pienimittakaavaisten ja luonnonläheisten asuinympäristöjen toteuttamisen. Ydinkeskustaan ja aluekeskuksiin on lisäksi osoitettu erilliset korkean rakentamisen soveltuvuusvyöhykkeet, joilla on mahdollista toteuttaa nykyistä ympäristöään korkeampaa, tornitalotyyppistä innovatiivista asuinrakentamista.

Yleiskaavan strategisesta luonteesta johtuen asumisen käyttötarkoitusalueita ei ole jaoteltu erikseen kerros- ja pientaloalueisiin, jolloin kaupunginosia voidaan täydentää joustavasti soveltuvien asunto- ja talotyyppien riippuen kulloisestakin kontekstista. Asuinalueita on siten mahdollista täydentää niiltä puuttuvalla monipuolistavalla asumisen tarjonnalla, mikä edesauttaa parhaimmillaan kotitalouden asumisuran jatkumista tutussa ja pidetyssä asuinympäristössä myös elämäntilanteen muuttuessa. Tiivistyvien ja uudistuvien keskusta-alueiden osalta kaavaratkaisu ohjaa muutosta kohti nykyistä selvästi kaupunkimaisempaa asumisen ympäristöä, jota luonnehtivat keskustamaiset laatuvaatimukset, kuten aktiiviset maantasokerrokset sekä rakenteellisesti toteutetut tilatehokkaat pysäköintiratkaisut.

Yleiskaavan rooli suhteessa asumisen kehittämiseen on ennen kaikkea mahdollistava osana laajempaa kaupungin asuntopoliittista keinovalikoimaa, johon maankäyttöprosessin osalta kuuluvat esimerkiksi tontinluovutuskilpailujen ja laaturyhmätyöskentelyn kaltaiset ohjausvälineet.

Hiilineutraalisuus

Strategian mukaisesti Tampere on hiilineutraali vuonna 2030. Tavoite saavutetaan yhteistyössä tytäryhtiöiden, sidosryhmien, yritysten ja asukkaiden kanssa. Tavoite otetaan huomioon kaikessa kaupungin toiminnassa, hankinnoissa ja investoinneissa. Kestävästi kasvava kaupunki arvostaa luontoa, säästää luonnonvaroja ja vähentää päästöjä.

Yleiskaavatyön yksi keskeisimmistä teemoista on vastata kaupunkistrategian hiilineutraalisuustavoitteeseen. Kuten strategiatavoitteessa on kuvattukin, hiilineutraalisuus saavutetaan monen eri tekijän ja toimijan yhteisvaikutuksena. Yleiskaavatyössä keskeisenä vaikutuskeinona on arvioitu yhdyskuntarakenteesta johtuvia vaikutuskeinoja.

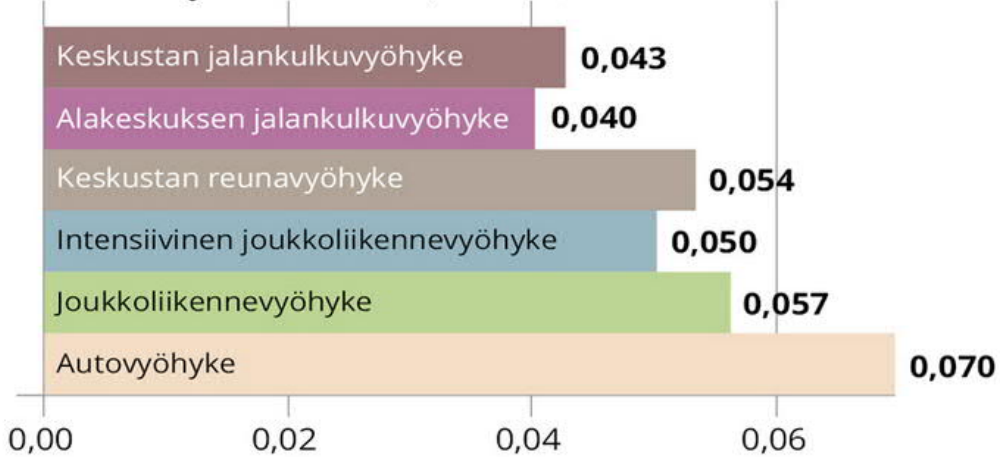
Yleiskaavatyön yhteydessä tehdyt tulevaisuuden maankäytön päästökkenaariot ennakoivat, että tavoitellun hiilineutraaliuden päästöraajat saavutetaan Tampereella vuoteen 2040 mennessä. Keskeisenä ajurina suotuisassa päästökehityksessä on kaukolämmön ominaispäästöjen aleneminen siirryttäessä vähäpäästöisempään energian tuotantoon. Yhdyskuntarakenteeseen liittyen keskeisiä päästösektoreita ovat rakennusten energiankäyttö ja henkilöliikenne. Uudisrakentamisen osalta jo nykyisten normien mukaiset rakennukset ovat varsin energiatehokkaita, joten niiden käytön aikaiset päästöt jäävät lämmityksen osalta verrattain alhaisiksi. Sen sijaan uudisrakentamisessa korostuu sen hiilipiikki, eli rakentamisvaiheen kertaluontoiset hiilidioksidipäästöt, joiden merkittävänä aiheuttajana on rakentamisessa käytetyn betonimateriaalin tuotanto. Tavoiteltu kaupungin kasvu edellyttää väistämättä uudisrakentamista, josta syntyvät merkittävät päästöt ovat osaltaan ristiriidassa hiilineutraaliustavoitteen kanssa. Uudisrakentaminen tuottaa vuosina 2019-2040 keskimäärin vajaan 95 000 hiilidioksidiekvivalentitonniin vuotuiset päästöt, mikä vastaa reilua kymmenystä kaupungin tämänhetkisistä kokonaispäästöistä. Päästövähennysten edetessä muilla sektoreilla nousee uudisrakentamisen osuus kokonaispäästöistä noin viidennekseen vuoteen 2040 mennessä.

Toisaalta kaupunkirakenteen uudistaminen on välttämätöntä muun muassa kestävän liikennejärjestelmän kehittämiseksi, joten kasvun vaikutuksia ei voida arvioida pelkästään uudisrakentamisen hiilikuorman perusteella. Lisäksi uudisrakentamisen päästöjä on mahdollista pienentää esimerkiksi materiaalivalinnoilla. Jos uudisrakentamisessa siirryttäisiin merkittävässä määrin puun käyttöön, putoaisivat rakentamisen päästöt tehdyn herkkyystarkastelun perusteella noin 12 prosenttia verrattuna betonirakentamiseen. Puurakentamisella ei siten nollata uudisrakentamisen päästöjä, mutta rakennusmateriaalin valinnalla voidaan vaikuttaa päästöjen syntymiseen varsinkin aluekohtaisesti. Yleiskaavassa puurakentamisen mahdollisuuksia tarjoavat erityisesti uudet, luonnonläheisyyteen ja viheryhteyksiin nojautuvat aluekokonaisuudet asumisen ja virkistykseen sekoittuneilla alueilla.

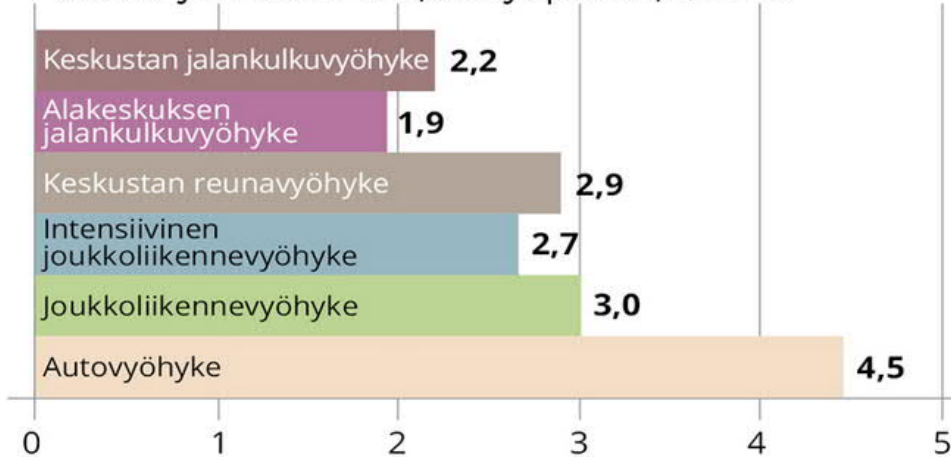
	Kerrosala- lisäys (k-m ²) 2020-2040	Rakentamisen kokonaispäästöt							
		2019		2020-2040		2020-2040		2020-2040	
		Betonirakentamisen osuus	Betonirakentamisen osuus (Ve1)	Puurakentamisen osuus (ve2)	Puurakentamisen osuus (Ve3)				
Kerrostalot	3 750 000	100 %	88 937	100 %	1 723 931	0 %	1 723 931	50 %	1 465 341
Rivitalot	148 000	100 %	3 510	100 %	68 037	80 %	51 708	80 %	51 708
Pientalot	310 000	100 %	7 352	100 %	142 511	80 %	108 308	80 %	108 308
Toimitilat	1 282 000	100 %	30 404	100 %	589 354	0 %	589 354	100 %	589 354
yhteensä	5 490 000		130 204		2 523 836		2 473 304		2 214 714
tCO ₂ -ekv / asukas			0,54		0,40		0,39		0,35

Henkilöliikenteen osalta käyttövoiman muutokset, eli siirtyminen polttomoottorikäyttöisistä hybridi- ja sähköajoneuvoihin, tuovat merkittävää päästövähennyspotentiaalia. Tästä huolimatta yhdyskuntarakenteen kehittämisessä ei voida yksistään luottaa ajoneuvoteknologian kehitykseen, sillä autoistuminen on voimakkaasti kasvavassa kaupungissa myös tila- ja viihtyisyyskysymys. Mikäli autonomistuksen aste pysyy nykyisellään ja väestö kasvaa tavoitellusti 1,4 prosenttia vuodessa, tarvitaan kasvavalle automäärällä vuosittain noin 5 hehtaaria lisää tilaa, jota ei kuitenkaan jo kertaalleen kaavoitetussa ja rakennetussa kantakaupungissa ole saatavilla. Lisäksi autoilun ympäristöterveyshaittoja tuottavat ja kaupunkikehittämistä rajoittavat rengasmelu- ja pölypäästöt eivät poistu käyttövoimaa vaihtamalla. Tästä syystä panostaminen joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn on ehdoton edellytys kasvun mahdollistamiseksi. Yleiskaavassa kestävään liikkumiseen perustuva kasvu on mahdollistettu erityisesti keskustatoimintojen alueilla sekä erillisellä Kestävän kasvun vyöhykkeellä, joiden sekoittunut rakenne ja tehokas joukkoliikennejärjestelmä mahdollistavat parhaimmillaan sujuvan arjen ilman omaa autoa. Yhdyskuntarakenteen vaikutus liikkumisen päästöihin on havaittavissa jo nykyisellään, kun Tampereen kantakaupungin rakennetta tarkastellaan Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) määrittelemien yhdyskuntarakenteen ominaispiirteitä kuvaavien vyöhykkeiden avulla. SYKE:n vyöhykejaossa perinteistä keskustamaista kävelykaupunkia kuvaa niin sanottu keskustan jalankulkuvyöhyke, jonka asukas- ja työpaikkakohtaiset henkilöliikenteen päästöt ovat vuositasolla miltei kolme kertaa pienemmät kuin lähinnä yksityisautoiluun tukeutuvalla autovyöhykkeellä.

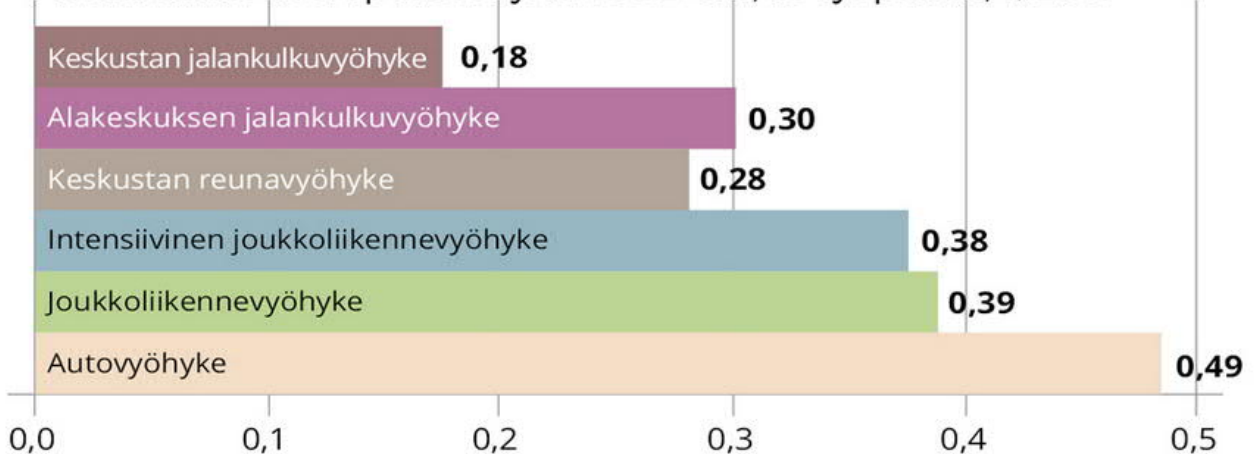
Päästöt yht. tCO2-ekv/k-m²/v, 2019

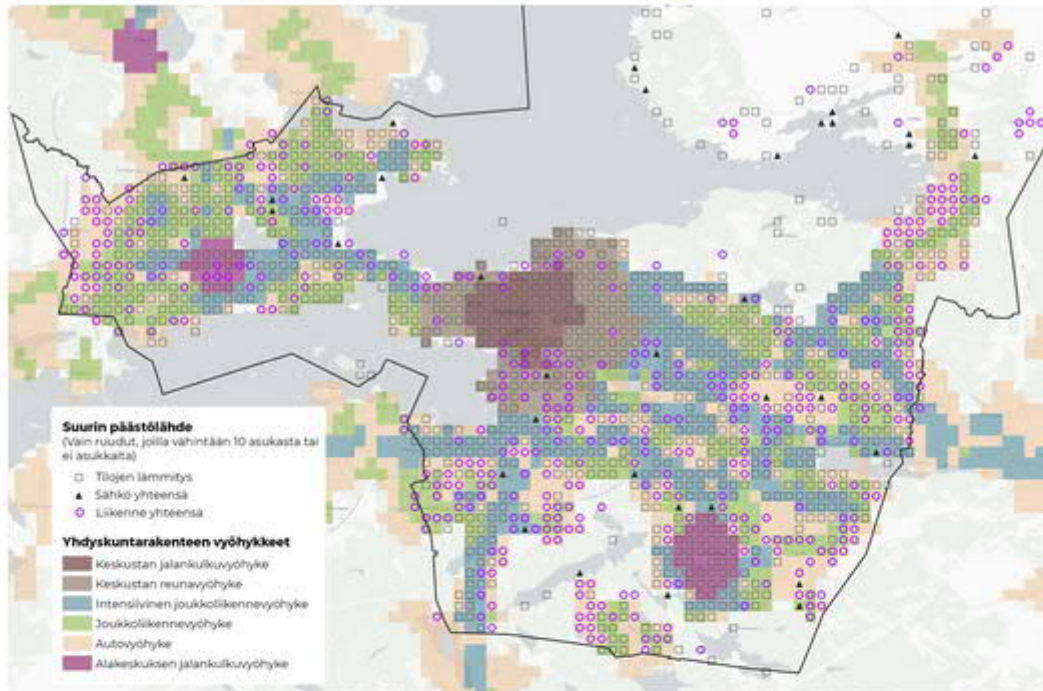

Päästöt yht. tCO2-ekv/as+työpaikat/v, 2019

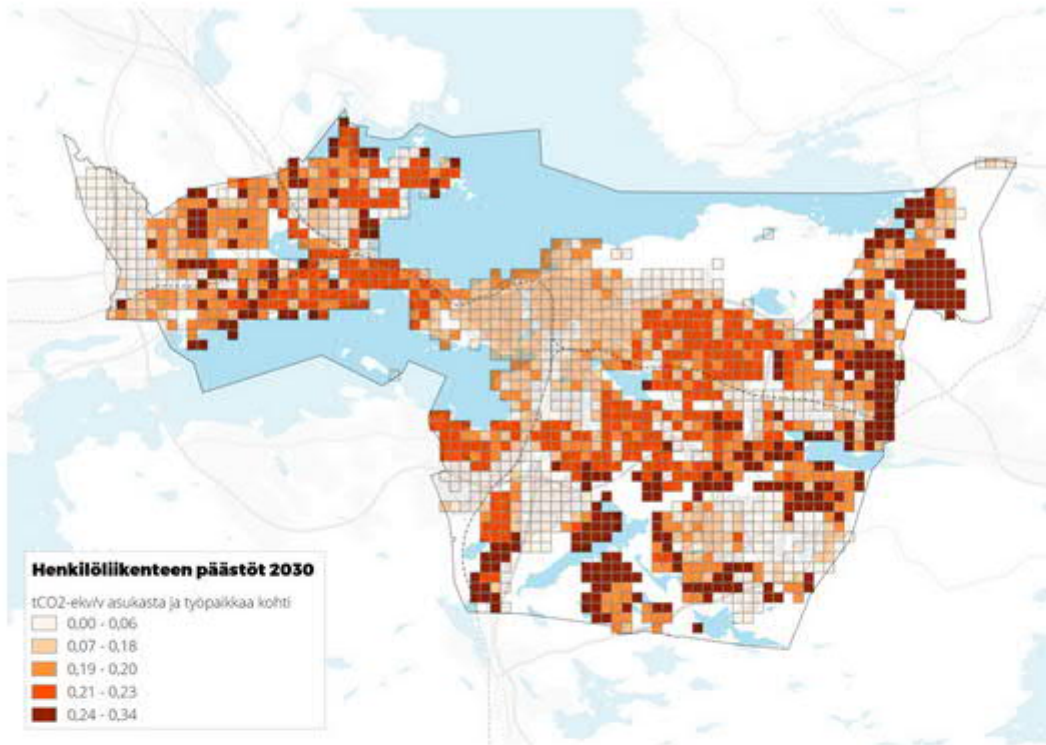

Henkilöliikenteen päästöt yht. tCO2-ekv/as-työpaikat/v, 2019

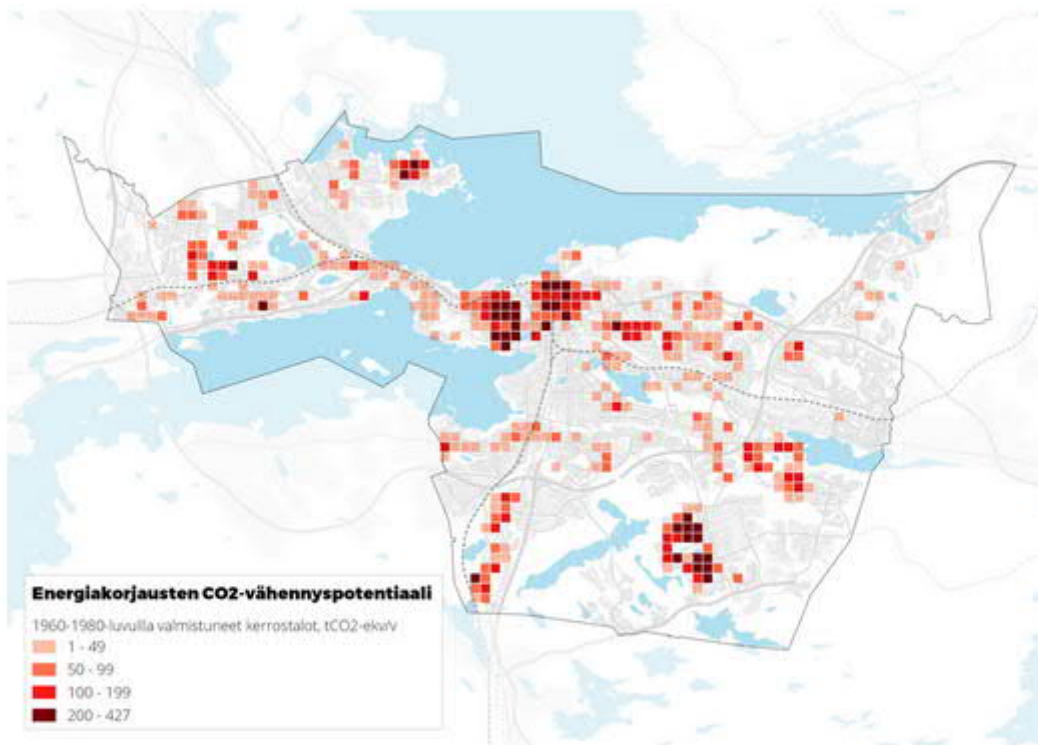
Täydentävän näkökulman liikkumisen päästöihin tarjoaa oheinen skenaariotarkastelu, joka kuvaa henkilöliikenteen vuosittaisia päästöjä ennakoitua maankäytön toteututtua hiilineutraalisuuden tavoitevuonna 2030. Kartassa on esitetty henkilöliikenteen päästöt ruuduittain jaettuna kunkin ruudun asukas- ja työpaikkamäärän summalla. Tarkastelusta voidaan havaita selkeä yhdyskuntarakenteen ja liikkumistottumusten vyöhykkeisyys, jonka takia keskusta-asukkaiden päästöt jäävät pieniksi verrattuna kantakaupungin reuna-alueiden autovyöhykkeeseen. Toisaalta myös kehätien sisäpuolisella, joukkoliikenteen hyvin palvelemalla vyöhykkeellä liikkumisen päästöt nousevat verrattain korkeiksi. Yhtenä syynä tilanteeseen on erityisesti Nokian moottoritien ympäristössä ilmenevä, erinomainen toteutuva autosaaeutettavuus, joka näyttää vaikuttavan alueen asukkaiden ja työntekijöiden kulkumuodon valintaan kestävästä liikkumisesta heikentävällä tavalla. Kyseisellä vyöhykkeellä tulisikin panostaa erityisesti pyörä- ja joukkoliikenteen kilpailukykyyn, jotta päästövähennystavoitteiden edellyttämät muutokset kulutapajakaumassa voidaan saavuttaa.

Lähde: Yleiskaavoituksen ilmastotyö

Hiilineutraalisuustavoitteen kannalta huomio kohdistuu erityisesti yli 5 kilometrin matkoihin. Tampere tukee mahdollisuutta vähähiilisempiin liikkumisen matkaketjuihin kehittämällä tulevaisuuden lähijunaverkostoa ja liityntäpysäköintijärjestelmää kytkeytyen vahvaan joukkoliikennejärjestelmään. Joukkoliikenteen kilpailukykyä tuetaan mm. joukkoliikennepainotteisilla kaduilla.

Ilmastovaikutusten arvioinnin yhteydessä tehtiin myös erillistarkastelu vanhan rakennuskannan energiakorjausten vaikutuksesta yhdyskuntarakenteen päästöihin. Tarkastelun kohteeksi valikoitiin 1960-80-luvuilla valmistunut asuinkerrostalokanta, jonka verrattain heikkoa energiatehokkuutta on mahdollista parantaa laajojen peruskorjausten yhteydessä tehtävillä energiaremonteilla. Kyseinen rakennuskanta sijoittuu Tampereen ydinkeskustan ohella lähinnä isompiin, joukkoliikenteellä hyvin saavutettaviin kerrostalovaltaisiiin lähiöihin, joiden uudistaminen monipuolisemmaksi kaupunkiympäristöksi tarjoaa mahdollisuuksia kestävämpään kokonaisrakenteeseen. Laajuudeltaan lähiökauden kerrostalokanta on vajaat 3 miljoonaa kerrosneliötä, eli kuudesosa kaupungin koko rakennusvolyymista. Jos kaikki aikakauden kerrostalot saneerattaisiin lämmityksen ja käyttövedenkulutuksen osalta suotuisan päästöskenaarion (PITKO:n Muutos-skenaario) mukaisesti, paranisi niiden energiatehokkuus jopa 48 prosenttia nykyisestä. Vuositasolla tämä tarkoittaisi noin 27 000 hiilidioksidiekvivalentitonin suuruista päästövähennystä, joka vastaa noin 6 prosenttia vuotuisista rakennuskannan lämmityspäästöistä. Yhdistettynä puhtaamman, uusiutuvan kaukolämmön käyttöön voidaan siten saavuttaa merkittäviä päästövähennyksiä myös olemassa olevassa rakennuskannassa. Yleiskaavan tahtotila ohjaa rakenteen uudistamiseen erityisesti muuttuvilla ja toiminnoiltaan sekoittuvilla keskusta-alueilla, joiden kohoava maanarvo luo liikkumavaraa taloyhtiöiden perusparannus- ja lisärakentamishankkeille sekä siten myös energiatehokkuuden parantamistoimille.

Lähde: Yleiskaavoituksen ilmastotyö

Kestävä arki ja osallisuus

Strategian mukaisesti Tampere tunnetaan omaleimaisista, kestävästä elämäntapaa ja osallisuutta vahvistavista alueista. Alueiden rakentamista edistetään älykkäällä kaupunkikehityksellä, jossa koko kaupunkiyhteisö luo sujuvan arjen ja kestävästä asumisen ratkaisuja yhdessä. Alueita hyödynnetään myös uusien ratkaisujen kokeilu- ja kehitysalustoina.

Jatkuvasti päivittyvä yleiskaava varmistaa osaltaan Tampereen vahvuudet omaleimaisena sekä kestävästä elämäntavan ja vahvemman osallisuuden kaupunkina. Yleiskaavatyöhön liittyy ajantasaisen yhdyskuntarakennetta kuvaavan seurantatiedon tuottaminen. Tietokokonaisuuteen pyritään kaavaprosessin aikana kytkemään myös asukkailta saatu palaute kaupunkiympäristön kehittämisen tavoitteista ja koetusta laadusta. Yleiskaavassa tuotettua tietoa voidaan hyödyntää yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja kehittämisen vaikutuksia arvioitaessa.

Lielähti-Hiedanranta on yleiskaavassa osoitettu yhtenä tärkeimpänä kaupungin kasvu-suuntana. Hiedanrannan kehitysohjelma on esimerkki älykkään ja kestävästä uuden kaupunginosan toteuttamisesta. Kehitysohjelmilla on kokonaisuutena tärkeä rooli erilaisten toimintatapojen kokeilemisessä ja mahdollistamisessa.

Strategian mukaisesti kaupunki kehittää älyliikennettä sekä liikkumisen uusia palveluja ja toimivia matkaketjuja. Yrityksille luodaan edellytyksiä ja kehitysalustoja uusien palvelujen luomiseksi.

Yleiskaavassa on vahva joukkoliikenteen painotus ja kaavassa on osoitettu matkaketjujen kannalta tärkeitä liityntäpysäköinnin ja vaihtoterminaalien kohteita, jotka toteutuessaan parantaisivat jo nyt nykyisen liikennejärjestelmän toimivuutta vuorokauden kaikkein ruuhkaisimpina tunteina.

Liityntäpysäköintikokeilusta saatu hyvä kokemus on vakiinnuttamassa liityntäpysäköinnin osaksi liikennekäyttäytymistä. Raitiotieliikenteen käynnistymisen myötä vaihtoterminaaleista tulee osa joukkoliikennejärjestelmää.

Tulevaisuuden liikkumiskehityksen suuria ajureita ovat digitaalisuuden mahdollistama kehitys ja toisaalta liikkumisen muuttuminen entistä enemmän palveluksi. Itseohjautuvuus, älykäs tiedonkeruu, sähköistäminen ja yhteiskäyttö muuttavat liikkumisen tulevaisuudessa.

Tampereella on vahvuuksia älyliikenteen kehittämiseen kompaktin kaupunkirakenteen ja käyttäjäpotentiaalin pohjalta. Lisäksi julkisen tiedon avaaminen avoimesti saataville mahdollistaa liikkumisen muutokseen liittyvän kehitystyön ja liiketoiminnan. Samalla kun liikenteen infrastruktuuri kehittyy ja autojen automatisoituminen lisääntyy, kaupunkirakenteessa tulee huolehtia myös kävellen ja pyöräillen liikkuvien laadukkaasta ja turvallisesta ympäristöstä, jotta älyliikenteen seurauksena ei ole vain yksityisautoilun ja autojen määrän kasvu sekä yhdyskuntarakenteen hajautumiskehitys. Uusien innovaatioiden mahdollistamisen ohella, yleiskaava toisaalta huomioi epäedullisen kehityksen riskit.

Osallistuminen

Tampereella jokaisella on mahdollisuus osallistua, vaikuttaa, kohdata muita ihmisiä ja toteuttaa itseään. Kaupunki on alusta asukkaiden ja yhteisöjen aktiivisuudelle ja yhdessä tekemiselle.

Yleiskaavaprosessiin kuuluu jo maankäyttö- ja rakennuslainkin mukaan osallistuminen. Kantakaupungin yleiskaavaprosessin aikana pyritään kehittämään helppoja osallistumisen tapoja mm. kehittämällä digitaalisia palveluja ja välineitä. Yleiskaavan toteuttamiseksi kokeiltiin vertaissuunnittelua Kauppi-Niihaman alueella. Vertaissuunnittelussa aktivoitiin kansalaiset ja organisaatiot tuottamaan aineistoa, jota hyödynnetään suoraan alueen kehittämisessä, mm. asemakaavasuunnittelussa. Suunnitteluhankkeeseen osallistui 12 suunnitteluryhmää.

Digitaaliset palvelut

Uutta teknologiaa hyödyntämällä parannetaan palvelujen saavutettavuutta, vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. Palvelujen käyttöä ohjataan digitaaliseen kanavaan siten, että vuonna 2025 Tampereella kaikki käyttävät ensisijaisesti digitaalisia palveluita. Digitaalisten palvelujen helpokäyttöisyys, toimintavarmuus ja turvallisuus varmistetaan.

Tampereella tuotetaan digitaalista yleiskaava-aineistoa. Digitaalinen yleiskaava-aineisto sisältää Oskari-karttapalvelussa nähtävillä olevan yleiskaavaluonnoksen, internet-sivuille laaditun selostuksen kaavamerkintöineen ja -määräyksineen sekä sähköisen kaavapalautejärjestelmän. Kaavaluonnos laaditaan tietomallipohjaisena, mikä helpottaa yleiskaavatiedon hallintaa.

Digitaalisilla palveluilla parannetaan osallisten mahdollisuuksia saavuttaa yleiskaava-aineisto ja helpotetaan osallistumista yleiskaavaprosessiin. Oskari-karttapalvelu mahdollistaa kaavaan tutustumisen kokonaisuutena. Oskari-karttapalvelusta saa yleiskaavakartalta tiedon kustakin merkinnästä ja määräyksestä. Osasta kohteista kerrotaan myös nimitieto, joka helpottaa palautteen antajaa mielipiteen jättämisessä.

Kuntalaiset ja viranomaiset voivat lähettää Tampereen kaupungin kirjaamoon mielipiteensä tavanomaisten tapojen lisäksi sähköisestä kaavapalautejärjestelmästä joko kartalle sijoitettuna, laajempina tekstinä kirjoitettuna tai halutessaan molemmilla tavoilla. Mielipiteen antaja saa itselleen kopion lähettämästään mielipiteestä.

Kantakaupungin yleiskaavassa, valtuustokausi 2017-2021, tarjotaan ensimmäistä kertaa osallisten käyttöön yleiskaavapalautteiden seurantajärjestelmä. Palautteen antaja voi halutessaan antaa sähköisessä kaavapalautejärjestelmässä luvan kartalle kohdennettujen mielipiteiden julkaisuun nimettömänä ja ilman muita tunnistetietoja. Yleiskaavapalautteiden julkaisemisen toivotaan lisäävän vuoropuhelua ja keskustelua yleiskaavasta sekä kaupunkikehittämisestä, kun erilaiset mielipiteet keskustelun pohjaksi ovat nähtävillä olon aikana kaikkien saatavilla.

Sähköisen kaava-aineiston saavutettavuutta on haluttu lisätä selkeillä ohjeistuksilla ja ohjevideoilla. Digitaalisesta kaava-aineistosta kerätään erillisellä palautekyselyllä kokemuksia, jonka avulla digitaalisia palveluita kehitetään jatkossa eteenpäin.

Tampereen kaupunkiseudulla turvataan parhaat edellytykset yritysten synnylle, kasvulle, kansainvälistymiselle ja uusien yritysten sijoittumiselle. Kaupunki edistää alueellaan jo nyt toimivien yritysten ja työpaikkojen säilymistä.

Tavoitteesta päävastuu on Elinvoiman ja kilpailukyyn palvelualueella, missä vastataan elinkeino-, innovaatio- ja työllisyyspolitiikasta, toisen asteen koulutuksesta ja korkeakoulu yhteistyöstä, yrityspalveluista, maa- ja asuntopolitiikasta. Yleiskaavaan suoraan kytkeytyviä asiakokonaisuuksia ovat palvelualueella valmisteltavat maankäytön muutokseen tähtäävät kehitysohjelmat Hiedanranta sekä koko kaupunkiseudun ja maakunnan ytimenä kehittyvä Viiden tähden keskusta sekä erilliprojektina Hakametsän Sport Campus alueen kehittäminen. Keskustan osalta voimassa oleva keskustan strateginen yleiskaava yhdessä keskustan kehittämisohjelman kanssa ohjaavat edelleen riittävällä tavalla keskustan kehittämistä eikä sen osalta yleiskaavaan tule tarkistuksia. Hakametsän ja Hiedanrannan maankäyttö ja liikennejärjestelmä ovat yleiskaavassa alueiden kehittämistavoitteiden mukaiset.

Yleiskaavassa keskustan lisäksi aluekeskusten kehittäminen perinteisten työpaikka-alueiden rinnalla on nähty vahvana tulevaisuuden suuntana. Uuden yritystoiminnan sijoittumismahdollisuuksien turvaaminen edellyttää sekä riittävää oikean profiilin joustavan toimitilarakentamisen ohjelmointia yleiskaavan uudistuvilla keskusta-alueilla, että tilankäytön tehostamista nykyisillä työpaikka-alueilla. Erityisesti ydinkeskustan ja Hiedanrannan voimakkaasti sekoittuneet kaupunkialueet ovat soveltuva sijoituspaikka myös pääkonttoritason elinkeinorakentamiselle, jonka sijoittumista edistetään toteuttamalla laatusaltona kilpailukykyistä kaupunkiympäristöä. Yleiskaavoituksen keinoin edistetään näiden elinkeinopoliittisesti tärkeiden alueiden liikenteellistä saavutettavuutta kaikilla liikennemuodoilla, osana kehittyvää seudullista liikenne- ja joukkoliikennejärjestelmää.

Vuoden 2020 aikana laadittavan elinkeinostrategian linjauksia voidaan kaavatyön edetessä arvioida ja yhteen sovittaa yleiskaavan elinkeinotoiminnan aluevarausten ja liikennejärjestelmän tavoitteisiin. Tavoitteiden turvaamiseksi myös maankäytön kokonaisprosessin tulee tunnistaa elinkeinoelämän, yrittämisen ja työllisyyden edellytysten strategiset tavoitteet. Yleiskaavatyössä tämä kohdistuu elinkeinoalueiden profiloitumiseen sekä kaupungin että kaupunkiseudun tasolla esimerkiksi tekemällä yleiskaavaa tarkempia aluekohtaisia kehityskuvia ja toteuttamisen ohjelmointia. Kaupungin selkeä tahtotila ja toimenpiteet elinkeinoalueidensa tulevaisuudesta sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä auttaa myös alueiden toimijoita suunnittelemaan toimintaansa ja investointejaan siten, että yritystoiminnan jatkuminen ja sijoittuminen Tampereelle on jatkossakin mahdollista.

Tampereen saavutettavuutta kansallisesti ja kansainvälisesti vahvistetaan. Kaupunki edistää aktiivisesti lisäraiteen rakentamista ja nopeiden junavuorojen määrän lisäämistä Tampereen ja Helsingin välillä. Pietari-ratayhteyttä sujuvoitetaan ja lähijunaliikennettä kehitetään. Tampere-Pirkkalan asemaa kansainvälisenä lentokenttänä vahvistetaan.

Yleiskaavaratkaisu myötävaikuttaa välillisesti kansallisen ja kansainvälisen saavutettavuuteen. Yleiskaava varmistaa ensisijaisesti kaupungin vetovoimaisuuden ja ohjaa kaupunkiympäristön kehittämistä toiminnallisuus ja käyttäjien viihtyisyys keskiössä. Liikennejärjestelmän osalta yleiskaava edistää mm. lähijunaliikenteeseen varautumiseen osoittamalla uusia lähijuna-asemia sekä rataverkon kapasiteetin kehittämistarpeet. Raitiotie laajetessaan lähikuntiin on merkittävä kaupunkiseutua kokonaisuutena vahvistava hanke. Asemakeskus mutta myös messu- ja urheilukeskus kytkeytyessään uuteen henkilöliikenteen asemaan ja nopeampiin ratayhteyksiin etelän suuntaan ovat merkittäviä askeleita kansainvälisen saavutettavuuden näkökulmasta.

Yleiskaavan lähtökohdat

MRL **Seuranta** **VAT**
Selvitykset **Ohjelmat**
Maakuntakaava
Rakennesuunnitelma

Yleiskaavalla sovitetaan yhteen kaupungin strategiset ja yleispiirteiset yhdyskuntarakenteen kehittämisen tavoitteet. Lähtökohdaksi tarvitaan yhdyskuntarakenteen seuranta ja siitä tehtyjä johtopäätöksiä, tietoa eri toimijoilta ja selvitysaineistoa erilaisista yhdyskuntarakenteen osa-alueista ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Lisäksi yleiskaavaa ohjaa ylemmän tason suunnitelmat; valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet ja Pirkanmaan maakuntakaava. Tampereen

kaupunkiseudulla on tehty myös kuntien yhteinen rakennesuunnitelma, johon kunnat ovat sitoutuneet.

Yhdyskuntarakenteen jatkuva seurantatieto

Selvitykset

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Pirkanmaan maakuntakaava 2040

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040

Muut (esim. kaupungin omat ohjelmat)

Yhdyskuntarakenteen jatkuva seurantatieto

Yleiskaavoitus julkaisee kantakaupungin yhdyskuntarakenteeseen liittyvää ajantasaista tietoa. Avoimesti kaikkien saataville on tähän mennessä luotu neljä tilannekuvaa keskeisistä kaupunkikehityksen ja -rakenteen teemoista. Maapinta-alan käyttö-, väestönmuutos-, palvelujen monipuolisuus- ja ilmastovaikutukset-tilannekuvat ovat käytettävissä Oskari-karttapalvelussa.

Yhdyskuntarakenteen jatkuva seurantatieto tarjoaa välineitä kaupunkiympäristön ominaispiirteiden ja kaupunkikehityksen hahmottamiseen. Tilannekuvat mahdollistavat mm. yksittäisten asemakaavojen ja muiden kaupunkikehittämissankkeiden tarkastelun osana laajempaa kokonaisuutta. Näin jatkuva yhdyskuntarakenteen seurantatieto antaa syötteitä yleiskaavan laadintaan ja on hyödynnettävissä asemakaavoituksen vaikutustenarvioinnissa.

› [Palvelujen monipuolisuus -seurantatilannekuva Oskari-karttapalvelussa](#)

Oskari-karttapalvelun tasovalikosta löytyvät myös muut yhdyskuntarakenteen seurantatilannekuvat

Tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutusten arviointi

Tampereen kaupunki haluaa olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Kaupunki on yhteistyössä konsulttiyhtiön (Ubigo Oy, Gispo Oy ja Tietotakomo) ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa jatkanut paikkatietopohjaisen yhdyskuntarakenteen päästöjen arvioimistyökalun kehittämistä. Työkalu ottaa huomioon väestön ja työpaikkojen sijainnit, liikkumisen, rakennusten energiankulutuksen ja korjausrakentamisen aiheuttamat päästöt. Työkalulla voidaan tarkastella sekä nykytilannetta että tulevaisuuden erilaisia kasvuskenaarioita.

- [Selvitys tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutusten arvioinnista \(pdf\) \(14.76 Mt\)](#)
- [Tekninen raportti tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutusten arvioinnista \(pdf\) \(2.48 Mt\)](#)

Lähijunaseisakkeiden maankäyttöpotentiaali

Kantakaupungin yleiskaavassa 2040 osoitettiin kolme seisakevarausta; Tesoma, Hiedanranta ja Lakalaiva. Selvityksessä tutkittiin uusien lähijuna-asemien maankäytön potentiaalia, yleiskaavallisia vaikutuksia ja teknistä toteutettavuutta. Monet asemista osoittautuivat teknisesti hankaliksi tai mahdottomiksi toteuttaa. Osan toteuttaminen edellyttäisi yleiskaavan maankäyttömerkinnän muutosta. Lähijunaliikennöinnin osalta ei Tampereella ja kaupunkiseudulla ole tehty mitään päätöksiä. Ensimmäinen pilottikokeilu on alkamassa Nokian ja Tampereen välillä, jota varten Tesomalle rakennetaan lähijuna-asema.

Selvityksen johtopäätöksenä esitetään, että liikennöinnin kehittäminen edellyttää tarkastelluissa ratasuunnissa "helminauhamaisesti" useita uusia asemia. Tampereen puolella maankäytönäkökulmasta ja ratateknisesti voidaan perustella kantakaupungin yleiskaavassa 2017-2021 esitettäväksi edellisten yleiskaavan uusien henkilöliikenteen asemien lisäksi Kalkun, Rantaperkiön, Messukylän, Hankkion ja Vehmaisten ohjeelliset lähijuna-asemat. Näiden osalta varaudutaan toistaiseksi vain jättämällä tilavaraukset alueille, muut vaikutukset liikennejärjestelmään ja maankäytön kehittämiseen huomioidaan vasta liikennöinnin varmistuttua.

- [Selvitys lähijunaseisakkeiden maankäyttöpotentiaalista \(pdf\) \(14.94 Mt\)](#)

Aluekeskuskysely asukkaille

Tampereen kasvua keskitetään ydinkeskustaan, aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeelle. Aluekeskuksia halutaan kehittää alueidensa palvelukeskittyminä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon aikana keväällä 2018 tehtiin kysely asukkaille aluekeskusten kehittämisestä.

Kyselyyn vastasi 312 vastaajaa. Karttapohjaisten vastausten perusteella voitiin jokaiselle keskukselle piirtää asukkaiden kehittämisideat liittyen yhteyksien parantamiseen tai lisärakentamisen paikkoihin. Lisäksi keskuksille saatiin muodostettua identiteettiä ja imagoon liittyvien vahvistettavien piirteiden lista, säilytettävien asioiden lista ja kehittämistä vaativia asioita.

- [Aluekeskuskysely asukkaille 2018 \(pdf\) \(18.84 Mt\)](#)

Toimitilarakentamiseen varautuminen

Selvityksessä on tutkittu Tampereen työpaikkamäärän kehitystä viimeisen 25 vuoden aikana ja sitä kuinka sen pitäisi esim. maakuntakaavan tavoitteiden mukaan kehittyä tulevaisuudessa. Lisäksi on selvitetty keskustojen ja työpaikka-alueiden toimitilarakentamisen tontti- ja kaavavarannot. Myös uusien työpaikkojen syntymistä toimialoittain ja alueittain on tutkittu vuosien 2010-2015 välisenä aikana.

Selvityksen perusteella on tehty johtopäätös tarpeesta vahvistaa yleiskaavan toimitilarakentamisen ohjaamista. Yleiskaavassa ohjataan toimitilarakentamiseen ja sekoittuneeseen rakenteeseen varautumista niin julkisissa kuin yksityisissäkin hankkeissa. Kulloiseenkin sijaintiin soveltuva toimitilarakentamisen määrä tulee varmistaa etenkin keskustatoimintojen ja asumisen alueilla, kasvun vyöhykkeellä sijaitsevien asemanseutujen ja raitiotiepysäkkien läheisyydessä, joukkoliikennepainotteisilla kaduilla pysäkkien ja joukkoliikenneterminaalien läheisyydessä sekä pääkatujen keskeisten osien ja risteysten läheisyydessä.

[Toimitilarakentamiseen varautuminen -selvitys \(pdf\) \(4.12 Mt\)](#)

Liito-orava seuranta

Kantakaupungin yleiskaava 2040 -työn yhteydessä toteutettiin vuonna 2016 koko kantakaupungin laajuinen liito-oravaselvitys (Kantakaupungin liito-oravaselvitys 2016). Selvityksessä tunnistetut keskeiset liito-oravan elinympäristöt ja kulkureitit sisällytettiin yleiskaavan keskuspuistoverkostoon. Liito-orava toimi myös nk. sateenvarjolajina määriteltäessä yleiskaavan 2040 ohjeellisia ekologisia yhteyksiä. Jatkona vuoden 2016 liito-oravaselvitykselle on käynnissä olevan yleiskaavatyön yhteydessä toteutettu vuosina 2017-2019 liito-oravaseuranta. Työssä seurataan liito-oravan elinympäristöjen ja kulkureittien kehittymistä osana kantakaupungin yleiskaavan viherverkkoa. Tavoitteena on saada tietoa yleiskaavan viherverkon aluevarausten sekä määräysten toimivuudesta ja niiden kehittämistarpeista yleisesti sekä tarvittaessa päivittää yleiskaavan viherverkkoa siten, että varmistetaan liito-oravan suotuista suojelutason kantakaupungin alueella. Liito-oravaseurannan tulosten pohjalta on tehty tarvittavat tarkistukset kaavaratkaisun keskuspuistoverkostoon ja ekologiin yhteyksiin.

Tampereen kaupunki on käynnistänyt vuonna 2019 liito-oravan toimintamallin kokoamistyön, jossa tavoitteena on luoda kaupungin sisäinen toimintamalli liito-oravan huomioimiseksi kaupunkisuunnittelussa.

[Liito-orava osana yleiskaavan viherverkkoa -seuranta \(pdf\) \(34.3 Mt\)](#)

Tampereen Viinikanojan kehittämissuunnitelma, diplomityö

Maisema-arkkitehtuurin diplomityönä laadittu Tampereen Viinikanojan kehittämissuunnitelma tarkastelee suunnittelualueen viher- ja virkistysyhteyksien sekä vesistöjen laadun ja jatkuvuuden parantamista osana kaupungin sini- ja viherrakennetta maisema-arkkitehtuurin keinoin. Alue sijoittuu haasteelliseen liikenteen solmukohtaan, nykyiset viheryhteydet ovat katkonaisia, Viinikanojasta neljännes putkessa ja virkistysyhteyksissä paljon kehittämistarpeita. Työ osoittaa keinoja, miten Viinikanojan kokonaisvaltaista kehittämistä voidaan tukea alueeseen liittyvissä maankäytön ja liikenteen hankkeissa niin suunnittelualueella kuin sen ympäristössäkin. On tärkeää huomioida kokonaistavoite Viinikanojan kehittämisestä kaikissa erillisissä suunnittelualueeseen liittyvissä hankkeissa, jotta tavoite saavutetaan.

Diplomityö on tuonut lisätietoa Tampereen kansallisen kaupunkipuiston hakuvaiheen valmisteluun, Viinikanlahden maankäytön suunnittelun tavoitteiden asetteluun ja kantakaupungin yleiskaavan valmisteluun.

[Viinikanojan kehittämissuunnitelma, diplomityö \(pdf\) \(186.83 Mt\)](#)

Niihaman luontoselvitykset

Niihaman alueelta on laadittu luontotyyppi-, linnusto-, lepakko-, liito-orava ja viitasammakkoselvitykset. Selvitysten tarkoituksena oli selvittää alueen luonnonympäristön perustekijät sekä määrittellä luonnonarvoiltaan edustavimmat, suojelua tarvitsevat alueet ja kohteet sekä selvittää mainittujen luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä kulkureitit ja muut tärkeät elinympäristöt. Selvityksissä esitetään tulosten pohjalta suosituksia alueen maankäyttöön.

- [Niihaman kasvillisuus-, linnusto- ja lepakkoselvitys \(pdf\)](#) (30.62 Mt)
- [Niihaman liito-orava- ja viitasammakkoselvitys \(pdf\)](#) (15.83 Mt)

Viinikanlahti, kansainvälinen ideakilpailu

Kansainvälinen kaksivaiheinen ja kaikille avoin ideakilpailu käynnistyi toukokuussa 2019 ja se ratkeaa keväällä 2020. Kilpailutehtävänä on suunnitella 2000-luvun Tampereelle sopiva, keskustaa laajentava kaupunginosa vähintään 3000 uudelle asukkaalle. Kilpailutehtävä sisältää sekä kaupunkietä maisema-arkkitehtuurin suunnittelua.

Kilpailun ensimmäinen vaihe päättyi syyskuussa 2019 ja määräaikaan mennessä palautettiin 57 kpl nimimerkillä varustettua kilpailuehdotusta. Toinen vaihe käynnistyi marraskuussa 2019. Tuomaristo valitsi jatkoon kuusi kilpailuehdotusta. Jatkokehitystyistä suunnitelmista Tampereen kaupunki kerää kaupunkilaisten ja muiden asiasta kiinnostuneiden tahojen mielipiteitä helmi-maaliskuussa, kun kilpailutyöt asetetaan nähtäville osana asemakaavan valmisteluaineistoa. Saatu palaute annetaan tuomariston tietoon. Tuomaristo julkistaa kilpailun voittajat huhtikuussa 2020.

- [Viinikanlahden kilpailuohjelmat](#)
- Lisätietoa kilpailusta

Leirintäalueen sijaintitarkastelu

Tampereen kaupunki käynnisti syksyllä 2019 selvitystyön, jossa on kartoitettu leirintämatkailun nykytilaa, tulevaisuuden näkymiä ja alan megatrendejä sekä tarkasteltu leirintäalueen sijoittumisvaihtoehtoja Tampereen alueella. Selvityksen johtopäätöksenä todetaan, että leirintämatkailu tulee nähdä verkostomaisema palveluna muiden virkistyspalveluiden yhteydessä palvelun monipuolisesti sekä kaupunkilaisia että matkailijoita. Laadittua selvitystä on käsitelty eri yksiköiden yhteisessä suunnittelupalaverissa, jossa päädyttiin esittämään yleiskaavaluonnokseen kaksi vaihtoehtoa uuden leirintäalueen sijoituspaikaksi. Sijoitusvaihtoehtoina osoitetaan Alasjärven ja Suomensaaren ympäristöt. Nykyiselle Härmälän leirintäalueelle on tavoitteena toteuttaa asuntorakentamista virkistyskäytön ohella.

- [Tulevaisuuden leirintäalue, taustatarkastelu \(pdf\)](#) (14.85 Mt)

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL)

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on määritelty yleiskaavalle sisältövaatimukset (MRL 39§). Yleiskaavan tehtävä on sovittaa yhteen keskenään erilaisia tavoitteita ja vaatimuksia. Yleiskaavan sisältövaatimusten mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

1. yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
2. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
3. asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
4. mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
5. mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
6. kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
7. ympäristöhaittojen vähentäminen;
8. rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
9. virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä mainitut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Lisäksi yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

[> Maankäyttö- ja rakennuslaki](#)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden kautta valtioneuvosto linjaa koko maan kannalta merkittäviä alueidenkäytön kysymyksiä. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018. Uudistetut tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja
- uusiutumiskykyinen energiahuolto.

Tampereen osalta keskeisiä tavoitteita ovat kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen eheyttäminen, kestävä liikuminen edistäminen, elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittäminen, sään ääri-ilmiöihin varautuminen sekä kulttuuriympäristöistä ja riittävästä viheralueista huolehtiminen. Osa tavoitteista on Tampereen osalla ristiriitaisia, mm. suuronnettomuusriskin sisältävän vaarallisten aineiden kuljetuksen järjestelyratapiha tulee sijoittaa riittävän etäälle asuinalueista ja yleisen toiminnan alueista ja toisaalta valtakunnallista liikennejärjestelmää tulee kehittää ensisijaisesti olemassa olevilla sijainneilla. Ristiriidat tulee sovittaa yhteen maakuntakaavassa ja yleiskaavassa.

[> Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet](#)

Pirkanmaan maakuntakaava 2040

Pirkanmaalla on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040, jonka Pirkanmaan maakuntavaltuusto on hyväksynyt 27.3.2017. Maakuntakaava tuli voimaan kuulutuksella 8.6.2017. Korkein hallinto-oikeus on käsitellyt hyväksymispäätöstä koskeneet valitukset ja 24.4.2019 antamallaan päätöksellään pitänyt Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 voimassa sellaisenaan, kuin siitä päätettiin maakuntavaltuustossa.

Pirkanmaan maakuntakaavassa on varauduttu 120 000 asukkaan väestönkasvuun vuoteen 2040 mennessä. Maakuntakaavassa kasvun painopistealueena ovat Tampereen ydinkaupunkiseutu ja eteläinen Helsinki–Hämeenlinna–Tampere-vyöhykkeen suunta sekä vahvat seutukeskukset, jotka ovat alueensa monipuolisia asiointi- ja palvelukeskittyviä.

Maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kasvun painopiste on sisäänpäin eli nykyisen rakenteen täydentämisessä. Maakuntakaava sisältää myös joitain uusia avauksia yhdyskuntarakenteellisesti hyvillä sijainneilla. Pinta-alaltaan suurin uusi maankäytön aluevaraus sijoittuu Pirkkalan, Tampereen ja Lempäälän rajalle. Siellä Tampereen läntisten väylähankkeiden linjaukset, uusi järjestelyratapiha sekä niihin liittyvä maankäyttö täydentävät rakenteellisesti yhteen kuntien taajamien väliin jäävän, nyt vielä pääosin rakentamattoman alueen. Samalla alueella sijaitsevan Tampere-Pirkkalan lentoaseman sekä maakuntakaavassa osoitetun uuden henkilöliikenteen aseman kehittäminen Tampereen keskustan eteläpuolelle edistävät Pirkanmaan saavutettavuutta, vetovoimaisuutta ja liikenteellistä toimivuutta. Tampereen ydinkaupunkiseudulla yhdyskuntarakenteen kehittäminen nivoutuu yhteen tehokkaan joukkoliikenteen kehittämisen kanssa. Yhdyskuntarakenteen keskuksineen sekä kaupalle ja työpaikoille varattuine alueineen vastaa elinkeinoelämän kehittämisen maankäytöllisiin tarpeisiin.

[> Maakuntakaava-aineisto](#)

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymään kuuluvat Tampere, Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Vesilahti ja Ylöjärvi. Rakennesuunnitelma 2040 on kuntien ratkaisu alueen kasvun ja elinvoiman ylläpitämiseksi. Suunnitelma tarkentaa kaupunkiseudun ydinalueen kehittämisen tavoitteet pitkällä aikavälillä. Siinä esitetään myös asuntorakentamisen ja palveluiden painopistealueiden sekä liikennehankkeiden toteuttamisen vaiheet vuoteen 2040. Suunnitelma pohjautuu arvioon, jonka mukaan kaupunkiseudulla on 480 000 asukasta vuonna 2040. Kasvu ohjataan täydentämään nykyistä yhdyskuntarakennetta ja vahvistamaan joukkoliikenneväyliä. Tämä mahdollistaa liikkumisen tapojen uudistamisen. Suunnitelmassa esitetään raideliikenteen seudullinen kokonaisuus ja joukkoliikennejärjestelmän kytkemä keskusverkko.

Rakennesuunnitelman pohjalta on käynnissä MAL4-sopimusneuvottelut Tampereen seudun ja valtio-osapuolen välillä. Prosessi on edennyt sopimusluonnosvaiheeseen.

[> Rakennesuunnitelma-aineisto](#)

Tampereen kaupungin liikuntapaikkarakentamisen suunnitelma 2018-2030 (sivistys- ja kulttuurilautakunta 22.11.2018)

› [Sivistys- ja kulttuurilautakunta, kokous 22.11.2018, s 159](#)

› [Tampereen kaupungin liikuntapaikkarakentamisen suunnitelma 2019-2030 \(pdf\)](#) (10.19 Mt)

Liikkumisen Hubit, Liikkuminen, Smart Tampere Digiohjelma raportti 1.7.2019

Yhä suurempi määrä ihmisiä valitsee liikkumismuodokseen joukkoliikenteen, mikä lisää tarvetta sujuviin matkaketjuihin. Tampereella ideoitiin ja suunniteltiin liikkumis- ja muita palveluita yhdistäviä liikkumisen hubeja yhteistyössä kuntalaisten ja kaupungin liikkumista kehittävien tahojen kanssa. Projektin toteutti Smart Tampere Digiohjelma ja Futurice Oy.

› [Liikkumisen Hubit, Raportti 1.7.2019](#)